

*** * *
 *****
 *****
 ***** نور الهدى لمن اهتدى *****
 *****

(بسم الله الرحمن الرحيم)

در زواهر حد و ثنا و غرر جواهر سباس خدا که زیور اطنی عبادته
 اباس و سعادت اسس اولوب عباد الله آنکله واصل مقام هدایت
 و قوت و نائل مرام ولایت و نبوت اولغله خاطر عطرلری محل الهام
 و زبان معجز یسانلری ناطق کلام حقایق انجم اولغین الی یوم القیام
 زلال مقللری لسان علماده جاری و سر حاللری الواح ارواح عرفیه
 ساریدر (رباعی) اینور تودر جله اشیا ظاهر * وز منظر
 چشم اهل عرفان ناظر * عالم همه از نور تورشن کشته هم اول این
 سلسله هم آخر * هو الاول والاخر والباطن والظاهر * زیرا افضای
 قبل و قال پرواز عنقای عشقه نک و کنه ذات حق اندیشه * مرکب
 عقل لشکر و فی الحدیث « تفکروا فی آلاء الله ولا تفکروا فی ذات الله »
 وعن امیر المؤمنین اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه
 « العقل لا ادراك العبودية لا الادراك الربوبية » و فی الار « ان الله احتجب
 عن العقول كما احتجب عن الابصار وان الملاء الاعلی یطلبونه كما تطلبون
 انتم له » فی شعر * قد تحیرت فیک حذیدی * یاد ایلان تحیر فیک (بیت)
 در ره عشق نشد کس یقین محرم راز * هر کسی بحسب فهم کانی دارد *
 « والجز عن درک الادراک ادراک » و صلوات و تحیات اول منبع
 صنوف عنایات و واصل مدارج المعارج و اقصى الغایات حضرتنه
 اولسونکه جناب همایونلری متوج تاج کرامت و شفیع مشفع روز قیامت
 و مشرف تشریف اولاک و مکرم تکریم (و ما ارسلناک) اولغله پادشاه
 افاق و قائل بعثت لایم مکارم الاخلاق اولوب عارف رموز حقایق
 (لاهوت)

لا هوت و واقف کنوز دقایق جبروت و مکمل شعاع حریم و بیت و متمکن
 مقام (و ما ربیت اذ ربیت) اولغین صاحب صنوف جود و کرم و مظهر
 خطاب (و علمک ما لم تکن تعلم) اصنی سید الاولین والاخرین (محمد
 الذی کان نبیا و آدم بین الماء والطين) زیرا حضرت آدم صنی علیه
 السلام نیجه ابوالاشباح ایسه کذاک رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
 دخی ابوالارواح در نه کیم بونظمه اول معنایه اشارت اولمشدر
 (نظم) وانی ان کنت ابن آدم صورة * فلی فیہ معنی شاهد یابوتی * کفتا
 بصورت از چه زاولادادم * ارزوی مرتبه همه حال بر تم (رباعی) بداجده
 من قبل نشاء آدم * واسماؤه من قبل فی العرش یکتب * بهشته کل التبین
 بشروا * فلا مرسل الا لحدی خطب (بیت) جود عالم و آدم که بود سید ما *
 نبود هر دوسرا بود سید دوسرا * و قصیده برده صاحبی یورر
 (نظم) منزله عن شریک فی محاسنه * فجوهرا الحسن فیہ غیر منقسم *
 فاق التبین فی خلق و فی خلق * ولم یدانوه فی علم ولا کرم (بیت) بحسن
 و خلق زما کس بیاد ما رسد * ترا درین سخن انکار کار ما رسد *
 هزار نقش بر اید ز کک صنع و یکی * بدلیذیری نقش و نثار ما رسد *
 هزار نقد بیازار کائنات ارند * یکی بسکه صاحب عبار ما رسد * زیرا
 رسول الله صلی الله علیه وسلم مظهر اسم ذات اولغله اکل صور الیه
 ظاهر و نبوت تشریفی انزوده ختم اولسی با هر در (رباعی) ای
 مصحف آیات الهی رویت * ای سلسله اهل ولایت رویت * سرچشمه
 زنده کی لب دلجویت * محراب نماز عارفان ابرویت * و فضولی بغدادی
 مدح رسولده یورر (نظم) ای قصه بهشت ز کویت حکایتی * شرح
 جمال حور ز رویت روایتی * کو توردی ریوزندن معجز املاک مسیحایی *
 بر اقدی خاکه حسنک آفتاب عالم ارای * و ر حقی رضای احد بیچونکه
 ما صدق (ختامه مسک و فی ذلک فلیتنافس المتنافسون) در ریاض
 ارواح آل و اصحابیه ریزان و امطار سحاب رحمت و مغفرتکه مظهر
 کدورات درون و بیرون مرقد مظهر لریه فراوان اولسون چون
 مطلع کتاب سعادت تصاب حد خدای بیچون ایله غرا و نهوت رسول

اکرم ایلہ مطرا اولدی پس لایقہ آخری اولدرکه بر فحواى صداقت
احتواى سلطان ظل الله فی الارض بله بنوادمه غیب مکنون هدایت
نمون بنای پادشاه عالمیاه سعادت مقرون ایلہ مشکون اولوب زور دور
عبرت نمایی جهان آرا و منظور عرفا اوله زیرا که دین ایلہ دولت
شهنشاهی توامان و بربرینه حارس و نگهبان ایدیکی محل کان و جای
امتحان دکلدر (نظم) بدان ای خرد منسجان آفرین * برادر بود
پادشاهی و دین * نه بی بخت شاهی بود دین بی پای * نه بی دین بود پادشاهی
بجای * زیرا بجای شرع متین شمشیر سلاطین دین ایلہ آراسته و تیر
صف شکن ملوک ایلہ پیراسته اولوب خشیت شمشیر زدن اعدای
دین مفسور و کربان و خوف تیغ زدن بجله کفره کفار قبول جزیه
ایلہ مهان اولدیلر لا جرم پادشاه ارجند و مالک ملوک سعادت مند که
ظفر اوای کشور کشایله ملک جهان اولان ممالک و بلدان مقرر اهل
ایمان اولوب اجداد عظاملری زمانندن الی هذا الان دیرلر مساجد
و حیدین و صومعهلر معابد مسلمین و مؤمنین اولمشلردر حتی اول عارف
کامل نامی مولانا عبدالرحمن جامی خراساندن مر حوم ابو الفتح محمد
خان علیه الرحمة و الغفران حضرتلرینه عبودیت نامه منظومه ارسال
ایلدکده بومعنایه ایمانیشلر (یت) معدن کفر و معبد اصنام * شد ز جهلش
چوقبه الاسلام * حقا که بودر که بساط ارض ید حکمتله بسط و احیا
وقبه کردون دست قدرتله رسم و بنا اوائوب خلاصه عالمیان اولان
نوع انسان عالم شهادتده چهره کشا و مالک ممالک آدمیان اولان
شاهان جهان تخت نشینان سریر سعادتده جلوه نما اولهلی زمرة
سلاطین آل عثمان ایدهم الله الی نهابة الزمان مانند رافع رایت اسلام
و دین تابع شرع متین و مجاهد فی سبیل الله و منقاد امر اله پادشاه
دینی پناه و سلیمان جاه کلدی (قطعه) آفتاب سایه کستر سایه لطف خدا *
ز بده ارکان و انجم حاصل کون و مکان * مشتری رأی و عطارد فطنت
و مریخ دردم * آفتاب و زهره طرب ماه کیوان سایبان * ای نوشته در ازل
منشی حکم لم یزل * از برای دولت منشور ملک جاودان *

(اعنی)

اعنی حضرت خداوندگار دوران سلطان سلاطین فرمانده
زمین و زمان رافع رایت شرع نبوی فروزنده شمع دین مصطفوی
سلطان القزات و المسلمین قاتل الکفرة و المشرکین خادم الحرمین الشریفین
خلاصه پادشاهان زبده سلاطین آل عثمان مطیع نص آیه
(ان الله یأمر بالعدل و الاحسان) الا و هو السلطان ابن السلطان
السلطان محمد خان ابن السلطان مراد خان ابن السلطان سلیم خان
زین الله سریر العز وجوده و افاض علی العالمین افضال بره وجوده
اللهم خلد سلطنته الزهراء و اید بنصرک قدرته الغراء و سحرله رقاب
الاعداء و اجعل عمره اطول الاعمار و دهره اعم الدهور و الاعصار بحرمة
نبی المختار صلی الله تعالی علیه و سلم و علی آله الاخیار (سبب
تألیف کتاب مستطاب) بر شب خورشید سپهر آشیان چرخ
فلکده نهان و مخفی اولمغله اولدم حواس ناس معطل و بی تاب و روزنه
دیدملری بسته خواب اولمغله مرغ باللری عالم بالایه مثال هما پروبال
کشاده ایدوب پرواز و ملک خیالی سیران قیلوب دیده جانلرینه نیجه
شبی نمایان اولور ایکن بوغزده چرخ ستار و الم کشیده روزگار غدار
(عمر ابن محمد الشهیر بقره فاش زاده) جعل الله التی زاده و او فر کل
یوم عمله و زاده غم سپهر یوفا ایلہ بیدار اولوب بو حالت ایلہ محرومه
بروسه عن شوایب النحوسه حال عالمه و احوال آدمه فکر دقیق
و نظر عمیق ایلہ نظر ایدوب بو عصرده * من تمسک بسنة سید العالمین
عند فساد الخلق و اختلاف المذاهب و الملل کان له اجر مائة شهید
فانه کالقابض علی الجمره * مفهومی اوزره فی زماننا فرق ضالة بی شمار
و اثم مضله بسبار در و لکن جملله دن اشهر و اظهر اولان طوائف
عشره که * ابدالان روم و قلندران هرمن ربوم و طائفه حیدریان
و گروه جامیان و جماعت بکتلش بیان و مریدان شمس بیان و درویش
مولویان و ادهمیان و عالمان عاملان و صوفیان زمزمه سبدر * اما بو ذکر
اولسان طوائف هربری بر کونه جامه لاله پوشش و بر کونه حال لاله
جنبش ایدرلر اما انلرک بعضی تابع سنت نبوی و سالک شاه راه

مصطفوی اولوب علم و عمل ايله کامياب (و مقام طوبی لهم و حسن مآب)
برله مشرف و مسـنطاب اولمشـلر و بهـضـیلر سـنت احـمدین دور
و شریعت محمدین مهجور اولوب نفس شومه سرگردان بلکه محض
شـبـطـان اولمشـلر (یت) نعمو بذالیه کبدردیمه شـبـطانی زاهد *
مغلوب نفس اولان کشی شیطان محض اولور * اما بوطوائف مزبوره نک
مقدمایرری پیشه حقیقتده شیرل و میدان محبتده دلیرل اولوب برعارف
رهفون و ماصدق (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون)
مضمونی اوزره اولملری شـبـهـدن عاری و قبل و قالدن بری ایدیکی
خاطر فائده مرسوم و طباع عرفایه معلوم ایکن طوائف مرقومه نک
ضالانته سبب ندر دیو بواندیشـه ايله دریای حیرته غریق و نار
تشویش ايله حریق اولوب انلرک غور حالرینه اطلاع فکر یله دیده
اضطراب و دروننده بونار اندیشه التهاب اوزره ایکن روزنه دیده لم
بسته خواب و عالم معنیدن فتح باب اولوب اولدم آسمان ولایتده
مهر منیر و صدر کرامتـه صاحب سریر اولان بریر روشن ضمیر منیر
ظهور ایدیکه مه رخساری شمس عالمنا بدین انور ایدیکی و سیمای شریفی
وصفی خامه معجز بیان ايله بیان اولمغله قابل امکان اولمدیغی نمایاندر
اولدم اول پیر سعادت قرین و واقف سر بقین زبان ملیح و ادای فصیح
ایله دیدیکه ای طالب سر احوال ناس طوائف اناس ايله استیثاس ایدن
اهل احساس یلور که بواهل لباس قسمنک اکثری ناس دکل بلکه
نسـنـاس ایدیکی محل التباس اولمغین شریعت و طریقه مخالف اولان
کروه مکروهک مشـکلـلرینی خامه انشا ايله حل و عقده شـبـهـلرینی
دست کرهکشایله منحل قبل دیو یوردیکه «خذ هذا الكتاب و افتح
الباب و اکتب ما یخطر ببالک من الاسرار و التبع الشریعة و الطریقه
من الاخبار» دیو نطق ایلدکلرندن هیئت ادا لردن وجود وضعیفم
مانند برک خزان منفعل و لرزان اولوب خواب غفلتدن بیدار و عالم
ناسوته کلکله عالم لاهوتدن بیدار اولوب بور و یای صادق و واقعـه
فائدهدن درون محزونم و ضمیر مکنونم برسرور کورر اولدم شکر خدای
(واهب)

واهب الامال و سـپـاس بادی منعال اوزره مواظب اولوب مضمون
منیف «الشاکر یستحق المزیـد» و معنای لطیف * شکر سوی شهر
سعادت برد * هر که کند شکر زیارت برد (نثر) مفهومی اوزره شکر
مداوم اولوب رؤیای مذکور نک اشارت و تأویلاتنه ناظر و انار نکاتنه
منتظر ایکن (منوی) قائد اقبال کلوب بر سحر * مرده قلوب شوقله
و بردی خبر * مقدم پاکن دیدی بر حضرتک * سو یلادی یوز طوطو غنی
دولتک (نثر) اولدم بر مرد سخن پرور صاحب کمال و سر دفتر اهل
مقال و مالک در دریای وفور هنر و مرکز پرکار ظهور عبر و صبرنی
نقد کلام و مر دعارف صاحب احشام و طوطی * کویای شکر خای
و برج سعادتده شرف افزای و یار صدیق و مونس رفیق ضحخانه من
منور قلوب مائـدهـمـه منزله آرامگاه ایدوب دیدیکه ای بلبل کلزار
بیان وای طوطی شکرستان ساهی مکان بو بنده ده بر کتاب مسـنـطاب
واردر که مضمون مکتوبنده اول طوائف عجیبه و لطائف غریبه بیان
و عیان اولمشـلر لکن بود یار جلیل المقـدارک اهل البسی مقتضای سنجـه
لسان ترکیده عربی و فارسی ادا لره ملع و عبارات انیمه فائده ايله
مرصع اولمغین مقبول طبع ظرفای جهان و پسـندیده انباء زمان
اولوب نظر عرفاندن دور و مجاس اهل دلدن مهجور اولوب نسـبـا
منسـبـا اولمشـلر چونکه اول یار صادقدن بواحوال عیان و سر
واقعـهـمـزدن بو صورته نمایان اولدی اولدم معنای واقعـهـمـ خذ هذا
الکتاب و افتح الباب جاوه کرو بوالهام سابق غیبیدن بهره ور
اولوب دیدمکه ای یار صدیق مونس موافق وای خیر الاصحاب رفیع
الجناب اگرچه بوبایده بدون الهیده توکل و همت بارانه توسل ایدوب
بو کتاب پریشان الفاظن درر ناسـفته سن الماس طبع ايله سفته ایدوب
علی وجه الاهتمام رشتـهـمـه حقایق ايله انتظام و یرمک قابلـدر لکن
مضمون «من الف فقد استهدف» فحواسی اوزره نیر طعن اعدایه
نشان و تبغ تشنـع اهل ستمه سپر امتحان اولمق لازم کلور نشکم فصحای و ررل
(شعر) خلیلی کم صاحبیت فی اناس صاحبـا * فایان لی منهم سوی الصد

والصالحات فصاحت ابنا الزمان فلم اجد * خيلا بلا نقص صديقا بلا اذا
(نثر) زيرا انما زمان اگر شعر حسن و فصاحت سلما و اولاده ديد انصاف
ايه نكران و امان نظره اذعان ايتوب مجرد دخل و تعرضي ظرافت
بلكه باعث فصاحت و بلاغت عد ايدرل ديجك اول بار عالي همت
و اول مالك ملك فتوت جوابه آغاز ايدوب ديديكه زير اقديم الايامدن
دل آهن دل نير طعن اعدايه نشان و محن قضا و قدرله امتحان اولوب
و مضمون منيف (و انباونكم) بوحاله شاهد عادلر امدي بوقيل
و قالدن بري و صخاري اعتذارده سرسري كز محبوب تخنكه نظم و نثره
مثال خاقاني و طبع سليكه مانند سليمان سعي بالغ و همتي اخوان
و ياراندن در يغ ايتوب بو قصص بر حصص عبادات لايقه و الفاظ
رايه برله ز يور تاج فصاحت و بلاغت شعار ايله ديوان ايتد كده
اولدم كرمهتي درميان و قوت بازوي عيان ايدوب حضرت خدای
بيخونه دعا و عرض نياز ايله رجا ايلدمكه بو كتاب مستطاب ترتيب
و انتخاب صددنده روي سخنندن رفع نقاب و جمال معانیدن كشف
حجاب مبسر و مقدر اولغله منظور احباب و مقبول اولی الالباب اوله
اما كتاب اول زمان مقبول جهان و پسنديده فصاحت زمان اولور كه اول
جناب رفيع الشأن و منبع الجود و الاحسان مقرب الحضرة السلطانية
مدبره صالح المملكة مشير امور السلطنة سمي جناب شير خدا معز
اهالي الى سامع القبول و مباهج فرائده مقبولة في مجامع الفحول زيرا
جناب شريف قلمري بين الناس مكارم اخلاق ايله مذكور و محاسن
اعماله صخائف جهانده مسطور اولغله دعای دولتلي اهل دله
لازم بلكه امر مهمدر و باب سعادت مابلرينه دعای خيره استناد سبب
حصول مراد اولغله هر بري رفعت ايله انكشت نما اولوب دولت
ايله مرجع جهان و مقبر اقران اولد بيلر چون جناب شريف قلمري
معارف و كماله و اهل دله طالب اولغله اكثر يا دولتريته بنده اولان
ز يور معرفتيله آراسته و فضل و دانش ايله پيراسته اولوب بوداعي
حزين و حقير كترين دخی ديد غمديده مي اول توبتاي عزنده مكمل
(قتلغله)

قتلغله و سبله نام اولغچون (اشبو نور الهدى لمن اهتدا) نام كتابي نام
شريف قلمرينه تأليف و تحرير ايلدم اولذات ستوده صفات برله بونحنه
حقيري مأمولدر كه حسن قبول ايله مقبول بيوره ر حقا كه سلطنت
زاهره آل عثمان ايدها الله تعالى الى نهاية الزمان آسمان جهانبايده
نمايان و وجود پر جودلري كي نظام الملك و بلند اختر روشن ضمير و اهالي
پرور بر جناب نعم المأب و رفيع الجناب صدور و ظهور ايتمش دكلدر
زيرا اوصاف حيدر لري تعريف و توصيف اولغني مركز داره امكاندن
بيرون ايدوي معلوم ذوی الفتوندر ايمدي صحايف كلام سعادت انجم
جواهر مدح و ثناله اختتام اولغني سزا كورلدي بس شمد نصكره
فكر لايق و رأي موافق اولدركه ركن همتي واثق و صبح ايمدي
صادق ايدوب حضرت باري به توكل و الطاف الهيه توسل قياوب
هر لفظه لطف حقه استناد ايله شرح مافي الفواد ايدر و هو
الموفق الى طريق الرشاد * در آغاز كتاب شير بن خطاب * راويان اخبار
بلاغت آثار و ناقلان فصاحت شعار محبقة عالمه بواسلوب اوزره
تحرير قلمشلكه ولايت خراسانده بر مخزن جواهر اسرار قدم و بر شيخ
اكرم و هادي طريق الفقرا و القنا و مرشد مناهج الصدق و الوفاء
مطالع انوار كالات منبع اسرار انعامات سلطان سرير شوق
و عرفان خورشيد سبهر ذوق و وجدان بصورت هادي راه ولايت
يعني قطب كردون هدايت بر شيخ كامل وار ايديكه نام شريف قلمره
خواجه جهان ديرل ايدى هر وجهله سعادت دنويه به نائل وجهله
مراداتنه واصل بر كسسته ايدى اما صلبندن بر ولد صالح اينامش
ايديكه اكا كندينك قوعلوم ظاهريه و باطنيه سني تعليم و مقصود
وار يني تفهيم ايدوب بو جهان فانیدن سراي باقي به رحلت ايلد كده
كند بيلرينه خير خلف اولدي (رباعي) اولز آياه بوندن اوز كده
شرف * كه قاله يرلنده خير خلف * فحواصي آخر الامر خواجه
جهان بومر ادك حصوانه « ادعوني استجب لكم » فحواصي
اوزره دعایه مواظب اولد قنده نير مرادي هدف اجابته مصادف

اولوب مهب الطاف الیه بدن بر نسیم صبر شمیم اول بوسنتان
سعادت و سیم صوبه تنسیم ایدوب نهاد وجودند بر کل تازه شکفته
اولدیکه مشام طایبان فایحه طایبه سبله معطر و دماغ آدمیان رایحه
مسکینه سبله معطر اولدی چون خواجه جهان بو مرادنه واصل
و ذکر اولنان اوصاف ایله متصف بر فرزند ارجمندی کتم عدمدن عالم
وجوده داخل اولدی اولدم اول ثمره شجره غرمتک ناهن نتیجه جان
قویوب جله خراسان اهلنه شکرانه ایچون مثال فرش بوقلمون نم
کونا کون بذل ایدوب فقرایه مال فراوان و احسان بی پایان ایتد کده جله
اهل خراسان پیروچوان نتیجه جانه دعار ایدوب بوییتی ورد زبان ایتدیلر
(بیت) دومراده نشاط و راحت روح * باد عرش هزار سال چونوح *
(نثر) چون اول خلاصه روح روان یعنی نتیجه جان مرور ایلله
درت یاشنه واصل و درجه تعلیمه قابل اولد قده پدری خواجه جهان
تعلیمه مباشرت ایدوب علم و عمل ایلله واصل مراد و داخل طریق رشاده
مباشرت قبلدی چارده ساله اولنجه بعنایه حی و قیوم مهمات دینه
متعلق اولان احکام و علومی اکاتعلیم ایتدی اما نتیجه جان باراده الله
ولایت حسنه شاه اولوب کوندن کونه خورشید جمالی تابان و نور رخساری
درخشان اولوب بو حسن ایلله موصوف و جمال باکال ایلله معروف اولدی
اولدم صدای صباحی و صبت ندای ملاحی عالمه شایع اولوب مهر
رخساری آسمان و جمال باکالنه عالم حیران و نار مجبتی ایلله قلوب بنی آدمی
سوزان اولوب خون سرشکلرین روان و ملکیت صبر و قرارلرین ویران
ایدوب هربری بویسانی ورد زبان ایتدیلر (شعر) و طوفان نوح عند
نوحی کادیمی * و ایقاد نیران الخلیل کلوعنی * چون خواجه جهان
پیروچواندن بو حالات عشقی و بومقالات شوقی مشاهده ایتدی
خلقت بوشدت اضطرابی تلین و نار عشق لرینی تسکین ایچون اوغلی
نتیجه جانک آفتاب جمالنه نقاب احتجاب پیدا ایدوب بوکره عشاق
پراشتاق دخی زیاده آشوب و اضطراب و نار درونلری شراره فراق ایلله
التهاب اوزره اولوب دریای محبت لری جوش و خروش و فرزند اهل عیال لرینی
(بالکلیه)

بالکلیه فراموش ایدوب جبه ناموس و عاری چاک و باش لرینی غم فراق ایلله
آلوده خاک ایدوب خواجه جهانک سراینی کعبه مثال طواف و نتیجه سی
اطرافنی اعتساف ایتدیکله خواجه جهان اوغلی نتیجه جانه دیدیکه
ای نور دیده پدر وای سرور سینه مادر بو شهرک خلقنه سنک جمال باکالک
عشقندن فتنه و آشوب و محنت غیر محسوب حاصل اولوب کار بارلرندن
فراغت و فرزندوزن لرینی گرفتار مذات قیلدیلر رأی صواب بودر که
بود یاردن سفر قلوب بو خلقک شدت و اضطرابی تلین و شراره
محبت لرینی تسکین قبله وزا اگر خدای عزوجل موتدن امان و بر سره خراسان
اقلیمه کلوب دوسه تلر ایلله همپوسه تلر اولوب بر بریمزدن لذات معنویه
و حرکت اخرویه قبله وز و اهل خراسان دخی جمال باکالک سیرندن دور
وامید و صلکدن مهجور و ایچقینه اولنکی حال لرینه مشغول و کار و بارلرینه
مواظب اولملری مأمور ای روح روان اگر بز بود یاردن رحلت و شهر
آخره عزیمت ایلر ایسک ناسک امید لری جمالک سیرندن منقطع اولوب
آرزوی دیدار کله مست و شیدا بلکه بو خلق ایچره کیدرک نتیجه آشوب
و غوغا پیدا اوله جق نتیجه جان پدری خواجه جهانندن بو کلمات
مصلحت آمیز و حرکات صداقت انگیزی استماع ایتدی اول دم پدر
عزیزینک پند مقبولی دل و جان ایلله قبول ایدوب دیدیکه ای پدر
صاحب فتوت وای مرشد راه حقیقت همان جزم سفر ایتمکه عزیمت
وروی زمینی کشت و سیاحت ایتمکه اقدام و اهتمام ایدم زیر اهجرت
سنت ایدوی ظاهر و سفرده نیجه اهل دل صحبتی ایلله فتون شتی ده ماهر
اولسی قابلدر ایتدی ای سپهر هدایت وای جشید سر بر کرامت
رأی صواب اولدر که بوجست و جو و بوتک و بوده بو تقرب ایلله
هر طائفه نک مشربن و دین و آیین و مذهب دست معرفتله محک صباره
چکوب همتری بو بایده صارف و اسرار قلوب طوائف مختلفه یه عارف
اوله وز پس خواجه جهان اوغلی نتیجه جانندن بو گونه خبر بر عبری
و کلام مسرت اثری استماع ایدوب دیدیکه ای روح روان چونکه مرادک
هر طائفه ایلله اختلاط ایدوب سیاحت ایتمکدر بوجانه ایلله اول

عزم و جزم کعبه شریفه شرفها لله تعالى جانیده اولسونکه زمره
 حجاج بیت الله حرامه داخل و روضه رسول اکرم صلی الله تعالی
 علیه وسلم زیارتیه مشرف اولغه نائل اولوب واصل کعبه مقصود
 و عبادت (حی و هود) برله متممک (عروة الوثقی) و دخول حرم
 «ومن دخله کان آمناً» ایله متمم اولوب زین حجاج الحرمین
 و زائر الصفا و المرونین الساعی بین المیلین الاخضرین زمره سندن
 اولغه سعادت دارین نصیب اولور و هم اول اماکن مطهره و مواضع
 منوره مرجع مخلوقات جهان و مجمع کزیده نوع انساندر اول شهر
 جلیل القدرده برخانقاه عالی بنیاد ایده بلکه ایچنده دل خانه سن متصل
 و اول خانه چار ارکانده اعتکاف قیامله آئیده و رونده ایله مشرف
 اولوب اولکترین حضرت علی کرم الله وجهه آسا مثال فرش بوقلمون
 نعم کونا کون چکوب هر برینک آیین و دینلرندن خبردار و هر برینک
 حالتدن آگاه و حصه دار اولهوز بن خود جبع مذاهب و ادیان ییلورم
 و قو اسرار ملله واقف و عارف اما سنک مراد کجه اولوب بو حال
 اوزره ساوک ایدهلم ناکه سندنخی بنم ییلدوکه واقف و درجه کمال
 عرفانه عارف اولوب مذاهب باطله دن حذر اوزره اولوب علمکله عامل
 و مذاهب اهل حق اوزره کامل اوله سن دیدی چون نتیجه جان پدیری
 خواجه جهاندن بو کونه نصیح و درر باری کوش ابتدی اولدم اسباب
 سفری آماده و اصحاب و احبابی خیر دعاده اوقیوب موجود اولان
 عبدل بنی برقاج بار یله رینه عقد نکاح ایدوب سرایلرینه قودیلر و کندیلر
 عزم راه کعبه قیلدیلر فرداسی علی السحر عادت مهود اوزره اهل
 خراسان پیر و جوان نالان و کریان و زار و سرگردان خواجه جهاندک
 سرابنی کعبه مثال طواف و استنشاده اعتکاف ایتمکله بشلیدیلر
 اولکون خواجه جهان و نتیجه جائدن اثر بولمیدیلر اوچکون بو حال
 اوزره مرود و سرای خواجه دن عبور ایتمکوب نار فراق ایله خواجه
 جهان و نتیجه جان عزم سفر قیلدیلرندن خبردار اولوب جمله سی
 فریاد و فغان و بقره بن چاک و باشلرین آلوده خاک ایتدیلر انلرکه عاشق
 (و صادق قلر)

و صادق قلر ایدی و قیل و قاللری مافی البالریه مطابق ایدی قطع مطابق
 و عوایق ایدوب اول معشوق دلارای آرای آرای لیل و نهار کشت
 و کنار ترک دیار قیلدیلر و آنلرکه عاشق کاذبلر و تلبیس ابلیس و نفسه
 راغبیلر ایدی ذکر ذلال وصال انفصالی قویوب مکان خراسانده قالدیلر
 و عشقندن فراغت ایله انسان سلکندن چبقوب بی عشق حیوان
 ناطق بلکه حمار ناهق اولدیلر زیرا اول قطب الاحرار خواجه محمد
 عطار قدس سره بیوررلر (بیت) هر که عاشق نیست اورا خرشمر
 خر بسی باشد زخر کمتر بدار (نثر) و اول عشقندن بی خبر اولان
 خزل معشوقلرینک برابری کون هجرانی چکمه کله عشقندن فراغت
 ایلدیلر که حبیبک وصلی صفاسی کبی هجری جفاسنی طاقیمان کیمسه
 عاشق داعی دکل بلکه مقلد مدعیدر علی الخصوص که قرب جانان
 جوف هجر ایله عاشقه آتش سوزان و بعد جانان امید وصال ایله شمع
 تابان ایدیکی اهل عرفانه عیان و نمایاندر محصل خواجه جهان اوغلی
 نتیجه جان ایله سفر ایدوب منزل بمنزل عزم ایدرک کعبه مکرمه یه
 واصل و حرم بیت الله الحرامه داخل اولدیلر تفریر سابق اوزره شهرک
 کنارنده برخانقاه عالی بنیاد و طبع نعم ایجاد ایتدیلر و ایچنده داخل
 اولوب عبادات و طاعت قیلدیلر خواجه جهان اوغلی نتیجه جان
 ایله عادت مألوفه سی بو اولدیکه صومعه لرده صلوته صبحی ادا و شکر
 خدا قیلوب خانقاهک قبوسین کشاده و نعم کونا کونلرین مسافره
 آماده ایدوب برر کوشده قرار و خانقاهه کلن طوائف مختلفه نک آیین
 و مذهبلرندن خبردار اولورلر ایدی و هر برینک خلاف شرع شریف
 اولان مذاهب باطله سندن و کاذب بیعتی سندن قیل و قالر و بحث
 و سؤال ایدوب حق ایله رسوای عالم قیلورلر ایدی کونلرده برکون
 صلوته صبحی ادا و شکر خدا قیلوب عادت مهوده اوزره خانقاهه
 کلدیلر برکروه عجیب ظاهر اولوب کلور * آمدن طائفه ابدالان
 بخانقاه خواجه جهان * روم ابداللری قانی و حیران و سینه صد چاکلری
 عربان اللرنده شده چراغ و لاله صفت جسملری برداغ دانه قدوملرین

دوکه دوکه وهرنوبت بوینوزلین چاله چاله رفص زنان ونهره کنان
باشلری قبق ویاالین ابق تنلری چبلاق بررتوره لری وار انجیق میانلرنده
بالهنک بر زنار قوشاق و او ووزلرنده بر ابو مسلمی نجاق واللرنده
سردسته نامه بر چوماق ویاالرنده ایکبشر جرعه دان برنده قاوچقمق
و برنده اسرار ایدوی محقق وبللرنده دخی ابدالانه بر صاری قاشق
و بر کوشکول صارفق و بدنلری پول پول بانق آتشیلر ایدوکنه
داغلی دانق و سینه لرنده شکل ذوالفقار علی وکیسنگ بهلوسنده
نام حیدر کرار ولی وکیسنگ بازوسنده هبت مار وچله سنگ شفق لرنده
داغی وار کورنلر دیرکه هذه علامه النار بوجهور مقهور و طائفه
پر شرور و سنت اجدیدن دور و مهجور سرور و حبور ایله خواجه
جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه جهان دخی انلری بوصورت
نام شروع و سیرت نامطبوع برله کور بچک طبعنه خوش کلدی لیکن
صاحب خانقاه اولغله « اکر موا الضیف واکان نصرانیاه فحقواسیله
عل ایدوب بو طائفه پر شروره حلم یوزندن معامله کوستردی و مضمون
منیف « والکاظمین الغیظ والما فین عن الناس » ایله حرکت ایدوب
خواجه جهان یونلری استقبال ایدوب خانقاهنه کتوردی و مکان
کوستروب یوزک ددهل دیدی وانلرده اسلوبلری اوزره مکان
مز بوره کچوب اوتوردیلر بعده خواجه جهان خدمتکارلرینه امر
ایدوب مثال فرش بوقلون نعم کونا کون چکدیلر چون نعمتی تناول
وخدای بیچونه شا و صاحب خانقاه دعا ایدوب ارواح پر ویش
قدملرین دخی دعای خیر ایله یاد قیلدیلر بعده پیرلرینه قارشو سجود
ایتدیلر صکره قالقوب اللرینه دازه قدوم الوب رسوم قدیمه لرنجه
وآیین باطله لرنجه جوش و خروش ایدوب بعده خاموش اولدیلر خواجه
جهان دخی کریبان تفکر دن باش قالدیروب خوش کلدیکز درویشلر
و قدم کتوردیکز دلریشلر نه دیاردن کلور سز و نه طائفه دن سز
وسزه کیم دیرل و پیر کری نه نام ایله ذکر ایدرل دیوی ووردی چون
طائفه ابدالان خواجه دن بو طرز اوزره سوال قیل وقال کوش
(ایتدیلر)

ایتدیلر فی الحال اول جهور مقهورک پیشوای پیش قدمی حیران
دده نام بر ملحد قدمی بسط بساطه مقال ایدوب دیدیکه ای خواجه
جهان بزدیار رومدن کلورز و حضرت سید غازی ونفس اماره
مغازینک درویشلرندن و شد چراغ ایله روم ابدالریوز و جسم
بر داغ ایله عثمان بابا کوچکلریوز و محمد علی حضرتلرینه دوست
صاحب پوست برکوه عربانلر و حسن و حسین قربانلریوز بو
پیرمزه اسلام بابا و بو پیرمزه پیرینه عربان بابا دیرل و طریقت سلکک
رهبرلری و حقیقت مالکک دهرلری و پیشه ولایتک شیرلری و بو پیرمزه
باش خلیفه سینه قربان وایکنجی خلیفه سینه منصور بابا و اوچنجی
خلیفه سینه دریا بابا و دردنجی خلیفه سینه جهنم بابا و بشنجی
خلیفه سینه سردسینه بابا دیمکله معروفدر و حالادرگاه (احمد
مختار صلی الله علیه وسلم) یوزلر سورمکه جانلر نقدین خاک پاکنه
نثاره کلدک بحمد الله تعالی که بو دیارده دیدار شریفکن ایله مشرف
اولدق دیمک اول ساعت اسلام بابا کریبان تفکر دن باش قالدیروب
جوابه آغاز ایلدی * جواب دادن پیر ابدالان * دیدیکه ای خواجه
عالی هم وای سخن سفره کستر کوش هوشک طوتکه سنی اسرار
واقف و علم لدنی به عارف قیلله لم اول معلوم اوله که ابدالان
زمره سینه ایکی حالی وارد بر یسی ظاهر حاللریدر که مشاهده اولنور
و بر یسی دخی اسرار مافی البالریدر که انجیق اهل باطنه کشف اولنور
اولا ظاهر حالز بومنونال اوزره اولغله سبب بودر که وقتا که حضرت
صنی عایه السلام جنانندن مهجور و جمنندن حلال بهشت دور اولوب
ارضه هبوط ایتدی اولدم جسمی عربان اولغله مغموم اولوب تسنن
ایچون میانشه تنور بغایوب کوه سرندییده سدرمق ایچون حبش
اکل ایدردی بزدخی اکا تبعیت ایدوب میانزه تنوره بغایوب عربان واکل
حبش ایتکه متصل حیران اولورز (مشنوی) انک اولادی قیلدی
پیری خلاق * پیرمزه دوشمزه که اکه اوله یزقاق * ولد کیم والیده
اویسه خاندن * اکر او یمازا یسه که ناخاندن (نثر) اکا بنساء بو

خانقاه عالمه هر بان ویران کررز و بحال ایله سیر و سفر و عالم بالایی
مفر قباورز و حضرت آدم آسا جسمی از عربان و سرسری و دوام عوام
اولان خرقه و تسبیح قیدندن بری کررز و دخی عالم ایچره سیاحت
ایلّه هر گوشه سیران و متصل اسرار خوارقله اسرار و واقف
اولوب حیران اولورز ایمدی ای خواجه رواد که سندی اسرار مزدن
نوش و غم دنیایی بزم کبی فراموش ایدوب اسرار عالمه واقف و حقایق
اشباه عارف اوله سن و برای خواجه غم دنیا ایلّه منفعل و روزمره
ایچون آزرده دل اولماز زیرا بزه خانقاه و منزل بوطاق کردن و رزق
دکان دهرده مخزوندر محصل بز دانش ابدالان و پیش ملحدان اوزره
حقایق اشایی بلدی و خالق معبودی آگاه دینی اول اجلدن اسرار خدا
ایلّه حیران وادی حیرته سر کردن اولوب سودای زلف سیاه لیلی
حقیقی ایلّه بخون و جام عشق خدا ایلّه مرکز دایره عقلمن بیرون
ربلوك افتاده و بساط قطع زمینده شهادت ایدیمی فرزانه و مضمون
(لبس علی المجنون جرح) ماصدقی و (دیوانه را قلم نیست) ماصدقی ایز
وروزه و تسبیح مکلف اولانه لازم و مهمدر و بصورت پرستک احوالی
فراموش و سرچشمه عرفانیدن ماه معرفت نوش ایندک و آستانه
سید غازی بی کعبه مثال طواف و اول جای صفا بخشیده اعتکاف
ایدوب آرایش دنیای دنی به هوس و شهید سبهری وقایه مکس
نیزل اینجوب قاف قناعتده مانندها و ملکوت فقر ایچره پادشاه اولوب
مضمون (الفقر فخری) درجه سنک باب حقیقته داخل و صفای درون
ایلّه (القناعة کنز لایقنی) خزینه سینه واصل زیرا وجود بشرینی
سلب ایدیمک غیرت حق ظهور و سرای دلدن ماسوایی طرح قلیچ
سلطان عبور ایدوب واصل مراد و داخل طریق رشاد اولورز و دخی
ای خواجه اهل حال تراش و لویه مزدن دخی قیل و قال ایدوب بیان
ایدهم بیلکه جنانده غبار خط عذاره عارض اولوب روی انسانی
سیاه و قیدوی ایلّه حالن تپاه اینجوب آینه روی تابناک و تمام
صفا ایلّه یوزن مجلا و پاک قلوب نقوش دو عالم آند عیان و جلاله
(اشیا)

اشیا اول آیندده نمایان اولسی نمایان و محل کان دکدر و بردخی
(من تشبه قومافهو منهم) فحوا سبیله عمل ایدوب روی غبار
خطدن ساده و خرمن لویه و شار بمنزاده و یوب مرآت رخسار میری
مجلا و غبار لویه دن ابا قیلدق زیرا روی بشر معنیده مهر عالم تابدن
انوار ایکن اول مهر منوری صاحب خط ایلّه تیره و تاریک و ظلمت
شریک اینک طرز نادانه و اسلوب بیکانه دکدر و دخی ای خواجه
واصل مقام (طوبی لهم و حسن مآب) بز (موتوا قبل ان تموتوا) سرنه
خیر و حقیقت عالمه بصیر اولوب فاعل حقیقی جنبشندن خبردار
و واصل درجه ابرار اولدق و دخی ای خواجه بزی سن بنده و عبادت
ظاهریه افکنده صانع (مثنوی) بزم قول و غمزدن اول غنیدر *
که هر تن امریک پیراهنیدر * نه جنبش کیم قویار هرشی اوزندن *
عبادتدرا کا معنی یوزندن * مقامی ز مقام وحدتک بز * ندیمی بز
قدیمی حضرتک بز (نثر) و بوجهانده محمد و علی به دوست و لباس
زربفت برینه بر پوست بزه بسدر و حسین ایلّه حسن عاشق قریبوز
وانلری کر بلاده شهید ایدن بز بدک عدول یوز و عاشوراده خون
سرشکمز روان ایدوب نوحه و اول سلطانلرک روان اولان خونلری
ایچون شرحه چکرز محصل کلام ای خواجه محترم بزه سرور محمد
المصطفی و مرشد رهبر علی المرتضادر و بوذ کر اندیکمز امور ظاهر
احوالمزدرا لکن اسرار مافی البالزی بنکله لره وصف و بیان و رازمزی
بیکانه لره کشف و عیان اینمز دیوب بعده جهنم بابا نام مرید بنده
خطاب ایدوب عجبا کشف راز ایلّه خواجه بی صاحب معرفت
سرافراز ایلسمکی ایمانم دیدکده جهنم بابا دخی ای والله پادشاهم
سویاک کر کردر خواجهنک سیماسنه قابلیت دوشر اوله که ارنلر همی
ایلّه برجدید اریدا اوله دیوب جواب و یردی پس اسلام بابا دیدیکه
ای خواجه جهان چونکه ظاهر احوالمره واقف اولدک لایق اولدر که
اسرار مافی البالمره دخی عارف اوله سن بیلکه بز هرملک زبده سنی
مذهب ایدیمکه نمناز و سرافراز اولمزدر اولاشرف ادیان اولان

دین اسلام از نرندن قطب الولاية شاه مردان علی مرتضاتک
خاندانه محب اولانلرک رسم و آیینلرین طوتوب تبر و تلقین بعده نشین
و پوست تمین ایدرز و اماملر زیارتی مکه و مدینه زیاتنه تقدیم ایدوب
رسم الحاد امر معتادیمز اولمشدر و ثاباعقلی پیشوا ایدین فلاسفہک
عقل ایله بولدقلری اعتقاده اعتقاد ایدوب فلاسفہ دهریون
زعیمجه و قدمای طیبه بوندن سقراط و بقراط قولجه قدم عالم ذاهب
اولوب افلاک دور دائم اوزره افلاکک هر دوره سندن اول بر دوره
وارد و عالم افلاک عناصر قدیم در دیرز و اصل عالم طبایع اربعه در
جمله سی قدیم در و بالطبع مؤثر در بو طبایع متاخره مدت مدیده امتزاج
ایتمکه عالم ظهور ایتشد در امتزاجین مراد هر عنصر صورت
و کیفیتن چبقوب بر صورت مرکه معتدله بولماسیدر و بو عالم
امتزاج طبایع ایله دور دائم اوزره در دیو اعتقاد پیدا ایدرز و بعضی
قدمای حکمدان دهریه معتدله مسلکنی دخی اختیار ایتشد در
و بعضی تاسخیه مذهبی دخی اختیار ایتشد در هر بریسی بر مسلکدر
اما اکثریمک قوی اوزره عالم ازله اجزاء متفرقه ایدی کوراکوار
و دور ادوار ایله اجرام عالم و اجسام بنی آدم ترکب ایتشد در و برحق
نعالی به نه موجود نه معدوم نه عالم نه جاهل نه قادر نه عاجز
دیرز بلکه جمیع افرادک ریسیدر و جمیع افراد عالم معادن و نبات و حیوان
و انسان امتزاج عناصر در افلاک و نجوم اباء علویه و عناصر اربعه
امهات سفلیه در قیچانکه عناصر امتزاج ایدوب بری برندن فاعل
اولدقده صورت نباتیه سی قبوله مستعد اولسه نبات حاصل اولور
بعده اول نباتن حیوان اکل ایلدکده دمه منقلب اولور دم دخی منی
اولوب رجه منصب اولیجی صورت حیوانیت حاصل اولقله حیوان
اولور و اول حیواندن انسان تناول ایدیجسک بدن انسانده دمه
منقلب اولوب دمدن منی حاصل اولور اول منی رجه دوشدکده
صورت انسانیه به استعداد حاصل اولقله انسان اولور اول آدم
فوت اولدقده بدنی خاک اولوب مدت مدیده در نصکره اول خاکدن
(اصابت)

اصابت امطار ایله امتزاج عناصردن بته نبات حاصل اولور وجه
مذکور اوزره مرور ایامله طور نباتدن طور حیوان طور حیواندن
طور انسان دور دائم اوزره سیر ایدر بر شخصک اطوار اربعه ده
سیرتک مدتی سکسان یک ییل اقل مدتی اوج آی تخمین اولمشدر
شول کسه که تحصیل کال ایتمکه تکمیل نفوس ایتش اوله اطوار اربعه ده
سیرنی اوج آیده تکمیل ایدر طور عناصرده بر آی طور نباته بر آی
طور حیوانه بر آی دردنجی آیده طور انسانیه قدم بصار اگر تحصیل
کال ایتدیسسه هر طورده نیجه یک سنه سیر ایدر و ناقص صرف
ایسه سکسان یک سنه سیر ایدر دوره سنی تمام ایدمه من هر کس
کال و نقصانته کوره اوج ایله سکسان یک سنه مایندده دور ایدر
دیو تخمین اولمشدر ز را کوریز که هر ولدن اول بر ولد و هر بیضه دن
اول بر دججه و هر زرعدن اول بر زراع و هر فعلدن اول بر فاعل
محققدر بوذ کراولتان دور دائمی طائفه ملاحظهک متأخیرینی تخمین
ایتمشدر در فصوصده وارد اولان حشر معناسنی ذکر اولتان دور
اطوار ذبیه عناصریه ده عذاب تردد ایله معذب اولقله تاویل ایدمه ریز
و بوذ کراولتان دور اطوار حروفی و نقطه و یلرک و ابدالان رومینک
و حیدر یلرک و قلندر یلرک مختارلر یدر فی زماننا ادهیه و کاشیه و مولویه
و خلوتیه دن گاهیجه بعض درویشلری بو ستمه حکمک دوشمر لکن
نادر واقع اولور اکثری عناد ستمنده قالمشدر و طائفه حروفیان
و نقطه ویان اگر چه الحاد ستمنی طوتمشدر لکن حاجی بکتاش تنوره سنی
قوشاندقلری ایچون دکلدر ید بشریه به مشابه علم حروف و علم
نقطه دیو بر اولماز بیهوده سودا پیدا ایدوب مایینلرنده کشاکش اوزره
اولدقلر یچون باشلرندن دائما بلا اکسک اولماشدر طوائف مذکورمک
سبب ظهورلری اولدر که هجرتک ست مائة تاریخی حدودنده زمیره
ملاحظه روافضدن فضل الله نعیمی استرآبادی ظهور ایدوب آخر الامر
کفریاتی ظاهر اولدقده (انجانه) ده بو بی اوریلوب رأس ضلالت
اولان سربى دولتی نجاسته دوشمشدر و جیفه مرداری خار و خاشاک

لور تاسنه براغیابوب نیجه ایلم طعمه کلاب و لقمه زاغ وزغن
اولمشدر سبب قتلی بودر که عدول مسلمانن جم غفیر وجع کثیر
مجالس شرع شریفده شهادت ایدرلر که مذکور فضل الله تألیف
ایلدیوکی علم حروف نام الفاظ الحادی جاودان کبیر نام کتابنده درج
ایدوب مرده سنه انجانده افشان ایدرکن حاشا درس ویررگاه
نبوت دعوی ایدرگاه الوهیت دعوی ایدرگاه (ان الفضل بیدالله
یوثیه من یشاء) آیت کریمه مندن وگاه (ذک فضل الله) کلانندن
مراد بنم دیو دعوی ایدر حاشانم حاشاگاه حق تعالی حضرتنی
انکار ایدر وگاه حقندن مراد عظمی ار به در دیو کفر سوبلر وگاه
دیر که حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم بکرمی سکر حرف
تکلم ایشدر اما بن درت حرف دخی زیاده ایشدر که اول حرفلر
(پا چا زانگا) حرفلریدر بودرت حرفی بن زیاده ایندی بیکم جهندن
افضل اولدم بن فضل افضل دیو کفریاتی سوبلدیکی شهادت
ایشدر کلرنده کنیدی دخی اقرار ایمکین قاضی شرع شریف دخی
حکم ایدر که اول کفریاته مدرسه ایندی بیکم انجانده فضل
چو کردوب بوینن اورد کلرنده کله سی خلا دلیکنندن نجاسته دوشر
وعاقبتی بو حال ایله ختم اولوب حالا استرابادده بر مزبله وخار وخاشاک
ایچنده قالمشدر و ذکر اولنان طائفه ملاحمدک اعتقادی بویله در که
هر کیمسه که الحادی تکمیل ایلر اول کسه سید اولور ا کاتبه کنیدی
ومریلری سیادت دعوی ایشدر در وحاشانم حاشا مذکور فضلاک
نیجه مرده سی واردر باش خلیفه سی محمود سنجان وایکنجی سید
نسیمی و اوچنجی اسحق و دردنجی ابراهیم بقالدر مذکور محمود
سنجان بر کیمه واقع سنده کورر که بریاض فیص منقط کیمش
ایرته سی بوروبانی فضله سوبادی فضل دیر که اول کورد بیکم فیص
مذهب اشارتدر واوزنده اولان نقطه علم نقطه اشارتدر معلوم
ایدی که بنم خلفامندن محمود نام بر شخص بنم پیدا ایندی دوکم علم حروفی
ابطال ایدوب علم حروفه مخالف علم نقطه دیو بر علم ورمذهب پیدا
(اینسه)

اینسه کور کدر اما اول محمود سن اولدیغکن غافل ایدم واقعتمک
تعبیری بودر اما سنندن نیاز ایدر که اول علم نقطه بی بن حیاته ایکن
پیدا اینیه بن سنک پیرک سن بنم خلیفه مسک سوزیمه مخالفت اینیه دید که
محمود دیدیکه چون بنم واقعتم ذکر اولنان معنایه اشارتدر اگرچه
سن بنم پیرمسک اما بن سنک سوزک رد ایدرم دیوب همان اینیه
کاغدی الوب اول مجلسده علم نقطه یه شروع ایلدی فضل دخی اتی
مجلسنندن رد ایدوب اسمنی محمود مردود قودی و محمود مردود علم
نقطه ده بر کتاب پیدا ایدوب اسمنه جاودان صغیر وشیح فضلی بی اول
کتابده رد ایدوب نیجه کونه تزیین ایلدی بعده نقطه وبلر حروفیلری
رد اینیه که بشلوب «سلطان الله الکاب علی الخنزیر» فحواسنجه بر برلینک
کفریاتی اظهار ایندی و دیدیلر که (پا وچا وژا وگا) حرفلری بن پیدا
ایندم دیمک هم کذاب وهم نامعقولدر زیرا اول حروف اربعه سنندن
اول تا حضرت آدم علیه السلامدن بری عرب لسانده وغیرده استعمال
اولنه کلمشدر بن پیدا ایندم دیمک کذب صریحدر علی الخصوص
(پا) فی الحقیقه با مخرجنده تلفظ اولور نهایت عربدن غیره السنده
بر مقدار یک تلفظ اولمغله پادینور چا وژا وگا دخی وجه مذکور اوزره در
حتی فرق ایچون پاء عجمی یه وسائرینه حجاج زمانده اوچر
نقطه وضع اولمشدر ذکر اولنان حروف اربعه عجمیه نک
حروف اربعه عربیه مخرجندن تلفظ اولور حرف پیدا اینک
شویله اولوردیکه اولکی مخرجندن غیره بر جدید مخرجندن تلفظ
اولنه ایدی مثلاً ضاد حرفی عربیه مخصوص اولدینی کی که مخرج عجمدن
غیره بر مخرج مخصوصدن تلفظ اولور مخرج مخصوصدن تلفظ
اولنما یحقی حرف پیدا ایندم دیمک کذب فاحش اولور دیدیلر و دخی
هر مرید انجیل او قوم اینجه مذهب الحادی تکمیل ایلر دیدیکر قول
فاسددر مکر نقطه کتابنی اوقویان انجیل اوقومق قدر یوقیدر دیو جنک
وجدال ایدرلر حروفیلر نقطه وبلر دیرلر که سزیه مقوله ملعون قوم سز که
محمود مردود شیخه فارشوق دیوب شتم اینیه کله رد اولمش ایکن پیرک

پیری اولان فضلك كفر يانی ثابت اولدوقده خلاده بوین واور یلوب
نجاسته دوشدیکنی خلقه افشا ایدوب پیر کزك شیخی ایکن طعن وامن
ایدر سر ظاهر پیر کزك پیری کفر ایچنده خلاده قتل اولمش اولیچق سز نه
مقوله ملعون قوم اولمق کر کسر قیاس ابلک دیدیلر واول پیر کز اولان محمود
مردود فلسفیات وکفر یاتده الحاد وزند قده بیک رساله یازدم
دیو فلاسفه نک تألیفاتی سرقه ایدوب کندی نک دیو صائر واول سارق
مردود شویله دیمشدر که بند نصکره علم نقطه ده هر کیم بر کتاب تألیف
ایله همان اول ملعونی قتل ابلک احازندر قتلی حلال اولسون دیدی
واول محمود مردود رساله لرنده (هو الذی تجلی بمحمودیته) دیو الوهیت
دعواسنی ایتدیمکه فضله الوهیت دعوا ایلدی دیو طعن ایدر سر مکر
الحاد رسمی هر تکمیل ایدن کسه یه الوهیت ونبوت دعوا ابلک عادتلری
دکلمیدر که مجرد اسنادی اکا ایدر سر دیو معارضه ایدر لر و حروفی
و نقطه و بی طائفه سی بر برینی رد ایدوب ظفر بولدقده هریری اخری قتل
ایدر دیار عجمده نقطه و یلر غالبدر و دیار رومک بعض شهر او غلانیلرینک
اراسنه سیاحلر ایله اختلاط ایدن حروفی مذهبی قارشمشدر حروفیاره
فضلی الهی دیرل قلندریه وحیدریه وادهیه و مولویه وکاشنیه و خلوتیه
اراسنه سیاحلردن بومذهب قارشمنه باشمشدر وچوق کیمسه ضلالتنه
دوشمشدر و بوکروه تنوره ابدالانی قبول ایتدکاری اچلدن کندیلر
رسوای اولمشلردر محصل کلام ای خواجه صاحب اخشام
بور سردر ذکر اولتان دور دائم و سیر اطوار دیدیکمزی ملاحظه نک
متأخر لری پیدا ایتدیلر اما قدمای ملاحظه مده نک مذهبی تناسخ
مذهبیدر و بوقدر قدما تناسخی اختیار ایدوب شمعی متأخرین سیر
واطواری اختیار ایتکین بن هر کون اولیه دک تناسخ مذهبین طووب
اولیه دنصکره اخشامه دک سیر اطوار و دور ادوار مذهبین طوتارم
وکیجه اولیچق هب جله ادیان و مذاهبی براغوب مذهب سزجه یاتورم
بر نیجه سنه در که شویله براسلوب اختیار ایلدم ای خواجه سنه بر عارف
کسه سن بو ذکر ایتدیکم شلرک هر قفسی مناسبه ایسه سندخی سویله
(آنسکه)

آنسکه عمل ایده لم دیو اسلام بابا کلامن اخرا ایلدی و طریق آبدالانده
بووجه ایله ماهر و صاحب هوش کچنوب خاموش اولدی * جواب
دادن خواجه جهان به پیر ابدالان * چون اول میر عارفان وزیده
زمره عاقلان و کزیده فرقه نوع انسان حضرت خواجه جهان
عالمشان اسلام بابا دن بومقوله هرزه وهنیا ن ظاهر البطلان واقاویل
و اباطیل مستوجب الحسراتی مشاهده واستماع ایدوب بوقدر کلام
نامشروع و کلام ناهطبوع و کلمات کفر امیز و حرکات فساد انکیز
کوردی اول دهان ملاحظت و زبان فصاحت ایله دیدیکه ای پیر نابالغ
بد صورت وای مرد نامرد کریمه سیرت وای لایق نارنجیم وای
مستحق عذاب الیم وای مرد مجرّد وای ملحد مفسد وجود ناپاکک
هم ضال و هم مضل و هم کفریات دروننده جله جهان منفعل اول
ظاهر حالکزه متعلق اولان ترهات بارده و ظرافت فاسده کزدن
حضرت آدم علیه السلام ارضه هبوط ایتدکده جسم شریفی عربان
اولیچق تسترایچون میاته تنور بغلیوب و سدر مق ایله دفع غم ایچون
اکل حبش ایشدر بز دخی حضرت آدم آسا عربان و تنوره مذکوره
ایله هر کوشه سیران ایدوب اکل حبش ایلدیکه فکر دقیق ایله
متصف و تناول اسرار ایله عالمه واقف اولوب حیران و مستان اطراف
جهانی دیده عبرتله سیران ایده رز دیدو کز کلام فتنه انجام هر وجهه
بارد و فاسد ایدیکي محل کلام دکلدن زرا بومقدمات فاسده محضا
پا بند احقان و دام تزویر ملحداندر و کتب نفاس سیر و توارینده ذکر
اولدینی اوزره حضرت آدم علیه السلام بومقضاای قضاء مبرم عربان
و کر بان اولسی انیچق بر آن اولمشدر تنکیم « فطفقا یخصفان
علیهما من ورق الجنة » آیه کریمه سی نظر مخلوقات بدنلرینه تعلق
ایتمکسزین فی الحال تستر ایتدکرینه حجت قاطعه در ایددی حکمه
انلره عربان اولمق اضطراری انیچق بر آن اولمشکن سز کمدت عمرده
اختیار کرله عربان اولوب پیر ملحدانه سجده ایلرکن و بعض وجهه ایله
حرکت ایدرکن دنبان ناپاککز اچلوب کشف عورت ایتدکزه نیجه

دلیل اولور بلکه کشف عورت اینکله (من لا حیاء له لا ایمان له)
مضمونته ماضق ملعون مطلق اولوب خالق و مخلوقدن شرمسار
و خواب بی ادبانه دن بیدار اولوب عوام بیننده کوتی اچق ملحدانه
رسوای جهان اولوب اب رویکر خاك مذلتده ریزان اینکله جهان
ایچره مهان و مبغض رحمان اولور که نکیم مولانا یورر (بیت) بی
ادب را بسعوات بقامتزل نیست * بسعوات بقار هبر ایمان ادبست *
کردم از عقل سؤالیکه چه باشد ایمان * عقل در کوش دلم گفتکه
ایمان ادبست « و علمناه صنعة لبوس لكم لخصوصکم من بأسکم
فهل انتم شاکرون » فحواسنجده « و جعل لکم سرا یل تفیکم الحر
و سرا یل نفیکم بأسکم کذلک یتن نعمته علیکم لعلکم تسلمون »
مقتضاسنجده بین الناس لباس ایله اسسیناس معقول و مشروع ایکن
بووضع نامطبوع ایله موصوف و معروف اولفده جهالت و ضلالت
ظاهر و باهر در ودخی ای پیر فاسق و مجرم و ماضدق « و من بین
الله فاله من مکرم » حضرت صفی نک رسم متابعت ستنه بر آن حکم
اضطرار ایله اولدیغی حالنه اتباع ایله دکادر بلکه مدت عمرنده
فصوصده وارد اولدیغی اوزره لباس شامل ایله بالاخیار متجمل
اولدیغی شکل حسن و طرز مستحسنه موافقت ایله در بو تقدیرجه
سز آمده متابعت دکل بلکه کمال مرتبه مخالفت اینتش اولدیغیزعبان
و نمایندر « انا جعلناک خلیفة فی الارض » و مظهر اسرار انوار لطیفه
حضرت لرینک روز و شب اعتقاد پاک ایله قیلدیغی عبادات و طاعتده
متابعت کوسه ترمیوب مجرد لباس رسمنده اتباع ملاحظه سنده اولق
شوکه بکرر که رهضان شریفده بر ملحد اشق بر زاویه صلحاده
مهمان اولوب قطعا صائم اولماز ایکن صلحا ایله سهوری بیله تناول
ایتدکه اول ملحد دیملر که بابا سن خود عمر کرده صائم اولماز ســک
باسه جور بکه سبب ندر دید که جواب و یرمشکه « سحور یمک حضرت
محمد علیه السلام و علی المرتضادن قالمش ستندر آنره متابعت ایدوب
« سحور یز فرضی نک ایتدیگمز یتز آنیده می ترک ایده لم دیو جواب و یرمش
(نفس)

نفس ملعونک مقتضاسنجده موافق اولان ملحد شریعت ایله عمل
ایدوب تاویلات ملاحد ایله تاویل ایلاز اما نفس ملعونک مقتضاسنجده
مخالف اولیجق تاویل عاطل ایله تاویل ایدرسز دخی متابعت لازم اولان
اعتقاد پاک ایله عبادت امرنده تمام مخالفت ایدوب مستوجب عقاب
و عتاب اولور سز و طاریته متعلق اولان لباس امرنده اصلی یوزیکن
یا کاش طریق ایله متابعت ایتدیگمز زعم و محض مخالفت ایلدیکن یلز
بر آلا ی غافل ملحد و باطل سز و اکل حشـهـشـده دخی ذکر ایلدیگمز
هرزه و هذیان دخی بین الـطلاندر زیر حضرت آدم صفی و سار
انبیاء و مرسلین قطعا عقلی ازاله ایدر نسته یماشـلـردر نکیم
عظماء دین و کبراء اهل یقین اتفاقله بومنا ثابت و هو یدادر حاشا
ثم حاشا بومقوله قبیح اموری آنره اسناد افرا و کذب صریح و بهتان
قیحدر بلکه نفس شوملری بهایمدن ارزل و اقل ایدوکنه « اوائک
کالانعام بل هم اضل » دلیل اعدل و شاهد اولدر که قان حیران
اولوب مثال حیوان بولدقلری مهملاتی یمکی استیجسان اینکله مستحق
عذاب و لایق عقاب اولدقلری یتز من بل عقل و عادت اهل ضلال
اولان امر قبیحی حاشا اول ساطانره اسناد اینکله بدنام انام
ورسوای خاص و عام اولور بلکه بنکی ترغیب و استیجساندن مراد
اصلیبری بودر که بوملاعینک کلمات فاسده سنی مقدار ذره عقلی اولان
کیمسه قبول ایتک امر محال اولمغین بنک و قاقوله ایله فقراتک عقلنی
ازاله ایدوب هرزه و کفر و الحاد سویلتور ايسه دائرة عقلدن
کتمکله رده اسـتـعدادی قالمیوب مراد لری اوزره اضلال و افساد
ایدرل حتی ماینلرنده بر امر مقرر ایمشکه برکسه بی مالی یا حسن و جمالی
ایچون رسم الحاد ایله افساد ایتک مراد اینسه ل ترکیب الحاد
ایدوب عقلنی ازاله ایدرل ایمش ترکیب الحاد بودر قاقوله آق قرنفیل
چبلاق و لیلک بینسی و کلب نجاسنیل بر ترکیب ایدوب مفرح معجوند
دیملکه بیچاره یدیروب عقلنی ازاله ایتدکدنصرکه کیف مابشاه
تصرف ایدرل و ترکیب الحاد دیدکاری مراد لری بکله امر لرینه رام

اولوب فساد الحاد لر بنی فاش ایتک آذواق اور و ترکیب الحاد دن
تساول ایدن ملاحده تک فی الحقیقه اظهار جنون ایتدک لر بنک بومعنایه
وجهی وارد لیکن اظهار جنوندن صبره حقایق اشایی و خالق
مخلوقی اکتدیق دیمک قتی یهوده هرزه در عاقل اولاندن بومقوله ظاهر
الفساد سوز صادر اولمز انسان شرف عقل ایله ممتاز و سرافراز ایکن
بزمیت غیر مکلفز دیمک نه هرزه در خلقه نیجه در لو اکاذیب ایله کشف
و کرامت و دعوی ولایت ایدوب انواع حیل و مکر ایله قربان و صدقه لر بنی
القی محلیده کمال عقل و دانش ایله قطب عالم و کزیده بنی آدم کچنوب
اول خالق و راز فکر و محیی و ممیتکز اولان رب العالمین عبادتیه کلچیک
گاه مبت کچنوب و گاه مجنون دیمک نه مقوله نامطبوع و نامشروع ایدو کنی
بیان عقلا یانده رسوای جهان و مضحک شیطان اولور سوز و حدیث
شریفده وارد اولمش در که «ایاکم ان تکتونوا عیالین و مداحین
و طعنائین و منهائین» یعنی (ان یجعل نفسه کالیت و لایستغل
بالکسب) عبادات خداده بومقوله کتب و افرا ایله فاجر ایکن صانکه
ر بکر بوملحد بنی دینه سجده ایدوب «واقیموا الصلوة» آیت کریمه سیله
استدلالی ترک ایدوب ملائکه آمده سجده ایتدیکبله استدلال ایدور سوز
زهی فکر باطل زهی فکر فاسد که کندیکره بالذات وارد اولان
خطاب سجده و صلاتی ترک ایدر کن سوز وارد اولوب ملائکه دیه وارد
اولان امر سجده ایله استدلال نیجه ممکندر خصوصاً که مخلوقاتدن
حضرت آدمه سجده خصایص صنی الله بندر مخلوق و غیر بلره منهی
و ممنوع ایکن کندیکر بالذات مأمور اولدیفکر شی ترک ایدوب ممنوع
اولدیفکر شبه مباشرت محضارضاء حق و شرایع انبیاک مقتضاسیله
کمال مخالفت ایدیکی (اظهر من الشمس و ابین من الالمس) در ای پیر
مردود و مجنون وای مرکز دایره عقل و دیندن بیرون حاجی بکنتاش
ولی و سید غازی به نیجه متابعت دعواسنی ایدور سوز که انلر زماننده اتفاق
علماء و صلحا ایله تحریر اولنان مناقب شریفه لر نه مسطور و مشهور در که
انلر نیجه دفعه حج ایدوب اکثر ایامده صائم اولورلر ایش و هر کیجه
(تا)

تا صبحه دک قطعاً او یوم یوب نماز و نیاز و طاعت و عبادت اوزره
اولوب شرع شریفه کمال مرتبه موافقت و متابعت اوزره ایشملر
سزلر اولر سلطانیلره نیجه خرید اولور سوز که انلر اقوال و افعالی
ایلله قطعاً عمل ایتوب نماز و روزه دن بعد و هر بریکز بر شیطان مریددر
واول ذکر ایلدیککز سلطانیلر سنت اوزره محاسن و لحیه و ابرور بنی
تراش ایتمشملر ایکن سوز بوجه قبیح ایلله اکا نیجه خرید کچنور سوز
بو وضعکز انلره جمیعاً انبیا و اولیایه خصوصاً حضرت محمد المصطفی
صلی الله علیه وسلم و علی المرتضی به و اولاد علی زمره سنه رضی الله
عنهم مخالفت ایلله نامه قدرت الهی اولان ابروینی تراش ایتک روا میدر که
بادشاهک نامه سندن طغرا دکل خطندن بر نقطه سنی دست
در ازلق ایدوب تراش ایدن قلاش اوباشک دست و سرنی شقی
و قطع و وجود ناپا کنی قلع و قمع ایدرلر پس شاهان جهانه مالک
حقیقی اولان رب العالمین نامه قدرتندن خطوط و طغراسنی حک و تراش
ایدن اوباش کراهک عاقبت حالی تباه و ابلیس بر تلبیس کی مریدود
درگاه اولسی محل اشنباه دکلدر (کوزک عین و صاچک لام و فک میم)
(بولر بونامه ده علمه علمدر) پس بومقوله صورت نامطبوع و سبیرت
نامشروع ایلله موصوف و معروف ایکن انبیا و اولیایه و اولاد علی مرتضی به
نیجه تابع و محب اولور سوز بلکه سوز صحرای نفس اماره ده متحجر
و سرسری ملت انبیا و طریقت اولیایه متابعتدن فتنه نفس شوم ایلله
حیران و سرگردان و تبیه الحاد ایچره محض شیطان اولمش سکر
و دین و ملتدن معطل بردانه ملحد مغفلار سوز (ع) ککاور ایمانه
کافر مرد ملحد توبه کار اولمز (نثر) و دخی ای پیر نادان وای رئیس
کروه ملحدان سزک اسرار ما فی البال دیدیککز کفر و ضلال اولان
کفریات ترهاتک جمله سی ظاهرا و احوالکز کی و بالدر اما (ع) هر کسه
اسمندن اولور بر نصیب) فحواستجه سزک اسمک اسلام اولمغین سندن
قبول اسلام مأهول ایدی اما سکونتکدن اکلاشیلان بودر که ذکر اولشان
کلمات نصیحت امیر درونیکه تأثیر ایتش اوله دیمک اولدم اسلام بابا

هرار ادب و... کنت ايله دیدیکه ای خواجه جهان وای چشمه
عرفان نیچون بویه پیورسز تاثیر اینک دکل بنم درون و بیرون فساد
الحادی کلامکدن اذعان اینکله نالان و حیران اولمشدر قضا ايله اوائل
عمرده اختلاطم بوملا حده ايله اولوب بوطائفه تک قباحترینه متعلق
کلمات استماع اینک بوآنه دکن واقع اولمغه له بوضلالنده حیران
و دمبسته قالمش لرز لکن سزک پیوردیفکر کلمات واضحه و دلالت
لایحه دن اول بوکروه مکروهک تمام فساد و قباحترینی اذعان ایلدم
اما جنبه بکردن تضرع و نیاز ایدرمکه بن ضعیفه هر شد کامل اووب
انلرک ظاهر حالینه متعلق اولان فسادلر بی اعلام ایتدیگکز کبی اسرار
حافی البالرینی دخی علی الاجال بیان و عیان ایلک که سبب هدایت
طریقه اوله سز * تزییف کردن خواجه جهان بمقدمات پیر ایدالان *
چون اول میر اذعان و کزیده نوع بنی عرفان اولان خواجه جهان
پیر ملحدان اسلام بابادن جانب حقه بوجه ايله توجه مشاهده
ایدوب اول ملاعینک فساد الحادلر بی تمام اذعان اینکله توبه کار
اولسنی تحقیق ییلدکده ملاحظه تک اسرار مافی البالرینی بیان و تزییفه
شروع ایدوب دیدیکه ای پیر منصف وای طالب اذعان و معارف
بوزمره ملاحظه کتب کلاویه مسطور اولدیغی اوزره اول سبب
ضلالترین بیان اولوب بعده بوملا حده تک مذهب لر نه مقوله
مذاهب بدن اخذ اولمشدر و اول مذاهب باطله علی التفصیل نه منوال
اوزره در جمله سی ذکر اولمغه محتاجدر ضلالترینه اول سبب بواولدیکه
یهودیلردن (س-با) نام بر شخص که فلاسفه یهوددن ایدی حضرت
عثمان رضی الله عنه زمان خلافتنده یهودیتی ترک ایلدم دیو اظهار
اسلام ایلدی فلاسفه علمانی بالتام ضبط اینکله خلیفه دن رجا
ایلدیکه کندوبی بعض ممالکه قاضی نصب ایلده لکن یهودیتندن
تحصیل ایتدیگی کلمات باطله بی و الفاظ غیر مشروعیه بی خلیفه سویلیوب
اول وجه ايله اهل اسلام متصل طعن و تشنیع بدن خالی اولماغله
بر کیمسه اتی قضایه لایق کورمدیگی اجلدن اهل اسلامه یوما فیوما
(بغض)

بغض و غضبی زیاده اولاندیروب نیجه کلمات غیر مشروعیه بی اشکاره
سویلمکه باشلا یحقی شهردن سوزدیلهر بعد ذلک شخص مذکور
مصره واروب اهل مصره حضرت عثمان سزده عداوت اوزره در
دیو نفاقه باشایوب نیجه کذب و افترا ايله سکر مصری حضرت
عثمانک قتلده سوق ایلدی بعده حضرت علی خلافتنده امام علی
حضرتنه حاشا (انت الاله) دیوب حضرت علی اکا عظیم جفا و تشهیر
وبعد التوبه نفی بلد ایدوب مدینه سوردی مکر یهودیتنده یوشع
بن نون که وصی موسی در اکا دخی امام علی حضرتنرینه دیدیگی سوزی
سویلمدی و دخی مذهب ایدینلردن ایش مقارن اولدیغی اشخاصه
بومقوله کفریات القا ایدوب نیجه کیمسه بی اضلال ایلدی و بوشخص
یهودیلرک تناسخیلردن اولمغه اضلال ایتدوبی اشخاصه تناسخ
تعلیم ایدوب خلق ینسه بودنیایه رجعت ایدرلر حشردن مراد دخی
بودر دیدی غلات روافضک اولاضلال ایدن رنسلری بودر انکیچون
بوزمره سببایه دیرلر اول لعینه تابع اولان کلاب انکیچون جمله
تناسخیلدر و هر شخص تصفیه ايله حاشا اله اولوردیرلر بوملا حده یهودیلر
کیمی جمله سی مجسمه در و منکر حشردر « غضب الله علیهم » قال
الله تعالی « و من یقل منهم انی اله من دونه فذلک نجزیه جهنم
کذلک نجزی الظالمین » ایکنجی ضلالترینه سبب اولدر که مجوسیلردن
(عباریه) نام بر فرقه کوردیلر که اهل اسلام کندی نصر فیلرند اولان
عجم و لایقنی جبعاً فتح ایدوب کمال دولته ایکن نهایت ذلته دوشدیلهر
ایچلرندن بر نیجه شیاطین بو خصوصده مشاوره ایدوب دیدیلر که
شمدنکرو بزم ایچون اهل اسلامی حرب و ضرب ايله دفعه بحال یوقدر
کزیده ممالکمری المزدن الدیلر یزدخی حبله ايله بوطائفه اضلاله قریب
اولان زمیره سنی طریق تاویل ايله اضلال ایدوب کابالرینی مجوسیت
قاعدده سینه موافق تاویلات ايله تاویل ایدوب بر نیجه کروهنی اضلال
ایتمکله بری برینه دوشروب ایچلرینه بر تفرقه و مخالفت براغله مقاله
ایندیروب بو طریق ايله انتقام الهلم دیوب ذکر اولسان روافض

سبایه به طریق تأویلی القایدیب دیدیلر که ظاهر ایله باطن اب ایله
قشر کی جوزک قبوغی بنوری لازم اولان ایچیدر کذلک قرآن
عظیمک وحیث شریفک مراد اولان باطنیدر لغت ایله بیان ظاهر
قطعا مراد دکلدر دیدیلر ظاهر نصوصله تمسک ایدیلر مثله
معدنر و باطنی اقتضا ایدر که ظاهری متروک اوله دیوب آیه کریمه
ایله استدلال ایلدیلر که قطعا بوایه کریمه ک اول دیدیلر معنا ایله
ذره قدر مناسبی یوقدر « فضر بینههم بسورله باب باطنه فیه
الرحمة و ظاهره من قبله العذاب » ایدر اول سیدن مذهب ملاحده
یهودیتدن و اهل تناسخدن و اعتقادات فلاسفه دن و کلمات مجوسیدن
مرکب بزمذهب باطله در و معلوم اوله که بو ملاحده زمزمی
برطائفه معینه دکلدر و بونلرک قطعا برملت مخصوصه و دوات
معلومه سی یوقدر هر عصرده و هر ملتک ظهورنده بونلر ارازل انام
وسفله عوام و مبغوض خاص و عام و مردود اهل مقام اولقدن خالی
اولمیشلردر و ذات ورزالدن و جفا و اهانتدن نجات بولمیشلردر
صورت و سیرتلی مردار و اطوار معیشتلی فلاکت شمار طریقت
معطله و معیشت مخنله در و جله سی ضلالت مأب و فلاکت نصاب
بی دین و بی ایمان برالای اهل طغیانر و الحاد و بو کفریات ایله
موصوف اولان طائفه بین الیهود و النصراری و المجوس و الفلاسفه
مبتذل طوائف عباد و مستکره اهالی بلاد غایت امراری عاقبت
خبیثه ایله اختتام و نهایت عمری نجاست ایله ملوئه اولغله انتقام
اونورل هر دین و هر ملتی افکار و هر برنی و شریعتیه استحقارلری
اجرا ایدرلر جمیع اقواللری انکاره راجع و هر کله لری انواع کفریاتی
جامع و انکار محضدن مراد لری بودر که هر سویلیلان سوز
عناد و انکار ایله عوامدن ممتاز اوله ل حال بو که حق صریحی انکار
و کوشی پاخغله اورتمکدر و رئیس شیخ دانا ابوعلی سینا ملاحده
مجوسیان و زنادقه یهودیانی نم و تزییسه و باطال و تضعیفده
یورمیشلدر که محضا عوامدن امتیاز ایچون هر شی بلا دلیل اقرار

ایدن مقلد قباح و جهالتدن اقل دکلدر و ملاحده زنادقه ک افکار لری
محض عناد و طغیان اولوب دلیل و برهان و حجت و بیانه مخالف اولغین
هر کله لری ظن و تخمین و بهتاندر و علوم عقیده و نقلیه ایله قطعا
ممارست و مناسبلری اولماین هر سوز لری ظنون و تخمینات
واوهام و تخیلات مقوله سیدر بو طائفه زائفه عوام منقاسفه بی ادراک
مقوله سی اولغین جمیع مقولات و واقعیاتی و یقیناتی انکار ایدوب
شرایع الهیه و نوامس دینه بی انکار و تکالیف شرعیه بی اسقاط ایله
استحلال محرمات ایتمکین بهایم و حیوانات کی ضوابط شرعیه دن
خارج برالای اشرار کفار اولشلردر کندیلرینه تابع اولان عوامی قطعا
بر حرف او قومغه اجازت و یرمز لرس و ورخوان اوله کتاب مطالعه
ایتمکله اذن و یرمیوب کتب معتبره نظر دن زیاده منع ایدرلر که
کندیلرینک فساد الحاد لری نه مطلع اولوب کندیلرین اعراض ایتمه و نلر
دیو باخصوص علم شرع شریفدن زیاده منع ایدرلر و دخی ذره قدر
علم و فهمی و نوعا عقلی و ادعائی اولان کیمسه بوملاعینه تابع اولغله
دین و ایماندن چبقوب کافر و ملعون اولق نادر واقع اولور لکن بوملاعینک
سباحلری چوق اولغله قهوه خانه و میخانه لده اراک بی ادراک قسمندن
و شهر اوغلانک بعض نو هوس متظرفلرندن و علما و صلحا تربیه سین
کورممش فسقه دن و درویش باننده کریمکله خالق بنی ظریف
و عارف و طالب معارف صانسون دینلردن و اعتقادات اهل سنتدن
غافل بعض خالی الذهن احق و جاهل بونلره راست کلوب قونشده
اول بیچاره احقک صفالینه کلوب لطایف عبادات و ایبات و اشعار
و غرایب حکایات و عجایب کلمات ایله تمام الدایوب بر معرفت کچمکله
دروشه کیرد کد نصره کلمات ملاحده بی تدریج ایله القا ایدرلر و ترکیب
الحاد ایله عقلنه خفت کتورد کد نصره کله اخر کار اول پانی مر دار ملحد و مفسد
ایتمکله کافر ایدی و ملعون سرمدی ایدرلر محصل اهل سنت و جماعت اعتقادنده
عالم و ماهر اولیلر بوملاعینلر ایله مصاحبت قطعا جائز دکلدر زیرا
بعض سوزلرینک کفر و ضلالت ایدو کین بلین جاهل و عاقل بر اهل

معرفدن صادر اولدی دیو متابعیت واعتقاد ایله دین و ایمانندن
چاقوب کفر و ضلالت دوشر نمود بالله الملك المعین «و غضب الله علیهم
اجمعین الا ائمة الله علی القوم الظالمین» بو ملاحده غلات روافضدن
موافقه ذکر اولدیغی اوزره اون سکر فرقه اولمش لردر اما فی زماننا
اوتوز فرقه بن زیاده اولوب بری برینه اختلاف و عداوت اوزره دیرلر
و بو ملاحده هر دیارده بر اسم ایله مشهوردر عراقده باطنیه و مزوکیه
و خراسانده تعلیمیه و عربده زنارقه و غلات روافض دیرلر و بونلردن
ماعدادخی نیجه القابلی و اردر جناحیه و منصوریه و فراهطه و مباحیه
و بابکیه و حمزه و خائطیه و نصریه و استحقاقیه و حاکمه و تناسخیه و رجیه
و دوریه و اسماعیلیه و سبیه و متربصیه و حروفیه و نقطهویه و مملونیه
و شیهه امامیه که قزلباش طائفه سیدر و بو ملاحده انلردن اشددر
و شیهه امامیه اول ایکی امامه معتقددر و سبیه اسماعیلیه بدی امامه
معتقددر اگرچه جله سی شیهه دندر اما مخالفتری چوقدر و بونلرک
ماینددر بعض کتابلری و اصطلاحاتلری وار ایمش لکن غیر بیلدن زیاده
اختلاف ایتمکین اکثری معلوم دکدر اما کتب کلامیه دن موافقه و غیره بعض
اصطلاحاتی مذکور و جله دن بری سبیه دیو نسیمه اولندیغنه سبب نطقا
بالشرایع یعنی مرسلین یدیدر دیدلر آدم و نوح و ابراهیم و موسی
و عیسی و محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم و محمد المهدی سابع
النطقادر و هر نطقادن مراد هر ایکسی مایشنده بدی امام واردر که
تبلیغ شریعت ایدرلر و هر عصرده البته بدی امام لازمدر خلق انلره
اقتدا ایتمکله اهتدا بوللر و اول ائمه سبیه مرتبه ده بری بیلدن
متفاوتلردر هر عصرده موجود اولان ائمه سبیه نك القابی بونلردر
امام حجت ذومصه داعی اکبر داعی مأذون مکلب مؤمن اما حجت
ادله الحادی بالذات خالق یسان ایدر ذومصه ادله بچندن مص و اخذ
ایتدبکی وجه اوزره یسان ایدندر داعی اکبر ناسی بعد البحر به دعوت
ایدندر داعی مأذون تابع اولاندلردن عهد الوب امامدن تعلم دعوت
ایدندر مکلب دعونه مأذون اولوب بعض احتجاج ایله داعی جانبده
(کلب)

کلب معلم صیاد کبی صید ایدوب ترغیب ایدندر اکر انواع حبله
و اکاذیب ایله بیچاره بی الدافعه قادر اولورسه داعی مأذونه بولشددر که
اخذ عهود ایله بو معنایه که (وما علمتم من الجوارح مکلبین) آیتی ایله
استدلال ایدرلر زهی رأی فاسد مؤمن داعی جانبه اتباع ایله ایمان کنوروب
اخذ عهود ایتمکله ذمت امامه داخل اولنه دیدیلر بو ذکر اولنان سبببات
امر مطرددر سموات سبیه و ارضین سبیه بحار سبیه و ایلم سبیه و کواکب
سبیه دیو استدلال ایدرلر امامیه ائمه اون ایکیدر دیو بولدیقلری مناسباتی
رد ایدوب بو مناسبتی امور سبیه بولغله اختلاف ایدرلر ایکسی دخی
تخمینات فاسده ایتمش لردر اشیو غلات ملاحده اوتوز فرقه دن
زیاده در قطما بفرقه سنک سوزی اخره اویماز هر بریسی برکونه
ضلالتده و کمال عداوته ظفر بولیحق بر بری قتل ایدرلر بویه مملونلردر
و اصطلاحلردن بری دخی (ذوق) در یعنی اضلال مراد ایتدکلی
شخص مذاوق الحاد ایله ذوق ایدوب صیده قابیلدر معلوم ایدندین
اضلاله مباشرت ایتمکدر سراج عالم وفقیه دن عبارتدر سراج اولدیغی
منزلده اضلال ممنوعدر که اول اهل علم فساد کفر لینی اظهار ایتمکله
رسوای اولوب قتل اولنملرینه باعث اولور (تأیس) دعوت اولنان
شخصک مشربنه موافق ستمله کولکنی سرقه ایتمکدر اگر جانب
ذهده مائل ایه دهده متعلق رسم ایله استمال ایدرلر اگر فسق و خراباته
مائل ایه هوای نفسنه مناسب فسق و فجور و اکل و شرب و جماعدر
دیو و خصت کوسرتمکله انس باغلرل (تدایس) اکابر دین و دنیا و جمع
انبیا و اولیا بزم مذهب زده در دیمکله قلوب اشخاصی کندی کفر لینه
میل ایتددر مکدر (تأسیس) تمهید مقدمات کاذبه ایله کندی رسم
فاسد لینه سوق ایتمکدر (وربط و اخذ و عهد و میثاقدن) و اذا اخذ الله
من النبیین میثاقهم «آیه کریمه سبیه استدلال ایدرلر بیده شویه عهد
ایتدیرلر که انلرک کفر یاتی کسه افشا ایتیه اگر ایدرسه نارونور اوقینه
اوغرایه (ضبط) امور مشکله نك حلی امامه حواله ایتمکدر جوابی اسان
اولان شی جزؤنددر دیو هر بریسی بیان ایدر جوابی مشکل اولوب

بیان شده عاجز اولاد قلمی آورده بومعنا کالدندر بونی ایامدن غیری
کسه حل ایده من کالدن اولان مشکلاتی ترقی بولوب درجه امامیه
قدم باصمیان کیمسه بیان اینک جائز دکدر دیودفع ایدرل (تشکیک) ارکان
شریعتیه شک وشبهه الفایتمکدر مثلامطامع سوره واقع اولان حروف مقطعه دن
مرادندر وحائض اولان عورت صومی قضا ایدوب صلاتی قضا
ایتمکدن مرادندر و بول منیدن انجس ایکن بوالک خروجندن غسل
لازم کلیوب مننک خروجندن غسل لازم کلک عقله نیجه موافق کاور
ورکعات صلوٰت کی ایکی وکی اوچ وکی درت اواق ندندر دیوامور
تمبیده مخاطبی وادی شک وشبهه و بووادی بی رب و حیرته دوشمرکه
ملحد و مفسد ایلمکدر (خلع) جمیع ادیان دن خصوصاً دین اسلام دن تبرأ
ایدوب بعده مذهب ملاحده تولی ایلمکدر (سلخ) نعم و بالله اعتقاد
دینیه دن منسلخ اولوب خروج ایلمکدر بومرتبه ضلالتد نصکره جمیع
محرماتی استحلاله باشلیوب لذات بجمیه ایله آلوده اولورل و جمیع امور
شرعییه بی تأویل ایدرل و معجزات انبیایی انکار ایدوب آیات قرآنی
تأویلات ملاحده ایله تأویل ایدوب احیاء موتی موت جهل زائل اولوب
حیات علم حاصل اولقدر (وعصای موسی) اشکال سحره بی یوتنق حضرت
موسی علیه السلام یدنده اولان حجت الهیه مک ظهوری ایله خصوصاً مک
کلامی محو اولقدر دیو وجوه باطله ایله تأویل فاسد دعوا ایتدیلر
ووضوء محبت امامدن عبارتدر تیم امام غائب اولیحق حجتدن اخذ
ایلمکدر (صاوة الحاد) طریقتدن غیری منکراتی نهی ایدن ناطق رسوالدن
عبارتدر (احتلام) سهواً نااهله افشای سردن عبارتدر و (غسل) تجدید
عموددن عبارتدر (زکوة) کلمات الحاد ایله تزکیه نفس ایتمکدر (کعبه)
وصفایبدر (مروه) باب علی در و (میقات) وقت استناده (تلبیه) مخاطبک
اجابتدر (طواف سبعة) ائمه سبعة محبینه اشارتدر و (جنت) تکالیف
شرعیه در بدنک بالکعبه استراحتیدر (جهنم) استعمال تکالیف مشقتیدر
دیو هرزه سویلر حاشا ثم حاشا (انبیاء و اولیا) بر عارفلر و بزم جمیع
امور الحادیه منزه واقفلر ایدیلر لکن خلقی حفظ و ضبط ایچون برر قانون
(طریقت)

طریقت بیان ایدوب اول طریقتیه شریعت دیدیلر و شرع شریعتیه
عادت البلد لحفظ المال والوالد دیوب (حشر اجسادی) (و رب العبادی)
حاشا انکار ایدیلر اکابنه کافر وجهوددن بونلر اشددر «غضب الله
علیهم اجمعین» چون اول محقق دین و واقف سریقین اولان نور دیده
عرفای زمان اعنی جناب حضرت خواجه جهان کلمات ملاحده بی بوجه
ایله تفصیل ایدیچک اسلام بابا دیدیکه ای خواجه جهان وای منبع
فضل و عرفان چونکه بوکروه مکروهک مذهب باطلاری فلاسفه
یهودیان و عیاربان مجوس یاندن مسـ مروق و مرکب ایدوکی
بیان ایدوب و بعضی احوال لرین عیان ایلدیکر ذات سنوده صفات کزدن
تضرع و توقع ایدرکه اول فلاسفه یهودیان و زمرة مجوس یانک
دخی عقاید باطله لرین بیان ایدوب بعده جهمت کفر و فساد لرین دخی
عیان ایتمکله اول فرقه ضاله و زمرة مضلک کفر و الحاد و ضلالت
و قباحتلری ظاهر و باهر اوله دیدکده اول خواجه جهان یوردیکه
ای طالب معرفت حقایق وای راغب تعلم دقایق اول طوائفک حقایق
اشیایه متعلق اولان اعتقادات فاسده سی و هر برینک اجوبه وارده سی
تفصیله محتاج احوالدر اما چونکه سمع قبول و اذعان ایله استماع ایدرسک
علی الرأس والعین جمله سی تحریر و تقریر ایدلم دیوب یوردیکه مبدأ
معاد امرندن و حقایق اشیایدن هم عقل ایله هم نقل ایله بحث ایدن
طوائف اصحاب ادیان معروفه که بین الناس معلومدر و مجرد عقل ایله
بحث ایدن طوائف کروه فلاسفه در که انلرک حقنده «من اراد ان یقبس
ملك الله بکمال عقله وحیداً فقد ضل فی ذلک ضلالاً بعيداً» دینشدر
ایمدی معلوم اوله که طائفة فلاسفه اوچ فرقه در که ذکر او نور دهر یون
و طبیع یون و الهی یوندر و فلاسفه دهر یون زمرة فلاسفه نک قدما سینه
دیرلر بونلر جمله سینه اسکسیدر و بونلرک بر قسمته دهریه معطله
دیرلر و بر قسمته سوفسطائیه دیرلر دهریه معطله شول طائفه در که
حقایق اشیایی فهم ایچون اقامت دلیل و برهان سمتنه و عقل ایله
فکر و اذعان جاننده فقط ماتوجه واجتهاد ایچوب مجرد فهم لرینی مثال

ایم حس و مشاهده ایندکارینه حصر ایدوب دیدلر که کور برز که
هر حیوان نطفه دن و هر دجاجة بیضه دن و هر بیضه دجاجة دن حاصل
اولور و سمایی دور دئم اوزره وارضی دائما قرار اوزره مشاهده ایدره
و عاقله مشاهده کی شاهد اولماز اوله اولسه بو وجهله مشاهده
ایندیکنر علویات و سفلیاتک هر جنسی و هر نوعی کوردیکم اوزره ازلی
ایدیر و مشاهده ایندیکنر دن غیری موجود یوقدر و بواسطی بر خلق
ایدر صانع کورم دیکم ایچون یوقدر دیرز حاشا ثم حاشا بلا صانع وجود
فنا بولور دیو مبدأ و معاد امرنده قطعا فکر و نظر ایندیبلر بونلر کافرلر
معاونلر دیر و منکرلر دیر و سوفسطائیه که حقایق اشیا به منکرلر اوج
فرقه اولمشلردر (عناده) و (عندیه) و (لادریه) عناده حقایق اشیا بی انکار
ایدوب دیر که حقایق اشیا اوهام و خیالاتدر صوا و وزنده نقش کیدر دیرلر
اما عندیه دیرلر که حقایق اشیا اعتقاده تابعدر بر شئی جواهر اعتقاد
ایدرسک قدیم و حادث جوهردر عرض اعتقاد ایدرسک عرضدر قدیم
اعتقاد ایدرسک حادثدر دیرلر لادریه هر شئیک ثبوتنه علم اولماز دیرلر
و هر بر بسی شویله در که بن کندی ذاتک و اراقنه شک ایدهرم و شک
ایندیکه شک ایدهرم الی غیرالنهایه شک ایدهرم دیمکدن خالی اولماز
و صورتا حق رسمنده اولوب حقیقنده باطل اولان کلامه سفسطه دیرلر
فلاسفدنک دهریسی و سوفسطائیه سنک نه فلسفه ده و نه دین و ملتده
قطعا اعتبارلری یوقدر یعنی فلاسفه و اهل مال قطعا بونلرک کلاملرینه
حکم و یرهبوب جمله قوللری فاسد و باطل اولدیغنه اتفاق ایتشلردر زیرا
هیچ بر سوزلنده حجت برهان ملاحظه ایتماشلردر انکیچون بین الطوائف
مردودلردر ملاحظه اکثری بونلره مائللردر و بونلر کفر باتله عاملاردر
و فلاسفهک انکیچی فرقه سی فلاسفه طبیعیوندر بونلر عقل و فکر ایله
طبیاع اشیا بدن بحث ایتکین طبیعیون دیو نسیمه اولمشلدر بونلر دخی
اوج قسمدر قدماء طبیعیون و طبیعیون هندیه و طبیعیون متأخرین پس
ایمدی قدماء طبیعیونک دخی دهریه کی فلاسفه ده و دین و ملتده قطعا
اعتبارلری یوقدر بونلر اگرچه دایل عقلی سمتنه فی الجمله سالک اولمشلردر

اما ذکر ایتدکاری دلایلری غایت فساد و ضعف اوزره در انک ایچون
سوزلرینه عمل یوقدر ملاحظه نک بونلره دخی زیاده میلی وارددر که اکثر
کلاملری دهریه ایله قدمای طبیعیوندن اخذ و سرقه اولمشلدر بونلر
بین العقلا مذموم اولوب بونلرک جمله سوزلری هر اهل ملت یاننده
باطل و مردود اولدیغیچون غایت معلوملرندن کفر باتلرینی
بومقوله طائفه باطله دن اخذ ایدوب قطعا عقلادن بر فرد
بکنمز ایکن بومقوله ارازل ملاعینه تقلید ایدوب کلمات باطله لرینی
باشلری اوزرینه طوتارلر بویله بی ادراک و بی دین معاونلردر وار
قیاس ایله که ملحد نیجه اولور و بوقدماء طبیعیون دهریه کی انکار
صانع ایتشلردر و عالمه قدیم دیمشلردر حاشا لکن بونلر هر جنسی
و هر نوعی قدیمدر دیمزلر بلکه دیرلر که بوموجوداتک ایچنده بر اصل
قدیم وارددر جمیع موجودات اول اصل قدیمدن وجوده کیشلردر دیو
زعم ایدرلر لکن اول قدیم دیدکاری اصلده اختلاف ایتشلردر
و جمیع عالم علوی و سفلیک جمله سنک عامه فلاسفه و سائر عقلا
قتنده نهایی وارددر دیو اتفاق ایتشلردر لکن اهل هندک اکثری
قتنده عالم متناهی دکلدر دیو زعم اولمشلدر و دخی معلوم اوله که اجسام
عالمک حدوثی یاننده بحسب الفرض درت احتمالی وارددر اولکی
محدث الذات والصفات اولق انکیچی قدیم الذات والصفات اولق
اوچنجی قدیم الذات محدث الصفات اولق دردنچی محدث الذات
قدیم الصفات اولق بوجه رابعه عقلادن بر فرد ذاهب اولماشلدر
و جالینوس برینه ذاهب اولوب توقف ایتشلدر اما وجوه ثلاثه
باقیه نک هر برینه بر طائفه ذاهب اولمشلدر وجه اوله جمهور اصحاب
ملل و ادیان یعنی مسلمین و نصاری و یهود و مجوس و غیرهم ذاهب اولوب
دیمشلردر که جمیع اجسام عالم علوی و سفلیک ذاتی و صفاتی حادث
و محدثدر و حق تعالی حضر نلرینک ذات و صفاتندن غیری قدیم
یوقدر دیو اتفاق ایتشلردر وجه ثابته ارسطو و ابونصر فارابی و ابو

علی سبنا و سار فلاسفه الهیون ذاهب اولوب دیمش لردر که افلاک ذاتی
وصفاتی قاره سی مقداری و شکلی کبی جله سی قدیمدر اما حرکات
واوضاعک هر ربیسی حادث و مسوق بالاخر در لکن حرکاتک اولی
واخری یوقدر پس حرکات و اوضاعی بنوعها قدیمدر بشکلها
حادثه در زعم ایلدیلر و عناصر ار بعنک موادی قدیمدر و صور
نوعیه سی بجنسها قدیمدر عناصرک هر صورتندن اقدم بر صورتی
وارد در اول صور مختلفه نک اولی یوقدر وجه ثالث فلاسفه دهریون
وطیعیون مذهبیدر (فیثاغورث و سقراط و بقراط) کبی و جمع طوائف
(نویه و مانویه و دیسانیه و مرقیونیه و ماعیانه و ملاحدیه و زنادقه)
بوملاعینه تفاید ایشلردر و بوجله دیمش لردر که جله اجسام بذواتها
قدیمدر اما اجسامک صفاتی و صور جسمیه و نوعیه سی
حادثه در دیر لکن ذواتندن فتنی ذات اصل قدیمدر دیو اختلاف
ایشلردر و اول قدیم اولان اصل جسم مبدی دکلیدر انده اختلاف
ایشلردر * اصل عالم جسمدر و جمع اشیایه اصل قدیم تر ایدر دین
کرومک قوللریدر * و اصل عالم جسمدر دینلردن بفرقه دیمش لردر که
جمع اشیایه اصل قدیم اولان جسم عناصر تر ایدر ز را بزکورر که
هر سنه تر ایدن بتر اویله اولسه جمع عالم تلطف طریق ایله
اندن حاصل اولشدر یعنی ترابک لطیف و صافسندن کره نار حاصل
اولدی و بونلردن مرتفع اولان دخان و بخاردن سما حاصل اولدی
دخان اراسنده نار بقی غالب اولان یلری کواکب منیره اولدی
بمدیه اول سماءات سببی و اصلی اولان ناره شوق پیدا اولوب بوشوق
ایلله اول مسبب اولان سماءات سببی اولان کره نار اوزرینه حرکت
دور به ایلله حرکت ایلدی بعد ذلک موالید بو عناصردن حاصل اولدی
دیو زعم ایشلر و ابر (فلیطس) نام فیلسوف زعمنجه اصل قدیمی نارد
زیرا اصل عالم اولمغه جله عناصردن نیجه وجه ایلله مناسبدر
زیرا فوقی جانبند طبقات سماءات و تحتی جانبند طبقات عناصر
اولمغه عاویات و صفایات آنک اور تاسنده واقع اولدیغندن ماعدن نار
(جمع)

جمع عناصردن لطیف و طیح و اصلاح نارك شانندن اولمغه
اصالتیه مناسبدر اویله اولسه سماءات آنک دخانندن حاصل
اولدی و تکشیف ایلله هوا و ما و ارض اولدی یعنی نارك کشیف و غایظندن
هوا و هوایک کشیفندن ماء و مانک کشیفندن ارض حاصل اولدی بعده
موالید ثلاثه بو عناصردن حاصل اولدی دیدیلر و (ایکفابش) دیدیکه
اصل عالم هوادر زیرا هوایک فوقنده کره نار اولدی تحتنده شی
واحد حکمنده اولان تراب و ماء اولمغه ماییشنده واقع اولدیغنی جهتند
اصالتیه مناسبدر اویله اولسه تلطف ایلله نار حاصل اولوب دخانندن
سماءات حاصل اولشدر و تکشیف و تغایظ ایلله ماء حاصل اولدی و مادن
منجمده اولان ارض فذلک موالید ثلاثه حاصل اولدی دیو زعم ایدر
ایدی و (تالیس ملاطیه و بی) دیدیکه اصل قدیم مادر ز را جمع صور
موجودات و معدودات انده مندرج ایدی پس اول عناصر اول اولان
مادن اولان صورتک مثالی اوزره هر برندن بر موجود حاصل اولدی
ایمدی محل صور منبع موجودات مادر پس عالم عقلیکه ملکوتر و عالم
حسیکه دنیادر و جله دن بر موجود یوقدر که لا اصل اولان عناصر
ماده اول موجودک صورتی و مثالی وارد و دیدیکه عناصر مایه آنک چون
اصل قدیم دیدیکه هر صورته قابلدر و جمع جواهر ارض و سما و ماینهما
انده و اندن حاصل اولشدر دیدی ایمدی مانک جود و تکشیفندن ارض
حاصل اولدی و مانک انحلال و تلطفندن هوا تکون ایدی زیرا مالطیف
اولسه هوا اولور و هوایک لطیف و صافسندن نار تکون ایلدی و بخارک
شعله سندن کواکب تکون ایلدی دیو زعم ایدر حال بوکه تورانده مانک
اصل قدیم اولمسنه قطعا دلالت یوقدر بلکه عالم حادث اولوب
مادن اقدم بر جوهر مخلوق اولدیغنه اشارت اولوب مانک قدیم
اولمسنه دلالت صریحه وارد زیرا عبارت تورات بودر که «ان الله
تعالی خلق جوهر او نظر الیه نظر الهیة فذابت اجزائه فصارت ماء»
و بفرقه دخی دیمشدر که عناصر اربعه نک دردی ییله جمعا قدیمدر
و سماءات دخی جله سی قدیمدر و موالید ثلاثه یعنی معادن و نبات

وحیہ و انانک دخی ہر نوعی قدیم در حادث اولان اشخاص افراد در
قطعا بریست۔ نیک نوعنک اولی یوقدر بو عالمک بعضی قدیم اولوب
وبعض حادث اولماز یا جله سی حادثدر یا جله سی قدیمدر بزیستہ
دنیادہ وجودی اولدق بر حیوان جدید کورمک ہر کوردیکمز ابا
واجدادیمزدن ایش۔ تدیکمز اوزرہ ماتقدمدن کوریلہ کلمش اولمہ۔ بن
معلوم اولدیکہ ہر نوع جبہ قدیم ایش دیدیلر برفرقہ دخی زعم ایشدیلر کہ
اصل قدیم بخار اولہ ناطیف ایلہ نار و هوا تکثیف ایلہ ما و تراب تکیون
ایش اولہ و برفرقہ دیدیلر کہ اصل قدیم ہیولادر یعنی مادہ درت اول
(ہیولی) اعراض و اوصافدن عاریہ و کبت و کیفیت و صورتدن خالیہ
ایدی بعد زمان اول ہیولادن بلاعلہ و طبیعہ اعراض و اوصاف حاصل
اولدی و بعضیلر دیدیلر کہ اول اعراض قوت طبیعت ایلہ حاصل
اولدی و بعضیلر دیدیلر کہ اول اعراض انفعال ہیولایلہ حاصل اولدی
و بعضیلر دیدیلر کہ ہیولایلہ منفعل اولوب طبایع مرکب اولمقلہ اعراض
حاصل اولدی دیدیلر و (انکساغورث) زعم ایلدیکہ اصل قدیم خلط
متفرقہ غیر متماثلہ۔ در یعنی ہر جنس۔ تدن اجزای صفار مخلوطہ غیر
متماثلہ قدیمہ در کہ اول خلط متفرقک ایچندہ طبیعت خیر و طبیعت لیم
وساؤ موجوداتک طبیعتی اوزرہ اجزای صفار کثیرہ قدیمہ سی و ارایدی
اول اجزای متفرقہ علی غیر الاستقامت حرکت ایدر ایدی و بونک
اوزرینہ دورادوار و کوراکوار مرور ایشدکدن صکرہ اجرام عالم بری
رینہ علی وجہ الخالص مصادمہ ایدوب دو قنقلہ اول اجزاء کثیرہ
متماثلہ ترکیب ایدوب افراد اجسام حاصل و ظاہر اولدی ایش۔ بو قائل
مزاج طبایع محالدر دیوب (کون روز) مذہبہ سالک اولدی و کون
بروزدن مراد بودر کہ عالم ازادہ متفرد و مخلوطہ اولمقلہ کون اس۔ نثار
اوزرہ ایدی بعد دورالادوار اول اجزاء متفرقہ متماثلہ بری رینہ دو قنوب
جمع اولمقلہ اجسام عالم بعدالکون روز ظهور ایلدی دیرلر بوکا مذہب
کون و بروز دیرلر و بعضیلر دیدیلر کہ اول اجزای کثیرہ کرویہ الشکل
ایدی قسمت و ہمبہ بی قابل ایدی اما قسمت انفکاکہ بی قابل دکل ایدی
(حرکت)

حرکت ذاتیہ۔ دائمہ ایلہ حرکت ایدردی بعد دورالادوار وجہ
خاص اوزرہ مصادمہ ایدوب مجتمع اولمقلہ بو عالم حاصل اولدی دیو
زعم ایلدی * اصل عالم جسم دکلدر دیان زمرہ فلاسفہنک قولریدر *
و بو طائفہ دخی دیش۔ لردر کہ اصل عالم جسم دکلدر بستیطدر
زیراجسم اجزادن مرکب اولمقلہ اجزاسنہ احتیاجی اولدیغی
جهتدن وجسم کثافتدن خالی اولدیغی اجلدن قدیم اولمقلہ لایق
دکلدر پس اصل عالم اولمقلہ لطیف حقیقی کرکدر لیکن اصل عالم
جسم دکلدر لطیف حقیقیدر دینلردخی برنجہ فرقہ اولدیلر (فیثاغورث)
واصحابی دیدیلر کہ اصول قدیمہ اولان مبادی وحدتدن متولدہ
اولان اعداددر یعنی برلردن حاصل اولان عددلردر زیرا مرکباتک
قوامی بسائط ایلہ در اول بسائطدن ہر بری حد ذاتندہ واحددر وقائم
بنفسہ در پس اول وحدتہ وضع اولورسہ نقطہ اولور ایکی نقطہ جمع
اولسہ خط حاصل اولور و ایکی خط جمع اولسہ سطح حاصل اولور
و ایکی سطح جمع اولسہ جسم حاصل اولور بوتقدیرجہ معلوم
اولدیکہ مبداء اجسام اولان اصل قدیم وحدت ایش ملاحظہنک
حروفی و نقطہ و یلری دخی بومذہبندن بعض کلمات واهیہ المش۔ لردر
(جریانیہ) دیرلر برفرقہ دخی قدماء نخسہ ادعا ایش۔ لردر حضرت
باری تعالی عز شانہ نفس و ہیولی و دھر و خلادیش۔ لر و باری تعالی
تام العلم وال حکمہ در اکاسہو وغفلت طاری اولماز عقل اندن فائض اولور
قرص شمسدن نور فائض اولدیغی کی وجہ ایش۔ بایی علم تام ایلہ
عالم و اما نفس برشیدر کہ حیات اندن فائض اولور شمسدن نور فائض
اولدیغی کی اما نفس جاہلہ در ممارست ایتنبجہ ایش۔ بایی بتلر و حق
تعالی حضرتلری بیلور ایدوکی نفس ہیولایہ تعلق و میل ایدوب عاشق
اولمقلہ لذات جسمیہ طالب اولوب نفسنی او قنقلہ اجسامدن مفارقت
ایتمکی کریہ کورسہ کرک پس نفس ہیولایہ تعلق ایشدکدن صکرہ
اول ہیولادن ترکیب مختلفہ ایلدی سماویات عناصر کی و اجسام
حیواناتی وجہ اکمل اوزرہ ترکیب ایلدی اندن صکرہ نفسہ عقل و ادراک

افاضه اید بچک نفس کنیدی عالمی تذکر ابندی و یابدیکه بو عالم هیولانیده
اولد قجه الام جسمانیته دن منفک اولماز و معلوم ایدنیکه کنیدی
تالانیده اضطراب و الامدن بری لذت صافییه وارددر پس اول عالمه
مشفق اولوب بعد مفارقة البدن اول عالمه عروج ایلدی و ابدالاباد
عالمیده کمال بهجت و سعادت اوزره باقی قالدی دیدیلر * اصل عالم نور
وظلمتدر دیان ثنویه * مجوسک اقوال باطله سیدر * و اهل هنددن
اولان فلاسفه * طبیعیه بوندن ثنویه * مجوس زعم ایدیلر که اصل نور
وظلمتدر نور بالطبع فاعل الخیردر وظلمات بالطبع فاعل الشردر و مضیلر
دیرلر که نور فاعل دکلدر بلکه نور ظلمتله امتزاج ایتدکده اجزاء
عالم بغیر صانع بونلرک امتزاجندن حاصل اودای دیدیلر و مجوسیلردن
بفرقه دخی دیرلر که قدیم اولان انجیق نوردر و نور بالطبع فاعل
خیردر و ناردخی نور قیللنددر دیو دایما ناریقوب آتشکده رنده آتسه
طیارلر و بونلر ظلمات حاددر دیرلر زرا نور بر تفکر فاسده ایدوب
دیدیکه مالککننده بکا زاع ایلر بر کیمسه خروج ایدری خروج ایدرسه
حال نیجه اولوردیدکده اول فکر فاسدن ابلایس حاصل اودای دیو زعم
ایدلر و مجوسدن بفرقه دخی دیرلر که (خیر) زنداندرو (شر) اهرمنددر
اهرمن ابلایس دردیرلر و مجوسدن (مرقوبه) عالمک اصلی میادی ثلاثه در
نور وظلمات و معدل دیدیلر زیر نور وظلمات بری برینه تناسف و مخالفت
اوزره اولمین ایکبسی مایینده معدل اولدنیجه امتزاج ایتلر بری برینک
طبیعا ضدی اولدنیچون دیو زعم ایدیلر و زمرة * ملاحده مجوسیلرک
هر فرقه سنده سابقا ذکر اولدنیخی اوزره بر نیجه اقوال فاسده
و کفریات باطله اخذ ایتلنددر * زمرة * منجمین صائین دیننده
اولان ککروهک قول باطله سی یابیدر * زمرة * منجمین که صائین
دیننده درلر رئیسلی (بطلمیوسدر) بونلردخی شویله زعم ایتلنددر که
افلاک و کواکب احوال و حرکاتیه و اوضاع و انصالاتیه قدیمدر دیو
سببه * سببه ایچون عالمده احکام مؤثره اثبات ایلدیلر نفیست
و سعادت و کون و مکان قسمندن و فسادنددر و دیدیلر که اول کواکب
(بالطبع)

بالطبع مقارنات حالتده فاعله در و اول کواکب حیاته در دیرلر قادرلر
و عالمدرلر اختیارلرله فاعلارددر پس افلاک و کواکب اباء علویه در
و عناصر اربعه و امهات سفلیه در و اباء افلاک امهات عناصر ایلر
حین انصالاتده ازدواج معنوی ایتدکده عناصر امتزاج ایدوب و ابد ثلاثه
ظهور ایدر و جمیع تغییرات افلاک مستنددر دیرلر غایت تمسکری بودر که
حوادث عالم مقارناته مترتبه مقارنات مفهومه واقع اولدقده حوادث
عالم واقع اولور اولدقده حوادث اولماز دیدیلر علمایه معلومدر که
بوترتب مقارنات علت فاعله اولمخی مستلزم دکلدر زیر جازدر که
اول مقارنات شروط اوله یاخود معلولات مقارنه اوله عاقل اولان
بوکه نیجه فاعل دیرلر اکثریا کنیدی اعترافلری اوزره تخلف
واقع اولور ملاحده بونلره دخی نیجه یرده تابع اولشلددر و اهل
اسلامدن اولان منجمین دیدیلر که کواکب فاعل دکلدر بلکه
عالم کون و فسادده واقع اولان حوادثه نه سببدر و نه فاعلدر لیکن
معدنادر یعنی حق تعالی حضرتلرینک خالق ایتدکده حاضر قالیچیدر
ودخی دلالت و علامتدر که انکیچون بعض احکامی تخلف ایدر دیدیلر
و بعض منجمین مسلمان دخی دیدیلر که کواکب اسبابدر اول واقع
اولان حوادثک وجودنه حق تعالی حضرتلری آنلری سبب ایتشددر
خاق و ایجاد حضرت حاکمدر حوادث اول کواکب قرانی اولدقده
اولور قران ایلر اولماز دیدیلر والله اعلم * فلاسفه طبیعیه بوندن سقراط
و بقراط قوللری بیانده در * و فلاسفه طبیعیه بوندن سقراط و بقراط
دیشلددر که حوادث عالم امتزاج عناصره مستنددر بونلرک دخی غایت
تمسکری حوادث امتزاجه مترتب اولدنیچون امتزاج عناصر
اولدقده حوادث عالم ظهور ایلر امتزاج اولدقده حوادث کائنات
ظهور ایتدکده علمایه معلومدر که بوترتب دخی مزاج علت فاعله اولمخی
مستلزم دکلدر زیر امتزاج عادت اللهده شروط اولمقی و معلولات
مقارنه اولمقی عقال جازدر نیجه فاعلدر دینور که اکثریا تخلف بونلور
یعنی امتزاج بونلرک یکنه برشی حادث اولماق اولور تشکیم رحده
حیواناتک بدنی امتزاج ایتدکده بونلرک روح تعالی ایتوب مینا طوغنی

اولور ودخی نیجه بونک کی احوال چوق وقوع بولور اکثر ترتب فاعل اولاسنی موجب اولیدی قطعا تخلف اولماز ایدی زیرا علت تامه دن معلول تخلف ایتمک امر محالدر و ذکر اولنان سقراط و بقراط دیدیلر که اصل عالم طبایع ار بهمه در یعنی حرارت و برودت و رطوبت و بیوسنددر دیدیلر و بو طبایع ار بهمه قدیمدر و عالمده بالطبع مؤثره در دیدیلر و بو طبایع اصلنده کمال متاخر و مخالف اوزره ایکن امتزاج ایدوب امتزاج لری عالمی باتوا عها افتضا ایلدی دیدیلر و طبیعت شول قوندر که شیء آنکله حاصل اولور و امتزاج طبایع دن مراد اول طبایع اولدن اولان صور و کیفیاتدن چیقوب برصوت مرکه و واحده یه کبر و بوجوهر بسبط حکمنده اولقدرد و بو طبایع ار بهمه یه آنکچون قدیمه دیدیلر که اجزای عالم دن بر جزوه بو طبایع دن خالی و منفک دکلدرد و بو طبایع اجسامده تغالب اوزره حرارت برودت و رطوبت بیوسته کاه غالب اولور طبیب اول غلبه تک مقدار بنی بنیادیکندن اوتوری بو جهالتی سببیه مر یضه هلاک واقع اولور و عاقله معلومدر که عدم انفکاک طبایع اصلاتی و فاعلینی موجب دکلدرد زیرا جائزدر که اول طبایع شروط و معلولات قبیله دن اوله تکیم اکثر یا تخلف ایتمی فاعل اولدیغنه دلیلدر * فلاسفه متأخرینک خواص نباتاتدن بحث ایدن کروهک قولایدر * و طبیعه بونک متأخر بنی که افلاطوندر بونلر خواص نباتاتی مشاهده ایدوب و اعضاه حیوانده اولان عجایب مخوفاتی خصوصاً بدن انسانک تشریحک عجایب محکمه سنی و اعضاده اولان غرایب اوضاعی کورمکله بونلره بر علم ضروری حاصل اولدیکه بو کمال حکمت اوزره اولان عجایب بدیمه حاصل اولماز الا بر خالق حکیم و صانع قدیمک خالق ایلر که اول خالق جمیع امورک غایب و مقاصدینه مطاع اوله بواجلدن بونلر خالق قدیمی اقرار و اله قدیمی اعتراف ایتدیلر و حضرت الله کریمه اعتراف ایتدیکیچون افلاطون الهی دیدیلر بو طائفه کندیلردن مقدم کلوب دهر یه دن و سوفسطائیه دن و قدماء طبیعه بوندن و مجوس یلردن و سایر ملاحده دن حضرت حتی

(انکار)

انکار ایدن منکر لری رد ایلدیلر و قباح و جهالت لری بنی اظهار قیلدیلر لیکن بونلر طبیعت احوالندن چوق بحث ایتمکله جمیع ضلالتدن خلاص اوله مدیلر و شویله زعم ایلدیلر که اول موجودات عقلدر بعده نفس بعده هیولا بعده افلاک بعده عناصر بعده ذلک مرکبات و موالید ثلاثه ظهور ایلدی دیدیلر و قوای حیوانک قیامنده مزاجک تأثیر عظیمی اوله وقوت عاقله دخی باطل اولوب انسان منعدم اوله و اعاده معدوم بحال اوله و نفس یعنی که روح جسدک هلاک اولمسیله هلاک اولوب جسد دن صکره باقی قالیه زیرا بونلر شویله زعم ایتدیلر که مواد عنصریه فنا بولوب زوال حیات ایلر متفرق اولدقد نصکره ینه جمع اولور دیو حیران اولدیلر و نفس انسانی یعنی روح انسانی محضاً مزاج طبیعت اوله صاندیلر اعاده معدوم نیجه ممکندر و جمع متفرق نیجه قابلدر دیوب بحار شک و شبهه ده غریق اولمغله هلاک اولدیلر و بونلرک بوشهدلر بنی فلاسفه الهیون وجوه عقایه ایلر رد ایلدیلر و ارباب ملت هم عقل هم نقل ایلر تزییف و ابطال ایتدیلر که جمع متفرق و اعاده معدوم عجایب قدرت الهی بنی بیان عارف فتنده بحسب العقل ممکندر و نصوص قاطعه دلالتی ایلر شرعاً واقعدر « قال من یحیی العظام وهی رمیم قل یحییها الذی انشاها اول مرة اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان ینخلق مثلهم بلی وهوالخالق العلمیم » نصی ثابت و محققدر بو طائفه عقل و نقل ایلر ثابت و ظاهر اولان امر حشره عناد و ارتکاب کفر ایلر انکار ایلر لردر بوسیددن بونلرک یاتنده طاعت ایچون ثواب و معصیت ایچوب عقاب ثابت ایدیکلی معلوم لری اولمافین جام شراب الهیه مرکب طبیعتلردن منحل اولوب بهایم صفت شهوات نفسانییه توغل ایلر حیوانات عجم رسمنده اولوب غالب مطلوب لری اکل و شرب و جماع و لذات شیطانییه اولغین « اولئک کالانعام بل هم اضل » فحوا سینه ماصدق دوشدیلر و بو طائفه دخی آخرته منکر اولدقلری جهنمدن ملاحده و زنداقه مقوله سیدر ملاحده بونلره دخی چوق رده تقلید ایتمش لردر و افلاطوندن اقوال مختلفه نقل اولمشدر بری

بو که روح انسانی که عقلمند همان برادر ابدان و اجساد بقدر جوق ایستاده
جمله سنی بالکثر برردانه روح تصرف ایدر دیمش کنند بدن صکره المیون
بوسوزنی ردایتش در که اگر روح انسانی که نفس ناطقه و قوت عاقله در
براوله زید و عمرک علی و فهمی دخی بر اولی کرکایدی تفاوت عقول
هر بدنک بر روحی اولد یفته شاهد عدلدر و بوافلاطون روحی بر در
وقدیم مجرد در دیو زعم ایتمین ارواح تناسخ ایدر دیو زعم ایتشدر
اشبو تناسخی طائفه می شود و یله زعم ایتشدر که تناسخ نفوس
انسانیه یعنی انتقالات ارواح انسانیه ایکی قسمدر بر قسمی
تنزله در که اکا نفوس منزله دیرل و بر قسمی ترقیه در که اکا نفوس
مترقیه دیرل اما نفوس منزله شول ارواح ناقصه در که کالات
انسانیه دن بالقوه در کار اولد یخی کالاتک بهضنی دخی تکمیل ایتدیکی
اجلدن نهایت کمال اولان علوم و اخلاق جمده بی تکمیل ایدن جمده در که
ابدانده تردد و انتقال اوزره اوار روح انسانی بنه بدن انسانی به تعلق
ایتمینه و ابدان انسانیه ده تردد ایتمینسه نسخ دیرل و اخلاق ذمیمه سی
زیاده اولمغه بعض انسان کنیزیک صنفه مناسب اولان ابدان
حیوانه تنزل ایدر مثلاً شجیهک روحی بدن اسده جیهانک روحی
طاوس بدنه تنزل ایدر بوانتقاله نسخ دیرل و ککاهی اجسام
نباتانه تنزل ایدر بو تنزله نسخ دیرل و ککاهی معادنه و عناصره
و جسدانه تنزل ایدر بو تنزله نسخ دیرل و شویله زعم ایدر که
نصوص فاطمه ده وارد اولان مراتب عقوبات و درکات ضیقه
جهنم اولان تنزلاته اشارت در دیو افترا ایدرل حاشا ثم حاشا بو تنزلات
نفوس جاهله و اخلاق ذمیمه ایله موصوف اولان ارواح فاسقه دیرل
اما نفوس مترقیه منصاعده شول ارواح طیبه در که کالات انسانیه
اولان علوم جلیله ایله فاضل اولوب تهذیب اخلاق ایتشدر و اخلاق
حسنه ایله کامل اولوب صفات کامله صاحبی اولمشدر و بالقوه مستعد
اولد یخی کالاتی بالفعل تحصیل ایله تکمیل نفس ایتشدر بو مقوله نفوس
مترقیه کامله علایق جسمه ک جله سندن ظاهر اولوب خلاص
(بولمغه)

بولمغه ابدانن مجرد اولوب عالم قدسده کمال سعادت اوزره باقی قالور
اگر فی الجمله تکمیله احتیاجی وارایسته کندی بدینده اکل اولان ابدانه
تعلق ایله نهایت کماله واصل اولور و استکماله دخی احتیاجی اولان بعض
اجرام سماویه دخی تعلق ایدر اولد دخی کالاتی بولدقده مجرد پاک اولوب
عالم قدسده سعادت اوزره باقی قالور دیو زعم ایدرل عقلایه معلومدر که
بو مقوله کلمات باطله رجم بالظن مقوله سیدر قطعاً دایل عقلی و نقلی ایله
مناسبی یوقدر و صاحب الطبقات الکبری تاج الدوله والملة السیسی
زعم ملاحظه ایچون قصیده لرند بیورر که (شهر) نار یراه
ذوالجهاله جنة و یخوض منها فی حیم آن و یضل فیها مثل صاحب
بدعة و یخبل الجنیات فی النیران و بو تناسخ نفوسک قدم و نجر دنه
مینی بر فکر فاسددر نفوسک قدم و نجر دی کتب کلامیه ده ابطال
اولد یفتدن غیری فلاسفه کزیده سی اولان المیون دخی تناسخک
بطلانی ادله و اعجبه ایله رد ایتشدر و اهل تناسخک کفری آخرتی
انکاردن لازم کیشدر نه کیم مقاصدده امام فخر دن بو معنائفل اولمشدر
و ابدانده تردد ایدر دبد کلری فسق و بدعت و ضلالتدر و بوافلاطون دن
مفقولدر که عالم قدیمدر دیمشدر و بنه افلاطون دن منتهی قدر که عالم
حادثدر و مکنون محدثدر حق تعالی حضرتلری اجسامی طبایع اوزر بنه
خلق ایتشدر و افعال طیبیه بی اقتضا ایدر خواص اوزر بنه خلق
ایتشدر که اول افعال طیبیه عین اختیار ایله صادر دکلدر دیمش
شویله ظن اولنور که الله اعلم افلاطونک آخر رأی تکمیل علومدن
و معرفت صانعدن صکره بونک اوزر بنه مستقر اولمش اوله (العلم
عند الله تعالی) اشبو فلاسفه یونانک کتابلری بی ترجمه ایدنلرک کلماتی
اختلاف اوزره اولد یفتدن ماعدا فی الحقیقه فلاسفه حق تعالی
حضرتلریک ملک و ملکوتی مجرد اندازه عقللری ایله تخمین ایدوب
شرایع انبیایه تقلیدلری اولمامن قوللری اختلافات کثیره اوزره اولوب
اضطراب و اختلافلری جوق واقع اولمشدر نص کریم «و یترکان
من عند غیر الله اوجدوا فیها اختلافاً کثیراً» آیه کریمه سی من عند الله

ولمّا كان اختلاف كثيره اوزره اولما سنى مقتضى ايدىكنى بيانه شاهد
 حقد آية كريمه « فقطضل ضلالا بهدا » * فلاسفه عالم بونك شرايع
 انديايه مقرر و معترف اولان كروهك قوللريد * فلاسفه بونك اوچنجى
 فرقه سى فلاسفه اله بوندر بونلر حكماء بونانك متأخرلريد و بونلر
 مخلوقاته اله اثبات ايدوب شرايع انديايه مقرر و معترف اولمغن اله بون
 ديو تسميه اولمشدر و اله بونك رئيس حقيقى سى ارسطوى اله بيدر
 بهضبلر حضرت سليمان عليه السلام دنصكره كلن فلاسفه طبيعونه
 الهى ديمشدر لكن حق تعالى حضرتلرينه اعترافلى تمام اولمديغى
 اجلدن الهى اسمنه ارسطودن مقدم كاندلر لابق كورلما مشدر بونلردن
 ابكى فرقه اولمشدر برينه مشاؤون ديديلر كه ارسطو آتة بنوب مدرسه يه
 كيدر كن تاصفه مدرسه يه وارنجه ركابنده يور بوب ارسطودن استماع
 حكمت ايدرلردى انكيچون مشاؤون اسميله عامه حكماء فلاسفه اله بون
 ماينده تسميه اولنديلر مشى و ذهاب ايله كثر مراجعتلى ايچون
 ياركابنده مشى ايدوب تعلم حكمت ايتدكلرى ايچون اوله و بو حكماء
 مشاؤون ديرلر كه بزمبدا و معادى و حقايق اشبايى بحث و نظر ايله
 فهم ايدوب تكميل نفس ابدى ديرلر و فلاسفه اله بونك بفرقه سى
 دنكى حكماء اشراق بوندر بونلر ديرلر كه تكميل نفس مجرد بحث و نظر
 و تعلم علوم عقليه ايله اولماز بلكه انسانه لازمدر كه عزات و خلوت
 و مجاهدات باطنه و ظاهره و تصفيه باطن ايله نور حكمتى نور هدايت
 اشراقندن اقتباس ايتك كر كدر ديرلر زير عقل قصور دن خالى دكلدر
 كشى تصفيه باطن ايله منور اولمايچق فيكرنده خطاچوق واقع اولمغه
 واصل حق اولماز ديديلر و بونلر رهبانيت سميله سلوك ايدرلر بونلر
 حكمانك صوفيلريد كه عقل مجاهده يي جمع ايتشيلر بو حكماء اله بونك
 رئيسلى ارسطو بوندر فلاسفه بونك قواعدنى تحرير ايدوب بحث
 و نظر طريقنى ايصاح ايتشدر و قوانين و براهين حكيمه يي تحقيق
 ايتشدر و علوم فلسفه بونك رنده سنى تنقيح ايدوب خلفه فلاسفه بونك
 كزنده سنى تعليم ايتديكچون ارسطويه معلم اول ديديلر و بو ارسطو
 (و توابى)

و توابى كنديلردن مقدم كلان فلاسفه دهر يه و طبيع يه عظيم
 ردل ايتشدر لردر و انلك قباحت و فسادلرين و افكار فاسده لر يي خلفه
 اظهار ايتكاه رسوا و بدنام ايتشدر لردر و حكيمده سندرلى بومنونال
 اوزره در و ارسطو (اخذ الحكمة عن افلاطون و افلاطون عن
 سقراط و سقراط عن بقراط و هو عن فيثاغورث و هو عن اصف
 بن برخيا و هو عن سليمان بن داود على نبينا و عليهما السلام
 هذا سنده فى الحكمة) و ارسطو تناسخى رد ايدر كن ديرايديك (افلاطون
 صديق و الحق ايضا صديق و اذا لاحظتهما كان اختيارى و اكرامى
 للحق ديوب) تناسخه متعلق اولان كلمات باطله سنى رد و تزيف
 ايدردي ديوارس طو كنديلردن مقدم كلان فلاسفه بونك اقوال
 فاسده سنى رد ايلده قطعا نقصير ايتيوب غيرلى قتال وجدال دن
 و تزيف و ابطال دن تخليص ايلدى « و كفى الله المؤمنين القتال » الآية
 و بو ارسطو كرجه كنديدن مقدم كلان كفره فلاسفه بونك چوق
 مهملاتى و كفرياتى رد ايلدى اما كه طريق حقه مجرد عقليه اتباع
 ايدوب امور شرعية مرجعتى قابل اولماغن قدماء فلاسفه كفرياتندن
 بعض بقية قالدى و اول فخر الاعلى جناب ابى حامد الغزالى
 رساله منقذ عن الضلاله بيوردىغى اوزره بكرمى مسئله ده خطا
 ايلديلر اوچ مسئله ده كفر لازم كلدى اون يديس مسئله ده بدعت قسمندن
 اولمغه فسق لازم كلدى اول كفر لازم كلان اوچ مسئله بريسى
 قدم عالم و برى انكار حشر اجساد و برى حق تعالى حضرتلى
 كلياتى ييلور اما جزئياتى حاشا بيلز ديدكلريد « بل يعلم ما فى السموات
 و الارض جميعا و يعلم السر و اخفى اى و ما هو اخفى من السر و يعلم
 كليات الاشياء و جزئياتها و لا يخفى عليه خافية فى الارض و لا فى السماء
 و تعالى الله عما يقول الظالمون علوا كبيرا » الآية زمرة فلاسفه
 وجه مشروح اوزره كيمى مبدائى و كيمى معادى و كيمى حقى و كيمى
 حشرى انكار و كيمى اقرار ايتشدر لكن جالينوس قدم عالمده و امر
 حشرده توقف و تردد ايتشدر امام فخر الدين غزالى نفل ايدر كه جالينوس

مرض مومنه بعض شاگرد لینه نقل ایتمه در یاز بکر بنیدن نقل
 طریق به که عالم قدیم میدر حادثه در بنم یانده فکر و عقل ایله ثابت
 اولدی و انسان بر جوهر باقییدر که بعد خراب البدنینه اعاده سی ممکن
 اوله یا خود مزاج محضیدر که عند الموت منعدم اولغله اعاده سی محال
 اوله یعنی ادله عقابیه ایله معلوم اولدی دیمک اولور انک بوسوزی بوباید
 ادله قصور دن خالی دکلدر دیمکه اشارتدر جالینوسک بوسوزندن
 مرادی الله تعالی اعلم بودر که کننیدن مقدم کلان طوائف فلاسفته
 اوج فرقه سی ^۱ بیل قدم عالمه وانکار حشره متعلق اولان دعوالرینک
 دایمیری غایت ایله ضعیف و فساد اوزره اولغله قطعاعلم افاده اینار
 اوله اولاسه بوباید اعتماد اقوال انبیاء کرامه و نصوص کلمات الهیه به در
 دیمک معناسنی مشعر اولور بو تقدیرجه جالینوس زمرة حکمائک
 غایت بنص فی ایمش و طائفه فلاسفته ک حق سبحانه و تعالی جانبندن
 وارد اولان کلمات انبیایه و نصوص کتب الهیه به تقلیدری قلت اوزره
 اولوب اعتماد لری مجرد عقل قاصر لرینه اولغین دهریه و طبیعیه
 والهیه دن هر فرقه سنک مذاهی ذکر اولدیغی اوزره اختلاف کثیر
 ایله مختلفدر و هر طائفه سنک قوللری قطعاعلم برینه اویماعله متفرق
 و مضطربدر و هر برسی اخری بکنیوب و سوزینی رد و ابطال اوزره
 اولوب و بری برینک فساد و کفر و ضلال و خطاسنی اظهار ایتمکله
 ارباب ادیان مایبندیده بدنام و رسوای خاص و عام اولدقلری ایچون
 حق تعالی حضرت لرینک غضبندن ذره قدر خوفی اولان عاقل بونلرک
 بریسنک کفریاتی مذهب ایتمکله و اعتقادات فاسد دلندن بریسته
 اعتقاد ایتمکله جرأت ایتمیوب عذاب ابدی به مستحق اولقدن احتراز
 اینلک واجبدر جمیع عقلا یانده حق سبحانه و تعالی حضرت لری جانبندن
 قوللرینه هدایت ایچون ارسان اولسان انبیا و کتب الهیه به تقلید
 ایتمکله روز جزا جنت اعلا ده سعادت ابدیه لابق اولمش ایکن
 عجبدر که طائفه ملاحده و زنداقه شرایع انبیایی تقلید ایتمکلرندن
 ماعدا فلاسفته ک دخی ارازل کفار و اسافل اشرارینی ارایوب اهل
 (فلسفه)

فلسفه و اهل ملت مایبندیده بالاتفاق مردود و مذموم دهریه
 و طبیعیه و مجوسیه ک غایت باطل اوللرینه تقلید ایدوب مذهب
 باطل لرینی انلردن جمع و ترکیب ایلدیلر (ع) زهی رأی باطل زهی فکر
 فاسد (نثر) و فلاسفته ک نبوتی اقرار ایله بر مقدار حقه قریب
 اوللری زمرة الهیه دن ایکن صوابه قریبدر دیو بونلری غایت ایله
 ازیرده تقلید ایلدیلر شویله بی دینی و بی ادراک مله و نلردر اول سبیدن
 حق سبحانه و تعالی باشلرندن بلای اکیسک ایتمیوب دائماً بلا
 و محنتدن خالی اولرلر (غضب الله علیهم اجمعین) ^۲ حکایت
 بر کون ملاحده منجمین و زنداقه اطیادن ایکی کلمه
 بر مهم ایچون امام علی المرتضی کرم الله تعالی
 وجهه دیوانه کلدکده امام علی رضی الله عنه اول ایکی کلمه
 خطابا بویتمک مفهومنی بیوردی (شعر) زعم لمجم والطیب کلاهما
 * لا تحشر الاجساد قلت الیکما * ان صح قولکمما فلست بخاسر *
 ان صح قولی فالحسار علیکمما (نثر) بعده بیوردیلر که ای غافلار بر راهه
 کیدر کن سزه بر کیسه دیسه که بو طریق بخوفدر و بو طریق اوت
 جانبنده نیجه شیردرنده وارد ورن کیسه بی هلاک ایدر دیسه بو شخصک
 کلامله اولطریقه کیمکه اقدام ایتمسکر اگرچه کلامی نیجه صادق
 القول کیمهل اتفاق اوزره سویاسه لده اول خطرناک راهه کتمک محال
 ایکن بونه سفاهندر که بو قدر امناء انبیاء الله صادقین و کتب الهیه
 صداقت قرین اجاع و اتفاق ایتدکلری راه عذاب و طریق کفر و عقابه
 سلوک ایتمکله اقدام ایدمسنر کشی کندوبی تابویله جای هلاک سوق
 اینلک نه قباحه و نه حاقندر شوراسنی فکر و ملاحظه ایتمک کرک که
 تنک و تاریک اولان قبره کیردیکک کبی انبیاء صادقین خبر و یردیکی
 ملائکه عذاب سکا کلوب یا عدو الله آج کوزیکی کورا حوال قیامت
 انکار ایدرک حق دکلدر ایمدی عذاب الهی کوزندی نیجه ایمش
 دیوآشدن طپوزلر ایله حواله اولوب عذاب الیم ابدی ایله سکا عذاب
 ایدر اول زمانده حالکرن نیجه داولور عاقل اولان بو مقوله راه عذاب

افدام ایدرمی دیدکده ذکر اولسان ملحدلک ایکس یله یا امیر المؤمنین
بزه اسلام عرض ایله دیو ایمانه کلدیلر والحمد لله رب العالمین وفلاسفه
اسلامیوندن کتب فلاسفه یونانیون اهل اسلامه تنقیح اوزره اولانقل
وتعلم ایدن ابونصر فارابی در وفلاسفه اسلامیونک شیخی ابوعلی
سینادر ارسطوی الهینک علمانی بوا یکیمی کی فهم وتنقیح ایتش
کسه یوقدر بونلرک یونانندن کلن فلاسفه الهیونه نیجه خصوصیه
غلبه لری اولشدر و یونانیون واسلامیوندن کلن فلاسفه الهیونک مبدأ
ومعاد امرنده اعتقاد لری بودر که نظام عالم صانع سز بوجه ایله بنفسه
منتظم اولاق محالدر البته بوانتظام صانع واحد قدیمه محتاجدر
حق تعالی حضرتلرینک وحدانیتنه اقرار واعتراف ایدوب وحدانیت
خالقه نیجه ادله اقامت ایلدیلر ونیجه وجه ایله انی اثبات ایتدیلر
وفلاسفه دن کنیدیلردن مقدم کلوب حتی انکار ایدنلری عظیم رد
ایلدیلر دیو الهیونک عجایبنددر که عالم قدیمدر دیدکدنصکره هم ینه
حادثدر دیدیلر و بدعت عد اولسان اقوالک بر بسی بودر که واحد
حقیقین نیجه واحد حقیقی صادر اولور واحد دن متعدد صادر اولاق
محالدر ایمدی حق تعالی دن اول صادر اولان بلا واسطه عقل اولدر
وعقل اولدن عقل ثانی ونفس وفلاک اعظم صادر اولدیکه اول
ذلاک اعظم عرشدر فلاک قره وار نیجه اول فلاک حرکتی عقل فعال
دیدیکمز عقل عاشرتدیریدر و بعقل فعال بوعالم عناصرده واهب
الصورددر وعقول سماویه وحرکات فلکیه واسطه سبله مواد عناصر
اربعه وامتزاجات مرکبات حادث اولوب بعده اخر موجودات اولان
نفس انسانی حاصل اولدی پس ایمدی افلاک فاعلی عقولدر وحرکات
افلاک فاعلی نفوس واحددر وحوادث عالم عناصرک فاعلی ذکر
اولسان مبادی عقولدر و بعض حوادثک فاعلی حرکات فلاک
واسطه سبله نفوسدر و مدنیاتک فاعلی فلاک صور نوعیه سبدر
و نباتات و حیواناتک فاعلی نفوس افلاکدر دیو زعم ایلدیلر که بونلر قنده
اکثر ممکنات فاعل وژدرر بوباید ذکر ایتدک لری دلایلی غایت بطلان

و فساد اوزره در حکیم کتب کلامیه ده تفصیل اولمشدر لکن جمیع
مخاوفک فاعلی حق تعالی حضرتلریدر بومعنایه عقل صحیح ونقل
صریح شاهدان عدلدر و وفلاسفه الهیونک شرایع انبیایه وبعث
رسوله وملائکته عظامه اعتقاد لری واردر واحوال نبوته متعلق اولان
علمه علم نوابس دیرل ودخی یوم قیامتیه متعلق اولان کلام لری بودر که
انلرک اکثری حشر اجساد نصوص قاطعه ایله ثابت اولمغین انکاری
کفردر حشر روحانی یه ذاهب اولان حکما دیمشدر که نفس ناطقه
یعنی روح انسانی بسبب حقیقی اولوب مجرد محض اولمغین قطعا
فنا قبول ایتمز فنا قبول ایتدیکدن بعد مفارقة البدن باقی اولور اول
روح انسانی شوندن خالی دکل که جهل مرکب ایله جاهل اوله
یاخود عالم اوله اگر جاهل ایسه بدنن مفارقت ایتدکدنصکره
الی الابد متالم ومعذب اولور زیرا کمالانی فوت اولوب من بعد وصوله
بجال قالدیغنی تمام یولوب عقاید حقه اولان کالاته اشیایق ایله
ونقصانی تمام بملکله عذاب ابدیه قالور بزم مذهبدره کافر عذاب
ابدیه قالدیغنی کبی واکر عالم اولور سه شوندن خالی دکل که
مقتضای طبیعت اولان شهواته میل ایله کسب رزائل ایتش اوله
یاخود اولیه اکرمیل عظیم ایتش ایسه بعد مفارقة البدن اول
مشتهیات اشیایق ایله متالم اولور شول عاشق مهجورک المی کی که
رجاء وصالت قالمیه لکن عاقبه الامر طول عهد ایله بوالم اونود بلور و تدریج
ایله زائل اولور بزم قتمزده فاسقک عذاب زائل اولدیغنی کی واکر عالم
اولوب هیئت فاسده دن بری ایسه ذاتی اندن پاک بولدیغنه بوجت دائمه
اوزره اوور کمالی باقی ادراک ایتکله بزم قتمزده مؤمن متقی صفای ابدیه
قالدیغنی و باقی اولدیغنی کی واما نفوس ساده جه یعنی امور دنیایه
قلت اهتمام اوزره اولمغله سلامت صدر غالب اولان ساده دللر ایچون
الم یوقدر زیرا بونلرک کلماته اطلاعی یوقدر که اکا اشیایق الم ایله
متالم اولهل مثلا نفوس صلحا و باطن ایچون الم یوقدر بزم قتمزده مکلف
اولیلره عذاب اولدیغنی کی و حکماء الهیونک اکثری معاد جسمانیه بی

انکار ایشلردر لکن ابو علی سہیلک بعض مؤلفانہ حشر اجساد
وحشر ارواحہ معا متکلمین کی ذاہب اولشدر و بعض مؤلفانہ
حشر اجساد اقرار ایتامشدر مثلاً اقسام علوم حکیمہ رسالہ سندہ
دیشدر کہ صحیحۃ الاعتقاد اولان روح بقیہ کہ نفس مطمئنہ در
و شرع شریفہ ایجاب ایلدیکي خیرانی عاملدر سعادت عظمیٰ و لذت
باقیہ فی فائزدر لکن سعادت بدنہ بی بیانہ عقل وافی دکلدر حشر
ابدالک ثبوتی وحی شریعتلہ اولور کہ انسان سعادتنی جامع اولور زیرا
عقل ایلہ وجودی ثابت اولیان شیء امور نبوت ایلہ ثابت اولور دیشدر
و بعض رسالہ سندہ حشر اجساد انکار کوسترمشدر اگر انکار
کوستردیکي اقوال فلاسفہ بی بیان ایدوب کندیٹ اعتقادی اقرار
ایتدیکي اوزرہ ایسہ اسلام و بوصفت ایلہ موصوف اولان عالمہ مأمول
اولان دخی بودر ذہمی سعادت دیوب خواجہ جہان و منبع علم و عرفان
مبدأ و معاد یعنی خالق العباد و حشر اجسادہ متعلق اولان اعتقادات
فلاسفہ و ملاحدہ نک مأخذی اولان عقاید باطلہ بی بالتام اسلام بابایہ
تقریر و تحریر ایتدکدہ اسلام بابا کمال تنظیم و تکریم وادبلہ قالقوب
خواجہ جہانک مبارک اللہین بوس ایدوب دیدیکہ (نظم) ای فروزندہ
مقال جمال ﴿ آتش آلاز باطن ابدال ﴾ (نثر) ای فضائل علم و عزایلہ
مکرم ﴿ و مکارم خلق حسن ایلہ علم ﴾ (نظم) سر برافروز اقلیم معانی ﴿
لطافت بخش کلزار بیانی ﴾ مہ تابندہ ﴿ برج اطائف ﴾ شہ فرخندہ
ملک معارف (نثر) اطف ایلہ انجمنہ خاطرہ برنسہ لایح اولدی
حضر نکدن استفسار ایدر مکہ بوملا عینک مذهبنی بیتک دکل کندیلرہ
مخفی اولان مذہب لریٹک مأخذلری و طوائف ملاحدہ نک بکرمی عدد
فرقہ اولدیغنی بیلہ اذعان ایش سبز یوخسہ سابقہ برقچ کرہ ملحد
اولق دوشدیم عجب دکل قباحلرین ییلوب توبہ کار اولق اولور
دیدیکہ خواجہ جہان تبسملہ یوردیکہ حاشا ﴿ والعیاذ باللہ تعالیٰ ﴾
اول کفر الحادہ ذرہ قدر عقلی اولان دوشمری درویش بزہ بومعنائی
کاملر ذہنی دوشردیکز ﴿ وقالت النصارى المسيح ابن الله وقالت اليهود

عزیر ابن الله ﴿ آية کریمہ سنی ییلوب تفسیر ایدن کافر و یہود اولق
زعنی ایلک محض بجمالت و ضلالتدر اما سن معذور سک دخی ضلالت
والحاد درونکدن بالکلیہ زائل اولماغین بعض اوہام باطلہ بہ دوشمک
بعید دکلدر دیو جواب و ریحک اسلام باباندات و خجالت ایلہ اعتذار
ایدوب تکرار خواجہ جہانک مبارک اللہین او یوب (نظم) ای صفا
بخش زمرة فضلا ﴿ مجلس ارای فرقه علماء ﴾ اولدی چون خواجہ جہان
اسمک ﴿ بزہ قیل فضل و علمیکي انشا (نثر) دیو هزار تضرع و نیاز ایلہ
رجا ایدوب دیدیکہ چون ذکر اولنان عقاید باطلہ بی ذکر ایلدیکز انلرک فساد
و اعتقادلرین دخی اشارت یوردیکز کہ قلمبردن بالکلیہ ظلمت الحاد زائل
اولوب ارشاد اولنہ و یزدیوختم کلام ابدی ﴿ جواب دادن خواجہ جہان
بمقدمہ باطلہ ابدالان ﴿ چون اول ولی غیرت وصفی رده وحدت و شمع سابقان
وصبح صادقان اعنی خواجہ جہانکدن بو تضرع اولندی یوردیکہ اولاسرار
ما فی البالکز اولان مذہب ناپاکدہ کی ہرزہ و ہزیان و کفر و طغیان
نیچہ فاسد و باطل ایدیکي بیان و عیان ایتدکد نصکرہ مأخذ ملاحدہ
اولان اقوال فلاسفہ نک قباح و خطاسنی دخی تقریر و تحریر ایدہام پس
ای اسلام بی سلام وای اضل طوائف بی انام بزہر ملتک زبدہ سنی مذہب
ایتدککہ ممتاز و سرافراز اولمشدر دیمک نیچہ یہودہ ہرزہ بکدر کہ
نص قاطع الایہ ﴿ ان الدین عند الله الاسلام ﴾ تعالیٰ ایلہ عند اللہ مرضی
اولان دین اسلام ﴿ اليوم اکملت لکم دینکم ﴾ مقتضاسنجہ اکمل
ادیان اولغلہ جمیع ادیان نسخ ایش ایکی ادیان منسوخہ ایلہ دین اسلام
نیچہ جمع اولنق تصور اولنور و نسخ ایلہ منسوخ و بیاض ایلہ سیاہ جمع
اولنق محال ایکن ذرہ قدر عقلی اولان بومحالی نیچہ قبول ایدر دین اسلام کہ
حق سبحانہ و تعالیٰ حضرتلری انککہ متدین اولغنی امر ایدوب
﴿ ولا تموتن الا وانتم مسلمون ﴾ یورمش ایکن حق تعالیٰ رضاسنی
طلب ایدن قول خدای تعالیٰ حضرتلری نسخ ایتدیکي ملتہ نیچہ
متابعیت قصہ ایتککہ کفر ارتکاب ایدر و بوسوزک مال
و محصلی کفرہ راجع ایکن نیچہ ممتاز اولق ظن ایدر سز

اگر کفر ایله امتیاز معنا مراد ایدسه مسلمان لیکن کفر ایله امتیاز باعث خسرا در سبب ابتهاج عد ایلک کفر وضلا قدر که مستوجب عذاب بی پایندر اسلام الله غالب علی ابن ابی ط لب حضرت ترینه واولاد کرانه که ائمه دین و پیشوای اهل یقین در رضوان الله علیهم اجمعین سز انزه نیجه محبت و متابعت دعواسین ایدرسز که سزک قطعاً بر فاعل کنه انلک افعال کریدلرینه ونه ارادت کتوردیککن سید غازی به ونه سائر انبیا و اولیایه قطعاً موافق دکلدر اولان انلک بریسنندن تبراً و تولا صادر اولامشدر اول سلطانلک ایتدیکی ایشلره مخالف ایدوب ایتدیکی افعالی ارتکاب ایتکیلله تمام مخالفکن ظاهر ایکن متابعت دعواسی نیجه راست کلور و اماملر زیارتی کعبه و مدینه زیارتیه تقدیم ایلک نه سوزدر ظاهر اول سلطانلک شرفی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حائنه قرابت ایلدر اول سلطانلک شرفی حضرت پیغمبرک کمال شرفی برکاتنده در پس هر شرفک اصلی اولان سلطان انبیا زیارتیه انک شرفی ایله شرف بولان فرعی نیجه تقدیم ملاحظه ایدرسز که مزیت فرع علی الاصل امر محالدر وثاباً عقلی پیشوا ایدینان فلاسفه نیک عقل ایله بولدقلری اعتقاده نیجه اعتماد ایدرسز که انلک اقوالی بری بریندن مناقض اولدیغندن غیری جمعاً رأی باطلاری کفر وضلال اولغله اسلامک ضدی و مخالفدر جمع اضداد خود امر متمنعدر اما که اسلام بابا اسلام ایله کفرک جمعی متمنع ایکن عجبدر که اسلام ایله کفری سن جمع ایتدم دیرسک دین اسلام ایله کفرک جمعی محالدر مکرکیم اسلام نامه مسمی بر شخص ایله کفرک جمعی مراد ایدسک «البوم اکملت لکم دینکم» نصی ایله حق رضاسنه موافق اولان دین اسلامک عقاید مستقیمه سی طور رسکن هر سوزلری آخره مخالف اولدیغندن ماعدا اسلامه مخالف اولان اعتقاد فلاسفه به مراجعت محض کفر وضلال ایتدیکی ظاهر و باهر در دهر یون و قدما ی طبیعتک جمیع قوللری هم اهل فلاسفه یاننده وهم اهل ادیان قننده مر دود در و باطل اولوب

(فسادلری)

فسادلری کوندن اشکاره ایکن و متکلمین دلائل واضحه ایله هر رأی فسادلرینک قباحت وضلالترین اظهار ایتش ایکن دین اسلام شرفن قویوب کورکی انلره تقلید ایدوب انلرک فی ایتدیکی هرزه و هذیان تناول ایلک نه ضلالت ونه قباحندر ذره قدر عقلی اولوب حق تعالی غضبنندن خوف ایدن وادی مهلکه به وجودینی الفا ایدوب عذاب ابدی به کندویی مستحق قیلورمی زهی فکر فاسد زهی رأی باطل و اول فلاسفه نیک عالم قدیمدر دیدکری دین اسلامه مخالفدر و بدلیل صحیح مسنند اولدیغندن ماعدا حق تعالی حضرتلرندن اول صدور ایدن واحد اولق لازمدر اکا بناء حق تعالی حضرتلری اول عقلی اولی خلق ایلدی دیرکن سماوات و عناصر قدیمدر دیمک حد ذاتنده مناقض و مخالف ایتدیکی ظاهر ایکن ذره قدر عقلی اولان کسسه بویه بری برینه مناقض و مخالف اقوال متفرقه و کلمات باطله سوبیلان فلاسفه مضلینک کلماتی نیجه اعتقاد ایدوب مذهب ایدمکه کندویی وادی عذاب و عقابه الفا ایدر و عالم دائماً تغیر اوزره در متغیر اولان قدیم اولماز و قدیم اولان متغیر اولماز ایدمی عالمک تغیری حادث ایدوکنه شاهد عادلدر عاقل اولان کشی حق تعالی حضرتلرینک حجت وبرهان علم و عرفان وایات بینات ایله کوندردیکی انبیا کرام زمره سندن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک پیوردیغی عقاید صحیح الهیهی قویوب قطعاً بری بریسننک کلامنه موافق اولمایان طائفه فلاسفه نیک اوهام و خیالاته نیجه اعتقاد ایتمکه کفر و فساد ارتکاب ایدر واصل عالم طبایع اربعه در و بالطبع مؤثر در بو طبایع متاخره نیک ایله عالم ظهور ایتشدر دیمک نه هرزه در طبیعت برشی منفعل ایکن نیجه مؤثر دینلور برشی هم فاعل هم مفعول و برسیف هم قاطع وهم مقطوع اولق نیجه تصور اولنور بوسوزک باطل ایتدیکی صبیان و ابلهان یله اذعان ایدرکن بومقوله تزییفاتی مقدار ذره عقلی اولان نیجه قبول ایدر و اول طبایعک سیاه ایله بیاض کی تباقرنی وری

برینه مخالف اولدیغنی بیلد کد نصکره بالطبع امتزاج ایلدی دیمک
نه هرزه در بالطبع مخالف اولان امتزاج ایدرمی مثلا حیات ایله
ممت بالطبع مخالف ایکن امتزاج لری تصور اولورمی بو طایفه
تنافزیه اقرار ایتمک ایله خالفه اعتراف لازم کلور زیرا بالطبع متنافر
و متخالف اولان اضدادی قهر و جبر و غایه ایله جمعه قادر بر خالق
اولمجه اول اضداد مجتمع اولماز زیرا بالطبع جمع اولماق امر محال
و محض خیالدر ظاهر اولدی که اول طبایع متنافر بی جمع ایدن
و کف مابشاه خلق و تصرف ایدن اول قادر بی زوالدر و اول
خلاق ذوالجلال و الجلالدر « تعالی شأنه عما یقول الظالمون علوا
کبیرا » پس اول قادر ذوالجلال خلق و تصرفی ایله مقهور و مجبور
اولان عالم حادث و حادث اولان شی فانیدر پس حادث فانی اولان
مخلوقه دور دائم اوزره در دین ملحد مفسد عذاب دائمه مستحق
اولدیغنی امر محققدر بعضین دهریه و بعضین تناسخیه مذهبی
اختیار ایتمشدردیمک نه قباحندر که امر دین بوملحدین یاتده
تا بومرتبه هتیمدر که ملحد صبیان کبی گاه اول کفری و گاه اول
ضلالتی اختیار ایدلر بونه جهالت و ضلالتدر که دهریه دیمک اجهل
ام و الحق بنی آدم اولدیغنه رب و کان یوقدر ارض و سمایی و انواع
کائناتی بوحال اوزره کورورز مشاهده ایتدیگمکز جله سندن
غیری موجود یوقدر جله سی قدیمدر دیرز و بواسطه یابی خلق ایدر
برصانع کورمدیگمزا چون یوقدر دیرز دین عقلی کوزده اولان کبدیلره
نیجه تقلید اولور شاهیدن غائبه استدلال عقلا مایبند امر مقرر
ایدو کندن غافل اولان احقانه نیجه تقلید اولور خصوصاً که بونلرک
کلامی محض انکاردر محض انکار نیجه دین اولور دیدیگمزه اقرار
ایتمز دیمک عقلا مایبند شایع اولان اثردن مؤثره در فعلدن
فاعله استدلالی بلین و برهان و حجت طریقی اکلیان کلابه امر
دینده نیجه تقلید اولور جمیع حیواناتک فک اسفلی حرکت
ایتدیگنی کورمین و مقناطیس جذب حدید ایتدیگنی کورمیان
انکار ایتکه تمساح و مقناطیس اولماق لازم کلر و انکاره

(حجت)

حجت اولماز و انکارک معنای بن کورمدیم بیلیم عقلی تشعیدی دیمکدر
براحقک عقلی تشعیمکه مقناطیس اولماق لازم کلر بو مقوله احق
خنزیرله تقلید ایدن ملاعین و ارقیاس ایله که نیجه خنمازیر اولماق
کرکدر و برعکس دخی بودر که کورمدیگمزی انکار ایدر دین دهریه
احقانه متابعت ایدرلر و اول خالق ذوالجلالک آثار صنعی ظاهر
ایکن کورمدیم دیو انکار ایدوب تناسخ هرزه سی کورمک محال
ایکن اقرار ایدرلر و اول دور اطوار دیویدکلری هرزه دخی تناسخ
کبی کورمک ممتنع و محال و محض وهم و خیال ایکن بو مقوله و سوسه
شیاطین و فیکر باطل مجانبین ایله وادی کفر و ضلالت دوشوب
وجودلر بی مستحق عذاب ایدرلر و اول حضرت رب العالمین و مالک
یوم الدین ایچون حاشائیم حاشانه وجود و نه معدوم دیمک حد ذاتده
متناقض ایتدیگنی بلمک نه جهالت اولسون زیرا بر شی وجود
دکدر دیمک معدومدر دیمکدر و عکسی دخی بویله در ذره قدر عقلی
اولان بویله تناقضی و بو مقوله کفر و ضلالتی حاشا که اختیار ایلایه ای
ملحدان مفسدان وای گروه اهل طغیان بونه مقوله هرزه در که کشی
بو مقوله هرزه سوزلری موجودات مصنوعه ک خلق و رازقی و نعم
و محسن و هادیسی اولان جناب رب العالمین حضرتلرینه اطلاق ایتکه
جرأت ایلایه تعجب بی ادراک ملعونلر ایش که بو سوزک تناقض
و بطلانی فهم ایدمه بلر « قاتلهم الله اجمعین الالهة الله علی الظالمین »
« والله الاسماء الحسنی فادعوه بها و ذروا الذین یلحدون فی اسمائهم سیجرون
ما کانوا یعملون » و جمیع افراد عالم عنصا سردندر دیمک نه بیهوده
سوزدر که بویله تنافز اوزره اولان اشیا امتزاج و اجتماع ایتدیگمندن
معلوم اولور که بو مقوله اضدادی بر خالق قادر جمع و مزج و خلق
ایتمکله عالمی خلق ایش اوله اولیله اولیچق ذکر اولنسان دورادوار
ضلالت کبی بنکی خیالاتدن و شیطان و سوسه لرندن بر فکر فاسد
ورأی باطلد و بر شخصک اکثری مدتی سکسان بیک سنه اقل مدتی
اوج آی تخمین اولمشدر سوز بی عجب ذره قدر عقلی اولان کیمه

سویلمی قنده قالدیکه مذاهب مستقیمه بی قویوب بومقوله کفر یاقی
وخیالاتی دین ایدیتمک نعوذ بالله من الضلالة بوذکر اولانان دور دائمی
ملاحدهمک متأخرینی تخمین ایشلردر کله سی دخی عجب مضحکه درکه
محض وهم ایله تخمین ایدوب قطعاً حجتلی اولدیغنی انکار ایتکله
مجالری اولمادیغنه بوسوزی دخی شاهددر ونصوصده وارد اولان
حشری دور ادوار ایله تأویل دخی غریب باوهدر بوقدر انبیا واولیا
کندکلی طریق مستقیم کنیدیلمی تخمین ایتدیکی بنکی خیالاتی
ایله ایدر دیمک دخی کفر عجیب و ضلال غریبدر «وما یعلم وتأویله
الا الله» نصندن غفلت ایله وادی ضلالتنه دوشمشلردر نعوذ بالله
من ذلك خصوصاً که «من یحیی الایمات وهی رمیم قل یحییها الذی
انشاءها اول مرة» نص صریحی کی تأویله قابل اولیان نصوصک
ظاهرندن بلا ضرورت عدول ایتک محض کفر و ضلال ایدوکنه جهور
علماء دین و فضلاء اهل یقین اطباق و اتفاق ایتدکن نصره ظن و تخمین
ایله زعم ایتدکلی بنکی خیالاتی ایله وفلاسفه یهودیان وزنادقه مجوسیان
تلقین ایتدکلی کفریات ایله اول نصوصک قطعاً مناسبتی یوق ایکن
بونکله تأویل ایدرز دیمک و بومقوله تأویلات ملاحده عادتز اولمغه
کندیمره اصحاب تأویل دیرز دیمک الحق خیالی یهوده هرزه در
فی الحقیقه بزمذهبک پیدا ایدن مخترعی سابقاً ذکر اولندیغی اوزره
فلاسفه یهود وزنادقه مجوس اولیحق ظاهر تا بومرتبه کفر و ضلال
وهرزه وهذیان اولمق لازم کله جکی ظاهر و باهر در اصل محل تعجب
بومقوله مهملات باطله سنی عقلا دن کچنور کن قبول ایتکدر (نعوذ بالله
من الضلال المبین) وطائفه حروفیان ونقطه دیان کرچه الحاد رسمنی
طوشلردر لیکن سیدغازی وحاجی بکتناش ولی تنوره سنی قوشاندقلری
ایچون وکلید اندیشه بکرز علم و حروف و علم نقطه دیو بر اولماز
یهوده سودا پیدا ایدوب کشاکش اولدقلریچون باشلردن بلا
اکسک اولماشدر دیدوکک سوز دخی خیالی پریشان سوزدر
انلرک مهان و محقر اولدقلرینه سبب تنوره قوشاندقلری دکدر تنورمک
(فساد)

فساد وقیا حتی ذکر اولمشدر بلکه اول نفوس ضایعه ک سبب
هلاکلی بودرکه سفینه وجود ناپاکلی تلاطم امواج بحر الحاد
ایله مستغرق ایکن اول سفینه لعینه موش هوش مدهوشلری ایله
بررخنه وسوراخ پیدا ایدوب (کالباحت عن حقه بظلفه)
اولدقلریدر لیکن بوباده سز انلر ایله مشرک الازام سز ظلمت الحاد
ایله انلر ضلالتنه نیجه دوشمشلر ایسه سز دخی دوشمشلر سکر در حق
تعالی هدایتی ایله خلاص مبر ایله وسیر اطواری ملاحدهمک
متأخرلی پیدا ایتدیلمر اما قدما سنک مذهبی تناسخ اولمغین بن هرکون
ظهره دکن تناسخیلردن واخشامه دکن سیر و اطواری مذهب
ایدوب کیجه اولیحق جمیع ادیان و مذاهبی براغوب مذهب سزجه باتورم
نیجه ییلدر شویله براسلوب اختیار ایلدم بوسمترک قنغیسی مناسیجه
ایسه سندخی سویله انکله عمل ایدلم دیمک نه هرزه اولسون نعوذ
بالله بو ظلمت الحاد کفر وزندقه نه عجب رسم باطل و سمع ملعون ایشکه
انسانی تابویله احق ایدوب امر دینی ملعنه و مضحکه ایتدیروب کاه
شعله ناره کاه قهر بحاره دوشرر ایش ای پیر نابالغ بی دانش وای احق
وغافل بی پیش اول تناسخ و دورادوار دیدیکک هرزه لر قطعاً دلیل ایله
مناسبتی اولیوب محض خیال بنکیان و پابند کروه احقان اولوب
نهمقوله افکار بارده و اوهم فاسده اولدیغی تقریر و تحریر اولمشدر
محضاً تکالیف شرعیه دن بعید اولمغه بهایم صفت هوای
نفسک مراداتی حاصل اولسون دیو یهود و مجوسک پیدا
والقا ایتدیکی کفریاتی ذره قدر عقلی و حق تعالی دن فی الجمله خوفی
اولان قبول ایتک محال ایکن نیجه مذهب انخاذا و انور که ذکر اولانان
هرزه وهذیان و کفر و طغیان ایله «ظلمات بعضها فوق بعض» نصی کی
اکامه تقد اولان کافر عذاب ابدیه مستحق اولورل «العیاذ بالله» و کیجه
اولیحق جمیع مذاهبی براغوب بی مذهب باتورم دیمک نه هرزه وهذیاندر
تناسخ و دورادواری برافق واجب و معقول ایدیکی مقرر اما که بومقوله

كفریات باطله بنی تركند نصره فرقه ناجیه اولان اهل سنت وجاعت
مذهبه اعتقاد بالکایله دخول ایدوب الایة « ولا تموتن الا وانتم مسلمون »
مقتضایه مذهب اهل حقده برقرار اولماق محض وكفر والمجادد
* جواب دادن خواجه جهان بفلاسفه دهریون * چون اول
محقق دین وواقف سریقین ومنبع فضل وعرقان اعنی جناب خواجه
جهان بیوردیکه ای طالب معرفت واذعان زمره فلاسفه بك بطلان
واعتقاد بنی بیان وعیان ایله تا که سبب ترك ضلالت وباعت وصول
هدایت اوله دیمشك ایدوب معلوم اوله که اول طائفه دهریونك
کورمدیکمره اقرارایتیز یوقدر دیرز دیدکری سوزك بطلانی بیان
اولندیکنی اوزره همایی کورمین انکار ایتکله همامعدوم اولق لازم گلز
انکار دایل و برهان عجزی اولغله بیتلمکدر ویتلمك جهالتدر جهالت
مذهب اولق امر محالدر و کوردیکمره قدیم دیرز دیدکری دخی اول
جهالتدن ناشیدر اگر بنای کورن بانیك وجودنی بیتك لازم کلدیکنی
بیلسدر بو بنای عالمك صانعی قدیم اولدیغنی و بو عالم مصنوعك حادث
ایدیکنی بیلورلدی بویله جهالت و حاققه مبنی اولان کلمات باطله بنی
مذهب ایدنگ دکل سبب فکر اولغله لایق یله دکلدر خصوصاکم
فلاسفه كزیده سی اولان المیون بونلرك جهالت وقباحتربنی تمام
عیان ایتکله التفاته لایق اولقدن قالمشدر وسو فسطایه کی فسادلر بنی
بیانه حاجت یوقدر * تزییف کردن خواجه جهان باقوال باطله
قدماء فلاسفه طبیعون * قدماء طبیع بونك اصل عالم جسمدر
دیدکند نصره کیمی تراب و کیمی آب و کیمی باد و کیمی آتش دین کروه
مکروه دخی ملاحد دهریون کی هر بریسی برینکی خیالنه دوشوب
بری برینه مخالف اقوال باطله والفاظ مهمله سویلبوب بونلرك دخی زعملری
افکار بنکیان و اوهام حیران مقوله سی او اوب قطعاً دایل و برهان سمته
مناسبتلری اولماغین نه فلسفه ده و نه اهل ملت مابینده قطعاً اعتبارلری
یوقدر وای ملحد مفسدك حاته که تلبس و مالبس وسقراط وبقراط
الفاظ باطله سیله مسمی برالای واله وحیران کیدیلرك بری برینه مخالف
(عقل)

عقل و نقلنه اویماز تزییفاتی سوز صانوب شرابع الهیه بنی قویوب
انلره تقلید ایتکله عذاب ابدی به مستحق ولایق اوله اجسام عناصر
اشیاء منفعله ایدیکنی حس ومشاهده ایله ظاهر ومحقق ایکن وطبایعی
کمال مرتبه تنافر ومخالفت اوزره اولغله برفاعل قادر قاهر سرز امتزاجی
محال ایدیکنی بین ومتغین ایکن کاه برینه وکاه برینه قدیم دیمك حاشا که
عقلدن صادر اوله منفعل ومفعول عاجز نیجه فاعل وقادر اولور ومتنافر
ومتخالف فاعل وقادر سرز نیجه جمع اولور ومفعول وعاجز نیجه
قدیم ظن اولور بونلرك قطعاً عقل و برهان ایله مناسبتی اولیوب سوزلری
خیالات باطله اولمغین هیچ برینك کلامی اخره اویماز ایکن بو کیدیلرك
اباطلانی سوز ظن ایدوب جاهل وناد انلر عجیب واله وحیرانلردر و بوملا عینك
تابو مرتبه غلط واختلافلرینه سبب الله تعالی اعلم شرابع انبیادن غافل
برالای عقل قاصر ك هر بری فکر قاصر ی ایله عجباندن پیدا اولدی
اوله دیوب هر فعلدن برفاعله وهر بئادن بر بانی به وهر نقشدن بر نقاشه
استدلال اولمق طریق قویوب کیمی اصل عالم شوکی و کیمی بوکی
دیوب ضلالت در یاسنه غرق اولوب هر بریسی اخری بکنبوب رد ایلدی
بونلر بویله حیرت وكشا کشته هلاک اولمش ایکن برالای ملاعین
ملحدین دخی کلوب عقلای جهانی قطعاً بکنز ایکن بومقوله حیران ومستان
کیدیلری ادم صانوب تقلید ایتکله کفر ایله هلاک اولمق حال عجیب
وامر غریبدر معلوم اوله که زعم تناسخ قدم روحه مبنیدر وبطلانی
دخی حدوث روحه مبنیدر ومبدأ بدن عام الفیضدر هر چند که بر بدن
قبول روحه استعداد کالین بوله مبدئك فیض عام اولمغین اکا افاضه
روح اولدقده اخر روح اکاتعلق ایدممن زیرا هر کس نفسك برایدو کنی
ضرورتله بیلور وحضرت نور بخش قدس سره بیورلر که « الفرق
بین الناسخ والبروز ان الناسخ وصول روح افارق من جسد جنین
قابل للروح یعنی فی شهر الرابع من وقت سقوط النطفة وقرارها فی الرحم
وكانت بها تلك المفارقة من جسد والوصول الى اخر معاً من غیر تراخ
والبروز ان یقبض روح من ارواح الکمل علی کامل یقبض علیه التجلیات

وهو بصیر مظهره و يقول انهو « و قدماى طبيه بوندن اصل عالم جسم
اولى قولى باطل ايدوكنى قصور واحتياج وكثافت وانفعالندين فهم
ايدن كچه بومعهاده اصابت ايتشددر اما اعدادى اصل ظن ايتكده
عجب هرزه وهذيان ارتكاب ايتشددر كه عددكم منفصل اولوب محضا
معنايه صرف اولغله اصل اشيا اولق لازم دكل خارجده موجود اولق
بيله ممكن دكلدر زيرا خارجده موجود اولان معدوددر عدد دكلدر
زيرا كه عدد مقدار معدوده ديرل مقدار ايسه مقدار جواهر كى خارجده
وجودى يوقدر ايمدى بومقوله نسنه يى اصل اشيا صايق مثلا
باراندن اولوق الله قاچق كى بر سفيهان هرزه در و اول باري ذوالجلالك
ذات وصفاتندن غيرى قديم وارددر زعم ايتك عقلا باطل شرعا كفر
مقوله سدير « و بالله التوفيق » * تزييف كردن خواجه جهان
باقوال باطله ثنويه مجوس مخوس * ثنويه مجوس مخوس اصل
عالم نور و ظلمتدر بونلر تناسف و مخالفت اوزره ايكن امتزاجلرندن عالم
حاصل اولدى ديك حقا كه عجب بيهوده هرزه در سابقا ذكر اولدبغى
كى تناسف و مخالفت اوزره اولان اضداد بنفسها امتزاج ايتك امر محالدر
زيرا كه مخالف اولان اشيا برى بريندن بالطبع نفرت و فرار ايدر كن
ينه امتزاج ايدرل جمع و مزج موافقه اولور مخالفده اولماز ايمدى اول
اضداد متنافره جمعه قادر بر خالق قاهر اولمايجه امتزاج محالدر حيات
ايله ممالك جمعى محال اولدبغى كى نور و ظلمت ديدكلى شين بسطيتك
امتزاجندن بو ايكنسك طبيعتلرينه مخالف نيجه طبائع مختلفه بلا
صانع قادر ظهور ايتك امر محالدر پس بومقوله اضدادك امتزاج
واجتماع ايتديكندن معلوم اولديكه بونلر طبيعتلرينه مخالف جمعه قادر
بر خالق قديم وارددر و نور بالطبع فاعل الخيردر و ظلمت بالطبع فاعل الشردر
نوردن قطعا مشروطلندن اصلا خير صادر اولز و نور بفساد فكر ايلدى
ظلمت و ابليس اندن حاصل اولدى ديوزعم ايتدكلى حد ذاتنده متناقض
اولغله بر قول ساقط غير مرتبطدر خارجده بطلاننى بيان ايتكسزى
حد ذاتنده بطلانى ظاهر در زيرا كه اول فكر فاسد ديدكلى جمع
(شرورك)

شرورك اصلى اولغله شر محض اولور ايمدى شر فكر فاسد نوردن
حاصل اولدى ديدكلى نور بالطبع خيردر قطعا شر حاصل اولماز
ديدكلى بنه مخالف اولغله قول ساقطدر و مجوس مخوسلرندن يزدان
واهرمن دييان فرقه ايله بونلر شبيهلرى و جوابلرى بر رسم اوزره در قطعا
فرقى يوقدر نوره يزدان ظلمته اهرمن ديمكدن غيريسى يزدان اعاده به
احتياج يوقدر و مجوس مخوسلرندن نور و ظلمت دنبايه تناسف و مخالفت
اولغله بلامعدل ديديكلى شوندى خالى دكلدر نور و ظلمتدن بريسنه
موافق اوله بونقديرجه موافق اولان شينك قسمندن اولوب امتزاج
محالدر و ايكنسك بيله موافق اولق خود قطعا تصور محال اولدبغى
كى برشى هم بياضه هم سياهه هم حياته هم مماته موافق اولق امر
محالدر زيرا شى واحد ضدينه موافق اوليحق شى حد ذاتنده
كندى به ضد اولق لازم كلور اكر ايكنسك بيله مخالفدر دينورسه
شوندن خالى دكل كه اول ايكنسك ايجاد كائناده يا محتاج اوله
يا اوليه اكر محتاج دينورسه محتاج شى اصل قديم اولغله صالح
دكلدر اكر مستغنى دينورسه اول ضدين متنافرين اولان نور و ظلمتى
طبيعتلرينه مخالف قهر و جمعه قادر دكل دينورسه عاجز اولان
اصل قديم اولغله صالح دكلدر اكر قادر مستغنى دينورسه خالق
عالمى اسم شرعيسى اوليان معدل اسميله تسميه ايدوب « من حيث
لايشعرون » خالق عباد اعتراف ايتش اولورل صانع قديم اعتراف
ايتش اولنجه بونلر خطاى مجرد اسماء الله توفيقه ايكن معدل اسميله
تسميه ايتدكلرندن بومرتبهده كنديلرى هله كفردن خلاص اولور اكر
مرادلى ذكر اولان وجه اخير اوزره ايسه ايكن مرادلى وجه مسموع
اوزره بويه دكلدر بلكه عالم نور و ظلمت و معدلك امتزاجندن حاصل
اولور ديرل ايتش بونقديرجه كافر و مشركين اولورل و بوطوائف
مجوس و كلدانيون و شمنيون تناسخيه ديرل والله الهادى * تزييف
كردن خواجه جهان باقوال باطله منجمين صائين * و دين صائينده
اولان منجمين كه عالم كون و فسادده فاعل كواكبدر و جميع تغيرات

وحوادث کواکب و افلا که مستند در زیر که حوادث عالم کواکب
قرائنه مترتبه یعنی قران کواکب اولدقده حوادث اولور اولدقده
حوادث دخی اولماز بوندن معلومدر که حوادثه فاعل کواکب ایش
دیو زعم ایلدیلر (الجواب) اول مترتبه دیدکری باطلدر زیرا کندیلر
اعترافی ایله اکثریا تخلف واقع اولور یعنی قران کواکب واقع اولور
زعم ایتدکری حکمی واری واقع اولماز اولیه اولنجه فاعل معلوم
اولماز زیرا فاعله تخلف ایتک محالدر ولئن سلم که تخلف واقع اولیه
بوتدیرجه دخی فاعل اولق لازم کلز زیرا جائزدر که حق تعالی حضرتلری
عالتی بویه اجرا ایش اوله که قرائات کواکبی خلق ایتدکده حوادثی
خلق اولیه و حوادثی خلق ایدن اول قرائاتی شرط خلق ایش اوله
بومقوله احتمالات عقیقه وار ایکن وبقین افاده ایتکه بدلیل یوغیکن
باب دین اعتقادده بومقوله ظن و تخمین ایله عمل ایتک عاقلدن صادر
ایلز مکر یا مجنون و یا حیران مست اوله و یا خود حق تعالی تک هدایتده
لابق کیمسه اولیه یا ترکیب الحساد ایله عقلی زائل اولمش اوله سلف
سلاطین عارفیندن بری مهارت دعواسله فقراتک مالی اخذ ایدن
منجملردن برین کتوروب سکا عظیم لطف ایتک استرم لیکن
برمبارک ساعت بوقله سنی اول ساعتده بر منصب عالی به ایصال
ایدهرم دیدی اول منجم دخی برکش بیک مدت عمرنده انجیق برکره واقع
اولان ساعتی نیجه بیلار تفحص ایله بولوب اول پادشاهه عرض
ایدیجک منجمی چو کردوب بوبین اوردرمش که کذب ظاهر و باهر اوله
و بوطائفه منجمینک اکثری انلرک کفرینه تقابله ایتوب کیمسی کواکب
و حوادثه علامت و دلالتدر و کیمسی کواکبی حق تعالی فی الجمله
سبب خلق ایشدر انکیچون اکثریا احکام و کواکبده تخلف واقع
اولور دیدی و امر دینه تقیدی اولین بعض جهله منجمین دخی صائین
دینده اولان منجمینه تقلید ایدوب وجود نابا کنی ورطه کفر و ضلاله
الفا ایلدی * تزییف کردن خواجه جهان باقوال باطله سقراط
و بقراط * حوادث عالم امتزاج عناصر متعارفه مستنددر زیر حوادث
(امتزاجه)

امتزاجه مترتبه یعنی امتزاج عناصر اولدقده حوادث دخی اولور
اولما یجیق حوادث دخی اولماز دین سقراط و بقراط قولاری دخی
قول باردورای فاسددر زیرا بو ذکر اولنان سوز عناصرک قدیم اولماسته
قطعا دلیل اولق احتمالی یوقدر زیرا سابقا ذکر اولند یعنی اوزره اولمین
کندیلردن امتزاج محالدر زیرا برشی کندینک طبیعتک فی الحقیقه
مخالفی اولان معنایی اقتضا ایلدی دیمک عاقلدن صادر اولماز زیرا
تعارف اتفاق اقتضا ایدر مثلا حبرک طبیعتی اشاعی کتمک اولغله یوقارو
کتمسی بالطبع منفوری ایکن صعود حبردن صادر اولدی دیمک زعم
باطلدر بالطبع متعارف اولان اشیایی بر فاعل قادر قاهر طبیعتیه مخالف
حکم و قهر ایله جمع ایتنجه مجتمع و متمزج اولق محالدر تکیم اول
حبرک جانب علوه صعودی بالطبع منفوری ایکن بر قادر قاهر اول
حبرک طبیعتیه مخالف جانب آعلایه اتفق ایله صعود ایتدر منجمه کندوسندن
صعود ایتک محال ایدیکی کوندن اظهاردر و بودخی ظاهر در که هر متعارف
و تغالب ایله موصوف اولان حادثدر قدیم اولغله صلاحی یوقدر اولیه
اولیجیق معلوم اولدیکه فاعل قدیم و صانع حکیم اول واحد رب العالمین در که
جمع اشیایی و متعارفه بی قهر و غلبه و تصرف تام ایله کیف
مایشاء خلق و تصرف ایدر (تعالی شان و تقدس و نحن انما به
و صدقناه) پس شول طائفه ضعیفه کندیلرینی ججمه مستحق
قیلدیلر که اول قادر ذوالجلال حضرتلرینی ذکر ایتوب حاشا ثم حاشا
فاعل بافلدکدر یا ملدکدر یا نور و ظلمتدر یا کواکبدر یا هیولا و ماده در
یا نطفه یا رجدر یا عناصر یا جواهر در یا اجسام و یا اجرامدر دینلر کفر
صریح و ضلال قبیح ارتکاب ایتدیلردن و ذکر اولنان موجودات
ضعیفه تک هر بریسته اولان اختلاف و احتیاج و قصور و تنافر
و تناهی و حرکت و سکون و اجتماع و امتزاج و احوال حادثه هر بری
اول قادر و قدیم و باقی ذوالجلال حضرتلرینک قدرت و وحدانیتده
شهود عادلدر (شعر) و فی کل شیء له ایه * تدل علی انه واحد *
* تزییف کردن خواجه جهان باقوال باطله افلاطونی *

و بوطائفه نك رئيسلريكه افلاطوندر بونلر اكر چه فاعل حقيقي حضرت
رب العالمين ايديكني فهم ايتديلر وسابقا ذكر اولئان طوائف ملعونه
كبي هر بر يسي بر جسم ضعيفه فاعل ديمكه رسواي جهان و بد
نام عالمان اولمقدن بوبابده اكر چه خلاص بولديلر ليكن وجود انساني
بو كور بن قالب صانوب احوال روحدن غافل اولمغه يوم حشري
انكار ايتكين كافر اولديلر معادي انكار ايله هم عقله وهم شرعه
مخالفت ايتديلر عقله مخالفترلي بو وجهله در كه بونلرد نصكره كن
جهود فلاسفه الهيين امر معادده ذكر ايلدكاري دلائل عقليه در
و شرعه مخالفترلي خود نصوص قاطعه ايله ظاهر و باهر در بوطائفه
ظن و تخمين ايله و خيالات سهفه ايله ملاحظه اولئان تناسخ
هرزه سني ارتكاب ايله دخی بدنام انام و رسواي خاص و عام اولديلر
و بوطائفه زائفه دخی تقرير ادله عقليه ده وجوه مذكوره اوزره اجتهاد
ايلمكه قصور ايتدكاري ايجادن بونلر دخی اقوال كونا كون صدور
ايتمكه كنديلرد نصكره كن عقلايه مضحك و مسخره او اوب ديلربني
هبا ايتديلر نعوذ بالله من الضلال * تبين كردن خطاهاي فلاسفه
الهيون * معلوم اوله كه فلاسفه دن زمره الهيين ادله عقليه و راهين
قطعيه اكر چه كنديلردن مقدم كن فلاسفه دن زياده تشبث
ايدوب اجتهادي انلردن زياده ايتمكه سابقينك نيجه كفريات
و تزيفاتلربني تزيف و ابطال ايتلشدر ليكن سابقا اشارت اولنديغي
اوزره بونلردخی مجرد عقلي پيشوا ايدوب شرايع انبيايه اقتداري
قابل اولمغن بكمي مسئله ده خطا ايتديلر كه اوج مسئله سنده كفر
لازم كلدي ماعداسندن اجتهادلرند بذل مقدور ايتوب دلائل
مردوده ايله ايتدكاري چون فسق لازم كلشدر و بوطائفه ده قالان
بقيه كلمات كفريه نك بر يسي انكار حشر در و بر يسي قدم عالمدر
و بر يسي دخی حق تعالى حضرتلري انجق كلياتي عالمدر حاشا ثم حاشا
جزئياتي عالم دكل ديدكلريد قدم عالم و نفي حشر يابنده كلمات فلاسفه
ضعف كلي اوزره اولديغه اشارت ايجون جالبينوس توقف ايتشدر توقف

(و تردد)

و تردد فلاسفه نك اقوال ضعيفه سي دايمل اولمغه قابل دكلدر غايت
ضعيفدر ديمكه اشارتدر و بونلره بر يوك عيب و نقيصه دخی بودر كه
حق تعالى حضرتلرينك وحدانيتني بياد كند نصكره اكر مخلق فاعل
مؤثر ديدكلريد و بدعتلرندن بر يسي دخی واحد دن ينه واحد صادر
اولور زياده صادر اولق محالدر ديدكلريد حق تعالى حضرتلري
بلا واسطه اولعقل اولي خلق ايلدي عقل اولدن عقل ثاني و بر نفس
و فلك اعلا صادر اولدي ديدكلري بر ييهوده سوزدر كه تعبير اولئماز
زيرا حق تعالى حضرتلري اول خلق ايلديكي عقل اولور اند نصكره
فلك صادر اولدي ديمك افلاك قديمدر ديمكه مناقض ايكن بومقوله
هذيان ارتكاب ايلديلر و بوتناقضدن غيري واحد دن ينه واحد صادر
اولور زياده صادر اولق محالدر ديركن فاعل حقيقي وقادر مطلق
اولان رب العالميندن انجق عقل اول صادر اولدي ديوب عقل
اول دخی واحد ايكن عقل واحد دن اوج نسنه صادر اولدي ديديلر
اكر واحد دن زياده صادر اولق محال اولسه عقل اول واحد ايكن
نيجه اوج نسنه صادر اولوردي و عقل اولدن اوج نسنه صادر
اولديغي عاقل اولان نيجه تكلم ايدر كه ايكي و يادرت يا دخی ارتق
اكسك نسنه صادر اولوب اوج نسنه صادر اولدي ديمك محض
تحكم ايديكني ظاهر و متبادر در وساير اقوال ضعيفه لري دخی كتب
كلاميه ده تزيف و ابطال اولمشدر و حق تعالى حضرتلري علم
شريفندن بر نسنه خارج دكلدر كرك جزئيات و كرك كليات « قد
احاط بكل شي علما » آيتي شاهد عادلدر و بوزمره اكر چه معاده
في الجملة اقرار ايلديلر ليكن حشر اجسادي انكار ايله كفري ارتكابدن
خلاص اوله مديلر بوفلاسفه الهيونك اقوال ذكر اولئان بكمي
مسئله دن غير يسي شرع شريشه مخالف دكل ايكن ملاحظه طائفه سي
غايت خباثت و ضلالتلرندن بين العقلاء و الانبياء و الاولياء اول مردود
اولان طوائفه تابع اولديلر زهي خسران بين البطلاندر و امر معادده
بونلر دخی بومقوله خطا لري اوليحق معاده متعلق اولان اقوال

صحيحه ل بنی بیان لازم اولدی تا که اول بایده دخی حق صریحه اعتقاد
سبب نجات و باعث درجات اوله * تعریف کردن خواجه جهان
بحقیقت مبدء و معاد * معلوم اوله که حکم سازمه سنی نیجه اسفار
کبار بازوب تحقیقنده عاجز اولدقلری مبدء و معاد امر بنی حق تعالی
اوضح وجوه اوزره بیان و عیان بیوزمشد « و هو الذی یبدأ الخلق
ثم یعبده » و عالمک فنانسی حدوتنه متفرعدر حدوتی ثابت اولیحق
فنانسی دخی ثابت اولور و الافلا پس معلوم اوله که فلاسفه و اهل ملندن
جیع محققین و منصفین و عقلای غیر معتقدین معادک حق ایدیکنه
اطباق و اتفاق ایتشدر لکن کیفیت اختلاف ایتشدر و امر
معادی انکار ایدن زمره ک قطعا علم و فهم و عقل و نظریه مناسبتری
یوقدر ارازل فلاسفه دندر وجهه اطباء طبیعیون فاعلی مزاج طبایع
زعم ایدوب قوام روح مزاجه موقوف ظن ایلدیلر و بونلر اصناف
طوائفک غایت ایله جهله ارازلی و بحث و مناظره دن غافل و احق بی
ادراک اولنلرک شویله اسافلدر که نوع انسان جیع حیوانات ایله
امتزاج طبایعده یکسان ایکن و انسانده اولان اعضا ک جهله سی
سائر حیوانات بهایمده موجود ایکن بایکه عمر طویلده وقوت مزاجده
و شجاعت و سرعت و حرکتده و بعضی خصوصده انساندن اغلب
واقوا فیل و اسد و میمون و کرکس کی نیجه حیوان و ارایکن و روح
جسمانی و حیوانیه له بخار لطیف دیدکلی حرارت قلبدن عروق
ضواریب ایله اطراف بدنه منتشر اولوب حس و حرکت و قوام مزاج
طبیعت اول لطیف ایله حاصل اولور اکر انسانده دخی یوغ
اولسیدی انسان دخی سائر حیوانات کی نطق و علم و عقلدن خالی
اولوردی زیرا روح حیوانی اولان بخار سبب نطق عقل اولسیدی
هر روح حیوانیه سی اولان سائر حیواناتک دخی نطق و عقلی اولوردی
پس بین حیوانات انسان نطق و عقل و معرفت ایله موصوف
اولوب سائر حیواناتک انکله منصف اولمادیقندن ثابت اولدیکه
انسانده حیوان ایله مشترک اولدیغی روح حیواندن غیر بر مبدء
(نطق)

نطق و عقل و معرفت وارد که اول محضا انسان عالیشان مخصوص
اولان عرفان ربانی و روح انسانیدر که « قل الروح من امر ربی »
فحواسنجه « و نفخت فیه من روحی » مقتضاسنجه بلا واسطه محض
امر الله ایله مخلوق اولمغله حق تعالی به منسوب اولان روح الهیدر که
بین الحيوانات انسان انکله ممتاز و سرافراز اولمشد پس انسانک
حیواناتدن نطق و عقل ایله امتیازی اولان روح مخصوص انسانیه بی
فکر و ملاحظه ایتوب خفاش عقل قاصر لری شمس روح انسانی
ایله دیجور ظلمات و طبیعت باینده شفق مثال خون مزاجدن تواد
ایدوب جیع حیواناتده موجود اولان روح جسمانیدن غیر نیستیه بی
ادراک ایدمه مدکلی سیدن انسانده موجود اولان انیحق سائر حیواناتده
اولان روح حیوانیدر ظن ایدوب اول روح حیوانیکه مزاج طبایعدن
متولددر موت ایله مزاج فاسد اولیحق اول روح حیوانی یا نیجه فاسد
اولوب معدوم اولیحق ینه نیجه اعاده اولور دیوب روح انسانی بی
تعقل ایتدکلی اجلندن و حیرت و بوشبیه ایله عقلاری یتشمکن
انکار ایتدیلر بونلر فلاسفه ک غایت احق و جاهلاریدر زیرا که ذکر
اولنان معنای صریحی تفکر ایتمکه جهل و حماقت و بین اهل الادیان
کفر و ضلالت ایله مستحق عذاب ابدی اولدیلر ایددی ای عاقل
ودانا معلومک اولدیکه منکر حشر اولان جاهلان غافلانک سبب
ضلالتلری مزاجه تابع اولان روح حیوانیدن غیر مبدء نطق
و عقل اولان روح انسانی بی بتدکلی جهالت ایمش و بوکروه مکروهک
منشاء ضلالتلری محض انکار و جهالت اولوب مذهب لری اثباته
انکار و عناددن غیر بر حجت و برهانلری اولمغله جیع عقلای و ملاین
و ازکیاء مسلمین مایندده کذب ایله بنی آدم نوعی الدایوب بر حیل ایله
مالی الذندن المغه سعی ایله مشهور اولوب انکاردن غیر حجتی اولیان
طائفه قلیله ک قولاری باطل ایدیکی ظاهر در ایددی ای غافل متأمل
اول کذب و خدعه و ضلالت و جهالت ایله عناد و انکاردن غیر
دابی اولیان طائفه قلیله ک شبهه و انکارلری وارد و بوکال

وصداقت وديانت وعلم واستقامت اليه معروف اولوب دلائل
واضحات وآيات بينات اليه تمسكات ايدن عامه انبيا واوليا وعقلا
واز كمالك تعين واقارارى وار سنكه بونلرك مابيشده تدبر وتفكر ايديجى
برمير ممتازسك سكا اول سرزمه منكره ديرلر كه اكر بزم قولماز ايله عمل
ايدرسك فائدهسى بودر كه اجمال تكاليف شرعيه دن وانتقال عبادات
مرضيه دن و مشقت نماز و روزه دن برى اولوب بهام وار اكل شرب
وجاع و بلع اموال ايدرسك ديرلر و بوعامه انبيا واوليا وكافه عقلا
واز كيا ديرلر كه بوقضيه مك مثلى شو كه بكرز كه برمسافر مشقت سفر و كمال
جوع ايله طعامه تمام مرتبه ميللى وار ايكن برقاج روسه تاني ابلهان
كذر كا هارنده وافر فيق بولوب تناول ايدركن اول مسافره سنده
شونفايبدن تنعم ايله ديدكلى حالده براوغلانچق بونلره ديسه كه سز
بوطعامدن نه يوركاه يرسز كه شمى بوقياغه برافعى كلوب برمقدار
يدكدن صكره زهرنى ايچنه قوصدى و بوحلوايى ايسه برقاج كنديجى
تاتوله جى خر سز ل تاتوله قائمشا ايمش سز دن اول برقاج غافل كيمسز
يمكه هلاك اولديلر بن كوردم ديدكده اول روسه تاني ابلهان اول
ييلانك ايچنه قوصديفنى بز كورمك و تاتوله ندر بز آنى بلرز و عقلمز
يتشمى بز آنلى رز اكر بزه تفلد ايدوب يرسك فائدهسى بودر كه آجلاق
احمالندن قورتلوب تنعم صفاسنه واصل اولورسك ديسه عاقل
اولان تناول ايتماك كرك محل احتياط اولمغن برقاج ابلهك سوزيله
كندويى اول هلاك احتمالى اولان ورطه يه القا ايتك محال ايكن يا اول
طعامك بوجه ايله مسموم اولدوغنه بيجد و بيقباس انبيا واوليا وعقلايه
ناس حق اوزره شهادت ايلسه لر كه اول طعام بلاشه مسمومدر
تناول ايدنلردن نيجه كسسه هلاك اولديفنى بز كوردك ديسه ل خصوصاً
بوملكك پادشاهى بومسموم طعامى ييلره سفر ل بى تمام ايتدكده نيجه
احسانلر ايديم ديو وعده ل ايلشدر ديسه ل آنى مك دكل اول جانبه
نظر ييله قتلر خوف و هلاك احتماليه لذت تنعمدن چكوب سكا خبر و برن
بر طفل ايسه ده آنى اكاه هجوم واقدام ايتز سن اول طفللك كلامنى

(يقين)

يقين تام منزله سنه تنزيل ايدرسن بس رايكى طبيب و منجم نامنده اولان
جاهللك انكاره راجع سوزل يله بو قدر صادقين كثير ينك دليل قطعى ايله
اثبات ايتدكلى اقرارلى كورر ايكن عاقل نيجه عمل ايدوب كندويى
ورطه هلاك ابديه يه القا ايدر و بوطائفه شويله منكرين غافلندر كه
بونلرك حقنده « ولتعلمن نباءه بعد حين » وارد واخرته بونلره دينور كه
« لقد كنت في غفلة من هذا فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم
حديدا » وديكر آية « الم يأتكم نذير قالوا بلى قد جاءنا نذير فكذبنا وقلنا
ما نزل الله من شئ ان انتم الا في ضلال كبير وقالوا لو كنا نسمع او نعقل
ما كنا في اصحاب السعير » صدق الله العظيم و فلاسفه الهيين معادك
بالكز روحانى اولماسنه ذاهب اولمشلردر روح جوهر بسيط باقيدر
فنا قبول ايلز بعد الموت قطع تعلقات ايله عالم مجرداته عودت ايدر ايكن
بدن بعد الموت متفرق ومنعدم اولمغله نيجه جمع اولور ديو شبهه وانكار
اولديلر لكن ابو على دخی بعض مؤلفانده مثلا اقسام علوم حكيميه
رساله سنده و غيريده اهل كلامك ديديكى كى ديديكه حق تعالى
حضر تلى بدنى جمعه قادر اولمغله حشر اجسادك عقل ايله جوازي
ونص قاطع ايله وقوعى ثابتدر ديمش لردر واقوال فلاسفه يى نقل
ايتديكى بعض كتبنده انكار سمى دخی كوسترمشدر الله اعلم
مرچودر كه اقرار سمى كندينك اعتقادى وانكار سمى فلاسفه مك
قولنى نقل و ترجمه اوله عالم مسلمان مأمول اولانده بودر « والعلم عند الله »
زيرا امام يافعى يي وررر كه اواخر عمرنده ابو على كلام قديمى حفظ
ايدوب سنه ثمان وعشرين وار بعمائة رمضان شريفنده وفات
ايلدى و فلاسفه الهيونك معاد اصناف خلق حقنده اولان اقوالى
در تيوز يكرمى سكر تاريخنده فلاسفه طبعيون اقوالنى ذكر ايتاسنده
بيان اولمشدر و بعض متكلمين معادك يالكز جسمانى اولماسنه ذاهب
اولديلر و بوقبول متكلمين چوق كيمسك قوليدر شوكا بناء كه
بونلر قنده نفس ناطقه يعنى روح انسانى جوهر مجرد ايديكى مسلم دكلدر
بالكه جسم لطيف سارى فى البدندر لكن نصوص اخبار صحيحه ده

تجردی جاننده شاهد چو قدر خصوصاً نهابة العقولده مصر حدر که
نفوس مجرده ذاهب اولق اصول اسلامیه دن براصله مخالف دکلدر
بلکه قواعد اسلامیه بی مؤیددر واثبات معاد طریق شول وجهله
مبین اولور که منکرین شبهه الفنا ایتکدن قالور دیمشدر و علماء اسلامدن
جمع عظیم امام غزالی و حلی و کعبی و راغب و دبوسی و معمر معتزلی
و اکثر صوفیون و امامیه نک جمهور متأخرینی و کرامیه و جمهور اهل ملل
قننده معاد جسمانی و هم روحانیدر بوزمره حکمت ایله شریعتی جمع
ایتشدر و دیمشدر که انسان فی الحقیقه نفس ناطقه دیدیکمز روحدر که
رجوهر مجرددر مکلف و مطیع و عاصی و مشاب و معاقب روحدر و بدن
التیدر کال عمل بوابکبسی ایله اولمشدر و کال جزا دخی ایکبسنه دخی
تعلق ایدر بالکمز ربی حشر اولسه جزای فاعلک بعضی کورمک
لازم کلور قدرت اللهم شموله لابق فاعلک جمله سی جزا اولمشدر
ایمدی ایکبسی دخی حشر اولور و محکمتان نصوص دخی بومذهبی
معین و مبنیدر پس حق تعالی حضرتلری حشر خلاقی مراد ایتدکده
هر روحک بدن اصلی سنی خالق و جمع ایدوب بعده روح دخی (بذن الله
تعالی) بدنسه دنیاده کی تعلق و تصرف ایدر وانسانک بدنک
اجزای اصلیه سی متفرق اولوب برصفتدن برصفته متحول اولمغله مزاجی
متبدل اولدیسده اول بدنک اجزای اصلیه سی حق تعالی علمیه معلوم
و حفظیه محفوظ اولمغین اول ترکیب و ایجاد ایدن ربک امریه قیام
و معاده مستعد و مهیاد عالم تغیرده مزاجک تحول اجزاسنک انعدامی
ایجاد ایلز حق تعالی حضرتلرینک علمیه محفوظ و مضبوطدر بلکه
اجزاء اصلیه انسانیه بی نیجه علماقننده ملاءاعلادن حق تعالی یلیدردیکی
ملائیکه کرام یله یلورلر که انلر حقایق کونیهده شک و شبهه ایتزلر
شبهات و شکوک مهمات بدن ایله الوده اولان میزان انسانده اولور
و جوهر روح اخبار صحیحده وارد اولدیغی اوزره تحت العرشده
محفوظدر و معلوم اوله که استحقاقده بدن روح ایله اجزای اصلیهدر
اکابناء حشر دخی ایکبسنه یله اولور پس وقت حشر کلدکده هر بدنک

(اجزای)

اجزای اصلیه سی روح جاننده باذن الله تعالی حدید مغناطیسه نیجه منجذب
اولور روح دخی اول بدنه تعلق ایدر قال الله تعالی فی کتابه «اولیس الذی
خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم بلی وهو الخلاق
العالیم» بوجه ایله معاد اکمل و اتم ایدیکی امر مسلدز زیرا عقل دلالت
ایدر که سعادت ارواح حق تعالی حضرتلرینک معرفتی و محبتی ایلهدر
و سعادت اجسام محسوسات جلیله و صول ایلهدر بوسعادتق دار
دنیاده ایله کالبه جمع ممکن دکلدر زیرا انسان انوار تجلی غیبیه استغراق
ایلهلذات جسمانییه التفات الیک ممکن دکلدر بولذاتی استفاده استغراق
ایلهدخی لذات روحانییه التفات ممکن اولماز ایکی سعادتق جمع الیک
انکیچون متعذر اولمشدر که بوعالمده ارواح بشریه تعلق ایدن بدن
اولیه ضعیف اوزره در موت ایله بدنن مفارق اولیحق عالم قدسدن مستعد
اولمغله کامل قوی اولوب ابدانه برکره دخی اعاده اولندقدده کال قوت ایله
سعادتق بلامانع جمعه قادر و قوی اولور و رب و کان یوقدر که بوحالات
شریفه کالاتک و درجات و سعادتک غایت قصوی و رتبه اقواسیدر
«اللهم ارزقنا کما وعدتنا مع الانبیاء والاولیاء» و گروه معتزله معاد جسمانی
و روحانینک ثبوتسه بلکه وجودنه ذاهب اولمشدر لیکن اهل حقله
معتزله نک اقوالی مابینده فرق بو وجهله در که انلر معاد روحانی
و جسمانی دلالت عقل ایله ثابتدر دیرل شول اصل فاسدترینسه بناء که
ثواب مطیع و عقاب عاصی و اعواض مستحقین حق تعالینک اوزرینسه
واجبدر مطیع و عاصی ایله جمع اجزاء اصلیهدر یعنی روح و بدن
جمله سیدر بالکمز روح دکلدر ایمدی بالکمز ارواح حشر اولسه
یا خود بالکمز بدن حشر اولسه جزاء تمام مستحقه اولوبوب بعض مستحقه
و صولی تمام اجزانت یعنی روح مع البدنک اعاده و حشرنه موقوف اولمغین
ایکبسنک یله اعاده سی حق تعالی حضرتلرینه واجبدر دیدیلر «تعالی
شانه عما یقول الظالمون علوا کبیرا» اما اهل حق مقاصدده و غیریده
ذکر اولندیغی اوزره معاد دلیل سمعی ایله ثابتدر دیرل زیرا بو خصوصده
ادله عقلیه کال قوت اولمغله ادله سمعی ایله تمسک اولیدر زیرا عقل

حکم ایدر که حقیقتند مستحق اولان مجرد و حدر زیرا که طاعت و عصیان ادراک اراده و افعال و حرکاته مبنی و مستند در و بوجه نیک نبداً و منشئ خود روح در و ظاهر ده جزایه مستحق اولان ابدیه اول تکلیفدن آخر موده دکن موجود اولان جمیع اجزادر و جمیع اجزایک حشر نه خود کیمسه ذاهب اولما شد در بلکه مذهب صحیح بدنتک اجزای اصلیه سی ایله حشر اولما سیدر بدنتک جمیع اجزاسنک حشری دکلدر پس ایمدی حقیقتنه نظر اولنسه عقل بالکثر روحک حشر اولماسنی اقتضا ایدر ظاهره نظر اولنسه مجرد اجزای اصلیه دکل بدنتک جمیع اجزای اصلیه و فصلیه سنک حشر اولماسنی اقتضا ایدر حال بوکه اجزای فصلیه نیک حشر نه ذاهب اولش یوقدر پس حقیقت ایله ناظر اولنسه ظاهره بومرتبه اضطراب اولغله عقل ایله استدلال مشکل اولغین سمع ایله استدلالی اولی کورلشدر اکا بناء دیرز که حشر و اعاده بحسب العقل امر ممکندر و حق تعالی حضرتلرینک قدرتی اولغله مقدوردر بومنونال اوزره عقلاً جائز اولان امر جانب شرعدن خبر صادق وارد اولغله اول جائز الوقوع ثابت واقع اولدی ممکن اولماسی بودر که حشر یا بعد الوجود معدوم اولان شیشدر یا خود بعد الاجتماع موت ایله متفرق اولان شیشدر (علی کلا التقدرین) حشر و اعاده سی قابلدر قوله تعالی « اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف بداء الخلق » زیرا که جمیع کلیات و جزئیاتدن جمله ممکناته حق تعالی حضرتلری قادر ایدیکلی ظاهر ایکن انبیاء کرامک خصوصاً جناب حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمک اخبار و افره سی متواتره در حال بوکه جمیع اهل ادیاندن وقوعنه اطباق و اتفاق ایتلشدر لکن امر حشری غایت وجه صریح اوزره بیان ایدن ادیاندن دین اسلام کتب الهییدن حضرت قرآن و انبیاء کرامدن سلطان المرسلین صلی الله علیه وسلم حضرتلریدر و قرآن عظیمده بوبایدن تأویلی قبول ایلر نیجه آیات بینات وارد اولمشدر قوله تعالی « قال من یحیی العظام وهی رمیم قل یشیها الذی انشاءها اول مرة » آیه « فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون »

ینسلون » آیه « کابداءنا اول خلق نعیده » آیه « فسیفولون من بعدنا قل الذی فطرکم اول مرة » آیه « کابداءکم تعودون » آیه « ایحسب الانسان ان لن نجتمع عظامه بلی قادرین علی ان نسوی بنانه » آیه « و قالوا لجلودهم لم شهدتم علينا قالوا انطقنا الله الذی انطق کل شیء » آیه « کلمنا نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها » آیه « یوم تشقق الارض عنهم سراعاً ذلك حشر عابثا یسیر » آیه « ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم یرزقون فرحین » و قد نادى رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدر قائلاً یا فلان یا فلان یدکرهم واحداً واحداً من صنادیدهم فقد وجدت ما وعدنی ربی حقاً فهل وجدتم ما وعد ربکم حقاً فقبل یرسل الله اننادیهم وهم اموات فقال النبی علیه السلام والذی نفسی بیده ما انتم باسمع کلامی منهم لکنهم لایقدرون علی الجواب (و مولانا ابن کمال علیه الرحمة المتعال فرأئذنده ییوردیخی اوزره آخرت دنیانک باطنیدر و دنیا آخرتک ظاهریدر و دنیاده انسانک روحی جسدنی مرکب ایدنوب کشفات بدن غالب اولغله روحی جسدنده مختفی اولمشدر لکن آخرتده امر برعکس اولوب روحک حکمی جسدده غالب اولوب وجسد روحده مختفی اولغله لطافت غالب اوور (بیت) دران روزا جسام در ارواح کم شد * چون امروز ارواح در اشباح کم شد * و انسان جسد کشفی ایله یعنی عناصردن مرکب اولان هیکل محسوسی ایله حیواندر و مظهری عالم حس و حرکتدر که بوعالم ملکدر و جسم لطیفی ایله یعنی روح جسمانیسی ایله ملکدر و مظهری باطن عالم ملک اولان و مظهر خیال اولان ملکوتدر و انسانک بدننه تشابک ایدن و دخول و خروج ایلین و سمایه عروج ایلین و عینین و بدین و اذنین و رجلین اولان و روح طیب یا روح خبیثی اولان بور و حدر باب سمایه عروج ایلد کده سعید اولنه فتح باب میسر اولوب شقی اولان اسفل سافلینه رد اولنور و جوهر تصنیفی ایله یعنی روح مجرد اولان نفس مجرد سیه انساندر و مظهری مظهر عقل اولان عالم جبروتدر پس حق سبحانه و تعالی عند الموت یدقدرتله قبض ایتدیکلی بور و روح مجرد در و ملک الموت قبض

ایلدیکی اول روح جسمانیدر ذکر الخطیب ابو بکر عن مالک بن انس
ان مالک الموت یقبض الروح آیه « الله یتوفی الانفس حین موتها »
مذهب اهل سنت وجماعت بودر که هر کیم روح فنا بولور دیسه
ملحد اولور تناسخه ذاهب اولان ملاحدہ کبی وروح فنا بولور زیرا کہ
روح عالم امر دندرا کرچه عوالم بحددر لکن جملہ سی ایکی قسم اوزرہ در
بری عالم امر درو بری عالم خلقدر کا قال الله تبارک و تعالی « تبارک
الله رب العالمین » روح دخی آیه (قل الروح من امر ربی) مقتضاسنجہ
عالم امر دندر یعنی حواس خمسہ ظاہرہ و باطنہ ایله حس اولور کہ
عقل و قلب و سر و روح خفیدر نتکیم عالم خلق حواس خمسہ ظاہرہ
ایله حس اولور پس روح شول عالم امر دندر کہ حق تعالی حضرتلری
اول عالمی بقا ایچون خلق ایشددر بخلاف اولملہ اولی واردر لکن
قدیم اولان امر کن ایله لاشیدن بلا واسطہ خلق و ایجاد اولمغین
اخری بوقدر بقا ایچون خلق اولسان عالم امر دندر روح و عقل ولوح
و قلم و عرش و کرسی و جنت و جہنم مع اہلہما جملہ سی باقیدر و ہر شہیدن
بلا واسطہ خلق اولنانہ عالم خلق دیرل کہ فایدر و ہر شہتک بر ملکوتی
واردر یعنی عالم امر دن بر نصیبی واردر کہ اکافنا کلمہ قدرت الہیہ ایله محفوظدر
« یدہ ملکوت کل شیء » بوکا اشارتدر « وکل شیء ہالک الا وجہہ »
عالم فنا بولوب عالم خلقت وجہ باقیسہ کہ عالم ملکوتدر انک بقاسنہ
اشارتدر « اولم ینظروا فی ملکوت السموات والارض وما خلق الله من
شیء » آیتی بومعنائی مینددر پس عالم امر لاشیدن بلا واسطہ مخلوقدر
امر قدیم ایله خلق اولمغین اخری بوقدر باقی وابدیدر وعالم خلق
عن شہیدن بواسطہ مخلوقدر اخری واردر کہ بلکہ حد ذاتندہ فایدر
ودخی وارد اولشددر کہ ارواح صدیقین و شہداء و صالحین حواصل
طہور اخضرده اولہ و بر موضعده دخی قننادیل معلقہ تحت العرش
اولشددر و صحاح مصابیحہ مذکوردر کہ (ان الروح اذا قبض تبعہ البصر
و غیر ذلک) محصل کلام و مقصد مراد اہل حق زمرہ سنک علماء
کبارنک اختصار ایتدکاری قول صحیح و مذهب قوی و ملیح معادہم
(جسمانی)

جسمانی و ہم روحانی اولماسیدر و حشرک کفینندہ اختلاف
اولمشددر یعنی حشر ایجاد بعدالعدم و الغنا طریق ایله بددر یوخسہ
بمد تفریق الاجزاء طریقہ ایله بددر اختلافیدر و شرح مقاصدہ
مستوردر کہ (الحق فیہ التوقف و هو اختیار امام الحرمین اذ لم یذل قاطع
علی تعیین احدهما قال فی هذا المحل استادی و سندی و قرۃ عینی
و حلال مشکلی العالم الفاضل و التحریر الکامل الراجی لطف ربہ المتعال
العالم بعلمہ مولانا جلال اعنی هذا دلالة قاطعة علی تعیین احدهما
غیر مسلم قوله تعالی « ایحسب الانسان ان ان ینجم عظامہ بلی قادر ین
علی ان نسوی بنانہ » یدل بظاہرہ علی تعیین احدهما کالایحقی کرچه
امام الحرمین ذکر اولندیغی اوزرہ توقف ایتشددر لکن استادی جلال
افتدی اراد ایتدیکی آیت کریمہ حشرک جمع بعدالتفریق طریقہ ایله
اولماسنی مؤیددر و مقاصدہ معادینہ ذاهب اولنلرک کلاملری بوسمتہ
مائلددر کہ حق تعالی حضرتلری بدک اجزای متفرقہ سندن بر بدن
خلق ایدر خراب بدند نصکرہ باقی قلان روح مجردی اول بدنہ اعادہ
ایدر و اعتبار جزء واسطہ الات ایله اولورسہ دخی روح درک ایچونددر
روح خود باقیدر و بدک اجزای اصلیه سی دخی عندالله تعالی محدود
و محفوظدر پس معاد ایکسہنہ دخی اولور * فی بیان تعریف حقیقہ
الروح * روحہ متعلق ایکی بحث واردر بحث اول قدم و حدوث
بیانندہ در بحث ثانی ہیئتندہ در بحث اول روحک حدوثی بیانندہ در
معاد اولہ کہ (روح) مساین و الہیین قندہ بالاتفاق حادثدر نتکیم امام
فخر نہایۃ المعقول و غیریدہ بیان ایتشددر و امام غزالی حضرتلری
بیورمشددر کہ بعض غافل « قل الروح من امر ربی » نصندن « و نفخت
فیہ من روحي » آیتندن قدیم ظن ایدرسہ دینی ہبایہ و ربوب اجماعہ
مخالفت ایله و خطای عظیم ایله جہالتنی اظہار ایدر و حضرت شیخ
عبدالرحمن السبکی تفسیر الحقایقہ ذکر ایدرلر کہ (سئل ابو سعید الخراز
عن الروح الخافقہ ہی قال نعم و اولاذلک لما قرت بالربوبیۃ حین قالت
بلی) زیرا کہ حق تعالی بلا واسطہ بالذات خلق ایلدیکنہ عالم امر دیرل

زوح بلا ترکیب محض الامر الهی اولان لفظ (کن) الیه خلق اولمغین من امر ربی وارد اولمشدر دیو تحقیق ایلدی وفلاسفه دن افلاطون و تناسخیه و اتباعهم روح قدیمدر دیمش ولیکن انلردن صکره کلن الهیونک جمهورى رد ایلشدر والهیونک حق تعالی حضرتلری اول خلق ایلدیکی عقل اولدر دیمک روایتی اوزره اولنلر روحه حادثدر دیمشلر وعالم افلاک مجردات قدیمدر دینلرک قولى اوزره حادث دکل دیمک لازم کلور لیکن جمهورینک مذهبی اوزره حادثدر واسلامیوندن بعض مذهبنی بلزکسهلر مذهب صوفیه ده قدیمدر دیوظن ایلشدر لیکن صوفیه نک مذهبنی بیلدیکندن ملاحدهیه تعلیمد ایلشدر مذهب عامه مسلمین اوزره روح حادثدر قدیم دکلدر وشیش امام محمد بن ابی بکر الرازی کتاب الحقایقه بیوردیلرکه (والارواح مخلوق ومن قال بقدمها فهو مخطئ خطاء عظیما وانما القديم هو الله تعالى وصفاته) واثبات القدماء کفر والروح مخلوق والدلیل علی ان الروح مخلوقة قال الله تعالى (خلق کل شیء ثم هدی) الایة (والروح شیء فهو مخلوق ومن الظاهر ان الروح مما سوى الله وذلك مخلوق) وقال علیه السلام (خلق الله الارواح قبل الاجساد بالفی عام) وقال علیه السلام (اول ما خلق الله روحی) ومفاصده امام فخر رازی بیوردی لکه (ان المسلمین متفقین علی حدوث الارواح وعودها الی الابدان فی الآخرة) وامام غزالی حضرتلری لباب الاحیاده بیوردیلرکه قال الله تعالى «قل الروح من امر ربی» الایة والاقوال من عوالم الخلق واعنی بالقلب الطیفة الذاکرة العارفة الی هی محیط الانوار الالهیه دون القلب الظاهر فان ذلک من عالم الخلق ولایفهم من هذ اشاره الی قدم الروح وحدث القلب بلهما جمیعاً حادثان) وشفاء قاضی عیاضه مسطوردر ککه من اثبت شیهة قدیمه لا یقال له الله فهو کافر» وروح متعددددر هر برینک ررویحی وارددر هر روح بری بریندن غیر یه تعلیق ایدر دیمک عقله وشرعه مخالفدر وافلاطوندن منقولدر که روح انسانی بردر جمیع ابدانه تصرف ایدن انجمنی بر روحدر کثرت اوزره اولان ابداندر

روح انجیق واحددر زیراً روح بسبیط حقیقی در بسبیط حقیقی ایلشه ترکیب و تعدد قبول ایلز دیمشدر بوسه وز شرعا و عقلا فاسددر افلاطوندن صکره کلن الهیون بوسه وزی رد وابطال ایلشدر زیراً بسبیط حقیقی ترکیب و تعدد قبول ایگز سه وزنده تلبیس وارددر بیانی بودر که روح دیدیکمز بر عاقل و ناطق و مدرك شیهه در که انسانده اولان عقل اول روحدر غیر دکلدر پس اگر روح و ابدان بر اولسه هر کسک عقلی و علمی برابر اولوردی کیمک اقل قابل و کیمک اکثر کثیر اولسان ایدی پس تفاوت عقول ناس تعداد ارواحه برهان قاطعدر و بسیطده محال اولان بر بسیطک اجزاسی اولمغله مرکب اولق محالدر یوخسه بر نیجه بسایط متعدده اولسی بالاتفاق ثابت و واقعدر که سموات ونجومک هر بر بسی بسیط ایلکن نیجه سموات بسیطه موجوده در و کذلک النجوم جواهر مجرد بسیط قسمی ایلکن بالاتفاق متعددددر متمتع اولان بر بسیطک تعدد اجزاسیدر بر نیجه بسیطلر اولمغده امتناع یوقدر * بحث ثانی در ماهیت روح * معلوم اوله که روح انسانی نفس ناطقه و نفس مطبئیه وقوت عاقله بومعنایه در روحه قلب و نفس دخی دیرلر جنید بغدادی قدس سره و من تبعه دیمشدر در که روح امر الیهدن موجود بر شیدر روحه متعلق بوندن زیاده سوز سو یلتمز زیرا روحک عجایب اوصافنی فهم و ادراکدن اکثر عقول عاجز اولمغین شرع شریف انک صفتنی تحقیقه اذن و بر محبوب حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم انی بیانه متعلق بر کله سو یلماشدر ا کا بناء روحه متعلق سو یلتمز اختلاف ایتمشدر اول عاشق ربانی عین الفضاة همدانی بیوردیلر که (قطعه) ای در یغا جان قدسی در درون دوجهان * کس ندید سنش عیان و کس ندان سنش نشان * کر کنی کوید که دیدم در مکان لامکان * بر درخت غیرتش او یخته شد بیدش ازان (نثر) بعض اهل تحقیق صوفیون دیمشدر که روح بر عین الطیفة عاقله در که انسانه مخصوصدر قوالب ابدانه ابداع اولمشدر بحسب العادة حیات اول روحک مقتضاسیدر و حالت نومده بنددن

مفارقت و زرق ایدر و یقظه دهینه بدنه رجوع ایدر انسان مجموع روح
و جسم در حق تعالی حضرت نوری بهضنی بهضنه مسخر ایشدر
وجهه سینه دخی اولور عقل و معرفت و امانتی حامل اولان بو روح
انسانیدر و امانتدن مراد عهدیه تکلیفدر الیه « انا عرضنا الامانة
على السموات والارض والجبال فابین ان یمحیها واشفقن منها
وجعلنا الانسان » نصنده مذکوردر وانی حامل اولان بدن دکلدر
بلکه روحدر بدن انک التیدر و روح حیوانی و جسمانی انک مرکبیدر
و روح نفسانی به و روح طبیعیه شهوانی به و جمیع بدنه باذن الله تعالی
مدیر و متصرفدر بدن آتیدر حواس شبکه سیدر و عالم امری و قدسدن
جوهر قلبه فائض بر نوردر کاه بدنده مجرد اولور و کاه منطیع اولور
انک کنهی ادراکدن عقول عاجزدر و اول روح انسانی بعد الموت فنا
بولز بلکه باقیدر یا نیم و سعادتمند و یا جحیم و شقاوتند زیرا که محل
معرفت و ایماندر انی تراب اکل الیز موت ایلر مرکب و آلتک فنا و بطلانی
صاحبک فنا و بطلانی ایجاب ایلز بلکه سن و معارفک و علومک
و ادراکات باطنه و شهواتک الی الابد باقیدر بوقول مجرد انطباعی مانع
دکل دیمک اوزره در که ملائکدنک ارواحی مجرده ایکن نزول و عروج
ایتدکری بومعنا به شاهددر و روح ایلر حقیقت بر معنایه در و روحه
و نفس مطهره و اوامه و اماره حالات اعتباری ایلر اطلاق اولور اکر
روح انسانیکه بدنده متصرفدر تحت امر الهیده انقیاد اوزره اولوب
شهوانه معارضه ایلر سکون نام اوزره اولور سه مطهره دیو تسمیه
اولور که اول نفس مطهره انوار قدسدن قلبه فائض بر نوردر که قلب
اول نور ایلر منور اولوب صفات ذمیه سندن منخاع اولوب جبهه ایلر
منخلق اولشدر اکر روح انسانیت تحت امر الهیده سکونی تمام
اولوب نفس شهوانیه ایلر مدافعه ده اولوب تقصیراته معارضه اوزره
عبودیتدن تقصیری ایچون اوساخ معاصی ایلر متدنس اولدقده
صاحبی لوم ایتمکین لوامه دینور نوم غفلتدن تنبهی مقداری نور
قدس ایلر منور اولوب حیات ظلمانی حسیه ایلر هرشی حاصل
(اولدقده)

اولدقده نفسنه لوم ایلر اندن توبه ایدر اکر روح انسانی طبیعت
بدنییه میل ایدوب شهوات حسیه نک لذاتنه توغل ایلر قای
شورره جذب ایدوب مقتضای شهوانیه و دواعی شیطانییه ایلر
عمل ایدر سه اماره دیو تسمیه اولور مثلا انک کورک
باغده حاصل اولوب شیره سندن نیجه حلال و حرام مأکولات اولور
هر بریسی براسم ایلر تسمیه اولور حالاکه اصل واحدرو بعض متکلمین
قنده روح حیاتدر که انک وجودی ایلر بدن حی اولور دیمشدر در
و جمهور متکلمین قنده روح جسم لطیف شفافدر لذاته حیدر و بدنده
ساریدر ماء ورد و رده و دهن سمسده ساری اولدیفی کی بعض
ظواهر نصوصده هبوط و عروج ایلر و برزخده تردد ایلر وصف اولمشدر
و امام الحرمین دخی بوکه ذاهب اولمشدر در و دیمشدر که بنم قنده
اظهر بودر که روح اجسام لطیفه دندر و جسم بدن مشابهکدر و بدنک
حیاتی انک مشابهک سبله در و روحک مشابهک سی بدنک مفارقت اولدقده
حیات کیدوب موت حاصل اولور و اول روح عروج ایدر و جسته
حواصل طیور خضره رفع اولور و روح کفار اسفل سجنه هبوط ایدر
و حیات برعزدر که جوهر بدن انکله حیات بولور روح دخی حیات
ایلر حی اولور کذا فی المفاصد و حکماء الهیون و اکثر صوفیون و متکلمیندن
نیجه کسهلر قنده روح جوهر مجرددر قائم بنفسه در و متخیر دکلدر
یعنی مکانی بوقدر جسم و عرض دکلدر بدنه تدبیر و تصرف و تحریک
ایچون تعلق ایشدر نه بدنه داخلدر و نه بدندن خارجدر فنا قبول ایلز
و تجردینه ظواهر نصوصدن نیجه شهود وارددر بوسوز معادنه قائل
اولنلرک مذهبیدر و امام فخر دیمشدر که روح مجرددر دیمک اصول
اسلامیه دن بر اصلی رفع ایلز بلکه نیجه وجه ایلر مؤیددر و اثبات
معاده شول وجه ایلر طریق بیان ایدر که منکرین الفاء شهاده دن عاجز
اولور بعض اهل تحقیق دیمشدر که اول روح مجرد انسانک بدنده
ساری و مشابهک بر روح جسمانی به دخی متعلقدر که اول روح مجردک
بو روح جسمانی مرکبیدر و قبض و غلافی منزله سنده برشیدر که

بوروح جسمائیک الی و آبانگی و کوزی و قولانگی و انسانده موجود اولان
سائر اعضاسی انده دخی جیما موجوددر و بوروح جسمانی یرواچر
و طوروب و اوچر و قونور و کوچر و بونک حیاتی اول روح مجردک حیاتی
ایله و عندالموت اول روح مجرد بوروح جسمانی ایله عروج ایدر و عند
الحشر بدنه بوروح جسمانی ایله داخل اولور دیو تحقیق ایتشددر
و العلم عندالله و ابو جعفر طوسی تهذیب الاحکامده یونس بن طبطبا
حضرت لرندن نقل ایدر که جناب حضرت امام حسین رضی الله عنه
مجلس شریفنده جالس ایدم بکاسؤال ایلدیکه (ما یقول الناس فی ارواح
المؤمنین) بنده دیدم که خواص قرآن سرزده در تحت عرشده فتادیل اوزره
یلورزد یجک حضرت امام بیوردی که (سبحان الله اذا قبضه الله تعالی
صیر روحه فی قالب کفالبه فی الدنیا فیا کلون و بشر یون فاذا قدم
عابه الفادم عرفه بتلك الصورة التي كانت فی الدنیا) و حدیث شریفده
وارد اولمشدر که (ان الارواح جنود مجنده من جنود الله تعالی ابسوا
بلائیکه لهم رؤس و اید و ارجل باکلون الطعام) شیخ المفسرین امام
قرطبی رحمه الله علیه تذکره نام کتایبده بیورر که روح جسم اطفیدر
حالت نزعه بدن محسوسه دن اخراج اولاندقده عالم علوییه عروج
ایلر و روحه موت اولماز زیراروحک اولی وارددر آخری یوقدر و بره موجب
حدیث رأس و اذن و یدی وارددر مؤمن اولد یغی حالده رایحه طیبیه
صاحبیدر نفوذ بالله کافر اولد یغی حالده رایحه خبیثیه صاحبیدر
بوذکر اولنان روح صفت اجسام ایله در صفت اعراض دکدر و اهل
تحقیق و شار بان جام رحیق بیان ایدوب بیورر که اولیایک جسم
اطیفلی عین روح اولمشدر خصوصاً حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم افندمن حضرت لرینک جسم شریف لرینک کولیکه سی
اولما دیغی سندن قویدر و حضرت مولانا بیورر که (مشوی) جسمشان
و نفسشان و نقششان * جله جان مطابق امد بر نشان * پس زرکان این
نمکفتند از کذا ف * جسم پاکان عین کان افتاد و صاف (نثر) و رأی
شریفلی مستقیم اولان اهل عرفانه معلومدر که سالک مراتب قطع
(ایتدکده)

ایتدکده نور رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرت لرینه
واصل نیجه زمان مقام حیرنده طیران ایدر لر محصل اشد بوذکر اولنان
روح ناطقه نفس و نفس مطبئنه و عقل و نفس و قلب اسمایله مسمی
اولان روح انسانیدر لیکن اصطلاح فلاسفه ده عرق اطباء ده و بعض
طائفه بیتدده روح برقاج معنایه دخی اطلاق اولتورانی دخی بیان ایتک
لازمدر تا که اول روحلری دخی نه معنایه ایدیکن فهم ایتکم ایله امر
حشرده متحیر اولاق لازم کایه ایددی معلوم اوله که روح بوذکر اولنان
روح انسانیدن غیری اوج معنایه دخی کاور روح حیوانیه روح نفسانیه
و روح طیبیه بوذکر اولنان ارواح ثلاثه هوایه مشابیه بر بخار اطفیدر که
بوکا هوا ی لطیف دخی دیر لر لیکن هر برینک بر محل مخصوصی وارددر که اطراف
بدنه منتشر اولور فی الجملة کلنک آتشندن حمامک جوانبده دایر لرندن
بخار منتشر اولوب حامی تسجین ایتدکاری کی اولا روح حیوانیکه
بوکا روح جسمانی و نفس حیوانی و نفس غضبی دخی دینلور بو بر
بخار لطیف و جسم اطفیدر که قوت حیاتی و حواس بدنیه یی و حرکت
ارادیه یی حامل اولان بو جوهر در که منبجی قلبدر قلبدن اطراف بدنه
عروق ضواری ایچنده منتشر اولور بوروح حیوانیدن عینه نور بصروانده
نور سمع فائض اولور حواس و قوی دخی بوندن فائض اولور جوانب بدنه
قندیلک نوری فائض و منتشر اولد یغی کی و بیت بدنده واقع اولان قندیل
قلبک نوری روح انسانیدر دهنی روح حیوانیدر سراج منطقی اولدقده
نور فائضی منطقی اولد یغی کی موت ایله روحک دخی قندیل قلبدن فائض
اولان نوری منطقی اولور بوروح حیوانی جمیع حیوانات و بهایده
موجوددر و بوروح بدنی منور قلیجی بر جوهر در که عندالموت ضیایی
بدنک ظاهر و باطنندن منقطع اولور و معلوم اوله که موت ایله نوم
ایکسی برجنسدر (النوم اخ الموت) و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
وقت نومه بودعایی او قورلردی (اللهم هذه نفسی انت توفیهاک

ممانتها و محباها فان امسكتها فانت مالکها فاغفر لها وان ارسلتها
 فاعصمها بما تعصم به عبادك الصالحين (زیرا موت روح حیوانیتك
 بالکلیه انقطاعیدر نوم بر مقدار انقطاعیدر معلوم اولدیكه حق تعالی
 حضرتلری روح حیوانیتك بدنه تدبیر و تعلقی اوج وجه اوزره قیامشدر
 بوروح حیوانیتك ضیاسی بدتک ظاهر و باطنه واصل اولدیغی حال
 یقظه که او یانفاق حالیدر بدتک ظاهرندن منقطع اولوب مجرد باطنه
 واصل اولسی نوم حالیدر اما هم ظاهر و هم باطنه منقطع اولسی
 موت حالیدر و نوم که موت اصغر در حشره دلیل قویدر که انسانی
 موت اصغر در او یاندرن خالق قادر موت اکبر در دخی ییـدار ایدوب
 حشر ایتکه قادر ایدیکی ظاهر در و روح نفسانی کاهی روح انسانی به
 و روح حیوانی روح نفسانی به مجاز اطلاق اولور لیکن حقیقتده
 بود ماغده اولان بخار لطیفدر که اعصاب ایچنده اعضای بدنه
 منبعث و منتشر اولوب باعث قبض و بسط و سبب حرکت اولور
 باعث قبض و بسط اولدیغی ظاهر در و روح طبیعی که بوکار روح
 شهوانی و روح نباتی و روح نامی دیرلر بولک محلی کبدر کبدر
 عروق غیر ضار به ایچنده جمیع بدنه منبعث اولور بوروح تماسی یعنی
 بو یومی اولان جمیع اجسامده واردر اولیه اولسه بوروح انسانده
 و حیوانده و نباتانده موجوددر جمله سنک تماسی واردر اقسام روحی
 بیلامک ایله نیجه وجهله روح دیدکری همان روح حیوانیدر ظن
 ایدوب انکار حشر ایتشدر و تناسخی طائفه سی نه معاد جسمانی
 و نه روحانی بو عالمده اولور دیوب آخرتی انکار ایتکه کفر لازم کلمشدر
 و ملاحظه متقدمینک مذهبی کتب کلامیه ده ذکر اولدیغی اوزره
 تناسخ ایکن متأخرین تناسخدن دخی اکفر در دور ادوار مذهبی
 پیدا ایدوب بین العقلاء و المسلمین رسوای جهان اولمشدر در (غضب
 الله علیهم اجمعین) و بولرک اکثریـسنک عقلی ترکیب الحاد ایله
 کتمشدر بر همان ایله اصلاح و ارشاد ممکن دکـدر و بولرک روی
 سـباباغی ذاتیدر صابون برهان ایله دنس الحاد لری پاک اولمز (ع)
 (رنکی)

زنکی بشستن نکردد سفید (ع) قیاس عقل ایله رفع اولماز او هام
 (قطعه) کشف اوله می هیچ منکره اسرار الهی * کر سـویـلر
 ایـسـک ا که نیجه قول مرتب * فیض ازلی اولما یحقی محـ و اوله می
 هیچ * بر عقل بسـیط ایله نیجه جهل مرکب (نثر) پس بو تحفه قدین
 صکره اسلام بابا خواجه جهانتک مبارک اللین بوس ایدوب دبـدبکه
 (نظم) ای سـند شرع رسـول کزین * ناصر احکام قضایای
 دین * قطب و فلک قدر و ثریا جناب * ناطق فرموده فصل الخطاب
 * جمله مذهب نیجه در سـویله دک * هر برینک زعمی رد ایلدک *
 ایدمی عقاید نیجه در و بر سـبق * سـویله ندر معتقد اهل حق *
 طالب عرفانی بو کون شاد قیل * معرفت حق ایله ارشاد قیل *
 تا که سکا حق و یره اجر عظیم * بشرک الله بخلد النعم (رباعی)
 تا بود بر صفحات فلک افاق انجم * نام نیکت نبود در ورق عالم کم *
 پیر دانای خرد بینش تو حرفی نزد * جز کلام رضی الله تعالی عنکم *
 * تعریف حقیقت ایمان مشوی * ای منشی صحیفهای ایمان * بر
 نامه ات چنین نوشته عنوان * کوبنده باین حدیث عالی * در
 رشته چنین کشد لالی * (ایمان) لغتده مطلقا تصدیق و اعترافه
 دیرلر و شریعتده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلرینک
 تبایغ ایتدیکی ضرورت ایله ثابت اولان اموره تصدیق و اقراردر یعنی
 دین واسـلامدن ایدیکی مشهور اولغله اسـتدلاله احتیاججری
 عامه مسلمین بیلدیکی احکامه اینانوب اقرار ایتدکر مثلاً وحدت
 صانع و وجوب صلات و حرمت خمر کبی و علماء فرس ایمانک معاسنی
 * کردیدن و راست کوی داشتن بدل و باور داشتن * مناسبته دیو
 اختیار ایتشدر در واجالا ملاحظه محلیده اجمال کفایت ایدر تفصیل
 شرط اولان یرده تفصیلاً ملاحظه اولمق شرطدر مثلاً بر کیمه اجمالاً
 (حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزک حق تعالی
 حضرتلری) جانبدن تبایغ ایتدیکی امورک جمله سنه تصدیق ایتکه
 محل اجمالده مؤمن اولور لیکن تفصیل محلیده ضرورات دینیـنک

هر بریسته علی الانفراد والتفصیل تصدیق ایتانک شرطدر محل
تفصیل ملاحظه محلیدر بانفکرایله یاخود برکیمسه به سؤال ایتانکه اولور
یوخسه بعضی جهله عرنده حادث دیمک ندر بلز بوحال اوزره ایمان
اجالی ایله موت کلور بوکیمسه بالاتفاق مؤمندر تفصیلا بیتالک ملاحظه
زماننده لازمدر مثلاً برکیمسه صوم صلاوة فرضمیدر دیو سه سؤال ایتسه
یاخود حراممیدر دیو سه سؤال ایتسه اول محله فرضیت وجرمتسه
تحقیق وتصدیق ایتسه بومحل تفصیل محلی اولغین کافر اولور وعنده بعضی
ایمان (حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندیمک) تبایع ایتدیکی
اموره وحق تعالی حضرت تلیرتیک وحدایتند وصفات قدیمه سینه
معترف اولمقدردیمشدر ایمان زیاده ونقصانی قبول الیز (عند الاشاعرة
والشافیة) والمعتزلة وکثیر من العلماء فاما (امام اعظم ابو حنیفه
واصحابی رضی الله عنهم) فتنده واکثر علما (وامام الحرمین) فتنده دخی
زیاده ونقصانی قبول الیز زیرا که ایمان جزم واذعان مرتبه سنده
اولان تصدیق قطعیدر بومقوله تصدیقه زیاده ونقصان متصور
دکدر ومقلدک ایمانی مذهب اصح اوزره صحیحدر لیکن طریق استدلالی
ترک ایتانکه بالاتفاق عاصی اولور واشعری ومعتزله ومتکلمیندن چوق
کیمسه نیک فتنده مقلدک علم بقینی اولمافین ایمان صحیح ونافع دکدر
زیرا که حق تعالی به ورسولته و دینته جاهلدر و بونلرک جهل کفردر
بومقوله اموری دایل ایله یقینا بلایوب کرچه تقلید ایله ایمان کتورمش
ایسه ده اصل تصدیق بولمغله عقابی کفاردن اقلدر حاصل کللام
عصیان خطر دن خالی دکدر ا کر ظواهر ادله بی فهم ایدر لسه بومقوله
اوائل دلائلی بیتالک ایله مکلفلدر والا بومقوله نفوس ضایعه مکلف
دکدر بلکه بونلرک هر بریسی بر خدمتده اولوب عرفای مکلفین
بونلر ایله امور زیاده منتفع اولق ایچون خلق اولمشلدر ا اکثر عوام
ارباب عرفانه عبید ونسوان کی معنیده خدامدر بومقوله مقلدینسه
اصحاب جل دیرل وضرورات دینته نیک غایت دلائلی ایله وضوح اوزره
اشکار وظاهر در اصحاب جل مناسبدر که * علیکم بدین العجایز *

بومعنایه اشارتدر یعنی اهل اسلامک رجالی دکل بلکه نسوانی یلیدیکی
ظاهرا ولان امور دینیه بی حفظ واجبدردیمکدر مثلاً برکیمسه بریو سه ستانه
کیروب کورسه که فصل شتاده اوراق وازهاردن برشی قالماش لیکن
کونا کون ازهار متنوعه آچلمش بعد ذلک کورسه که برصنقود عنب
پیدا اولمش اول عنبک جلله سی کالان بولوب سه یاه اولمش لیکن ایچنده
برایکی دانه سی دخی بیاض وخام دورر اول کیمسه فکر ایتسه که برزمانده
وبرمکنده برشجره نیک برصنقودی برآب و برهوا ایله مربی لیکن وشمسک
حرارتی اول عنقودک دانه لینه طوقمغله برابر تربیت اولمشکن اول
دانه لک جلله سی سه یاه اولوب برایکی دانه سی بیاض قالمش عاقل ودانا
اولان ییلور که انک خالق برفاعل مختار وعالم جباردر که اختیار ایتدیکی
برزمانده وبرمکنده و برهوا و برآیده لیکن مقدم سه یاه ایدر ماعداسنی
بیاض قورا کر بونده بالطبع فاعل یا مزاج باطبیاع ویا کواکب اولسه
ایدی جلله سی علی السویه اولوردیکه نسبتی جلله سینه بالطبع برابردر
بونک کیمی مقدم وکیمی مؤخر اولدیفندن معاون اولدیکه بونک فاعلی
نسبت طبیعتدن معرا ومبرا برخالق مختاردر استدیکی اول واستدیکی
صکره ایدر بومقوله فعل محکمک فاعلی عالم وقادر در دیو بالضروره
بدیهیه بلور وانبیاء کرام یدندن ظهور ایدن معجزات انبیا نیک کمال صدقه
شاهد اولدیفنی فهم ایدر پس ظاهر اولدیکه اصول اسلامک دلائلی
غایت ایله جلی وظاهر در وادله مجمله سی واضحه و بالله التوفیق
وبومقوله دایلماری اصحاب جل یعنی عوام ناس بیتالک واجبددر اول
جله زدن مرید حق تعالی حضرتلری بدر شریکی ونظیری یوقدر
زمان ومکان وعرشدن وهم جلله مخلوقاتدن منزله وقدیمدر وحقدن
غیریمی صکره دن یارادیمشدر وحق تعالی حکمنده عادل اخبارنده
صادق در فسادی سومن قوللر نیک کفرنه راضی دکدر قادر اولدقلمی
تکلیف الیز وجیع افعالنده وخلق تصویرا یلیدیکنده مصیب وحکیمدر
وقوللرینه رسول اهدا ایدوب کتابلر ازال ایلدی خلقی دعوت وانذار
ایچون وحجت وبرهان ایله هر کسی الزام ایچون وحق تعالی حضرتلر نیک

قضائیه رضا واجب در وحق تقدیردن خارج برنسنه یوقدر
امر نه تسلیم لازم در مراد ایمانی و استمدیکی اولی وحق تعالی
حضرتلرینک اضلال هدایت لایق اولیان ظالمه هدایت ایتماکله
اضلال ایدر و پیغمبرک جمع خبر و ردگری حق و صحیح در و آخرت
حقدر و انده اولان امور پیغمبر خبر و ردگری اوزره جله سی حقدر
و سؤال وجواب و جنت و جهنم و حشر و نشر و میزان و صراط و کتاب
و حساب حقدر و حوض نبی صلی الله علیه و سلم حقدر و دخی شرعا ایمان
لازم اولان امورک جله سی حقدر و معاوم اوله که عقلم شول کیمه در که
رؤس و جبالده یا خود دشت و صحرا ده تک و تنها یو یوب نشو و نماسی
امصار و بلدان و قصبات و قراده اولیوب امر دیننده و معجزات نبی
صلی الله علیه و سلم و خلق سموات وارضینده و اختلاف لیل و نهارده
قطعات فکر ایلیوب اکا مجرد بر کیمه عقاید مسلمین بودر دیدکده مجرد
انک سوزیله خبر و یردوکنه تدبر و تفکر ایتمکسزین اعتقاد ایدن کسه در
یوخسه حق تعالی حضرتلرینک وجود و وحدانیت و وجوه مذکور هتک
بعضی ایه استدلال ایدن کیمه ایمانی بالاتفاق صحیحدر لکن
بمد صد ایمان استدلال ایمین عاصیدر زیرا استدلالی واجبدر
و کفر ایمانک مقابلیدر مثلا ذکر اولان ضرورات دینیهتک جله سنه
بابعضنه اعتقاد ایتمکدر و شرع شریفه یا شارعه نهان و انکار
و استهزا و استخفاف کفردر و محقق شریقی قاذورانها و اختیار یله
شد زنا و استحلال حرام و تحریم حلال هر بریسی کفردر و اقوال
فلاسفه دن انکار حشر اجساد و انکار حدوث عالم و حق تعالی
حضرتلری حاشا ثم حاشا کلمات و جزئیات عالم ایدوکنی انکار کفردر
و کفرک انواعی وارد در کفر جهالت حق تعالی حضرتلرینک وحدانیت
و ضرورات دینیهی بیلمکدر و کفر تکذیب اسلامی انکار ایدوب یلاندر
دیمک و کفر جهود قبله انی بیلوب اسان ایه اقرار ایتماکدر کفر
ابلیس و کفر یهود کبی و کفر عناد قلبی ایه بیلوب اسانی ایه اعترافدن
صکره انی دین ایدنمک کفر ابی جهل کبی (شعر) و لقد علمت ان

دین محمد * من خیر ادیان البریه دینا * اولالامه و خدارمسه *
لوجدتني اتمی بذلك مشهنا (نثر) کفر و نفاق لسان ایه اقرار ایدوب
قلب ایه اعتماد ایتماکدر جله سی کفردر هر بریسی خلود
فی الناری مستلزمدر کافر ایمانی اولیانه دیرلر اگر کفری بعد الاسلام
ایسه مرتد دینور و اگر کفری باطننده مخفی ایسه منافق دینور اگر
کفر تشریک طریق ایه ایسه مشرک دینور اگر ادیان منسوخه دن
بریسی ایه متدین ایسه کتابی دینور یهود و نصارا کبی اگر قدم دهره
ذاهب ایسه دهری دینور اگر حق تعالی بی اثبات ایتمسه معطل
دینور اگر شعائر دینیهی اظهار ایدوب بعض کفریاته معتقد اولمغله
آخرتی انکار اوزره اولوب نصوصی تاویلات ملاحده ایه تاویل
ایدرسه زندیق و ملحد دینور که اصلده بونلر مزوکیه در مجوسدن
بر قسمدر و اهل حق زمیره سنه اعتقاد ایده مخالف اولان فرق ضاله بی
ضرورات دینیه دن اولان اشبا که مثلا حدوث عالم و حشر اجساد
کبی بونلردن بریسی انکار ایمین فرقه بی اکفار ایتمز اما اهل قبله دن
اولدیفنی جله انکار ایدر کفرک حکمی دنیاده حربی ایسه قتال
وسپی و ذمی ایسه جزیه و مرتد ایسه شرعه لازم کلنی اجرا ایلمکدر
و قیامنده اولان حکمی عذاب جهنمده مخلد قالمقدر (العیاذ بالله تعالی)
و فسق یا کبائری ارتکاب باصفا و ره اصرار ایه اولور اصرار اکثر
اوزره اولوب توبه کار اولماقدر و فاسقت حکمی دنیاده حد لازم کلن
محلده در و حد لازم اولمین محلده تمیز بر توبه ایه دیو امر اولنق
و شهادتدن رد و ولایتدن سلب اولنقدر و آخرتده باعفو یا شفاعت ایه
یا خود کنه انچه یاندقد نصکره جنته دخیلدر و دینی صاقتان کیمسه
دکه نسند ایه بر مؤمنی اکفار ایتمکدن غایت حذر اوزره اولور تنکیم
معتزله عظماء اهل اسلامی اکفار ایه حالاری خراب اولمشدر زیرا
حدیث صحیحده وارد اولمشدر که اگر کافر دیدوکی ضرورت دینیه دن
بر حکمی انکار ایتمسه بونک سوزی صحیح اولوب فی الحقیقه اولکیمسه
کفر ایه موصوف اولمش اولور اگر تاویل صحیحی قابل بر سوز اولوب

اول کسی تاویل ایدرسه ا کا کافر دین کیسه کافر اولی لازم کلور
 علی الخصوص که ضرورات دینیه دن اولین اهل قبله کفر لزومیده کافر
 اولی کفر التزامیده کافر اولی کفر لزومی بر کیسه کفره راضی دکل ایکن
 سوبلدوی سوزدن کفر لازم بلکه دیرل و کفر التزامی کفر ایدوکنی
 بیلوب قبول ایکنه دیرل اما سوبلدوی سوز ضرورات دینیه دن ایکن
 بیلوب سوبلسه مثلا عالم قدیم در دیمک وحاشا حق تعالی حضرت تری
 جزئیاتی بلز دیمک وحشر اجساد ایکنار ایکن کفر ایدوکنی بلز ایسه
 دخی بومقوله کفر لزومی معنیده کفر التزامی کییدر بالاتفاق کفر لازم
 کلور بونده قطعا اختلاف یوقدر ضرورات دینیه ده جهل عذر اولی
 جهل الحق امور خفیه دن اولی که اکا علمادن غیر عوام مطلع اولی
 انکیچون عوام بومقوله زده معذورلدر محصل اهل قبله بی اکفار
 ایتمرز الامکر نفی صانع اید باخود ترک ایلیه یا یوقی انکار ایلیه باخود
 ضرورات دینیه دن اولی شیء باجمع علیه انکار اید یا بحرمانی
 استحلال ایلیه و معلوم اوله که هرامت نیجه فرقهیه متفرق اولمشدر
 مجوسیان یتش فرقهیه و یهودیان یتش ایکی فرقهیه و مسلمان یتش
 اوچ فرقهیه متفرق اولمشدر هرامتدن فرقه ناجیه برادر اهل حق
 فرقه سندن غیر بیسی نادر در تکیم حدیث صحیحده بومعنایه اشارت
 اولمشدر (افترقت الامم علی اثین و سبعین فرقه و ستتفرق امتی
 ثلاثا و سبعین فرقه کلها فی النار الا واحدة فقالوا من هم یا رسول الله
 قال هم الذین علی ما انا علیه و اصحابی) بودخی رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلم افندمن حضرت تری نک معجزاتلرنددر که کندیلرند نصکره
 یوردخلری اوزره اولدی (هم الذین ما انا علیه) یعنی اول فرقه ناجیه
 شونلدر که (علی ما انا علیه) بن هر نه حال اوزره ایسم انلردخی اول
 حال اوزرینه اوللر یعنی ستم اوزره اوللر و اصحابی دخی اصحابم
 نه حال اوزره نه ایسه یعنی جماعت صحابه نک رضی الله عنهم اتفاق
 اوزره اولان طریقت اوزره اوللر زیرا (لا یجتمع امتی علی الضلالة)
 حدیث صحیحدر محصل نادر دن ناجیه اولان فرقه اهل سنت و جماعت اولان
 (اهل)

اهل حق زمهره سی ایکی قسمدر بری اشاعره و بری ماتریدیه در ماوراء
 النهرده و دیار رومده اولان اهل سنت و جماعت ماتریدیه در که امام
 الهدی شیخ ابو منصور ماتریدیه نک اصحابدر و حدیث اصولده و فروعه ده
 سند شریفلری بومنوال اوزره در (اخذ امام الهدی عن الشیخ ابی نصر
 العیاض وهو عن الشیخ ابی بکر الجرجانی وهو عن الام محمد بن الحسن
 الشیبانی وهو عن الامام الاعظم الصوفی ابن الامام ابی حنیفه النعمان
 بن ثابت الکوفی رضی الله عنه و عنهم اجمعین) و دخی دیار خراسانده
 و عراق و شام و اکثر اقطارده اولان اهل سنت اشاعره در و شیخ
 ابو الحسن اشعری نک اصحابدر و ابو الحسن اشعری کبار صحابه دن
 اولان موسای اشعری نک اولادنددر رضی الله تعالی عنهم اجمعین
 و بو ایکی طائفه نک مایشده بعض اصولده اختلاف وارد در جهل دن
 مسئله تکوینی و ایمان مقلد کی لیکن فریقینک محققلرندن هر بری
 بدعت و ضلالتیه نسبت ایتمشدر اما منعصب و مبطل اولمشدر
 بدعت و ضلالتیه نسبت ایدوب نیجه نامعقول سوز سوبلشدر در آنلره
 اعتبار یوقدر و بوزمه نک اشاعره و ماتریدیه ایکیسی ده اهل حقدر
 (ایدهم الله و نصرهم الله) و خصهم بکمال رضوانه لیکن مختار اولان
 امام الهدی ابو منصور ماتریدیه مسلیکدر بومحقیقلرند نصکره حضرت
 خواجه جهان اسلام بابایی اوکنه کتوروب توبه و انابت ایله مذهب
 باطلدن وجوع ایتدروب کلین شهادتینی ادا ایتدرد کدنصکره صدق
 وصفا ایله اهل سنت و جماعت مذهبنی قبول ایدوب و عقاید اهل حق
 تلقین ایدوب دیدیکه اعتقاد پاک ایله ایمان کتورد مکه عالم حادثدر و صانع
 ذوالجلال موجود واحد بی زوالدر و (حی) و (عالم) و (قادر) و (مرید)
 و (سمیع) و (بصیر) و (متکلم) و (مکوند) یعنی خالقدر اندن غیر
 خالق یوقدر و ذاتی قدیمدر و صفات قدیمه ایله متصفدر که اول صفات
 نه عینی در ونه غیر بدر اکا شبیه یوقدر و آنک ضدی و ندی و نهایت
 و حدی یوقدر و ذاتی برشیئه حلول ایلز و برشیء دخی آنک ذاتیه
 حلول ایلز و ذاتی دخی محل حوادث اولی و جهت و حیر و مکانه دکادر

وانك اوزرينه زمان مرور ايلز وحرکت وانتقال ايلز وجهل وكذب
وظنوندن منزهدر وصفات نقصان ايله موصوف دكلدر و آخرنده
شعاع سز وانطباع سز و كفين سز مؤمنين كوررل و افعال عبادى اول
خلق ايدر كرك حسن كرك قبيح مراد اينديكى او اور مراد اينديكى
اولماز جمع مخلوقات انك قضا و قدرى و ارادت و مشيئتي ايله در لکن
قبائح رضا و امرى ايله دكلدر تكليف مالا يطاق عقلا ياتنده جائز
ايکن حق تعالى حضرتلى قادر اولماز بغيرى تكليف ايلز و حق تعالى
حضرتلرينه برشي واجب دكلدر ثواب و ير رايسه فضلى ايله در
عقاب ايدر سه عدلى ايله و فعلى عثسز و غرض سز در و هر فعل
محكمى مخلوقاته راجع نيجه حكم و مصالحى مشتملدر جور و ظلم ايله
وصف اولمز و دلائل سمعيه وارد اولان امور شرعيه نك جله سى
حقدرد و اشراط ساعتاندين خروج دجال و يا جوج و مأ جوج
و دابة الارض و نزول عيسى عليه السلام و طلوع الشمس
من مغربها جله سى حقدرد و قهرده ثواب و عذاب و سوال منكرين
و احباء اموات و حشر معاد و جزا و محاسبه و حوض رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم و صراط و ميران جله سى حقدرد جنت و جهنم
الان موجود و حقدرد و اهل جنتك جنتده و اهل نارك نارد و خلودى
حقدرد و كباير صاحبى كافر دكلدر مؤمندر لکن فاسق مخلد فى النار
دكلدر و انبيائك شفاعتى حقدرد و دخی اخيار مؤمنيندن حق تعالى
حضرتلى اذن و يرد يكي كيمسه لك شفاعتى حقدرد و معجزات باهرات
ايله ارسال اولنان انبيائك جله سى و جنس بشردن اول انبيا حضرت
آدم عليه السلام و آخرى محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم در و رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم افندمزك عالم بقظه ده مبارك جسد شريفى
ايله قدسه و آندن سمايه عروجى حقدرد و رسل بشر رسل ملائكه دن
افضلدر و رسل ملائكه عامه بشردن افضلدر و عامه بشر عامه
ملائكه دن افضلدر و سحر و اصابت عين مؤثر در و كرامات اوليا
حقدرد و مكلفينه نصب امام يعنى نصب سلطان و اجيددر و رسول
(اكرم)

اكرم صلى الله عليه وسلم نصكره امام ابو بكر صديقدر بعده عمر الفاروق
بعده عثمان ذى النورين بعده على المرتضى رضوان الله عليهم اجمعين
حضرتلريد و فضيلتلى دخی يومئذ و ال اوزره در و دينزدین
اسلامدر و ملتزم ابراهيم خليل عليه السلام ملتيد و حق تعالى
حضرتلردن كلن امورك جله سینه و رسول اكرم صلى الله عليه
وسلمك تبليغ اينديكى امورك جله سینه حق تعالىك و رسولك
رضاسى اوزره ايمان كتوردك و حق تعالى حضرتلرينك حلال
ديديكى حلالدر و اك حاسب حقدرد و حرام ديدىكى حرامدر و اك
عقاب حقدرد و جميع بدعت و ضلالتلردن بريوز و حق رضاسینه
موافق اوليان امورك جله سندن و حق تعالى حضرتلى رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم افندمز ايله كوندرد يكي احكام و قرآن قدیم
و شرايعك جله سنى قبول و نعهد ايلدك و اهل سنت و جماعتك
اعتقادلى ايله معتقد اولدق و حق تعالى حضرتلرينه جميع اسماء
و صفاتله ايمان كتوردك و ملائكه سینه و ارسال ايلديكى كابلرينه
و رسوللرينه و يوم قيامته و قضا و قدره ايمان كتوردك و دين اسلام
بش نسنه دن عبارت اولديقنه اعتقاد ايلدك و ايمان كتوردك
و شمدى يه دك بزدن اعتقاد باطلدن و عمل فاسد دن هر نه ظهور
ايلدى ايسه جله سندن ندامت ايله توبه و استغفار ايلدم
(استغفر الله سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا
قوة الا بالله العلى العظيم والحمد لله رب العالمين) پس اسلام بابا قبول
ايديجك ابدالان رومدن قرق نفر اذعان پاك صاحبلى و طريق
هدايت راغبلى دخی وجه مشروح اوزره خواجه جهانك
حضورنده توبه كار اولوب اركانله ايمانه كلوب بويدتى و رد زبان
ايتديلر (بيت) پادشاهلقدن فراغت ايلدم پيرم * اشته تاج
و ايوانك ديدم (نثر) لکن اول كروه ايچنده قربان بابا و منصور بابا
و دريا بابا و جهنم بابا و سردسته بابا بريره اوتوروب بوياده مشاوره
ايلديلر و ديديلر كه بز حبران بولندق خواجهك سوزلرينى تمام دكلن

مبشر اولدی اما پیریمز اولان اسلام بابا ایمانه کلدیکندن معلوم
اولدیکه خواجه نک سوزلی حق اوله بزده عجبای ایمانه کلسکی
ایمانم دیچک جهنم بابا بونلری کندی جاننه دعوت ایدوب
اسلاملرینه مانع اولدی قربان بابا دیدیکه قرقر البشر سینه اش بو
طریقه کردک برقیه ون عمری قدر آنجق عمریمز قالدی شمدی به دک
هدایت اولغیان کیدیلره شمدنکرو هدایت اولغورمی دیو عناد ایله الحاد
سمتده قالدیلر پس اسلام بابا خواجه جهاندن رجا ایلدیکه
حاکم الشرعه مراجعت ایدوب بونلرک حقارندن کانه خواجه دخی
معقول کوروب حاکم الشرعه وارلدقده بوش کسه نک کفر وانکار
حشر والحادلری ثابت اولدقده بونلرک قتلک تدبیرینی حاکم الشرع
اسلام بابایه تفویض ایدوب اسلام بابا دخی (لکل مردله من اسمه
نصب) مقتضاسنجه باشلری اولان قربان بابانک باشینی کسدیلر
ومنصور بابایی بردار ایتدیلر و جهنم بابایی آتسه یاقدیلر و دریا بابایی
دریا به آتدیلر و سردسته بابایی قازغه اوردیلر و بونلرک وجود
ناپا کلرندن جهانی پاک ایدوب اسلام بابا دخی خواجه جهانک
خدمت شریفنده قرار ایلدی پس عادت مهود اوزره خواجه
جهان صلوٰه صبحی ادا و شکر ثنای خدا ایدوب بو طائفه نلک
سرگذشتلرین سو و باشورکن کوردیلرکه ینه برکروه عجب و قوم
غریب ظاهر اولوب کلور * آمدن طائفه قلندرین بخانقاه خواجه
جهان * قلندیلر کر وهی بری برینه بکرتشلر و جوهری چار ضرب
اولوب تراش و قصه الحادلرین عالمه فاش خیل و خدم و طبل و علم
ایله و نعمات و کلبانک اصوات ایله خواجه جهانک خانقاهنه متوجه
اولدیلر خواجه جهان دخی بوجهوری پر سرور و تمام طبل
و علملره مغرور مشاهده ایلدی لیکن صاحب خانقاه اولغله
(اکرم الضیف ولوکان نصرانیا) فحواسیله عمل ایدوب سکوت
ایلدی و استقبالی ایدوب خانقاهه کتوردی و مسکنلر کوسه تروب
یورک درویشلر دیدی بعدالخلوس خدایانه امر ایدوب بسط بساط
(نعمت)

نعمت و بذل همت قیادیلر چون نعمتی اکل ایلدیلر خدای بیخونه ثنا
و صاحب خانقاهه دعا و بعده پیران پیش قدملرینک ارواحنی یاد
ودعای خیرایله روحلرینی شاد قیادیلر والیرینه ذبک و دائره الوب
رسوم قدیمه لرینجه و آیین باطله لرینجه جوش و خروش ایدوب بعده
خاموش اولدیلر اولدم خواجه جهان کریسان تفکرندن باش
قالدیروب صفا کلدیکز درویشلر قدم کتوردیکز دل یشلر نه دیاردن
کلور سزونه طائفه دنسز سیزه کیم دیرلر و پیرکزی نه نام ایله ذاکر
ایدلر سیما کزده نور و سرور ظاهر و صفا و حبور ایله باهر دیچک
اول جهورک افردی یعنی پیش قدملری اولان بابا سیاه امردی
دهان آچوب ایتدیکه ای خواجه بز دیار عجمدن کلورز شهریمزه
همدان دیرلر وجهله من همدانیوز و قلندریلر طائفه سنده نر
بو پیرمنک نامنه بابا رستم همدانی و بو پیرمنک پیرنه بابا جعفر
کاشانی دیرلر هریری پیران ملک طریقتدر دیوب خاموش اولجیق
اولدم بابا رستم همدانی جوابه آغاز ایتدی * جواب دادن پیر قلندریان
بخواجه جهان * دیدیکه ای خواجه جهان وای سرچشمه عرفان
کوش جانکه درر کلام کوشوار و سنی آیین قلندریاندن خبردار
ایدوب راز درونی سکایان و بیان ایدلم بلکه وفا عالنده قلندرلر
وجفا عالنده سندرلر و قناعت سرینده سرورلر و حقیقت
طریقتده رهبرلر و بلایه (حضرت ایوب علیه السلام) مثال صابر
و نفس هوا به جابرلر دن و مجاس فساد بقا کوروب و بقا صحتنده
صفا سوروب قناعت پیشه زارنده مثال شیر مردان میدان حقیقتده
دلبرلر و برر شال یشیمیه قانع و مشتهیات نفسانیه مزه مانع
اولوب بو عالم مجردلری و قاف تا قاف سیران ارلری اولوب هر شب
برکوشده مهمان و اسرار حق ایله حیران و سرگردان و بو منصوعات
عالمی سیران قیله رز و بز هر شیک مبدأ و معاندن خیر و اندیشه دنیا به
دامنکیر دکلدلر ز را قلیمز من عرف سریله آشنایا و دیده لریمز کحل
حقیقت ایله روشنا روای خواجه جهان وای اسمان معرفتده شمس

درخشان کور که اشـب و مخلوقات ایل و نهار بر لحظه صبر و قرار ایتوب
جمله سی ایشده و هریری بر درلو جنبشده در و بوجنبش و حرکتدن
مراد هرشی اصلته رجوع ایدوب اتحاد ایتک طلبنده در انکیچون
بزه هرشب و روز اواره و سینه مجروح ایله جسمن صدپاره اولوب الیه
«ونفخت فیه من روحی» حقیقته واصل و عالم عشق محبت داخل اولوب
مقام هویته نائل اولوب طلبنده یز و یزم پیشه مز زن و مالدن تفرید
و عشق محبت ایله کله توحید در زیر بزرگه توحید ایله واصل عالم
تجربید اولوب روح مجرد جهان و جسم زمین و زمان جان اولورز و عالم
ایچره اسرار حقیق مخزنی و انوار حقیق معدنی و کونکاز لوح محفوظ
و اسرار حق انده محفوظ اولمده همینفس اهل عرش و ملتس اهل فرش
اولوب نور دیده زمان و ملک معینده سلطان اولورز و دخی ای خواجه
چار ضرب اولماز سرنی دخی سکافاش و بوشبهی خاطر کدن تراش
ایده لم اکاه اولمکه خطر روی انسانده عذاره عارضه ایدیکی بی اشنباهدر
ز برا افتاب عالمتاب دهره شعاع ویرسه جمله ذرات اکارقص زنان اولسی
بی کاند و شمس انور سحاب ایچنده پنهان اولسه عالم بی نور و جمله
ذرات سماع و صفادن دور و نطع زمین نباتات ایله معمور اولوب بی تاب
قالمسی محل ازیاب دکندر او یله اولسه روی انسانی شمس عالمتابدن
فروزان ایدیکی ثابت ایکی خط سیاه ابر ایله افتابدن انور اولان رخساری
سیاه و مه روی ابر سیاه خط ایچره دو اندر مق ایله حالی تباه ایلک طرز
عاقلا نه واسلوب رندانه میدر و انسانه لایق اولان اولدر که افتاب عالمتاب
کی ابر خط سیاهدن روی پاک و رخسارک تراش ایتکله تابناک قیابوب
عالمی طبل و علم و سرورینی الم ایله کشت و کذار و هرشب بر گوشه ده
قرار ایدوب وجه حسنله طالب و مضمون (النظر فی وجه الحسن یزید النور
فی البصر) معناسنه راغب اولوب بر فحوا ی رؤیة الحبب جلاء العین
مشاهده سیله اکتحال و مضمون منیف «ان الله جیل یحب الجمال»
مفهومی اوزره عشق شوریده حال اولوب و روی خوبانی مشاهده
ایتکله مرفه البال اولورز زیرا روی خوباندن عشاق نیجه اسرار خفیه

ومعانی بهیه مشاهده ایدر زیرا (المجاز مقنطرة الحقیقة) مضمونی
اوزره عالم مجازه کذر اولمده حذر یوقدر محصل ای خواجه محترم
وای بازل صنوف نعم سکا این قلندر باندن یوقدر قیل و قال و وجوه شتی
ایله بسطه مقال اولندی لکن بحدن قطره و شمسدن ذره انجیق بیان و عیان
قیلمشدر دیو بابا رستم همدانی طی طومار کلام و یوقدر لاف و کذاب
بد فرجام ایله اختتام مرام ایلدی * جواب دادن خواجه جهان
بیر قلندریان * چون اول نفخه ریاض التحقیق و رشخه حیاض التوفیق
جشید سریر کرامت و خورشید سپهر استقامت سلطان سریر شوق
و عرفان اعنی جناب حضرت خواجه جهان بابا رستم همدانیدن یوقدر
حرکات کذاب انکیتر و کلمات لاف امیر استماع ایتدی اولدم دهان
ملاحت اچوب زبان فصاحت ایله دیدیکه ای بیر نابالغ وای دین محمدیدن
قارغ وای اتحاد ایله دنیاده مذموم و رحمت خدادن عقباده محروم ایشدن
قاچوب اشق اولوب بوصورت قبیح و سیرت فضیح ایله اسیر نفس اماره
اولوب شیطان علیه اللعنه کی کندیکی مدح ایدوب شهر بشهر اواره
ولمکه خردن ابتر برر بیچاره جمع ایدوب بیهوده یره سرسری کر رسک
و جانکی نار مذلتله یاقوب خلقدن شی الله ایدرسک سوزد کانه شاهراهدن
وقید عالمدن ازاده کچینورسک اما سوق بسوق خانه بنخانه شی الله ایدوب
دینورسک و برنسته و یرمبوب اطاله لسان ایدنه ایلنورسک و غرضن
کسر نفسدر دیو فتوا و یررسک رزاق بی بدل و خلاق ایزل خودسفی
خلق ایدوب سبب معیشت ایچون و موجب راحت ایچون سکا بودست
و پاری اعطا و عقل ایله مشرف و اعلا ایلدیکی مضمون منیف الیه
«وان لبس الانسان الاماسی» فحوا سیله عمل ایدوب مقبول اله و معنایی
منیف «الکاسب حبیب الله» ایله واصل مقام حبیبیت و نائل درجه
امنت ایله حدیث شریف «التاجر الصدق تحت ظل العرش يوم القيمة»
فحوا سیله کسب حلال کیمسه دن سؤال و بومذلتله خلق ایچره
ابتدال ایتوب انبار غیبدن اولان ارزاق خدادن قسمتک قدر نصیبک
بوله سک قال الشقیق الزاهد فی قوله تعالی «واو بسط الله الرزق لعباده

ابغوا فی الارض» وقال الشقیق اورزق العباد من غیر کسب انفرغوا فنفاسدوا
ولکن الله شغلهم بالكسب حتی لا یتفرغوا الفساد وسنک احوالک
ای پیر نادان وای پیشرو کراهان شول شخص دون همنه مانند
ومشابهدر که برکوشه ده بر روباه نابینا و مکسح کورر کیفیت معاش
وسبب انعام شدن متعجب و احواله غور و اطلاع ایچون برکنده مترقب
اولور کورر که بر شیر شکاری کلور صید کتور و بیا نده تناول ایدرو بقیه سی
اول روباهه زاد اولور ایابو (رمیه من غیر رام) میدر دیو برایکی کون
اول جایده مکث و ارام ایدرو واسلوب سابق اوزره هر روز بر جانور صید
ایدوب کتور بقیه سی روباهه زاد اولور رزق حیواناته وعده وکالت
حق که قال الله تعالی «وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها»
مضمونی قنده متحقق و متین اولوب داعیه توکل و کوشه نشین لک
درونده متعین و مقرر اولوب بر کنج غاری مسکن ایدوب توکل رزاق
کردکار و فراغت کسب و کار ایلمر برایکی کون انده قرار ایتد کدن صکره
عنایت حق و توفیق کریم مطلق یتشوب هاتف غیب و ملهم لاریب
طرفدن بر آواز ایریشوب دیدیکه ای نادان آفاق اول جهتدیکه کفیل
ارزاق و کریم علی الاطلاق اولوب سنی و نیجه سنک کی بندلر عزی
اهمال ایتوب قنده اولور سه وعده من موجبجه رزق و نوالی ایصال
ایده رز بوا مر بین و اولیامزه متعین در اما سن کندوی روباه نابینا
و مکسح یرینه قویوب کسبدن فضله غیر یدن حصه دار و بنم کاسب
اولان شیر لرم التدن روباه رزق خوار اولاجفکه شیر شکار اولوب سنک
فضله کسبکی غذای محتاجین اولوب همت ایلاسک که هم کاسب خیر
و هم محسن غیر اوله سن ابی هر یره رضی الله عنه دن مرویدر که حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندیمن حضرت لری بیوررلر که
«من طلب الدنيا حلالا استغافا عن المسئلة وسعیا عن عیاله و تعطفا
عن جاره بعنه الله تعالی يوم القيمة وجهه کالقمر لیللة البدر» نکیم فحکای
عرب بیوررلر (شعر) ما احس الدین والدنیا اذا اجتمعا * و افصح الکفر
والافلاس بالرجل (نثر) ودخی ای پیر عاصی وای مستغرق بحر معاصی

(دیرسز که)

دیرسز که جور و جفا ناری بزه کار ایلمز و فقر و فاقه غمی درونم زده فرار
ایلمز و بز حضرت ایوب مثال بلایه صابر و نفس و هوایه جایر لر ز دیرسز
دروغ و نقصان و هرزه و هذیان س و بیلرز زیر نار جفا و جوری و بار
فاقه و فقری شول شخص چکر که مالابدایله قناعت اختیار و وجه حلالدن
روزه سی ایچون کسب و کار ایدوب حضرت ایوب علیه السلام مثال شداید
روزکاره صبر و نفس و هوایه جبر ایتیکله کوشه قناعتده مقیم و سالک
طریق مستقیم اولوب متصل حواس ظاهره ایله عبادت طالبی و جان
ودادن کله (لا اله الا الله) مواظبی اولمغله سرای دلدن فتح باب اولمسی
بی ارتبایدر یو خسه سنک کی سک کرسنه مثال علی الدوام عالمی
کشت و کذار ایدوب نیجه نعم کونا کون مشاهده ایلد کده نفس ظالم
اکامیل ایتیمک محال و سنک کار و کسبکن اولمغله شی الله ایله سوال ایدوب
ابتدال ایتیمک بی قیل و قال دکلیدر زیر امور دنیویده ظاهر بودر که
تعطل و تنکاسل و مباشرت اسبابدن تقاعد و تغافل موجب اختلال
احوال و انقطاع امائی اولد یغدن غیری هلاک و انفصال مواده مؤدی
اولور و نفس ظالمه ارخای عنان قیامغله رسوای جهان و بردخی کندیکری
طریق حقه ظن ایتیکله مضحک شیطان اولور سز نفس ظالمه اشد
عذاب و اصعب عقاب اولدر که برکوشه ده زنجیر رهبر ایله خورد
و خواب زبون و برکوشه عزالت ایچره سکون تحصیل ایده سن وای
پیره هان مجرم قال الله تعالی «ومن بهن الله خاله من مکرم» صابج و صفالان
تراش ایتیکله بوکروه لئام که مظهر «اوائک کالانعام بل هم اضل» الایة
انلردخی تبعیت ایدوب صابج و صفالارین تراش و قصه الحادارین
عالمه فاش ایدوب بو حال کریه سوال اولند قنده یوزی ماهه تشبیه
قیابوب و لجه بی سخایه مانند طوتار سز و ابر سبیه ماهی احاطه ایلسه
دیدیه نور و قلبه سرور و یرمز دیو طبل و علم ایله فتوا و یرسز و کشت
و کذار ایلدیکر مواضعده نیجه خالی ذهن ساده دلارین اعتقاد لری حرمتی
باده و یروب ابلیس پرتلیس کی هم ضال هم مضل اولوب سر حلقه
جمهور اهل شقاوت و رئیس کروه اهل سفاهت و قلاش بازار قباح
و اوباش محله فضاحت اولوب حدیث شریف «لحیة المرء زینة»

بیوریش ایکن کندیکزی اول زینت احمدین معرا و شریعت محمد
 علیه الصلاة والسلامدن میرا ایدوب ابرو و مژگانیکزی تراش ایتمکله
 کندیکزی (نعوذ بالله) داء الثعلبیه ککر رفتار اولمش جهاملره
 منشیابه قیلر سز و دخی «ان الله جبل يحب الجمال» دیو صورت
 حسنه لره عاشق کچنوب بر مضمون (المجاز قنطرة الحقیقة) دیو عشق
 مرادنه طالب و بلکه صحبتلرینه راغب اولوب نظر شهوانیه حاصل
 ایدر سز و سمّت خلافه کیدر سز زرا عشق و هوائک غالباً سبب
 نظر در نظر نامحرم اکر زن صاحب جمال واکر غلام بزاعتدالدر
 اهل دل و طالب یقین اولنلره درد مهلاک و مرض قتالدر و حضرت
 عبسی علیه السلامدن منقولدر که (ایاکم والنظر فانها تزرع فی القلوب
 الشهوة وکفی منها فتنة) (بیت) زینهار ایتمه حجره ناخرمه نظر * زیرا
 جسم و قلبکه تخم فسادا کر (نثر) و اخلاق علا ییده مسطور در که
 بعض سالک کراهی عشق مجازی قنطرة عشق علی الحقیق و صور
 حسنه که الیش شهوتدن پاک اوله شهود جمال مطلقه طریق
 اولور دیرلر و مشایخ تصوفدن بو حال ایله موصوف و بو عشق ایله
 معروف اولنلردن شیخ واحدین کرمانی و شیخ عراقیدر مولانا
 عبید الرحمن جامی بیورر (ع) (رخسار من اینجاست و در کل نکری)
 مقتضای سنجه اوائل سلاوکلرنده بو باده دن سرخوش و بو میخانه دن
 جرعه نوش اولمشلر لکن عاقبت بو عالمدن منتهی و واصل عشق الهی
 اولوب بیورمشلردر (رباعی) از لطف قد و صباحت خدچه کنی *
 در سلسله زلف محمد چه کنی * از هر طرفی جمال مطلق تابان * ای
 بخبر از حسن مفید چه کنی (نثر) و حدیث شریف موجب سنجه صاحب
 جمال اولدر که علم و عمل ایله اراسته و باطنی حقیقت ایله پیراسته
 اولوب اعمال صالحه ایله مربی و اقوال صحیحه ایله مجلی و صورت
 بشری ده سریر ملکیه حاصل و مقصد اقصى یه نائل بزکامل مکملدر که
 مشاهده سندن دیده لره نور و دللره سرور حاصل اوله یوخسه بو جمال
 اب وکلدن مجرد جان و دله نه حاصل اولور حسنی سریع الزوال و اب
 (اوزره)

اوزره نقشی نقش خیال ایدیکی بی قبل و قالدر زیرا جمال روحانی در
 وانی سونلر رجال یزدانیدر زیرا بقاسی ابدی و صفاسی سرمدیدر و دخی
 دیر سز که جنت و جهنمدن فارغ و ازاده و دنیای دونه دلداره دکلر
 و کسمه مال ایچون اطاعت و عقیبا ایچون بر فرد عبادت ایلر و بزه
 کعبه و میخانه و مسجد و میخانه بدر دیر سز عیث سوبلر سز و بد اعتقاد
 ایدر سز اکر چه بر معینده جله سنک خالق خلاق زمین و زمان و رزاق
 طوائف انس و جاندر اما بنی آدم بری بریندن ترقی و تدنی اوزره در
 برابر دکلدر زیرا جنت مقام صفا و راحت و دوزخ جای جفا و محنتدر
 و کعبه مکره مشرفها الله تعالی بیت الله و مؤمنلره سجده کاه ایدیکی بی اشتباهدر
 و مسجد خانه رب العالمین و عبادتگاه مسلمین اولمقله باعث صلاح
 و سبب فلاحدر اما کلبه سا معبد کفار لئیم و موجب عذاب الیمدر
 بری جماله و بر جلاله مظهر در بونلر علی السویه اولمسی امر محالدر
 و برابر اعتقاد ایدن هم ضال هم مضل ایدیکی امر مقرر در جماله
 مخلوق برایکی جهتی خلقی یوزندندر مساوی پاک یوزندن دکلدر مقامات
 و در جاتلرنده بری برندن متفاوتلردر تنکیم بو عالم اجسادده مشاهدهدر
 علم و عمل ایله اراسته و کی زهد و تقوی ایله پیراسته و کی جهل
 و فسق ایله حقیر و کی بر لقمه ناله محتاج فقیر و دلگیر و اولیاء الله
 زمهره سنک وحدت وجود دیدکاری معنایی سز مقوله هوای نفسه
 تابع اولان غافلار فهم ایتک امر محال و محض خیالدر و حدتدن مراد
 مبتدی یه کوره بودر که سالک تفرقه یه دوشمسون دیو شویله
 تصور ایتک کر کدر که عرش و فرش جله سی ایچنده اولان مخلوقات
 ایله شخص واحد حکمنده در تنکیم اهل حقیقت مجموع عالمه عالم
 کبیر دیدکاری کی انسان کبیر دخی دیرلر سمواتی انسانک سرنه
 تشبیه ایدوب قیللرینی نباتاته و هر عضونی بر مخلوقه تشبیه ایتمکله
 مجموع عالمی شیء واحد عد ایدرلر و بو وجه ایله شیء واحد حکمنده
 اولان مخلوقاتک افرادنده تفاوت موجود ایدیکی عقلادن بر فرد انکار
 ایتک قطعا واقع اولماشدر بیاض سیاهک ضدی و آب آتشک

مخالفی و حرارت برودتک نقیضی ایدیکنی صبیان یله معلوم ایتشدرد
ایمدی مفهوم اولدیکه سزلر صبیاندن قوم سکر و حدتک معناسنی
متهیلره کوره رب العالمینک وجودنده استغراقدر و ماسوایی کورمکدر
و بومقامدن خود سز بهیدسز و دخی بوعالم فساد بقا بولدقده عالم
بقاده صفا سوردک دیرسز غلط سویلرسز و بداعتقاد ایدرسز وجود
عالم فایدر نیکیم علی التفصیل مقدا بیان اولمشدر عالم بقا
آخرته دیرلر جله انبیا و اولیا بو اسلوب سداد اعتقاد ایله واصل
مراد اولدیلمر (بیت) بوعالم ناسوت فناء ایدیدر * اول عالم لاهوت
بقای ایدیدر (نثر) و اگر بقادن مراد کز مقامات اولبای کرام ایسه
انلر قتده فنا شهود خالصدن عبارتدر و بقاشهوده استغراقدن
عبارتدر یعنی استغراقده در سز مقوله نفس و شیطان و هوا و دنیا
اسیرلری اول مقامات عالیله و درجات عالیله دن نیجه بیک فرسخ دور
و مهجورسز قنده قالدیکه اول مقام فنا فی الله دنصکره بقا بالله
مرتبه سنه ایریشوب صفال سورده سز و فنا فی الله مقامک نشانی
بودر که جمع عزت دنیا و آخری اول مقامنه واصل اولان کیمسه به
عرض اولنسه ذره قدر التفات ایتدیکندن غیری اسد و حشیدن
فرار ایدرکی فرار ایده و بقا بالله مقامینک علامتی بودر که اول مقامه
واصل اولان عارفک شرع شریفه اتباعی و ظاهر باطنک اخلاق
و اعمالی اهل سمواته و اهل عرضنه عرض اولنسه جله سنک
یابنده مقبول و مرضی اولدیغندن ماعداد ذره قدر شریعت و طریقه
مخالف بر وضع بولبلر سزلر خودبنده دنیا و اسیرنفس و هوا و طریق
شریعتدن بعید بر شیطان مرید و جبار عنیدلر سز و دخی ای پیر یخبر
وای مستحق نارسق آیین قلندران حقیقتندن سزده اثر اولوب مجرد سفسطه
یعنی ایله ابتدال و عالم ایچره هم ضال هم مضل اولوب لایق نارجحیم
و مستحق عذاب الیم اولورسز ایمدی ای مردود وای مصر عناد جهود
سنی احوال قلندران حقیقی به خیر و انلرک اوصافی سکا تقریر ایدلم
اولالفظ (قلندر) بش حرفدر هر حرفی قلندر بک معناسنه صرفدر اول

حرفی قافدر مراد اولدر که قلندری اولان آدم قاف قناعتده مثال
عنفه و جیفه دنیادن ابا ایدوب عرق جبین و کدیمین ایلهر مضمون
(الکاسب حبیب الله مابه الکفایه) نفقه سن تحصیل ایدوب مرفه
البال و کیمسه دن سؤال ایتمکه ابتدال ایتبه ایکنجی حرفی لامدر لامدن
مراد اطفدر یعنی قلندری اولان کیمسه شرع شریف مقنضاسنجه
هر کسه لطف اوزره اولوب مظهر اسم لطیف اوله اوچنجی حرفی
نوندرونندن مراد ندامتدر یعنی معاصی ماضیه ندامتله استغفار
و بر موجب شریعت اجد مختار و طریقت ابرار کوشش ایدوب مقصد
اقصی به واصل و درجه ابراره نائل اوله و در دنجی حرفی دالدر
دالندن مقصود دلالتدر یعنی ناسی خیره دلالت ایدوب (الدال علی
الخبر کفایله) فحواسیله عمل ایدوب کمال ارشاد ایله دلیل طریق
رشاد اوله بشنجی حرفی رادر رادن مراد رؤیتدر یعنی قلندری
اولان کیمسه جله افعاله ناظر خدای بیلوب اکا کوره حرکت اوزره
اوله که بومقام مقام احسانه اشارتدر نیکیم حدیث شریفده وارد
اولشدر (الاحسان ان تعبد الله کانت تراه فان لم تک تراه فانه یراک)
بومقام احسان ارباب عرفانک ایکنجی مرتبه سیدر بوکه واصل
اولنلر «ان الله یحب المحسنین» محبوب خدا اولورلر و بومرتبه لردن
سزلر نه مرتبه ده دور اولدیلمر خود عیان اولغله بیانه محتاج دکدر
ایمدی ای پیر کراهان وای اسیرنفس روسیه اهان سزلر باب قلندران
حقیقی دن بوقدر قیل و قال و بسط مقال اولندی اگر ضلالت قدیمه کردن
و آیین باطله کردن توبه و استغفار ایدرسکز باب توبه مفتوح و رحمت
حقدن سزه نیجه فتح و فتوح اولوب «والله غفور رحیم» فحواسیله
شرف رحمت اولور زیرا حضرت علی کرم الله وجهه روایت ایدر که
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم افندمن حضرتلری بیوردر قال
الله تعالی «وانی لغفار لمن تاب و آمن و عمل صالحا ثم اهتدا» اگر
یوق آیین باطله کردن رجوع و جان و دادن توبه و تابتله تحصیل خشوع
ایترسکز دنیا و آخرته محتکز مزید و مدید اولوب مظهر و عبد «ان

مذاب الله شدید « اولورسز دیوب خواجه جهان اوغلو نتیجه جان ايله اسلوب سابق اوزره مقاملرندن دوروب خلوتخانه لرینه عزم ایتدیلر چون بابا رسیم همدانی خواجه جهاندن بوقدر الفاظ درر باری کوش ایتدی اولدم دربای خجالتیه غریقی و نارضالانله حریق اولوب طائفه کراهان یعنی کروه قلندران ايله خانقاهدن طشره چقبوب عزم راه ایتدیلر خواجه جهان اوغلی نتیجه جان ايله یارنده سی صلوات صبحی ادا و شکر خدا ایدوب خلوتخانه لرندن خانقاه کلدیلر کوردیلر که قلندرلر عزم راه ایتشلر اولدم بر بیل اول کروهک عجباب اطوارینی تذکر و تفکر ایدرلر کن کوردیلر که بر کروه غریب و وجوه عجب ظاهر اولوب کلور * آمدن طائفه حیدریان بخانقاه خواجه جهان * حیدرلر کروهی بر بینه بکرتمشلر وجوهی حیدری پاک تاش بر قوم او باش جبع بد معاشی احوال نامشروع لرینی خلقه فاش ایدوب کلورلر باشلرند بر و پرچم اولدخی خیم در خیم و کوشلرند بر منکوش یعنی حیدر کراره بنده خلقه بکوش کچنوب میانلرند بالهنگ و دمور زنجیر خلقه یعنی نفسی بونکله زبون ایدرز دیو کوسه تررلر خلقه و یانلرند اصلوب برر ژانک و حرکت ایلدکلرند بر بینه اولور هنگ غدو عبا پوشلر و باده صفاتوشلر و عباش و عبارلر و قلاش و طرارل طبل و علم و خیل خشم ايله کلبانک صلوات و آوازه تکبیرات ايله خواجه جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه دخی استقبال ایدوب انلری بو اشکال غریبه و افعال عجیبه برله مشاهده ایدیچک طبعنه خوش کلیدی اما صاحب خانه اولغله صابر اولوب « انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب » فحواسیله امیدوار حاصل کلام خواجه جهان بوطائفه ای اعزاز و اکرام ايله خانقاهنه آلوب و خدامنه امر ایدوب بذل سمات نعم قیلدیلر چون نعمتی تناول ایلدیلر خدای عزوجل حضرتنه و صاحب خانه به دعا و پیران پیش قدملرین یاد و دعای خیر ايله روح لرینی شاد بعده رسوم قدیمه و این باطله لری اوزره الارینه دنبلک و دائره الوب برفصل ایدوب بعده

(خاموش)

خاموش اولدیلر خواجه جهان اولدم کریمان تفکردن باش قالدیروب خوش کلدیکر درویشلر نه دیاردن کلورسز و نه طائفه دن سزدیچک فی الحال اول طائفه ک ضال و مضلی اولان حیدری دده نام پلید دهان آچوب ایتدی ای خواجه بز عراقدن کلورز قومز عراقلو یز بو پیرمه بابا محنتی عراقی و پیرمزنک پیرینه بابا حسرتی عراقی دیرل پیران پیشرو شاهراه طریقت درل دیوب خاموش اولدی همدانم بابا محنتی عراقی سریر آورده ایدوب جوابه اغاز ایلدی * جواب دادن پیر حیدریان بحضرت خواجه جهان * ای خواجه جهان وای سالک عرفان بز تجرد ملکته مالک و تفرد سلکته سالک و حقیقتده پیر حیدرلر و بنده بارگاه حیدر کرارلر انکیچون بوبنی تیموری بنده و امر علی مرتضی به سر افکنده اولوب باشمز اوزره اولان پرچم بر خدن مراد نفس ظالمه باشمز خیم ایتماک ايله شرح مافی الفؤاد ایتکدر و بو خلقه لرندن مقصود نفس ظالمی مقهور و تکبری و تجبری وجود مزدن دور قیاب و خوشحال و مرفه البال اولمقدیر و منکوشدن غرضیم بوقطعه بلیغده درج اولسان معنی لطیف و فحوای منقدر (بیت) کچوردک اول سیددن کوشه منکوش * که دکه برسوزی ایشتمه کوش * هم اولدق جان ايله ایدوب خروشی علینک بنده خلقه بکوشی * و دخی میانه اهنی کر بسته و زنجیرلری پایمه دسته ایتدن مراد راه باطله کتمه مانع و ریایات آیین حیدرلری رافع اولوب نفسی زنجیر تجرد ايله زبون و زار و مراداتن و یرمکله دلفکار ایدرز (بیت) چکوب زنجیر زور ايله بزانی * اید حبس ابتدک اول شیر زبانی * و نفسی مقهور ایتکله مسرور مشتهیات نفسانیه بی دلدن دور قیلدق و دخی مرأت دورن غبار خطی تراش و درونده اولان مافی الضمیری عالمه فاش قیلورز زیرا روی انسان مهر عالمیدن بر معنیده انور و تابان اولوب آینه رخسار دل مرأت کیستی نما و حقیقتی اسکندر کشور کشادر رواهیدر ای خواجه ژانک غبار خط ايله آینه رخسار پاس و رویک حبه ايله سیاه ایدوب هجوم عوام

ناس زیرا جنانده دخی عذار خط عارض اولماز و ماه رخسار ابر سبیه
خط ایچره دولماز و دخی ای خواجه میانه ژانکی اصمدن مراد
اولدر که اشتر سمرستلر طریق حج شریفه ژانکار ایله نیجه عزم
ایدوب بر برندن مفارقت ایتمز ایسه بز دخی ژانکار ایله بری بریمزدن
دور اولوب حج معنویه سالک اولور و بزه بو عزم ایلدیکمز راه کعبه
حقیقته رهبر حیدر کرار و وصف شکن روز و غا علی صاحب ذوالفقار در
وزنه ساقی کوثر حسن مجتبی و حسین شهید کر بلادر انکیچون عشق
ایله بزمست و حیران و دائره عقلدن بیرون و سرگردان اولوب عالمی
متصل کشت و کذار و هر شب بر کوشده قرار طوئرز (یت) اگرچه
بزده قیادق نمازی * چقاردق کوکله اما نیازی * زیرا فقرایه نیاز
کار اولغله رحمت حقندن امیدوار (سبقت رحمتی علی غضبی)
فحوا سبیه حرکت و برهمنای (انا عند ظن عبدي بي) ایله امیدوار
رحمت اولورز اگرچه عبد بین الخوف و الرجا کرک دیو ای خواجه
خواطر عاطر که خلجان و طبع موزون که بومنا جاوه کر و نمایان اولورسه
بوقول قول صحیح و آیین ملیحدر لکن بویاب طریق ادبدر اما لطف
حق حضرتلرینه اعتماد اولمسی غایت انسیدر و بزه بزم گاه جانفزا
غافل صراخی ایله باده جرادر زیرا اول حلال غوامض در و دخی
بز دیدار مهوشانه مائل و رو بلندن سر سبج المثانی به نائل اولوب
جان و دلدن روی خوبانه نکران و وجه حسنلردن بزه نیجه سر خنی
عبان اولوب مصنوعدن صانع دایل و مضمون (خلق الله آدم علی
صورته) فحوا سبیه سبیل اولغله دیده حقیقت ایله نظر ایدوب
حیران و مؤثرندن اثرده نور جمال مطلق سیران ایدورز و دخی ای
خواجه بزم مقام توکله واصل و روز مره مز ایچون آزرده دل و منفعل
اولوب «و من يتوكل على الله فهو حسبه» فحوا سبیه به توسل
جناب غفار ایله توکل رزاق کردکار و معنای لطیف ■ حسبی الله و نعم
الوكيل «فراغت کسب و کار ایدوب لیل و نهار عالمی کشت
و کذار ایلر محصل کلام ای خواجه سکا آیین حیدریان

(بوقدر)

بوقدر قیل و قال و بسط مقال اولندی اکن یی کده بری
عبان اولندی دیو بابا محنتی عراقی طی طومار کلام و بوقدر لاف و کذاب
ایله مرام ایلدی * جواب دادن خواجه جهان پیر حیدریان *
چونکه اول معتکف جناب خواجه جهان بابا محنتی عراقی بدن ذکر
اولندیغی اوزره لاف و کذاب و جواب بی انصافی ایشدیک اولدم
دهان اچوب دیدیکه ای پیر بیخبر وای اسیر نفس حیل کر وای گرفتار
دام ابلیس مالک ملک تجرد و سالک نفرد پکنوب درگاه حیدر کراره
غلام بکوش و بنده خرقه پوش و جان و دلدن تسلیم و کنندیکری
سالک صراط مستقیم ظن ایدوب نیجه سفسطه ایله قیل و قال و بسط
مقال ایدرسز امام ملک تجرده مالکیت و سالک نفرد سالکیت اولدر که
ماسوادن قطع علاقه و کیسه دن سهوال ایتمک ایله تحمل بار فاقه
ایدوب و مزخرفات دنیا به نکران و متصل ذکر و فکر و رب مستعان ایله
داخل زمرة عرفان و مقبول انس و جان اولوب فنا فی الله ایله بقا لله
داخل و مراداته نائل اولنه یوخسه بونجه خیال و خشم و طبل و علم ایله
وصفا و سرور و یانکیجه بیله نیجه جمع و سرور و ارا بکن نفرد و تجرددن
دم اورمق طرز نادانه و اسلوب پیکانه دکلیدر بازار دنیا ده خریدار تجرد
و فاقه دکلسر بلکه گرفتار علاقه سر و دخی کنندیکری صاحب قلب
سلیم و سالک صراط مستقیم ظن ایدوب بنده حیدر کرار و ابن عم رسول
مختار و محب خاندان علی و ولایت دلدۀ عارف و ولی پکنور سر امام مقام
ولایتدن محروم و دور و صد مر حله مهجور ایدیکر ظاهر و متبادر در
زیرا جناب حضرت علی مرتضی خطاب (انت منی بمنزلة هارون
من موسى) و تابع شرع رسول و زوج البتول ابوالحسنین الاحسنین
اول خاندان احمدی و شریعت محمدی به تابع اولوب اهانت اوزره
اولنه حاشا که معین و ظهیر اوله و جان و دلدن منفعل اولوب سرزه دلگیر
اولیه زیرا حدیث نبویه وارد اولشدر که «من ضیع سنتی حرمت علیه
شناعتی» و حدیث آخر دخی «من سن فی الاسلام سنة سبئة فله وزرها
ووزر من عملها» و قرآن کریمده «وما اتیکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه

فانتھوا» ایله امر اولمش ایکن نه امر خدایه قائل ونه سنن رسول الله ایله
عامل سنن برطائفه بی ادب و مغرض رسول خدا اولوب هم ضال وهم
مضل سنن (بیت) بی ادب نهانه خود را داشت بد * بلکه آتش در همه
افاق رز * ماصدقی سنن و کوشکزه منکوش طاقوب غلام حلقه بکوش
علی بز و ولایت دلدله ولی بز و ظلمات آب و کلدله جلی بز دیر سنن دروغ
سو بلسنن زیرا حضرت علی به بنده حلقه بکوش اولان انلرک در کلامن
کوش جانه منکوش و بوظاهری منکوشلری زن وار بالجه فراهموش ایدوب
علم و عمل ایله اراسته و باطنی حقیقت ایله پیراسته اولوب ولایت دلدله
ولی ظلمات آب و کلدله نور جلی اوله و دست و پاریمز زنجیر ایله طریق غیر
مستقیمه کتمکله سرافراز ممتاز اولور ز دیر سنن غلط سو بلسنن زیرا یدک
بند اعظمی و پایک قید اکبری زنجیر وردعدر که عمل نامشروع دست
در از لکه ال و یرمز و پایک قید کبراسی زنجیر وردعدر که مراد ایلدیکی
لهج غیر مستقیمه کتمکله یول و یرمز یوخسه مجرد تمور زنجیر ایله نفس
حبله کر سنن صیدا یدر و سرایا سلسله * حلقه قید ایدر و دخی ای پیر
خود فروش وای باده غرور ایله بیهوش بز عشق میداننک پهلوانی
و ذوق و صفادشنتک صاحبقرانی و زور بازو ایله بونفس شیر زبانی زبون
و بی تاب و طاقت حالن دیگر کون ایلوب مثال مور آبقلرده پایمال و نفسی
مفهور ایتکله روحی خوشحال ایدوب روح پرور و میدان عشق و محبتده
سرور دکلوز دیر سنن بمعنی قوله استناد ایدر سنن و نامشروع جوابه
اعتماد ایدر سنن زیرا نفس ظالم اول طرار عیار و مکار سحر میدر که سننک
کبی دام علاقیه سرایا صید و سلسله * حبل نفس قید اولمش بیچاره
اول شیر زیانه زبون و بومقوله طنطنه طبل و صدایه مقنون اولان اواره
اول نظیر شیطانی سرنکون ایده سنن زیرا اماره اماره سؤدر نکیم
کلام مجبده « ان النفس لامارة بالسوء » دیو بیان اولمشدر و نیجه انبیاء
و مرسلین صلوات الله علیهم اجمعین نفس حبله کرک الندن امین اولوب
الایة « وما ابری نفسی ان النفس لامارة بالسوء » دیو وادی حذر دن کذر
ایتمشدر و نیجه مشایخ عظام و علمای کرام بونفس ظالمک شبکه
(حبله سنه)

حبله سنه مرغ دلارک صید و سلسله * تعلقاتلرینه یابلرین قید قلمشدر
و حبیب اله و صاحب سریر لی مع الله و متوج تاج اولاک و مشرف خطاب
(و ما ارسلک) جهاد کفره مشرکیندن عودت بیورد قلرنده « رجعنا
من الجهاد الا صغر الی الجهاد الا کبر » دیو بیوررلر ایدی و نفس حلقه
حدیث « نبی اعدی عدوک نفسک الی بین جنبتک » دیرلر ایدی و اتمه تعلیم
رشاد ایچون جوعدن مبارک بطن شریفلرینه طاش بغلرلر ایدی
مجاهده نفس ایچون و اباق اوزره عبادت ایتکدن مبارک قدم محترم لری
و رم حاصل ایدردی بو کوشش اوزره حضرت عبادات و طاعات ایدر کن
خدای متعال جبریل امینی بوایت کریمه ایله نازل و تحبیم بونکله عامل
اولسون دیو « طه ما ازانا » آیتنی ارسال ایلدی بنه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم فی جمیع الاوقات و الساعات الی تمام الوقت کمال عبادات و طاعت
اوزره اولدیلمر و مشایخ کرام و علمای عظام مجاهدات بدنی و ریاضات
جسمانیه ایله نیجه کوشش ایدوب تزکیه نفس و تصفیه قلب ایدرلر دی
مرحوم حکیم چلبیدن نقل ایدرلر که جناب حضرت محمد پارسا انباء
شفاده ایکن سجاده لری التندن برکیمسه ظاهر اولور حضرت اکا سنن
کیم سنن دیو سؤال ایدیچک رجال غیبتیم دیو جواب و یر اولدم بومقامه
نه حال ایله واصل اولدی بکر دیو سؤال ایتدکده جواب و یردیلمر که قاسم
انوارک بو بیتنه عمل ایله واصل اولدم (بیت) دوام ذکر وضوء و سکوت
و تنهایی * رضا و رطب دل و نفی خاطر تعلیل (نثر) و نفس حبله کرک امین
ونار مشتبهاتی تسکین ایچون قطب العارفین عمده السالکین خواجه
محمد نیشابوری بیوررلر (بیت) نفس را نتوان کشت الا چار * چیر چون
بگویم یاد دارش * ای عزیز خنجر خاموشی و شمشیر جوع نیره تنهای
وترک هجوع (نثر) زیرا که سالک و وصول حق بوسر دکلدر الا که مجاهدات
نامه ایله مرآت درون مجلا و خاطر عاظرن مجلا و مصفا ایدوب لایق
تجلی الهی و مشرف فیوضات نامتناهی اوله و حدیث قدس سیده وارد
اولمشدر * لایزال عیدی یتقرب الی باثنا و اقل حتی احبه فاذا احبته کنت
سمعه و بصره و لسانه فی سمع و بصر و بیتی ببطش و بی بطق * بیوررلر بوب

بومحبه وصوله طریق نوافل عبادات ايله تقرب ايتکه منوط و مری بوط
 قبله شد در سزده خود عبادات و نوافل نام و نشان یوقدر پس نیجه
 وصاله مجال او اور ودخی ای پیرمهان و مجرم و ماصدق «ومن یهن الله
 ذلله من مکرم» دیرسز که سرمرزده اولان پرچدن مراد نفس ظالمه
 باشمن خم ایتکه شرح مافی القوادد و صاج و صفالز تراش ایتدن
 مقصود و جوهری اهل جنة تشبیه ایدوب مضمون «من تشبه قوما
 فهو منهم» فحواسندن حصه دار اولمقدردیرسز بوجوابکز ایلحاجت
 و خلق قتند کریه اولوب «خسر الدنیا والاخرة» ماصدق اولورسز
 زیرا نفس حبله کزی خم ایتوب مقهور و انانیتدن دورایتک اولدر که
 مضمون «وارکعوا مع الراکعین» امرینه امتثال ایدوب اوقات خسته ده
 بلکه نوافله دخی متصل سرزمین ایدوب معنای مشیف «واسجد
 واقرب» مقتضاسنجه «بالعشی والغداة» عبادات و طاعت ایلح تقرب
 خدایه واصل و مقصد اقصی به نائل اولمقدرد اما سز برالای اهل فساد
 و جهل و الحاد ایلح نفسک البینه قلاب و یرمش سکز که سزی پرچکز دن
 الی الابد بواعتقاد بد ایلح کشان برکشان چکوب و چو بروب و منفور
 انس و جان قبلدی ودخی ای پیر طور لاق وای خدا و رسولنه عاق اگر
 تراش حلیه ابین مختار اولسه رسول اکرم صلی الله علیه و سلم افندمن
 بواسلوبی اختیار و «اهی من تشبهی» مضموندن حصه دار بیوررلردی
 و سائر انبیاء و مرسلین صلوات الله علیهم اجمعین دخی بو هیئت برطرز
 احسن و طریق ایمن کورسدر ایدی کندیلری سنت ایدوب امتلرینه
 تشبیه و جوهری اهل جنة تشبیه ایدرلردی و بوشکل فی نفس الامر
 مستحسن اولسه ایدی حق تعالی حضرتلری انبیاء کرامنه بوطرزی
 القا ایدردی بلکه بوالقی و اصلح ایلحه حق تعالی حضرتلری محاسن
 رجالی خلق اینزایدی زیرا که خلق اکمل و جوه و اتم صور اوزره خلق
 ایتشددر ایددی دار دنیاده محاسن حلیه انسددر زیرا دار تکلیفه
 احشام و وفار لایقدر و دار عقباده ریاض جنة که مقام نعمت و صفادر
 لاجرم اهلی دخی جرد مرد فحواسنجه ساده رویان اولق سزادر و حق
 (تعالی)

تعالی حضرتلری هر شئی کال حکمتی مقتضاسنجه الایة «لقد خلقنا
 الانسان فی احسن تقویم» فحواسنجه انسانی احسن اشکال وایمن
 احوال اوزره خلق ایتشددر انی تبدیل جهالت عظمی اولدیغه
 الایة «لا تبدل خلق الله» نص قاطع در سوزه کنبجه امت محمد صطفی
 و بنده علی مرتضی کچنورسک اما انلر که قول ونه فعلر یله عامل ونه
 خدا و رسولندن شرمسار و منفعل اولورسز و دخی دیرسز که یا نمزده
 ژانک اصدیغمر کسبی اولدر که صداسی منبه خبر جانان و سبب جمع
 خلایق و اخوان اولقله بربریمزدن پریشان اولیوب اول صدا ایلح هم
 هوا و ندای محبتی انکله اصفا ایدوب بریه حجاز اشترکبی حج معنوی به
 سالک و دل خانه سندن فتح باب اولوب وجود یرش شهرینه مالک
 اولورزدیرسر غلط بیان و بد ازعان ایدرسز و بلجه دکلسر بلکه بووادی
 نفس اماریه هالکسز زیرا ژانکدن مراد باد و باددن مراد هوا
 و صدادر سز انی بیک ایلح تیموردن ژانک ایلح تنه دنا صانوب یهوده ترانه
 ایلح بیانه کتدیگز و طریق شک و کانه دوشوب یتدیگز هوا و صدادن
 مقصود کفت شنید و هر وجودک کوش و هوشنه سرش خبرم بوددر
 شکیم حضرت مولانا بیوررلر (مثنوی) بشنوازی چون حکایت
 میکنند* از جداییه اشکایت میکنند* و اول مخدوم کرامی جناب حضرت
 منلا جامی بیورر (بیت) چیست میدانی صدای جنک عود* انت
 حسبی انت کافی یاودود (نثر) و نفحات لطیفه سلک حکمی بودر که
 عالم ارواحده جمیع ارواح «الست بر بکم» نداسنی احسن اصوات ایلح
 ایلمش اولقله برصوت حسن استماع ایلدکده اول اصوات لطیفه بی
 تذکر ایلح روح سالک مست و شیدا و قلبنده ذکر حق ایلح شوق و محبت
 پیدا اولوب اول سبیدن جان و دل ایلح عشاقه سالک و سائر دلدن
 فتح باب اولوب وجودل یرشهرینه مالک اولدیله یوخسه بو حکمتلردن
 غافل و بومغالی جاهل ایکن مجرد ژانک اصوب کتدیگری حیواناته
 تشبیه قبلرسز و مفهوم «اولئک کالانعام بل هم اضل» ماصدق
 اولورسز و دخی دیرسز که بزاسمان داده افتاب جهان اب و کله ده

رخشندۀ مآهتاب و هر قندۀ و ارسق عبونۀ ضیا و قلوب عالمۀ صفا
و یررز و اول شیر خدا و مشرف ابۀ «هل اتی» و جناب علی مرتضی
رضی الله عنہا بزدن خوشنود و دایل راه معبود اولوب الفاظ درر
بارلندن حقیقت اشبایہ خیبر و سفسطہ عوام طریق حقندہ بزہ
دامنکیر دکلدر دیرسز لاف و کذاب و دروغ بی انصاف سو بلسر
زیرا اسمان دلندۀ افتاب و اب کلندۀ رخشندۀ مآهتاب و دیدۀ عالمۀ نور
و قلوب بنی آدمہ سرور شول شخص و یررک عبادات و طاعات ایلہ
زندہ دل و کحل حقیقت ایلہ مکحل اولوب شریعت ایلہ تکمیل طریقت
و نائل علم امنیت اولوب حقیقت اشبایہ علیم و داعی صراط مستقیم اولہ
و دخی روی خوباندن سر سبغ المشائی بہ واقف و جلہ اسرار خفیہ بہ عارف
اولوب واصل درجہ ابرار و نائل رتبہ اخبارز دیرسز عبث سو بلسر
زیرا بودیدیکر اسرار عالیہ بی علم البقیندن عین الیقینہ کنورن عارف
باللہ بر مضمون الایۃ «افند خلقنا الانسان فی احسن تقویم» فحواسیہ
سرا حسن تقویمی مجرد امر داندہ کورمن بلکہ حظوظ الہیہ بی وجہ
انساندہ علی السویہ مشاہدہ ایدر بومقامہ واصل اولان مردان
خدا بلکہ روی مردانہ نظر ایتندن ابا ایتدیلر سز خور روز و شب
فکر و ذکر مردان ایلہ الودۃ نفس امارہ و بیہودہ سود ایلہ عالم
ایچرہ اوارہ کر سز روایت ایدرلر کہ بہاء الدین زہیری سزک کبی
برکروہ ایلہ جمع اولور بحاسک اولندن اخرنہ دک امر دان مصاحبندن
غیری مصاحب ایتیمیک انلرہ زہیر بوایات ایلہ جواب و یرر (شعر)
الا یہا الاخوان مالی اراکم * علی مذهب واللہ غیر حید * فهل انتم
من قوم لوط بقیۃ * فامنکم من فعلہ برشید * فان لم تکنوا قوم لوط
بعینہم * فما قوم لوط منکم بیعید * و روایت ایدرلر کہ خواجکان
سلسلہ سندن خواجہ عبداللہ حضرتلری او اخر عمر لندہ ضعف و فتور
و شیخوخت سببی ایلہ اکثر زماندہ یاقوب مرید و مخلصلری اعضا
و اطرافنی او غارلری ایدی اتفاقا برکون بر محبی او غرکن بر ضرورت ظاہر
اولغین قالقوب بر صاحب جمال او غلی واریش اکا امر ایتش جوانک
(کفی)

کفی خواجہ نک پایتہ مس ایدیچک فی الحال ابقلرین چکوب باشنی
قالدروب اصحابنہ خطاب ایتشکہ نیچون اینم چکدیم ییلدیکر می
بو حیوانک کفی پایتہ مماس و حرارت دسندن نفسہ احساس اولیچق
نفس بشریتہ نوع نلذذ و دغدغہ واقع اولدی پس اکاہ اولک بوفقیہ
بو قدر مجاہدات و ریاضاتکہ مدت عمرندہ حاصل و حالا شیخوخت
و ہرمدن بو مرتبہ واصل اولشکن ہنوز داعیہ بشریتدن اثر باقی
و نفس نافر جام ہنوز جرعہ جام ہوا بہ ساقی اولہ سزلردہ کیم اسباب
قوۃ کامل و حرکت جنبشکر ہوا ی نفسہ شاملدر قیاس ایدیکر کہ سادہ رولر
مصاحبتی نہ مرتبہ محنت امیر و نہ درجہ دہ فتنہ انکیر اولہ زینہار کہ
مردانہ نظردن حذر و وادی محبتلرندن کذر ایدوب آتش محبتلرندن
قلبہ شرر طوقندہ یرمکز و دخی وای پریشان حال و قال ایلہ محب حیدر
کرار و امت محمد مختار کچور سز اما عملہ کلیچک مثال خرائک داخل
الحادثہ بنارسز و نیچہ خیالات کاذبہ نک جاذبہ کرامات صانور سز
و خلقہ کرامتی درہم درہم صنارسز حال بو کہ سز نہ کشف و کرامتدن
اثرونہ حقیقت اشبایدن خبر وارد زرا مشایخ عظام و اولیاء کرام
بو عالم کرامتہ واصل و مقام کشفہ نائل اولدقلرندہ بر مضمون (من عرف
اللہ کل اسانہ) (بیت) این مدعیان در طلبش بیخبرانند * کا را کہ خبر
شد خبری باز نیامد * مقہومنہ ماصدق اولدقلری محققدر و مفتاح
السمادہ مذکوردر کہ علم تصوف علم حالدر علم قال دکلدر الفاظ
وضع اولغین شیدہ فضای قبل و قال نک و مرکب کلام عقلی میدان
حالدہ انکدر و مشایخ اہل حال کشف و کرامت صائمہ حیض رجال
دیمش لری را سز نہ کشف و کرامت ظاہر ونہ اثار ولایت باہر الحاد
کذب ایلہ منفور عالم و مبعوض بنی آدم اولور سز و احوال حیدریان
حقیقتدن بیخبر و اسیر نفس حیلہ کر سز ایددی بعنایت رب قدیر حقیقت
حیدر بلکہ سزہ تقریر ایدلم حیدر لفظی درت حرفدر ہر حرفی
حیدر بلکہ معناسنہ صرفدر اول حرفی حادر حادن مراد حلم و حیا در
یعنی حیدری اولان کس نہ حلیہ حلم و حیا ایلہ محلی شریعت و حقیقت

ایله مربی اوله تا که مقام حیدر بلکه واصل واول طریقده مقصد
اقصی به نائل اوله ایکنجی حرفی یادریادن مرادیم در یعنی حیدری
اولان مثال دریا محبت خدا برله جوش و خروش ایدوب اوامر الهیه به
جان و دلدن مطیع و منقاد اوله اوچنجی حرفی دالدر دالدن مراد
دلالتدر یعنی حیدری اولان کسینه خیراته دال و پوته عشق ایچره
قال اوله دردنجی حرفی رادر رادن مراد روشن دل اولمقدر یعنی حیدری
اولان کسینه نک مرأت خاطر ی پاک و مجلا و دنس دنیادن صاف
و مصفا اوله تا که اینده قلبی مرأت جهاننما و وجودی اسکندر کشور
کشا اولوب مسلم عالم و مقبول بنی آدم و رسول اکرم صلی الله علیه و سلم
قتده امت و علی مرتضی به محبت اینکله مشرف عز و کرامت برله
قدری عالی اوله دیوب خواجه جهان ختم کلام ایلدی و عادت
مهود اوزره اوغلی نتیجه جان ایله خانقاهدن طشره چیقوب خلوت
خانلرینه عزیم ایلدیلر چون بابا محنتی عراقی بووجه ایله کلمات مؤمنانه
و حرکات موحدانه بی خواجه جهانندن مشاهده ایلدی اولدم ملزم
و بهوت و کمال خجالت ایله سکوت و هوادارلرینه اشارت ایدوب
خانقاهدن طشره چقدیلر و عزیم راه قیلدیلر چون خواجه جهان نتیجه
جان ایله صلوة صبحی اما و شکر خدا ایدوب خلوتخانه لرندن خانقاهه
کلدیلر کوردیلر که حیدر یلر عزیم راه ایتشیلر اولدم بر بر یله لحوال
گذشته به متعاق کلمات و اول کروهک فسادلرینی اظهار ورده
مشغول ایکن کوردیلر بر طائفه نمد پوش هزار جوش ایله کلورلر
* آمدن طائفه جامیان بخانقاه خواجه جهان * جمهور جامیلر
بر بلوک عامیلر آواز خوشه مالکله و راه میکرده سالکله صدالری برسوز
کارلری ساز و سوز لیلری تراش و شار بلری نارا ش بر بلوک رند
عباسلر و بازار عالمده قلاشلر و نمد عبا پوشلر و کوشلرند بره نکوش یعنی
علی مرتضی به غلام حلقه بکوش و سمرلنده مویلری فیهله فیهله
و هرفیهله بی سیاه مانند مار و بواسلوب ناهوار و آیین بد کردار و هزار
های وهوی ایله خواجه جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه دخی

(بوصورت)

بوصورت ناشایسته ایله بونلری کور یچک خوش کلدی اما صاحب
خانقاه اولمغله صبر ایدوب معنای منیف الایة « انما یوفی الصابرون
اجرهم بغير حساب » فحواسیله عمل و وجه و رجایله استقبال ایدوب
خانقاهه کتوردی و مکان کوسه تروب یورک درویشلر دیدی بعده
خدایانه امر ایدوب بسط بساط نعمت و طی طومار وحشت قلوب
بونلره تمام الفت کوسه تردی چون نعمتی اکل ایلدیلر اول نعم ایچون
شکر خدا و صاحب خانقاهه دعا ایلدیلر بعده پیران پیدش قدملرین
یاد و روحلرین دعای خیر ایله شاد ایتدیلر واللرینه دائره و دنیایک آلوب
رسوم قدیمه لری اوزره جوش خروش ایدوب بعده خاموش اولدیلر
خواجه جهان اولدم کریمان تفکر دن باش قالدیلر و هزار تعظیم
و توقیر دن صکره یوردیکه صفا کلدیکزنه دیاردن کلور سزونه طائفه دنسز
وسره کیم دیرلر و بیرکزی نه نام ایله ذکر ایدرلر دیکک فی الحال
یش قدملری اولان ابدال ابدی اعنی بابا تیمور نمدی سوزه آغاز ایدوب
دیدیکه ای خواجه بز شیر و اندن کلورز و جله مز شیر و ایلوز یو پیرمزک
نامه بابا مسرور شیر وانی و پیرمزک پیرنه بابا مسرور کاشانی دیرلر میدان
طریقته دلیرلر و یشه زار حقیقته شیرلر در دیوب خاموش اولیچق
اولدم مسرور شیر وانی جوابه آغاز ایلدی * جواب دادن پیرجامیان
بعضی خواجه جهان * دیدیکه ای خواجه جهان عالی هم
وای بازل صوف نعم وای زمره فقرایه انیس وای فرقه ضعیفایه جلیس درر
کلامی کوش جانه نکوش و جواب باصوابی تسلیم عقل و هوش ایدوب
فحواسی اوزره کلامی جان و دلدن اصفا و سکا آیین جامیلکی انهایدوب
بیان و عیان ایدلم ییایکه بز یمانه عشق ایچره جامیلر و باده کلسکونی
اشامیلر و درونمز مانند جام صفا و جلای می ایله آینه طبع مز منور
و مجلادر و جام می مدام ال اوسلنده طومغله آیتلرده پامال و باده
عشق و محبت ایله شوریده حال اولوب غم فردای دلدن دور و مدام
عیش و عشرت ایله مسرور اولورز نیکیم بز طریق ملامیونه سالک
اولمغله محو وجود ایدوب حقیقت اشیایه بصیرت و زاهد ظاهر پرست

نفی وجود ایتمکله حال ملاه یون ایله حقایق اشباهه خیر دکلدر زیر
زاهد عجب عبادت ایله مغرور و کاررندان نصبی اولماغله معذوردر
ودخی ای خواجه بز مدام مستانه و راه محبتده رندانه اولدیغیزک سبی
بودر که دواى مرض عشق می چرا (و منافع الناس) فحواسی اوزره
علم عالمه دوا در ودخی ای خواجه علم موسیقیه کاملارز و آیین پیرمن اوزره
عاملارز دیو نعمات و الحان ایله داوودی صدایه مالک و آواز دلفریب ایله
راه محبتده سالک اولوب جوش و خروش و هر کیمکه صدامن کوش ایلله
میهوش اولور و بزی جوش و خروش ایستدین محبت خدا و هزارناله
دلسوز ایلله تغنی به سبب نشوئه جام صمدی در ودخی ای خواجه میانمده
اولان آهن کرک کشتی وجودیمزه انکرلدر و کوشمده اولان منکوش
جواب حقدن غیر یسن کوش ایتمکله اشارتدر و سرمنده فتیله فتیله
موی سیاه آتش دروغزده اولان دوداه مشابهی ایدیکی بی اشتباهدر
و بردخی رغن قابده اولان قندیل عشقه فتیل و باشد اولان موی ژولیده من
دلیل ایدیکی بی قیل و قالدر ودخی ای خواجه عالم و عامل وای جله
فنون ایچره کامل بز رویمز تراش ایلله مثال آفتاب عالم افروز و مانند مثال
بیژنک صفاالوده قیلرکه (بیت) چون زخمت شد درخت غبار الود ❖
از دل عاشقان برآمد دود ❖ مضمونی اوزره خطوط سیاهی صیفه
رخسار دن حک و مثال دود سیاه اولان ظلمتی دلدن فک قیلر و بز ایلدالان
پاوسر برهنه و مقید امر میر شکنه دکلدر زیر اجهور ازادندبوش
و مدام باده و نیک ایلله سرخوش و مثال دریا عشق و محبت ایلله جوش
و خروش و گاه مسلوب عقل و هوش اولوب اوزیمز فراموش قیلر و بزه
سنگ ایلله سیم وزر برابر در و حب دنیا ایلله در و غم کارکر دکلدر زیر
بز حقیقت « الفخر فخری » در جدسنه واصل و مضمون « القناعة کنز
لابقی » خزینه سنه نائل و ودخی بز حقیقت انسانه خیر و بز خاطری
رنجیده و دلگیر ایتمز زیر ایزم طریقیمزده خاطر از اراق جرم کبیر و طریق
حقه دام نکیر در ودخی ای خواجه جناب حضرت رسالت پناه صاحب
سریرلی مع الله حبیب اله عایه صلواته الله و سلامه حضرت تهرینک بنده سیر

و اول مشرق « مانجیه و لیکن الله انجاه » و منصوص (من کنت مولاه
فعلی مولاه) حضرت تهرینک عییده و افکنده و حسنین احسنین
جناب تهرینک چاکر صادق قلمری و آل و اولادینک محب و عاشق قلمری یوز
(بیت) زوال ایرشمسون اول خاندانه ❖ بقا بولدقجه بودور زمانه ❖
محصل ای خواجه محترم و داخل سرارده حرم ایبن جامیلکن
سکا بوقدر جواب باصواب و کنوز دفائن اسراردن بودکلی فتح باب
اولدی دیوب بابا مسرور جامی کلامن اخرو ساکت اولوب خواجه
جهانه ناظر اولدی ❖ جواب دادن خواجه جهانه پیر جامیان ❖ چون
اول ولی غیرت وصفی رده وحدت خواجه جهانه بابا مسرور شیر و انیدن
طریق جامیلکنده بوقدر حرکت جاهلانه و کلمات عامیانه و سفسطه
ملحدانه استماع ایلدی اولدم غیرت خدا دروننده ظاهر و شریعت
مطهریه تابع اولمین خاسر ایدیکی باهر اولوب زبان شیرین و ادای متین
ایلله دیدیکه ای پیر اسیر بند هوا وای گرفتار قید صید و صدا وای ماصدق
« هم الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا » بزم عشق ایچره جامیلر و صدا کر ایلله
داود ثانیلر صفای می ایلله مدام مست و شیدا و غم غصه دنیایی درون
دلدن رها قیلوب ازاده و من خرفات عالمه دلداده دکلدر سر بوقولکر
صحیح و اینکرز ملیح دکل ایدیکی اظهر من الشمس و ابین من الالمسدر
زیرا جامی حقیقی و می محبت ایلله راقی شول شخصدر که اول بحر محبتده
حائض جناب عمر الفارض کی « سکرنا بها من قبل ان یخلق الکرم »
فحواسی اوزره کرم خلق اولمزدن اول باده عشقندن مدام مست و شیدا
اوله یو خسته الابه « انما الخمر و المیسر و الانصاف و الاالام رجس
من عمل الشیطان فاجتنبوه لعلکم تفلحون » مضمون منی اوزره ترکی
باعث صلاح و اجتنابی سبب فلاح اولان خیر ایلله مدام جامیلکی ابد
ایذوب مست و شیدا اولق آخرتده رسوالغه باعث ایدیکی معلوم عقلا
و عرفا دکلدر و نص ایلله ایچمه سی حرام و حله ذاهب اولان کافر اولمی
محل کلام دکل ایکن سر حله ذاهب و شریعت محمدیدن هارب و منهی
عنه اولان خردن شارب و روز شب فسق و فجوره طالب و نفس اماره کر

روحانیت کز غالب اولوب سزی حقدن دور و آیین احدیدن مهجور قلوب
بحر الحاده غریقی و نار کفره حریق قیامش و ابن مسعود بیوررل که « اذامات
شارب الخمر فلم ینب فادفتوه ثم اجسونی ثم انبسیوا قبره بعد ذاك فان لم
تجدده مصروفا عن القبلة فاقتلونی » زیرا سر کلام حقیقت علماء کرامه
و مشایخ عظامه واقف و درجه عرفانه عارف اولمغله می محبتدن بی خبر
و علامت عشقندن اثر اولوب اسیر مشتبهات نفسانیه و گرفتار دام حبیل
شیطانیه اولوب جناب حقندن مر دود و راه ضلالتده مفقود اولمغله
عالی سرسری کشت و کذار و هر شب بر کوشده قرار طو ترس و دخی
ای پیر فاسق مجرم وای ماصدق « ومن بهن الله غاله من مکرم » زبان
تصوفده میدان مر آد عشق خدادر (نظم) چو خوردم من شراب
بیخودی را * رها کردم خیالات خودی را * شدم بیخود صفت اندر
دو عالم * ندانستم دیگر نیک و بدی را * و حضرت ملا جامی بیورر
(بیت) صفت باده عشقش زمن مست میرس * ذوق اید می نشناسی
بخدا تا بخششی (نثر) و می گاه اولور روح انسانی به اطلاق اولور عشق ایل
منصف روح اولمغین اول بحر محبتده جناب عمر ابن الفارض بیورر
(شعر) فخر ولا کرم وادم لی اب و کرم * و لا خیر فی ایهام * وقد
وقع التفریق والکل واحد * فاروا حنا خیر واشباحنا کرم (نثر)
و مولانا جامی بوقطعه بلیغه ایله جامیلک وجه تسمیه سن بیان بیورر مشلدر
(قطعه) مولدم جام و رشخه فلم * جرعه جام شیخ الاسلامست *
لا جرم در جریده اشعار * بدو معنی تخلص جامست (نثر) پس بوقطعه
بلیغه اگر چه کند بلرینک جامی اسمیله مسما اولدیغنک وجهنی بیاندر
لکن جامی اسمی مشایخ اسلامک جام محبتلرندن جرعه نوش اولان
کیسه به اطلاق اولمغ لایق اولوب غیریده جامی اسمی اطلاق اولمغ
لایق اولدیغنه اشارتدر فی الحقیقه جامی اسمندن مراد عشقه
انتسابدر و عشق خدا بین الفحول اصل الاصولدر خواجه عطار
بیورر (ع) ذره درد از همه عشاق به (نثر) و مولانا خداوندکار
بیورر (نظم) عشقست طریق راه پیغمبر ما * مازاده عشق و عشق
(شد)

شد مادر ما * دیگر * عاشق و معشوق شده عشق ز عشق * کز تو مشتاقی
دوین مشتق نکر * و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن بیوررل
« من عشق فغف ثم کتم غات مات شهیدا » (نثر) و عشق خدا
هرز زده عیان ایدیکی اهل قلبه نمایاندر و اول عاشق ربانی عین الفضاة
همدانی بیوررل (رباعی) بر سین سر بر سر شاه آمد عشق * بر کاف کلاه
کل کلاه آمد عشق * بریم ملوک ملک ماه آمد عشق * با این همه یکقدم
ز راه آمد عشق * لیکن سر بومقام عالیدن بری فسق فجور ایله صحاری
نفس امارده سرسری کز رسر و جام می ایله مدام مست و شبهه ناموس
و عاری شکست ایدوب مجرد دلق و عبا ایله جامیلر اوله من سر بلکه
عامیلر اولور سر و دخی ای پیر باده نوش وای مکر ابلیس ایله مغشوش
صدا کز ایله مغرور اولوب اواز خوشکز عالمه شایع و انفاس کزی بنی آدمه
بایع اولوب نیجه جهله و فسقه صد اکزی دکلمک ایله باعث تحریک
سلسله شهوت و سبب ظهور صنوف معصیت اولوب (الفنا رقیته الزنا)
فحوا سنه تحریک و بوقتنیه باعث اولمغین معصیه شریک اولور سر
و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن بیوررل « الفنا ینبت النفاق
فی القلب کما ینبت الماء البقل » اگر چه اواز خوش مقبوله جلّه بشر و بر معنیده
« و نفخت فیه من روحی » امرندن بر اثر معتبر ایدیکی و فیه نظر دکلمدر و حضرت
داود علیه السلام حسن صوت ایله مدوح انبیا در و رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم ابو موسای اشعری به حسن صوتی اولدیغیچون
« لقد اوتیت خرمارا من منیر داود » دیومدح بیورر امانسز
صورت طیبه کز محانه صرف ایتموب تغنی و ترنمات ایله تضییع اوقات
و صدا کز فسقه دکلمکله باعث تحریک سلسله شهوات اولور سر
زیرا صدای خوبدن مراد اولدر که علما و فضلاء و صلحا و فقرایه اواز
خوش ایله قصاید فصیحای عرب برله مدح رسول الهی بیان و صدای
جانسوز ایله تلاوت قرآن ایدوب استماعندن اهل دلا در مسرور و خاطرلندن
غم و غصه دور اولوب صدا کز باعث صفا و دعاء خیرلری سز زخر
عقبا اوله و دخی ای پیر مجنون وای مر کز دائرة اسلامدن بیرون موی

زولیده ایله مثال مجنون سر کردن و مفتون اولوب فتیله فتیله موبلر
باشکزه بلای سیاه و عالم ایچره درد سر ایدیکی بی اشته نباهدر و شعر ایله
کنندیکر مائدره بیان و سخته مخالف وضع ایتمکله خلق ایچره مهان
اولور سر و دخی بزه س-نک ایله سیم وزر برابر و حب دنیا درونزه کارکر
دکلدر دیر سر بود عوایه شیء الله ایتمکر متافی ایدیکی جواب شافیدر
زیرا مالک محبتی دلدن زائل و عبد ایله حق مایینه حائل اولمچق مال
و اسباب انسانه ضرر و میل ملک و املاک فواده ارایلر (منوی) حبست
دنیا از خدا غافل بدن * فی قاش و نقره و فرزند وزن * آب در کشتی
هلاک کشتی است * آب اندر زیر کشتی پستی است (نثر) و نتیجه انبیا
و اولیا علیهم السلام مذهب الصبا مال فراوانه مالک و نیجه خدم و خشم
ایله طریق حقه سالک اولمشلردر جله انبیا دن حضرت سلیمان
و یوسف علیهما السلام و اولیاء کرامدن عبدالقادر کیلانی و خواجه
احرار عید الله السمر قندی النقشبندی حضرتلریدر روایت اولنور که
خواجه احرار نیجه طویله اسب عربی و عراقیلری وار ایدیکی هریری
بی نظیر و لایق سلاطین صاحب سریر ایدی و طویله زینک میخلری
زرو سیم اولسی شایه در کون خواجه دن بواحوال سؤال اولندقدده
بیورمشلر که (من میخ طویله را در کل زره ام نه در دل) محصل کلام
و مقصد مرام محبت دنیا دلدده بر اولم یوب بر مضمون آیه « و ما رزقناهم
ینفقون » فحواسی اوزره عطیه خدایی انفاق ایدوب محبت زرو سیمی
خانه قلبه داخل ایتمچک کثرت مالدده ضرر یوق ایدیکی محل شبهه
دکلدر (بیت) زحمت مال و حب جاه برخیز * تو چون دانی تویی
از راه برخیز (نثر) و دخی بز حقیقت انسانه بصیر و کسه بی رنجیده
ودا کبر ایتمزدیر سر عبث سوبلر سر زیر سر سالک شاه راه شریعت
و نائل مقام طریقت و حقیقت اولم یوب امر خدا و رسولنه عاق اولمغله
جمله عالم سر دن رنجیده دل و فعل قبیحکر دن دنیا منفعل اولمغله
مبعوض جهان و خلق ایچره مهان و دنیا و آخرتده خسران اوزره
اولور سر و دخی بنده رسول خدا و چاکر علی المرتضی کچن-ور سر

اما قول و فعله کلچک انلرک قال حاللریله جنبش و شریعت مطهره اوزره
کوشش قیلر سر زیر سر آیین جامی حقیقی دن خبردار و واصل درجه
اخبار دکلر سر باری بهنایه رب الانام احوال جاه ایکی سرزه اعلام ایدم
لفظ جامی درت حرفدر هر حرفی جاه بک مناسبه ظرفدر اول حرفی
جیمدر جیم جفا و جورده اشارتدر یعنی جامی اولان کیمسه امر خدای
ذوالجلال ایله ظهور ایدن آثار جفا و بار عنایه تشویش بال کتوره یوب
علی کل حال ناسک اذیننه صبر ایدوب بویتک مضمونیه قصر ایله که
دیمشلردر (بیت) یقنلر خاطر ناشادی یارب شادا واسون * پنجچون
ناهراد اولسون دینلر بر مراد اولسون (نثر) ثانی حرفی القدر امره
اشارتدر یعنی جامی اولان کیمسه امر خدای متعال و رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم افندمک شریعت معجزه مقالی اوزره الف مثال
راست و ثابت اوله نا که راستین مقامین بوله ثالث حرفی میم محبت
اشارتدر یعنی جامی اولان کیمسه جام محبت خدا ایله مست و شیدا
و ماسوی الهی خاطر دن رها قیلوب راه محبتده ثابت اوله رابع حرفی
یادریادن مرادیمدر یعنی جامی اولان کیمسه مثال دریا عشق و محبت
ایله جوش و خروش ایدده دیوب خواجه جهان اوغلو نتیجه جان ایله
عادت معهوده لری اوزره خانقاهدن طشره چیقوب حاوت خانه لینه
عزم ایلدیلر اولدم بابا مسرور شیروانی هزار خجالت و شرم ایله خانقاهدن
چیقوب عزم راه ایتدیلرینه عادت اوزره خواجه جهان اوغلو نتیجه
جان ایله صلوة صبحی ادا و شکر خدا ایدوب خانقاهه کلدیلر که جامیلر
عزم سفر قیلشلر اولدم کندی مقاملرینه یکوب جلوس ایتدیلر
بر ساعتد نصکره کوردیلر که ینه برجهور تاجدار تمدنی و عبا پوش پیر
خروش رو بر زمین بر طائفه کلور * آمدن طائفه بکتاش شایان بخانقاه
خواجه جهان * گروه بکتاشیلر جیعا روتاشیلر و اوضاع ناهموار لری
باشیلر و اطوار ناهموار ارتکابیلر متلاشیلر و منکرات قبیحه دن غیر متحاشیلر
وسرلنده آف کیجه دن دوازده تری تاج ترکی که عرضی بر قارش و طولی
ایکی قارش و تاجلرینک وسط حقیقی سنده سید غازی سنکندن دوکهلر

نمایان و هر دو که نیک او چنده یو کدن بوکلس شرابه لر روان و تاجلرینک
صاغ جانبنده نقش (لفظه الله) وصول جانبندن (محمد رسول الله)
و کیمسنک تاجلرنده اسم حلی مرتضی و نام حسنین احسنین
رضی الله عنهما مکتوب تاجلر ایله کی نمد و عباده و کی جبه
و قباده خیل و خشم طبل و علم ایله خواجه جهالک خانقاهنه
متوجه اولدیلر خواجه جهان دخی انلری بوکسوت غریبه و هیئت
عجیبه ایله مشاهده ایدیچک بو طرز طبعنه پسندیده و خوش کلدی
لکن صاحب خانقاه اولغله صبر و تحمل ایدوب رفیق اوزه اولدی زیرا
رفیق رضای یزدان و مشاکل کارلری آسان ایتمی محل کان دکلدر
محصل خواجه حضرتلری بوجهوره رفیق اوزره معامله ایدوب صفا
کلدیکنز درویشلر دیوب اعزاز و اکرام ایله خانقاهنه کتوردی بعده
خدمتکارلرینه اشارت ایدوب مثال فرش بو قلمون انواع نعم کونا کون
احضار ایتدیلر چون نعمتی تناول ایلدیلر اولدم خدای عزوجل جناننده
شنا و صاحب خانقاه دعا بعده ارواح پیش قدملرین خبر ایله یاد ایتدیلر
ورسوم قدیمه لری اوزره الیرینه دنبلک و دائرة آلوب بر فصل جوش
و خروش ایدوب بعده خاموش اولدیلر خواجه جهان دخی اولدم
جوابه آغاز ایدوب خوش کلدیکنز درویشلر صفا کلدیکنز دلریشلر
نه دیاردن کلورسز و نه طائفه دنسز و سز کیم دیرل و بیرکری نه نام ایله
یاد ایدرل دیو بیوردی جمهور بکناش-بان چون خواجه جهاندن
بو گونه سؤالی کوش ایتدیلر فی الحال خلیفه لری اولان حال اعنی دده
حیران پریشان حال دیز اوزره کلوب دیدیکه ای خواجه بز دیار
ساساندن کلورز و فرزندان عراق دنوز و جله من ساسانیلر بو پیرمه
بابا مستان ساسانی و بو پیرمزنک پیرینه بابا کوپان هندوانی و انک پیرنه
بابا عربان شبستانی دیرل هریری در یتیم و صاحب قلب سلیم و عارف
بالله و مقبول درگاه اله و عارفان بی اش-نباهلر در دیوب خاموش اولیچق
اولدم بابا مستان ساسانی کریبان تفکر دن و خیالات شیطانیه دن
باش فال دیوب جوابه آغاز ایلدی * جواب دادن پیر بکناش-بان
(بحضرت)

بحضرت خواجه جهان * ای خواجه عالی هم وای باذل الوان نعم
ای سخنی سفره کس-تر و مطبخ عالمده جسم پرور بیلکه بز پیران آیین
حضرت حاجی بکناش و اول اس-تانه سعادته جان ایله فراش
و ش-وخ طبع و نیک معاش و فن عرفانده فلاش و عیاش و سر عشق
و محبتی طبل و علمز ایله عالمه فاش قله رز زرا بز صداقت صدرنک صاحب لری
و نفس اماره غالب لری اولوب ماسوایی فراموش و متصل عشق و محبت
ایلله جوش و خروش ایدوب جهاندن گرفتار علاقه و مثال خراسیر
بار محنت و فقر و فاقه دکلز و مضمون « الرزق علی الله » ایلله عامل و قضایه
رضا درجه سینه نائل اولوب جناب حقه توکل ایلله توسل و فنون
قناعتی تأمل ایلله تعقل و باد فقری تحمل ایلله تحمل و امر تقدیری
تحمل ایلله توغل ایده رز (بیت) هر کسی تدبیرکاری میکند * مارضا
دادیمه تانعم الوکیل * و دخی بزای خواجه بحار وحدتک غواصلری
و خورشید عشقک ذره مثال رفاصلری و طریق وحدتک رهبر لری
و میدان محبتک سرور لری و عالم ایچره بکناش-یلر و صوفی زراق کبی
قلاش-یلر دکلز و دخی مملکت جانک شاهی و آسمان معرفتک ماهی
و طریق حقه ثابت قدملر و تعلقات طامدن آزاده برکروه عالی همملر دنز
و اس-تانه حاجی بکناشی درون دلدن اقبال و انک سر افکنده سی
اولدیغمره تاجز دال ایدیکی بی قیل و قالدر و دخی ای خواجه تاجرک
جانب یمینه اسم جلال یازمقدن مراد اولدر که اوستمزده حق حاضر
و جمیع افعالمزه ناظر ایدوکنه اشارتدر و جانب یسارینه نام محمد المصطفی
صلی الله علیه و سلم و علی المرتضی و حسنین احسنین رضی الله عنهما
اسم شریفلرین تحریر ایتمکدن مقصود اولدر که اسماء شریفه لری
ایلله تاجز تشریف و انلرک بنده مخلص لری اولدیغمره ایما ایلله خلوصمز
تعریفدر و بوتاج و نمدلر ایلله مثال شمس و تابان و هر کون عالمی کوشه
بکوشه سیران و هر شب برجایده مهمان اولوب جله عالم بزه تعظیم
و تکریم و نیجه سی جانی عرض عبودیت ایلله تسلیم ایدر (نظم)
رز معنی یوزندن قطب عالم * قلوبه فیض آفریدن دمام * جهان

وجان بزمله اولدی قائم * مکان وتن بزمله اولدی دائم * ودخی ای
خواجه زمانه وای راه محبتده مردانه تاجز اوزره دوکهلردن مراد
سربریده مردلر اولدیغمزدن نشان و سر « موتوا قبل ان تموتوا »
مناسنه برهاندر ودخی تاجز اوزره دوکهلر فلیکک تبرجفاسنه نشانلردر
اول دوکهلر اوجنده صارقش شرابهلردن مقصودیمز اولدرکه
سرمدن تراش ایتدیکنز مویره عدیل و درونمزده سوزان اولان
قندیل عشقه فتیل ایدیکی محل قبل وقال دکلدز زیرا موی کثیر
باشه بلای سیاه اولغله آتی تراش و شرابهلی اکا مانند ایتک ایله
زندلکمز عالمه فاش قیلرز ودخی ای خواجه مبارز جد و جهد وای
مجاهد اهل عهد جناب حضرت بکتاشی برشجر اوزره بی نان و آب
قرق سنه رب الارباب حضرتنه بالغشی والغدات عبادات وطاعت
ایتمکله محاسن شریفلری کثرت ریاضتدن دوکیلوب مرأت رخسارلری
مثال آینه جهان نما وژنک غبار خطدن پاک و مجلا اولوب اول
ریاضتده درگاه حقه تضرع ایدوب (نظم) اوزندن بزدن اول صوم
وصلاتی * دخی نار جهنمدن براتی * تمنی ایشدر انده حقدن *
بوسوزی جان ایله تصدیق قبل سن * ودخی بزای خواجه رخساریمز
خطدن عاری ایدوب اول سلطانه کندهمیزی تشبیه و فقرای بکتاشیه
بو آیینی تنبیه ایدهرز زیرا عبادات ظاهره برطرف و آیین پیرمز اوزره
کوشش ایتمکله شرف حاصل ایدوب اسرار عالمه خبیر و حقیقت
اشیایه بصیر اولورز محصل ای خواجه محترم وای داخل سراپرده
حرم آیین بکتاشیه یلکدن سکا بودکلی قبل وقال و بسطه قال اولندی
لیکن بکردن قطره وشمسدن ذره انجیق بیان وعبان اولندی دیوب
بابا مستانی ساسانی خاموش اولدی * جواب دادن خواجه جهان
به پیر بکتاشیه بان * چون اول پیش وائی راستین و مقتدای راه
دین و تاج زهد و دیانت و شمع شب افروز سعادت و در دریای فضل
و عرفان اعنی حضرت خواجه جهان بابا مستان ساسانیدن طریق
بکتاشیه بلیکده بوقدر کلمات دروغ آمیز و حرکات فتنه انگیز مشاهده
(ایلدی)

ایلدی اولدم زبان ملیح و عبارت فصیح ایله دیدیکه ای پیر کراه وای
اسیر نفس روسیاه ای طریق حقدن دور وای شریعت محمدیدن
مهجور و عالم ایچره مغوض و مذموم و نور سمع دیانت تقوادن محروم
بز بکتاشیلرز و صوفی زراق کی قلاشیلر دکلز زیرا صداقت صددینک
صاحبلری و عسکر نفس اماره نیک عالبلری و گرفتار علایق و خره مال
اسیر بار عوایق دکلز و بز دریای وحدتک غواصلری و شمس حقیقتک
ذره مثال رقاصلری و ممالک جان و دلده سلطان عادل و بارگاه باریده
بنده مقبل و هوا پرستلری مبطل و حلال هر مشاکلرز دیرسز
بد اعتقاد و بد اذعان و دروغ و نقصان سوبلرسز زیرا صاحب صدر
صداقت و غالب نفس آفت شول شخص صدر که طریق اهل بدع و ضلالتدن
اجتناب و شریعت و طریقت موجبجه مونس اولی الالباب اوله نتکیم
اول راه حقه داعی و هادی سید الطائفه جنید بغدادی حضرتلری
بیورر (مذهبنا مقید بالکتاب والسنة وقال ايضا الطريق الى الله
تمالي كلها مسدودة على الخلق الاعلى من اقتني اثر رسول صلى الله
عليه وسلم) طریق راستی کراس تر سکرسز * شریعت
موجبجه جنبش ایلک * قویوب الحادی اویوک مصطفی به * سز اول
سلطانه شایسته ایش ایلک * بودر درویشلره راه صداقت *
عبادت ایلینجه کوشش ایلک (نثر) و اول نائل درجه عالی جناب
ابوالخامد الغزالی بیورر که (لا اعرف لترقى السنة من غير عذرو وجها
سوی کفر خفی اوحق جلی) محصل قال و حقیقت حال بوایکن
سز فرائض و سنن ایله عمل ایتمک ایله طریق زندقه و الحاده سالک
وتبع اغوای شیطانیه ایله فضای کفره هالکسز و اصول اربعینده
صاحب الحقایق بیورر که (فان الشیطان لم یأمن من عبادة عبدة
الاصنام ابتدع طریقا شیطانیها بالحق في قلة الاكل والشرب ولبس
الثياب الخنة والتوحيد والصعقة والتصلقات الفارغة عن المعاني
المقصودة فظن الجهال انه الحق لمشابهته بالحق واختلاطه بكلمات
العرفان والعشق وعملوا فيه بقول عقيمة وافهام سقيمة فلم يتدبروا

فی الایات والنصوص واحوال العلماء والاولیاء فوقهوا بتالیس اللبس
فی ضلال بعید وافتروا علی الله تعالی وعلی دینه وعلی طریقه انبیاءه
واولیاءه فضل سببهم فی الحیوة الدنیا وهم یحسبون انهم یحسنون
صنعا اولئک کالانعام بل هم اضل سبیلا ای پیر سقیه و مجنون وای
مرکز دارة اسلامدن بیرون حضرت حاجی بکتنش عبادت ایتدیکه
الیوم القیام سزدن نیجه نکالینی رفع ونص ایله امر اولئان عبادتی
نوجهله دفع ایدر زیر شریعت زعمیه اصل اصول ولب لب الحقیقه در
وهر حقیقه که شرع مطهر رد ایله اول زندقه والحاددر (اذالشریعة
حق العبودیة والحقیقة هی حقیقة العبودیة) وحاجی بکتنش حضرت
بودیدو ککر افترای محضدر کندیلرک ایتدیک عبادات کثیره ومجاهده
عسیره زوایه سنده محفوظ اولان مناقب شریفه سنده مسطور
وبین الجمهور متعارف ومشههوردر نهایت جواب بولامدیغکردن
بومقوله بهتان وافترا سولیکله طغیان ایدرسز نعوذ بالله من ذلك
الاحقاد محمد بن المنصور حضرتلری روایت ایدرکه اول کامل ربانی
جناب حضرت عبدالقادر کیلانی قدس سره بیورمشارکه (ستة
عشر وستائده دمشق دارالسلام سقاهاالله صوب الغوم جانبنده
بریه جانبده عزم سباحه قبلدم و بر زمان ارده کشت و کذاروهر شب
برکوشده قرار طوتم و بو جستجو ده مادن اثر بولیوب شدت عطش
دروغده کارکر اولیحق برقطعه سحاب اوسمه سایه صالوب ندایه
مشابه برشی منتشر قیلدی بن دخی اول ندوه دن طراوت حاصل
ایدیجک کوردمکه افقدن برنور ظاهر اولدی وضبا ویردی وایچندن
برصورت ظاهر اولوب ندا ایتدیکه یا عبدالقادر (انارک وقد حلت لك
المحرمات) اولدم اعوذ بالله من الشیطان الرجیم اخساء بالعبین دیجک
اول ظلام وظاهر اولان صورت دخان اولوب بعده بکا خطاب
ایتدیکه یا عبدالقادر (نجوت منی بعلمک وبهکمت ربک وفقهک فیما
احوال منازلک واضلالت بمثل هذه الواقعة سبعین من اهل الطریقة)
دیجک بندخی (لربی الفضل والمنة) دیو جواب ویردم بعض فقرامی

عبدالقادر حضرتلری نه سوال ایتدیکه شیطان ایدیکن نیجه فهم
ایتدیکر دیدکده حضرت شیخ بیوردرلرکه (احلت لك المحرمات) دیمکله
ابایس پرتلیس ایدوکنی معلوم ایدنمکه انبیا واولیادن برفرده محرمات
حلال اولماز زیر بر فرد عبودیتدن خلاص بولماز وعبودیتدن اتم
برنسنه وبر مقام یوقدر اندن بری اولمق کفردر حق کفره راضی
دکادر انکیچون بیلدمکه شیطاندر دیدی ودخی ای پیر بی نوا ودنبلک
ودائرة ایله اسیر بند هوا وماصدق « هم الذین اتخذوا دینهم لهوا
والعبا » بوقصص برخصصدن حال پریشانکر معلوم جهان ومضمون
« افن اتخذ الهه هوا » برله عبد شیطان اولمکر محل کان دکادر
ودخی ای پیر را کض میدان غفلات وای رکن اتباع الشهوات اسم جلالی
تاجلریمره تحریر ونام (محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزی)
تسطیر ایتدن مرادمن انلره تعظیم وتکریم وکمال مرتبه عبودیتده
تسلیمدر دیرسز بد اذعان ودروغ نقصان سولرسز زیر اول اسمی
شریفه بی برکیجه کلاه اوزره بازوب بی طهارت بلکه جنابت باشکره
الوب عالمی شیدا لله جر وواصل سیم وزر اولورسز بس اسم جلاله
بی سبب کسب جیفه دنیا ایچون تعظیم اولماز بلکه تحقیر اولور
خصوصا که جلاله نک تعظیمی اول جلیلاک مسماسی اولان رب العالمینک
امرینه امتثال ایله اولور بومضادن سزخود بریسز وبردخی اسم جلالی
تاجره یازمه دن مراد خدا اوستزده حاضر وجهله افعالمزه ناظر ایدوکنه
اشارتدر دیرسز بو جوابکرله فضاحت واطهار جهالت ایدرسز
زیرا خدای عز وجل مکان مخصوصدن منزله ومبرادر وواستزده در
دیمکله کفر والحاد کزی عالمه افشا قبلارسز وحديث شریفده « ان الله
ماحل فی شیء ولاغاب عن شیء » وارد اولمشدر ودخی ای مرض الحاد
ایلله علیل وبی نواوای ماصدق « فی قلوبهم مرض فزادهم الله
مرضا » تاجلریمرده اولان دوکله فلیکک تیر جور وجفاسنه نشانه در
دیرسز یهوده کفتار وحرکت ناهموار ایدرسز زیر سز دکل جله
نوع بنی انسان قضایه رضا ویرمکدن غیری چاره می وارد (رباعی)

غیر اونیست در جهان ای یار * اعتبار بست یار باغیار * وحده
لا شریک له کفتم * لبس فی الدار غیره دیار (نثر) ودخی ای پیر مجرم
مخدول وای ماصدق (یوم تغلب وجوههم فی النار بقولون بالینسا
اطعنا الله واطعنا الرسول) امر خدا ورسول ایله عامل ودرجه تحقیقه
نائل اولیوب کفر والحاد ایله عالم ایچره هم مضل وهم ضال اولور سر
وحضرت حاجی بکتاشه نیجه شی اسناد ایدرسر که حاشا ثم حاشا
اول عزیزدن بودیدیکر احوال ظاهر اولوب شرع شریفه مخالف
وضع ایلله حاجی بکتاش علیه الرحمه ابرار دیندن برکامل وجود
ایدی منشرع ومتدین فاضل ومحقق ومتیقن سالک من عرف سرینه
مالک برعارف کیمسه ایدی ناکاه بقدرت اله بحار جذبات ربانیه باد
نفحات سبحانیه دهنه موج ایدرک جوش وخورشه کلوب زورق عقلن
دریای وحدته غریق وباده عشقدن مدام مست اولمغله بیهوش
رحیق اولوب مرکز دایره عقلدن بیرون ومی محبت ایله مقتون ومجنون
اولشدر در محصل حاجی بکتاش می محبت ایله سکران واسرار حق ایلله
مدهوش وحیران ایکن بر نیجه رند وقلاش وفتنه انکیز واوباش
بوکسوتی اول کیدی دیو افترا ایله کندولری کبوب تغییرالشکل لاجل
الاکل ایتدیلر و بوحالی سرمایه ایدینوب عالمی جر وواصل سیم وزر
اولدیلر و حاجی بکتاش عالم جذبه ایلله اخرته سفر قیلدیلر (بیت)
عارفان چون سفر ملک بقا میخوانند * ازدم تیغ تو نکیر فنا میخوانند *
(رباعی) از باده عشق درازل مست شدیم * درمستی ان شراب
از دست شدیم * اول ز وجود خویش فانی کشتیم * آخر ببقای ذات
حق هست شدیم (نثر) ای مستحق نارسقز وای پیر بیخبر کند بکردن
بواندیشه باطله بی رفع ووساوس شیطانیه بی دفع ایدوب مفاسد
باطله کزدن رجعت وتوبه واثابت ایدرک حقیقت حال بکتاشیدن
سزای خبردار ایدلم بکتاش حرفی بشدر هر حرفی بکتاشیلاک معناسنه
صرفدر اولیکی حرفی بادر با بلوغه اشارتدر یعنی بکتاشی اولان
کسنه ازدواج روح ایلله نفسدن حاصل اولان ولد قلیسنی مقام بلوغه
(واصل)

واصل ودرجه تحقیقه نائل ایدوب آیین شریعت اوزره ظاهرین
مکمل وباطنی نور کرامتله منور ایده ایکنجی حرفی کافدر کاف کفایته
اشارتدر یعنی بکتاشی اولان کیمسه کنز قناعته مالک ونائل وطمع دنیایی
دادن زائل ایدوب طریق حقه سالک اولمقدر اوچنجی حرفی تادر
تارابه اشارتدر یعنی بکتاشی اولان کیمسه مضمون (الصوفی کالارض)
ومعنا صوفی (تاخاک نشود پاک نشود) مفهومی اوزره وجودی مانند
خالک وخاطری دنس دنیادن پاک کرکدر درنجی حرفی القدر الف الفقه
اشارتدر یعنی بکتاشی اولان کیمسه ناس ایلله الفت ایدوب انلری خیراته
داعی وطریق حقه هادی وسالک اولاق کرکدر بشنجی حرفی شبندر
شین شرعه اشارتدر یعنی بکتاشی اولان کیمسه فعل نامشروعدن
عادی وجیع مناهیدن پرهیز کار اولاق کرکدر دیوب خواجه جهان
نصح درر بارین بوجه ایلله آخر ایدوب اوغلی نتیجه جان ایلله خانقاهدن
چیقوب خلوتخانه لینه عزم ایلدیلر چون جمهور بکتاشیان خواجه
جهاندن بوکونه کلمات مؤمنانه وحرکات موحدانه مشاهده ایلدیلر
فی الحال مکانلرندن طوروب هزار خجالت وشرم ایلله خانقاهدن طشره
چیقوب بیابانه روانه اولدیلر وخواجه جهان دخی عادت معهوده اوزره
صلوات صبحی ادا وشکر خدا ایدوب خلوتخانه لرندن خانقاهه کلدیلر
کوردیلر که جماعت بکتاشیان رحلت ایتشار اولدم کندیلری مقاملرینه
کچوب بر برله گفتار ایدرکن کوردیلر که بنه بر جمهور برسرور کلور
* آمدن طائفه شمسبان بخانقاه خواجه جهان * گروه شمسیلر جار
ضرب وجوه شمسیلر نمدهب یاه وسفید پوشلر وشراب نبیدنوشلر (بیت)
جمله می عشقه سرخوشلر * جام محبت ایلله بیهوشلر * سرلرنده بر کلاه
نمدین دپه لری کشاده ودلرندن مدام ذکر ونقل وباده وغصه وغمدن
ازاده وعبش عشرته دلداده می احرا ایلله ایقلرده فتاده وخیل وحشم
وطبل وعلم ایلله کلبساک صلوات وآهنک تکبیرات ایلله خواجه
جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه دخی انلری بوآیین
عجیه وصور غریبه برله مشاهده ایدیچک دل وجانی دهشت واوضاع

ناهوارلندن وحشت حاصل اولدی اما صاحب خانقاه اولغله حیا
ایدوب الفت اوزره حرکت ایلدی (نظم) صف شکن قلب مناهی
حیاست * راهرن حیل ملاهی حیاست (دیگر) کرحیاست بود برافند
رسم عصمت از میان * در حجابی در میان هست از تقاضای حیاست *
فحواسی اوزره بونلره تعظیم ایدوب خانقاهه کتوردی وعادت
معهوده اوزره بذل همم وفرش نعم قیلدی چون نعمتی نوش وغم
فردایی قراموش قیلدی اولدم خدای عز وجل جنبانه ثنا وصاحب
خانقاهه دعا وارواخ پیش قدملرین یاد وروحلرین خبر ایله شاد قیلدی
بعده رسوم قدیمه لری اوزره جوش وخورش ایدوب بعده خاموش
اولدی اولدم خواجه جهان کریبان تفکریدن پاش قالدیروب
خوش کلدیکز درویشلر قدم کتوردیکز دلریشلرینه دیاردن کلورسز
ونه طاقه دنسز و سزه کیم دیرلر و پیرلر کیزی نه نام ایله ذکر ایدرلر
دیجک فی الحال پیش قدملری اولان درویش قنبر جوابه اغاز ایدوب
دیدیکه ای خواجه بز دیار عجمدن کلورز عجم فرزندلر بیر و عرافده
شهرنبر یزده ز بو پیرمزه بابا شیر علی تبریزی دیرلر پیران سالک طریقت
ومیران ملک حقیقتلردر دیوب خاموش اولدی همانم بابا شیر علی تبریزی
دهان ملاحت آچوب زبان فصاحت ایله جوابه اغاز ایلدی * جواب
دادن پیر شمسینان بحضرت خواجه جهان * دیدیکه ای خواجه
محترم وای راه محبتده ثابت قدم وداخل سرارده حرم وصارف همم
وبازل صنوف نعم کوشک بکا طونکه سکا قمع باب و آیین شمس باکدن
شافی جواب و برهیم یلکه بز بارهنه جله من شمس یلروروح عالم
قدس بلر و بارگاه شمس پده تابان و ملک جان ایچره شمس درخشان
ورکونده مثال شمس وقر عالمی سیران وهرشب برکوشده عالمی سیران
ایدوب مهمان اولورز زیر ایزقطب عالم وره نمای بنی آدم وقادر طی
زمان ومکان ونور دیده انسان وداخل مقصد اقصى وواقف سر
« سبحان الذی اسرا » ومنظره دلدن مشاهد مولا اولوب عارف سراله
وواقف نکته (لبس فی جبتی سوی الله) وواصل حق وکشته چی
(مطلق)

مطابق وواقف سر (موتوا قبل ان تموتوا) ونجه اسرار غامضیه
عارف بر بلوک دیوانه لرم مرض عشق ومحبته مستانه لرزگاه تیغ محبت
بزی جار ضرب ایدوب تراش وگاه کلاه من کی سر بریده ایدوب عشق
ایله عالمه فاش ایدورز (بیت) هرروز ز عشق تو بحال دکر * وز حسن
تودر بند جمال دکر * ودخی ای خواجه بزم کاریمز عشق ومحبته ایله
سماع وصفای جوش وخورش ایتمکدر شکیم جلال المله والدین
بیورلر (منوی) جسم خاک از عشق بر افلاک شد * کوه درد قص آمد
وچالاک شد (بیت) عشق جانان طور آمد عاشقا * طور مست وخرموسی
صفا (نثر) زیرا ای خواجه اهل ظاهر حقیقت عشقندن بیخبر ایدیک
وفیه نظر قسمندن دکدر (بیت) عشق ابو حنیفه درس نکفت *
شافعی رادر وروایت نیست (نثر) واول عشق الهی مای و مرشد
عشقندن عالم حالیدر دیرسک بوطن ظن اهل حال دکل ایدیک بی قبل
وقالدر (بیت) لایق ارشاد اوله کوراولا * مرشدیک کوندر الله
سکا (دیگر) مکواریب دل رفتند وشهر عشق خالی شد * جهان
پر شمس تبریز است کو طالب چه مولانا (نثر) ودخی ای خواجه
صیقلی عشق ایله درونمز مجلی وقلعز اینده جهان نمادر کیم که بزه
دیده حقیقت ایله نظر اینسه وجودین مرآت رخسار یمردن سیران
وتماشای کون ومکان ایتمی محل کان دکدرز را بز هر صورت
ایل عیان وهر کسوت ایله نمایان ونقوش عالمه واقف اولوب ره
کرامت ایله نقاش کون ومکانه ناظرز وجه اشیا متعده اولوب
گاه خاک مذکده خاکسار گاه شمس کی اسمان چهارمده قرار وگاه
ابر کی کریبان وگاه افقصاب اسما خندان کله معتکف چون کره کران
گاه بیقرارز مثال آب روان گاه سیاره فرقتز گاه خواص ببحار وصلته
گاه اهل ماتمز گاه اهل شوق گاه اهل غصه بز گاه اهل ذوق گاه اهل
ظلمت گاه اهل نور گاه فرمان اهل کاه زبور ودخی همدم اهل عرش
وهمراه اهل فرش اولوب گاه عرش یلرده سلطان گاه فرش یلر دربان
گاه کوه نفسانه وحش بلر وگاه روحه همدم بخش بلرز ودخی ای

خواججه زمدم مست و مدهوش و روی خوبان دن نیجه اسرار خفيه
مشاهده ایتمکله بیهوش (شعر) انما الدنيا طعام و مدام و غلام
فاذا فاتك هذا فعلى الدنيا السلام (نثر) زیرا بزغم دنیایی می چرا ایله
زائل و غصه ایله مایتمزه جام صهبایی حائل قلمش در و دخی ای خواججه
بزجه ناموسی بست و شبشه عاری شکست ایدوب کار و باری ترك
قلوب اواره و اسمان معرفته سیاره اولوب متصل عالمی سیران
و هر شب بر کوشده مهمان او اور (بیت) کوه و صحرا و بیابان
و بحار * بیره کیمی قطره دیر کیمی بحار * بزمن بدشمس برانیلرز *
انکی چون شمس تابانلرز * احدیوز احدیوز احدی * بزمن اولان
بوله عیش سرمدی * (نثر) و دخی اول مشرف اینه هل اتی و مکرم
« قل لا اسئلكم علیه اجرا الا المودة فی القربی » جناب علی مرتضی
حضرتلرینک بنده افکنده سیوز محصل کلام ای خواججه
صاحب احشام سکا آیین شمسیلکن بود کلو قبل و قال و بسط مقال
اولدی لکن شمسدن ذره و بگردن قطره انجیق عیان و بیخان اولدی
دیویر شمس بیان جوان آخر و طریقه بنده بود کلو ماهر کچنوب
خاموش اولدی * جواب دادن خواججه جهان بیر شمس بیان * چون
او غنچه ریاض التحقیق ورشحه حباض التوفیق عنوان صحیف
الطریقه لسان لواح الحقیقه شهاب ذلک الدرایه دری سماء الولایه
سلطان سریر شوق و عرفان خورشید سپهر ذوق و جودان اعنی
جناب حضرت خواججه جهان بابا شیر علی تبریزیدن طریق
شمس یاندن بوگونه حرکات و اطوار و کلمات ناهموار استماع ایتدی
اولدم دهان ملاحظت اچوب زبان فصاحت ایله دیدیکه ای بیر خرد
فروش وای باده غرور ایله بیهوش ای گرفتار دام قبل و قال وای
نامحرم سرو حال بر ج سعادته شمس یار و اوج عظمتده روح قدس سیر
و شهر جانده خورشید تابان و ملک وجود ایچره سلطان و برده
هفت آسمانی سیران و دائرة ارضی دوران طی مکان قیامله قطب
عالم و کزیده بنی آدم کچنوب اول جشمید سریر کرامت و خورشید

سپهر استقامت و واقف معارج لاهوت و عارف مدارج ناسوت
و منبع عیون مشاهده مجمع فنون مجاهده دیباجه کتاب ولایت
و عنوان رساله هدايت یعنی جناب عزیز شمس تبریزی رحمة الله
علیه و علی من توصل بالحق الیه حضرتلرینه نسبت و ثمره انتساب
ایله رفعت کوستر سز اما برفعت انتسابدن بری و صحاری نفس اماره ده
سرسری کوز سز زرا اول کرامت و ولایتی اظهر من الامس جناب
حضرت شمس ظاهر فی اعمال علوم شرعیه ایله اراسته و باطنی
معارف حقیقت ایله پیراسته قیامش در روایت اولور که حضرت شمسک
پیری (ابو بکر) سله بای مشربی صاف و همتی عالی بر عارف رهنمون و ماصدق
« الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون » (بیت) چون عنایت
تبر شراین جوروان * غم نیا یدرد درون عاشقان (نثر) فحواسی اوزره
برکامل و مکمل عزیز ایدیکه اثارندن معلوم و خلقندن مفهومدر محصل
اول مرشد طریق مستقیم و اول صاحب قلب سلیم جناب حضرت
شمسی مقتضای طریقت ایله مربی و مرآت دان صیقله توحید ایله
محلی ایدوب مقصد اقصیه واصل و باب حقیقه داخل ایتد کد نصکره
رخصت و یرمشکر که عالمی کشت کذار ایدوب کندیلله هم زبان اولمغه
سزاوار بر عارف بوله سن که سنک بازو ک اندن قویتر و کندیکه تابع
ایدوب مسخر قبله سن چون اول محقق دین جناب حضرت شمس الدین
پیرندن بوگونه استماع ایدیچک امرینی جان ایله قبول و راه محبتده بذل روح
ایله مقبول اولمغی جانفمنت و کندویه عزت یللوب عالمی اولدم کشت و کذار
و ربع مسکونی ایاغی التنده بر ساعتده خا کسار قبلاردی اول سپیدن شمس
تبریزه پرنده دیرلر ایدی (بیت) پس که زخود کرده بسرعت سفر *
باز نموده قدمش از نظر (نثر) و بوجستجویه راغب و جان ایله همزبان
طالب ابکن بغداده کلدیلر شهاب الدین سهره وردی حضرت شمس ایله
ملاقاتده دستنبوس ایدوب ارشاد اولمغی مراد ایتدیلر حضرت
شمس پیور دیلر که در یغ دکدر لکن شرطی وارد شرط بودر که
رمضان شریفده کوندز بر صالقم انکوری بن الیه الوب چارشوده

بیهرك كبدلم بعده ارشاد ایدلم دیک شهاب الدین بیوردیلر که قبول
ایلك جائزدر زیر غرض کسر نفسدر وروزه رمضان کفارت ایله
ساقط اولور نفسه آلتش کون صوم بومعنایه کوره شی قیلدر لکن
بوشهرک مقتداس بوز روز رمضانده خلق افکاریمزی کوریک
اعتقادلی خلل پذیر و بومعنا انلره طریقی حقه دامکیر اولور زیر
انلر مجاهده نفسدن خبردار وواصل درجه ابرار دکلردر دیوب
جواب ویردیلر والیاصل هرکیم ایرشدیلر حضرت حضر ایله
موسی وار « انک لن تستطیع معی صبرا » دیو وصال همزبان امیدیلر
جستجو وک بو اوزره اولوب روز و شب امیدوار وصلت و دعای انتهای
فرقت ایدرکن مضمون منیف « ادعونی استجب لکم » ظهور ایدوب
تیردعا هدف اجابتیه مصادف اولغله مکاشفه زنده حضرت مولانا
نشانی نمایان وانلره اوله جق معنا علی التفصیل مژده والهام ایله عیان
اولجق مسرور البال و مرفه الحال اولدی (نظم) شمس تبریزه خدا
حضرت مولانای * مژده کشف ایله یلدردی چون اول دانای *
دیدى بومژده نک اواسون دل و جان قربانی * دل قرار ایلر مژ کورمیک
کورانی * یلدى مقصودی شمسندکه طوغار عالمه نور * نورینک
تربیتله ثمرات ایده ظهور * کوردیکم شمس وجودینه نتیجه انی *
ایلدى جائله باش اوشهک قربانی * کورمدی چشم جهان بویله
عجایب ایدا * که مریدینه مری ایده جانینی فدا (نثر) اولدم حضرت
شمس تبدیل صورت ایدوب برسیاه نعم الدیلر و نمک بریکن کسوب
مبارک سرلینه برکلاه اشجع و بریکنی جمال باکالریته برقع ایلدیلر
تا که اغبارک بد نظری دوش اولیوب بوحال ایله مولانا ک جالبیلر
مشرف اولنجیه دک نقاب ایله سفر ایلدیلر والیاصل منزل بمنزل
سنه اثنی واربعین وستمائة جادی الاخره سنک التمجی کونی
قوبیه داخل اولدیلر شکر فروشان خان دیرل برخانه قوندیلر
اول جا حضرت مولانا ک مدرسه سینه مجری ایدی کونلرده
برکون حضرت شمس مبارک جالندن برقی رفع و حجابی دفع
(ایدوب)

ایدوب خانک اوکنده قرار طوتوب مولانایه منتظر اولدی مولانا دخی
طایفه سبیله خان یائنه کلدکده حضرت شمس قالقوب مولانا ک قاطری
لجامن طوتوب سـ و آل ابتدیکه منلا حضرت رسالت پناه صاحب
سریرلی مع الله می اولودر یوخسه بایزیدی دینجه مولانا شمسک
هیبت سـ و آلندن بیهوش و اوزین دهشتله فراموش ایدوب بعده
عالم عقله کلدکده جواب بیوردیلر که حضرت فخر عالم کزیده نوع
بنی آدم و مشرف تاج لولاک و مکرم خطاب و ما ارسلناک در بایزید اول
سلطانیه کوره کیمدر اکا مانند و عدیل و بو ادعایه دللیلی استرسن
دیجک حضرت شمس بیوردیلر که یاسـ بب ندرکه اول مرات سراله
وصاحب سریرلی مع الله بیورلدیکه « ما عرفناک حق معرفتک »
و بایزید دیر ایدیکه (سبحانی ما اعظم شأنی وانا سلطان السلاطین
ولیس فی جنتی سوی الله) دیمشدر بومقوله کلام نیجه توجیه اولور
انلره دائماً سیرایلاک عیان و بایزید سیرایلاک نمایان ایدر دیک مولانا
بیوردیلر که درویش بایزید برتک سـ بو اولغین جنئی اب ایلر مملو
اولور امارسول اکرم صلی الله علیه و سلم افندمک وجودش بریقلری
محبت خدا ایلر مثال دریا و هر تقدیر معانی و معرفت سـ بلاری افسه
(هل من مزید) دیو افشا ایتمز ایدی زیر اول متوج تاج « الم
نشرح لک » و واقف سرو هو معک اولغله تقدیر جام معانی صوتلر
نوش و مضمون (ادینی ربی فاحسن تأدیبی ادینی) فحواسی اوزره
جواب بیهوش نطق ایتمز ایدی روایت ایدر که حضرت بایزید وفاتی
محلنده بر زنار طلب ایدوب میانیه بغدادی و دیدیکه (الهی ان قلت یوما
سبحانی ما اعظم شأنی فانا الیوم کافر مجوسی فقطت زناری واقول
لااله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) محصل حبیب مشرف
خدا « وما یطق عن الهوا » مضمونی اوزره قدری رفیع و صددری
رفیع بر ذات جلیل الصفاتدر که دیدکده اول عاشق مست کوینده جناب
حضرت شمس پرند بر نعره سـ و زناک اوروب هرکز دائره عقلمدن
بیرون اولدقده حضرت مولانا قاطردن اولدم اینوب حضرت شمسک

مبارك سرفي ديزلر يك اوزر يته آلوب وزمان بسيرد نصكره حضرت
شمس عالم عقله كلكده بررلر يك الار يته پاشوب مدرسه مولانا
كلكدبلر حضرت مولانا درسخانه لنده حضرت شمس مكان كوستروب
كنديلر سعاد تخانه لندين ما حضر طعام كك تورمكه مفيد اولنجه
حضرت شمس قاقوب مولاناك جله كك تابلر يني حوضه براقدي
(رباعي) علمكه حقيقتست درس يته بود * درسي نبود هرا نجه
درس يته بود * صدخانه براز كتاب سورت * نكند بايد كه كتابخانه
درس يته بود (بيت) جمع كتبله رفع حجب ممكن اولدي * يلد مكه علم
بلك ايمش اوفق دكل (نثر) مولانا به بوخير واصل اولنجه طشهره
چيقوب بيورد بلر كه ساطانم جله سي جالكه فدا وخانم يغاواسون
اول قطب الاحرار خواجه (فريدالدين عطار) تبري منطق الطير وار
ايدى اول عزيز محبته مزبور كتابه غايت مائل ايدم ديچك اول
واقف سريقين جناب حضرت شمس الدين مبارك ايله حوضدن
توزين سله رك مولانا به بوم بدر ديو البته ويردى بده بو منوال
اوزره كتابلرى جله چيقاروب بررلر حضرت مولاناك البته ويردى
بو حال مولانا مشاهده ايدىچك نار محبتى سوزان وشراره آتش
عشق پر ايمان اولوب حضرت شمس ايله بر روايتدهار بعين و بر روايتده
درت ار بعين چكوب كچه قائم كك وندوز صائم اولوب اصلا
طشهره چقيماش لرو بر آدمى خلوتلر يته داخل اتمام شلر انجق
ساطان ولد حضرتلرى خدمت شريفلر يني ايدرمش انلر شويله
روايت ايدرلر مشكه التى ايله حاجت بشريه دن برشى عرض ايلدبلر
اكل شريده كاهوكاه همان ابدست ابريغنى عمو ايدردم و خلوتخانه ل يته
قولاق اورردم روحايلر صداسنى استماع ايدردم والخاصل شمس ايله
مولاناك اربعلرى بر يته متصل وقوب يته خلق مولاناك جالانى
ككورمكه منفعل اولوب دلارى بر بشان و آتش فراقلى سوزان
اولغله زبان طعنى دراز ايتدبلر حتى اول مست جذبه خدا جناب
مولانا حضرتلر يك خدمت شريفلر لنده صاحب مشاهده اون سكر

كمسه وار ايدى انلر دخی ديدبلر كه حيف صدد هزار حيف بويله
سلطان مر كك دائرة عقلمن بيرون ونبريزى برجمى درويش يته
بو كونه مقتون اولدى ديدكرنده اول ساعت كك ديدلر يني عالم
مشاهده دن دور بلكه ظاهرى سواد خوانلقدن دخی مهجور
ككور يچك جله سي بواعث قادن رجوع واسه تنقار ومضمون
آيه «واسه تغفر لربك فى الاسحار» فحواس يله عمل ايتكده يته
مقاملر يته واصل ودرجه حقيقت نائل اولدبلر چون اول قبله تابعين
وقدوه اربعين جناب حضرت شمس الدين بوقيل وقاله واقف
وجنبش وحر كك خاتمه عارف اوليچق خلوتده حضرت مولانا
بيورد بلر كه عوامك بو فترتى دفع وانلرى بوقيل وقالدن رفع ايتك
ايچون بز بيار آخره سفر و برغبرى موضعي مفر قبله لم ايدى طريق
عشقندن يلاوب واكاه اولكه بو آيه ككجه زهد وتقوى ايله تحصيل
كمال ومدار سده فونن شتى دن نجه قيل وقال اولمشدر اما شمد نصكره
مقتضاي سمراله اولدر كه صفاي سماع نى ايله اشتغال ومى محبت
ايله مست اولوب شور يده حال اوله سن ديوب جان ككي پنهان
ويده مولانادن نهان اولدى بعده حضرت مولانا خلوتخانه سنده
نار عشق ايله حريق و بحر وحدته غريق ايكن وجود شريفلى
مثال بحر محيط جوش و خروش ايدوب طاشغه باشلدى سلطان
ولد حضرتلرى نقل ايدر كه ككوردمكه حجره وجود مولانا ايله
مالامال و حجره نك نيمه لى اراشدن طشهره پنه مثال جسم شريفلى
حقيقت باشليجه بر نعره سوزناك اوروب نيرنلرى طالب ايلدى فى الحال
نيرنلر حاضر اولوب نى نوازغه باشليچق اولدم وجود مولانا دخی
باب باب اولكى حاله مراجعت ايدىچك قاقوب اول مرتبه سماع
ايلدبكه تحريرى قابل نسطير دككدر محصل ككلام كوندن
كونه حرارت فراق مولانا به كار ككير و درويش آتش هجران اثر
قيلوب وصال حضرت شمس جان ايله طالب وراغب اولغين
متصل مکتوبلر و خبرلر اسال ايلوب حضرت شمسى دعوت ايدرلدى

آخر سلطان ولد حضرت تلمیذی کوندروب بیوردیلر که شامه واروب
اول جای نورانیه اعنی جبل صالحه ده بر خانه ایچره حضرت شیخی
بولاسک کرک بر فرنک محبوبی ایله شطرنج اوینار بختلری بودر که
اگر شیخ غالب اولورسه محبوب اکا بیک فلوری ویره اگر محبوب
غالب کلورسه بر سهله اوره زنه ار اولماده خاطر که صورت انکار نمایان
اولیه زیرا اول محبوبی حضرت شیخ مرادی مسلمان ایلکدر دیو
سلطان ولده بیک سکه حسنه وروب بیوردیلر که حضرت شیخ
مبارک نعلینی روم جانبده دوندرو بوفلوری پشمک ایچنه دوک و بزم
سلام و نیازیمزی اول سلطان جهان و قطب اقطب زمان حضرت تلمیذینه
یتشدر دیدی حضرت شمس بیوردیلر که چونکه سلطان ولد بزه
واصل اولدی و مولانا س. پارش ایلدبکی اوزره عمل ایلدی و زیاده
تضرع و زاری ایلوب خون سرشکی عیان و اولمرتبه ده حرارت سوزان
تضرعی اولدیکه فرنک محبوبنه کارکبر و فؤادینه نار عشق اثر ایدوب
بواحوال عیان و نمایان اولیچق حضرت شمس نظر ایدوب فی الحال
مسلمان اولدی و ناکهان حضرت شمسک نظر اکسیریه اولیاء
گرامدن اولوب فرنکستان طالبلرینک جله سی عنندنه نمایان و مقام
قطیبه داخل و ذره ایکن شمس درخشان و قطره ایکن بحربی پایان
ودیده جان ایله ناظر کون و مکان اولدی (حافظ) انا که خا کرانظر
کیما کند * ایابود که کوشه چشمی بما کند (نثر) اول مست عشق
خدا جناب حضرت مولانا بیورر (مثنوی) کرتو سنک صخره
مر مرشوی * کر بصاحب دل رسی کوهر شوی (نثر) و کتاب
الهدیه بومعنا بیان اواندی آیه «وآیه لهم الارض المیتة احیئناها»
بوحاله شاهد و اشارتدم و بر محله دخی خدای متعال حضرت تلمی
بیورر آیه «فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها» دیو
بیوردیخی بومقامی تعریف و حبیبه توصیفدر و فصیحای عجم بومعنایی
نظم ایتشدر (بیت) همشین تواز تو به باید * تارا عقل و دین بفراید
(شعر) من عاشرا لاشراق عاش مشرفا * و معاشر الاندال غیر مشرف
(او)

اومازی الجلد الحقیق مقبلا * بالنظر لما صار جار المصحف (نثر) محصل
کلام و مقصد مرآه حضرت شمس روم جانبده متوجه اولدیلر و حضرت
شمس سلطان ولدک اخلاص ایله خدمتلمیذی حضرت مولانیه و سائر
یاران و خلایقه خبر وروب بیوردیلر که بنم بر سرم وار بر سرمی سلطان
ولده سرمی حضرت مولانیه بغشلم دیدیلر محصل ینه اسلوب سابق اوزره
داخل خلوت و عزالت و محرم خلوت سرای عزت اولوب آتی آی حضرت
مولانایی نیجه حال ایله امتحان و داخل مقام اطمینان ایلدیلر الایه
«انک ان تستطیع معی صبرا» دییه ایدی محصل خلوتخانه نهایت بولوب
چقد قلندره حسودلر نیجه قیل و قال و نار فتنه و فسادی اشغال ایتکه
باشلدیلر آخر حضرت مولانا ک بر اوغلی وار ایدی اسمنه علاءالدین
چابی دیرل ایدی سلطان علاءالدین سلجوقینک قیوچی باشبسی ایدی
و نیجه حسودلر انی اغوا و جواب ناسزا ایتکه غصبن شعله دار و ملاک
صبر و سکون تارومار ایلدکلرند بر شبیدی کسه ایله کلوب ایکی سلطان
حجرده مصاحبت ایدرکن حجره ک قیوسین دق ایلدیلر اول واقف
سریقین جناب حضرت شمس الدین احوالی بیلوب دیدیکه بنی قتل
ایتکه کلدیلر دعوت ایدلر دینچه حضرت مولانا دفعنه سالک اولدی
حضرت شمس بیوردیلر که امر حق بوتک اوزرینه جاریدر و قضایه
راضی اولق لازمدر دیوب بیوردیلر (شعر) آتیه تیر قضا چون قبضه
تقدیردن * مر دایسک سبک سپر قیل چک الک تدبیردن * باشه
یازیلان کلور تغیره یوقدر هیچ مجال * کل فراغت ایله واعظ سن بزی
تجویردن (نثر) محصل حضرت شمس مبارک سمرنی حجره دن طشره
چقار نیجه شمشیر ایله سرین بدن شریفندن جدا ایلدکلرند حضرت
برنهره اوروب اولیه صیحه ایلدیلر که یدیسی دخی عالم عقلمدن بیرون
اولوب بر زمان یاتوب بیهوش اولدیلر بعده عالم عقله کلدکلرند بر قاج
طمله قاندن غیرنی نسنه کورمدیلر اول زمانده قونیه ک یدی قیوسی
وار ایدی حضرت شمس سری الزنده یدیسنده ییله کورمشلر سماع
ایدرک عزم دبار جنان قیلوب تا واروب تبریزده پیرلرینک مباشرتی

ایله دفن اولغند (شعر) عارفان چون سفر ملک بقا میخوانند * از دم
تیغ تونکیر فنا میخوانند (نثر) و حضرت منصور مقام اختیار شهادتده
بیوردیلر (شعر) اقلونی اقلونی یا ثقات * ان فی قتل حباتا فی حیات
(بیت) زمانه کر فکند آتش بخره من عمر * بکو بسوز که بر من ببرک
گاهی نیست (نثر) ویدی کوند نصیره حضرت شمس قتل ایدن
علاءالدین جلای وفات ایلدی و حضرت مولانا جنازه سنی قیلدی
بعده حضرت شمس ایله عالم معینده ملاقات ایتدکرنده حضرت مولانا به
بیور مشلر علاءالدین نمازین قیلماقله بزه زیاده الم حاصل ایتدیگر
دیجک عالم غیبدن بشریت عالیه کلدکرنده امر ایدوب جله خالق ایله
علاءالدینک نمازین قیلدی (بیت) بدیرا بدی سهل باشد جزا * اگر
مردی احسن الی من اسا (نثر) روایت اولنور که حضرت منصور
میدان سیاسته احضار ایلدکرنده اول مبارک صاغ الینی قطع ایلدی
اصلا متضجر اولوب سرور ایله ضحک ایلدی بعده صول الینی قطع
ایلدی حضرت ینہ ضحک بلیغ ایلدی و خوف ایلدی که نرف دمدن
لونی متغیر اوله اولدم مبارک یوزینه روان اولان دم ایله لطف ایدوب
ترنم ایدرک بواباتی انشاد ایلدی (شعر) الله یعلم ان الروح قد تلفت *
شوقا الیک ولیکنی امنها * ونظرة منک ماسوعی ویا ملی * اشتهی الی
من الدنیا وما فیها * یا قوم انی غریب فی دیارکم * سلمت روحی الیکم
فا حکموا فیها * ما اسلم النفس الاسقام تلغها * الا یعلمی بان الوصل
یحیها * نفس المحب علی الالام صابرة * لعلی مسقمها یوما یداو یها *
(نثر) بعده منصور یوزن آسمانه طوتوب دیدی که بامولای (انی غریب
وذكرک اغرب منی وانا غریب بالاف القریب) بو حالده بر شخص ندا
ایدوب دیدی که (یا شیخ ما العشق) حضرت منصور بیوردی که (ظاهره مایری
وباطنه دق عن الوری) (قطعه) تحصیل عشق ورنی اسان نمود
اول * جانم بسوخت آخر در کسب این فضائل * حلاج بر سردار
این نکته خوش سراید * از شافعی نرسند امثال این مسائل
(نثر) وینه اول قتل (فی سبیل الله) اول غرقه دریای حنین
(منصور)

منصور حلاج قتل اولدقده بیوردرایش (ناسوتیتی هایت فی لاهوتیتک
فبحق ناسوتیتی علی لاهوتیتک ان تغفر لمن ابغی قتلی) (شعر) حجاب
چهره جان مپشود غبار تم * خوشامدی که ازین چهره برده بر فکرم *
چنین قفس نه سرای جوش خوش الحانست * دوم بگلش رضوان که
مرغ آن جنم (نثر) اولکونکه سرور عاشقان و پیشوای عارفان
حضرت منصور بر دار ایتدی حضرت شبلی علیه الرحه بیورر که
اول شب رب العزت ایله مناجات واقع اولدی دیمکه (الهی لم نقل
المحبین قال الی ان اجل الدیة فقلت یارب وما دیتک قال لقائی وجمالی
دیة المحبین من احب لقاء الله احب الله لقاءه ومن کره لقاء الله کره الله
لقاءه) (شعر) جلالک فی کل الحقایق سافره * ولس له الا جلالک
سازره (قطعه) پس دل و جانا فدا ی حسن روی تو کنیم * خیمه
جارا برون از کوز و مکان جاکم زینم (نثر) بومقامات عالیه و درجات
غالیه هر کسک کاری و بونیا ساز و ناز احوالی هر عاشق زاری دکلدر
شیخ رکن الدین علاءالدوله قدس سره العزیز بیورر که بروقت
حال کرده زیارت منصور حسین حلاجیه توجه ایتدم و مرقد
منوره لری اوزره مراقبه ایدوب روح شریف لربنی اعلا ی علینده
مشاهده ایلدم اولدم مناجات ایدوب دیدم که الهی بو حال نه حالدر که
فرعون (انار بکم) و منصور (انا الحق) دیوب ایکسی بر دعوی ایلدی
حال بو که روح منصور مقام اعلا ی علینده مقیم و روح فرعون درک
سجینده عذاب الیم ایله گرفتار جمیدر بو حال اوزره دریای حیرته
غریق و نار اندیشه ایله حریق ایکن کوش جان هانفدن بندا کلدی که
فرعون خود بیناک ورطه سینه دوشمکه همان کندوی کوروی بزی
کم ایلدی اما منصور هر حالده بزی مشاهده ایدوب کندوی کم
ایلدی بوماینده فرق پس یاردر (بیت) خو یشتن کم کن که تجرید این
بود * کم شدن کم کن که تفرید این بود (نثر) و فتوحات مکبته ابتدا
خطبه سنده حضرت شیخ اکبر (الحمد لله الذی خلق الانسان من عدم
وعدمه وعدم العدم وجود) بیوردی اوله مناسبه اشارتدر محصل

محصل بوطائفه علیه وجهور سانیه عشق خدا ایله مست وشیدا
 و ماسوی الهی بالکلیه قلبندن رها قلوب عشق و محبت ایله نفی وجود
 و واصل مقام محمود و مشهود اولوب عشق ایله شوریده حال و مستغرق
 نور و جمال اولمشلردر (نظم) عشقمکه درد و کون مکاتم بدید نیست *
 ز ابرو و غمزه هر دو جهان صید کرده ام * منکریدانکه تیر و کمانم بدید
 نیست * چون افتاب در رخ هر ذره ظاهره * از غایت ظهور عیانم بدید
 نیست (نثر) و اول فدوة المحققین جمال الملة والدين بیورر (رباعی)
 در مجلس عشاق قرار دیگرست * وین باده عشق را خمار دیگرست
 ان علم که در مدرسه حاصل کردی * کاری دیگرست و عشق کار
 دیگرست (شعر) عندی دموز کنوز لبس یدر کها * من امة العشق
 الامن علی فرا (نثر) و اول مرشد کاشنی دده عمر کاشنی بیورر (قطعه)
 عشق سز آدم واره من نکر به * حقه واران عشق ایله کر کرک * یولده
 قالور بی هنر و سخت و سست * جست کرک یولده هنرور کرک (شعر)
 و اداب ارباب العقول لدی الهوی * کاداب اهل السكر عند اولی العقل
 فلا تمدان قال صب و منیم * من الوجد شبتا لا یلیق بذی الفضل (بیت)
 بیهوش دامن عفوی بذات من مست * که اب روی شریعت باین قدر
 نیرود (نثر) ایمدی ای پیر نادان و بد سیرت و غافل صورت پرست
 بو حال که کوشش و بو حرکت اوزره جنبش ایچیک سز شمس بیلر
 و روح پاک قدس بیلر نیجه اولور سز اما نمده سیاه کیکنن اکانس بیکر
 و سر بریده کلاه ایله مشابهنکر و یابرهنه یورمکنده تبعیتکر وار اما آنلرک
 ایلبدی عبادات و طاعات اوزره شریعت مطهره به تابع و رایات
 سنن اسلامیه بی رافع اولیوب مجرد قال ایله شمس بیلر ایز دیدیککر طرز
 نادانه و سمع بیکانه دکلیدر ز بر اول واصل مقام تمکین جناب حضرت
 شمس الدین گاه نمده سیاه ایله بوشش ایدر لدی اما آنلرک هر برنده نیجه
 اسرار رموزو معانی لطیفه هر موز ایدی اکثریا سیاه نمده کید کلرینه
 غالباً اشارت شریفلری بو اوله که (خیرایاس الصالحین هو الاسود)
 معناسنی رعایت اوله و بردخی مضمون بالاتراز سیاهی رنگ دیگر نباشد

(و معنای)

و معنای سران (نور سینه فاش شد از عالم ذات) فحواشی اوزره اون
 سیاهده نیجه اسرار خفیه مخفی در جله دن بری س ویدای قلبکه
 مظهر (ماسوی ارضی و لاسمائی ولیکن و معنی قلب عبیدی المؤمن)
 مفهومی ظاهر در نقطه دیده انسانکه سموات و ارضیه حاویدر
 اول نور سیاهک دریای بی بابتدن بر قطره و شمس حقیقتدن بر ذره
 ایلبکی مشاهده در و بری دخی سیاه غیری لونه کبر معنی قابل دکلر
 حضرت شمس سیاه بوش اولمغه اشارت اولدر که بر رنگ ایله هم رنگ
 اولد که غیری رنگه کبر مک قابل دکلر دیمک اوله بری دخی ازدهای
 نفسی مقبول و مراداتن ویرمکنده غنول ابلیوب دل خانه سین ماسوادن
 ماری و عشق خدا هرون و بیرونه ساری اولوب دل عاشقان کعبه
 عرفان اولمغه وجودی مانند بیت اله و مثال کعبه سیاه کید و کنه
 اشارتدر (قطعه) دل بدست اور که حج اکبرست * از هزاران کعبه
 یکدل بهراست * کعبه بنیاد خلیل از راست * دل نظره گاه جلیل
 اکبرست (نثر) عن ابن عباس رضی الله عنهما انه قال « من التپی
 صلی الله علیه وسلم برجل وهو متعلق باستار الکعبة وهو یقول
 اللهم انی اسئلك بحرمه هذا البیت فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم
 یا عبد الله سل بحرمته فان حرمه المؤمن اعظم من حرمه هذا البیت »
 و حضرت شیخ اکبر بیورر (شعر) لقد طاق خیر الناس بالکعبه التي *
 یقول دلیل العقل فیها بنقصان * و قبل احجارا بها وهی صامت *
 و این مقام البیت من قدر انسان (نثر) و سر بریده کلاه کید کلرینه
 اشارت اولدر که عاقبت راه عشق ایچره سر بریده اولمگرینه انها و دل
 و جان ایله قضایه رضادر (شعر) و تذبذب عذب و سخطکم ارضی *
 و قطعکم وصل وجودکم عدل (نثر) بو معنای اشارتدر و دخی ای پیر اسیر
 قال وای ناکرم سر حال بز قطب عالم و کزیده بنی آدم و جام محبت ایله
 مست و مدهوش و عشق ایله ماسوی الهی فراموش قیلر ز دیور سز
 اما اولیه دکلر سز ز راقطب عالم و کزیده بنی آدم اولدر که تلویثات دنیادن
 مرآت خاطرین بجلا و صبقله توحید ایله قلبی آینه جهان نمایده که

نقوش دو عالم انده نمایان و صورت جله اش - با آنده عیان اولوب ناظر کون
و مکان و واصل محل ایقان اوله و جام محبت ايله شول شخص اوزین
فراموش ایدر که سزک کی خود فروش و باده غرور ايله بیهوش اولوب
کندوبی بوقدر مدح و ثنایله تعریف و ولایت و کرامتدن دم اورده یوب
وجودین توصیف (حافظ) بسر جام جم انکه نظر توانی کرد * که خاک
میکده کحل بصر توانی کرد * توکز سرای طبیعت نیروی بیرون *
کجا بکوی طریقت کذر توانی کرد (نثر) زیرا مقام رجاله واصل
و نیستلک عالیه داخل اولدقدنصکره اوصاف بشریه دن خالی و مرآت
درونی مجلا اولوب صافی اولدقدن تجلیات خدا ايله مست اولان عزیزه
اولدم ظهور و خانه وجوده سلطان عشق عبور ایدر و دخی چار ضرب
اولوب کندیلری اول عشق خدا ايله مست اولان عزیزه یعنی جناب
حضرت شمس نبریزه تشبیه قیلرز دیر سز اما حضرتک چار ضرب
اولدبغی کتب مابه الاعتماده مسطور دکلد اما و لئن سلم جار
ضرب اولدبغی تقدیرجه دخی انلرک هر وضع شریقلرنده نیجه اسرار
غامضه منکوز و طرز و آیینلری نیجه مخفی حاله رموزدر مثلا سر بریده
کلاه سر و جاننی بی اشنابه حق یولنه اول حضرت کی فدا ایدلره
روادر سزک کی تن پرور محب دنیا اولنه سزا دکلد زیرا سز بورموز
خفیه دن بیخبر و مجرد تقلید کسوت ايله مقام شمعیدن اثر حاصل ایتکیز
محمل شبهه در زیرا اول مست خدا حضرت مولانا سلطان العلام
حضرتلرینک ولد ارجندی و وهب خدا ايله عالم طفولیتدن باغ ولایتک
سر بلندی ایکن حضرت شمس ايله ملاقات ایتدکلرنده نیجه ار بعینلر
چکوب کیجه قائم کونرز صائم اولدیلر (بیت) دادحق را قابلیت شرط
نیست * بلکه اندر قابلیت دادوست (نثر) اما سز لباس زهد و تقوی ايله
پوشش و عبادات و طاعات ايله کوشش ایتیموب حقیقت حالدن بیخبر
وزبون نفس حبله کرسز باری بعنایت حی و قیوم شمس سلیکی سزه
معلوم ایدلم اولاشمس اوج حرفدر شمس یلک معناسنه ظرفدر اول
حرفی شهنشیر شبن شفا و شفقته اشارتدر یعنی شمسی اولان کیمسه

اول تیغ مجروحی و وطن اصل سندن جدا اولش روحی مقتضیات
نفسانیه و تلوثات شهوانیه ايله تن پرور پریشان حال و مشوش البال
و ابترا یتیموب ریاضات و طاعات و مجاهدات برله روح پرور اوله زیر روحه
رحم و شفقت اولدر که مناهیدن اجتناب و مشرف « مقام طوبی لهم
و حسن مأب » اوله اول سلطان عاشقان و سرخیل معشوقان مطاوب
جان و دل و دین مولانا جلال المله و الدین حضرتلری حسام الحق
و البقین حضرتلریسه بیوردیلر که با حسام الدین بکا شیخم برهان الدین
محقق ترمذی روح الله روحه و زاد فی غرف الجنان فتوحه بواوچ بیقی
یادکار بیورمشلردر سندنخی خاطر کده طوت دیو بیوردیلر (شعر)
الروح من نور عرش الله مبدم ها * و تربة الارض اصل و الجسم و البدن
قد الف الملك الجبار بینهما * لیصلح القلب - ول العهد و المحن * الروح
فی غربه و الجسم فی وطن * فارحم کیمیا حرینا نازح الوطن (نثر) و الی
هذا اشارالرئیس بقوله (شعر) و اظنها نسبت العهود بالجی * و منازل
بغراقها لم تقنع * الفت و ما انست فلما واصلت * الفت فجاءه الخراب
البلقع (نثر) ایکنجی حرفی میدر میم معرفته و محبتیه اشارتدر یعنی
شمسی اولان آدم عارف حقایق اشیا و می محبت ايله مست و شیدا
اولوب علم و عمل ايله کامیاب واصل مقام « طوبی لهم و حسن مأب »
اوله اوچنجی حرفی سهندر سین سره اشارتدر یعنی شمس اولان کیمسه
مجاهدات کثیره ايله عین البقین شهود تام ايله حق البقین مرتبه سینه
ایرشدیروب صاحب سر توحید اولدقدنصکره سار طالب لره دخی
رهفون و ماصدق « الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون »
برله خوشحال و مرفه البال اوله ایمدی سزه شمس یلک و روح قدسیلک
باینده بوقدر قیل و قال و بسط مقال اولندیکه اگر ادراک و فهم مکر و ارایسه
بو کلام سعادت انجام ايله عامل اولوب طریق ابراری اختیار ايله
سالکان ذوی العرفان زمیره سندن اولور سز و الا بو وادی حیرته
و ضلالتده قالور سز دیوب خواجه جهان اوغلی نتیجه جان ايله
عادت معهوده اوزره خلوتخانه سینه روان اولدیلر چون جه - ور

شمس-بان خواجه جهانن بوکونه الفاظ درر باری گوش این-دیلر
اولدم هزار خجالت و شرم ایله خانقاهدن طشره جیقوب عزم راه ایندیلر
ایرتسی خواجه جهان عادت معهوده اوزره صلوة صبحی ادا و شکر
خدا ایدوب خلوتخانه لرندن خانقاهلرینه کلدیلر کوردیلر که شمس-بان
سفر قیلوب روانه اولشار اولدم متاد اوزره مقاملرینه کوب اوغلی نتیجه
جان ایله مصاحبه باشلوب دیدیکه ای چکر گوشم وای سرور سبیم
بد مذهب و دون مشرب اولان جواهر اهل بدعت و طوائف خارج
از سنت و جماعتکه بو خانقاهه کلوب کیدرلر هر طائفه ک ابتدا پیرلی
سالك مسالك شریعت و مالک ملک طریقت و حقیقت هر بریسی
نور عرفان ایله منبرلر و پیشه زار حقیقده شیرلر و میدان ریاضتده دلبرلر
ایدی «رحمة الله علیهم و علی من توسل بالحق الیهم» اما بو عزیزلر
کمی سالك مجذوب و کمی مجذوب سالك و کمی مجذوب صرف ایدی و کمی
سالك هشیار و صالح دیندار و متمسک جبل شرع متین و واصل مقام
تمکین بو ذکر اولنان اولیاه کرام و مشایخ عظیم بر مضمون منیف «اینها
تکونوا بدرکم الموت ولو کنتم فی برج مشبده» و بر معنای (شعر)
الموت کاهس و کل الناس شار به * والفقر باب و کل الناس داخله (قطعه)
بر سرای کهنه دلگیر دنیا دل منه * رخت و جان بردار و بار دل بدین
منزل منه * ساحل دریای جان اشوب هر کست این سرا * هان
بترس از موج دریا رخت بر ساحل منه (نثر) زیرا خاص و عام
شیر موتک پنجه سندن خلاص اولوق حد ام-کاندن بیرون
اولمغه (بیت) اگر صد بمائی اکر صد هزار * بخاک اندر دوسر
انجام کار * فحواسی اوزره اول عزیزلر جام موتی نوش ایدوب (بیت) کمال
میر که جهان اعتماد را شاید * که لازم عدمست آنچه در وجود اید
(المؤمنون لا يموتون بل یقلون من دار الفناء الی دار البقاء) دار اخرته رحلت
ایلدکلر نده سجاده لرنده خلیفه اولنلر یا خلیفه سنک خلیفه سی اولنلر هر ورا یلم
و عبور شهو را عوام ایله حضرت ابراهیم خلیل علیه السلام د نصکره مجوسیلر
و حضرت موسی علیه السلام د نصکره یهودیلر و عیسی علیه السلام د نصکره
(نصرانیلر)

نصرانیلر شمر یعتلرینی قویوب راه ضلالتده دوش-دکلری کبی پیرلر یک
عزم ایلدکلری راه راسته سفر و بو زخارف دنیا دن گذر ایده مبوب
مش-نهیات نفسانیه و مقتضیات شهوانیه دن بری اولما مقله وادی
نفس املرده سرسری کشت و گذار و هر شب بر گوشه ده قرارطوب
همان مجرد دالرنده اول عزیزلر قبل و قالی قالمشدر و زعم فاسد لر پنجه
کونا کون برر کسوت عجیبه و صورت غریبه پیدا ایدوب کیمی پیرلی
عالم جذبه ده ایکن باشلرینه بر کلاه عجب و اطوار غریب پیدا
ایدوب هر کز دائرة شمر یعتلر بیرون و نیجه جهله بی بودلر تزییر ایله
مفتون ایدوب اهل دلیری منفعل و عالم ایچره هم ضال هم مضل اولوب
هر بریسی وادی ضلالتده هالک (و اعود بالله من ذلک) دیو خواجه
جهان اوغلی نتیجه جان ایله سوبلشور کن کوردیلر که ینه بر جمهور
پر سرور ظاهر اولوب کلور * آمدن طائفه مولویان بخانقاه خواجه
جهان * جمهور معنوبلر سرور مواویلر واقف اسرار مت-ویلر و عارف
ابرار قنوبلر باشلرنده بر کلاه بی ترک و سبز استوار چکر مشلر مثال برک
و کلاهلری اوزره بشرق و لاج مقصداری صارلش دستار و طیارسانلر
قومشار بر سنت احمد مختار و کردنلرنده بر ردا و لباسلری بیاض صبا
بر موجب سنت چشملری مکمل بر فرموده شریعت لیلری مکمل
و کندیلری بیجل و طرز پسندیده و اسلوب خوش و اهنگ تکیرات
و دف نای و هوی های ایله خواجه جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر
خواجه جهان دخی استقبال ایدوب انلری بو صورت مقبوله و سیرت
معقوله برله مشاهده ایدیچک خوش حال و مرفه البال اولوب هزار
اعزاز و اکرام ایله خانقاهه کتوردی و خدمتکارلر ینه اشارت
ایدوب مثال فرش بوقلمون بساط نم کونا کون بسطط ایندیلر
بعد الطعم خدای عزوجل حضرت تلیزینه ثنای ایدوب بعده پیران پیشقدملر یک
ارواحی یاد و صاحب خانقاهه دعا ایدوب بعده آیینلری اوزره نیرنلری
نوازلقه و دفنلری دفافله و قدوم نلری اصول بنداکه و خواننده لری
ذغم دلس-وز ایله تحریرانه و سائرلری سماع ایله وجد و حالاته دوشوب

صفای شوق ایله مثال بحر محیط جوش و خروش ایدوب بعده خاموش
اولدیلر اولدم خواجه جهان دخی کریبان نفکردن باش قالدیروب
خوش کلدیکز درویشلر قدم کنوردیکز دل بشلر نه دیاردن کلورسز
ونه طائفه دنسز و سزه کیم دیرل و پیرکزی نه نام ایله یاد ایدرل دیدی
چون طائفه مولویان خواجه جهاندن بووجه ایله سوال کوش
ایتدیلر خلیفه لری اولان درویش عارف قنوی فی الحال دیز اوزره
کلوب زبان ملج وادی فصیح ایله دیدیکه ای خواجه بزقوبه دن
کلورز وجهه من قنویلر بو پیرمک نامنه واقف قنوی و بو پیرمک
پیرینه کاشف هروی دیرل پیران سالک طریقت و میران ملک حقیقتدر
دیوب خاموش اولیجی اولدم پیرواقف قنوی دهان ملاحات آچوب
زبان فصاحت ایله جوابه آغاز ایدوب دیدیکه * جواب دادن پیر
مولویان بحضرت خواجه جهان * ای متمکن طریقت وای داخل
باب حقیقت ای خواجه شریف اقران وای لطیف اخوان ای متمسک
عروه وثقی وای آخدرسن (لانیفصام لها) ایدمی در کلام کوش جانه
کوشوار و سنی آیین مولانادن خبردار ایدوب واقف حقیقت حال
وعارف سر بال قیلوب روی معیندن سکارفع نقاب و دیار عشقندن
فتح باب و نره دن مشاهده آفتاب و قطره دن سیر دریای بحساب
و صدق حقیقتندن در نایاب بیان و عیان ایدوب و بو رموزی سکا بیان
ایده ا تا که بو حالکدن زیاده جه کوشش ایدوب مقصود اقصی به
واصل و کعبه مقصوده نائل اولوب سر مولانامزدن خیر و علم البقیندن
عین البقینه ارمک ایله سلطان عشقه بصیر اوله سن بیلکه بز چاکران
قطب زمان و زمین و خاکراه جناب جلال الدین و تحت دلد شاهمر
و برج جانده ماهمز و جان ایچره جانانمز و دو عالمده مطلوبمز مولانادر
(بیت) عاشق مز محبوبمز متلای روم * در دیمز درمانمز متلای روم *
(نثر) و دخی ای خواجه بز عالم علم معنوی و واقف اسرار مشنوی اولوب
جام محبتدن نوش و مثال دریا جوش و خروش ایدوب جبه و جسمی

چاک ورویمز آلوده خاک قیلوب صدای فی ایله نالش و شوق سماع
ایله کوشش ایدوب جان و دلدن نالان و نار عشق ایله درونمز سوزان
ایدرز زرا بز آواز فی ایله سالک و صدای جان سوزان ایله راه
محبتده هالکز (شعر) هر سر آغاز ایلد کجه نای عشق * جوش
ایدوب کم کم اوردی یای عشق * (بیت) سوزش فی جسم و جان
احراق ایدر * نیجه جسم و جان جهان احراق ایدر (نثر) زیر بنده
نیجه اسرار متین اولمغله جناب حضرت جلال الدین لغتتاح مشنویده
بیورر که (مشنوی) بشنوازی چون حکایت میکند * از جندا
پهها شکایت میکند (نثر) ایدمی ای خواجه جهان وای سالک
مسالك عرفان سنی سرندن خبردار و حقیقت مافی الضمیری سکا
اشمار ایدم بیلکه ای کامل بز کوار وای عالی و عالم همتدار فی
مستعار کنایتدر مرد کاملدن و هیکل جامع نوع انسانیدن زیرانی
ایله انسان کامل پيشنده جهت جامعه اولدر که فی تمی دل اولوب
دروننده سر تا با برشی اولمغله هر صددا که فی دن ظهور ایدوب
دمسازدن ایدیکی محل ریب دکلدر و دمسازدن دور اولدیغی کبی
صداسی منقطع و منعدم اولور پس سالک حقیقی اولزمانکه شمشیر
ریاضت ایله دخی کردن هوای نفسی بریده ایدوب مجاهده تامه ایله
شمع چراغ روحی دست قدر ایله سوزان و پرده حجب ظلماتیه فی
برطرف ایدوب و یران ایدم اولدم کدورات نفسانیه دن مثال فی درونی
خالی و مرآت ولی صبقله توحید ایله مجلی اولوب صفای اولدوده
جلباب بشریت دروننده بیرون و آثار تجلی الهی قلبنده محزون اولوب
(و بی بنسطق و بی بصیر و بی بیبطش) فحواسی اوزره (هرچه کوید
از جانب خدا کوید نه از جانب خود) مناسبنه ماصدق اولور نعمه
الله ولی بیورر که (نظم) شیخ مرشد جنید بغدادی * مصر و معنی
دمشق داشادی * کفت می سال شد که من از حق * سخن
کفته ام بحق یا حق * من بحق کفته ام سخن بخدا * خلق کوید
سخن کند بابا * سخن حق بحق بودای دوست * که سمیع و بصیر

و کوبا اوست (نثر) و کتاب الهیہ نطق رسول اکرم صلی اللہ
 علیہ وسلم افتدیمز ایچون حق جل و علی بیورر کہ « و ما یطقی من
 الهوی ان هی الا وحی یوحی » و جای آخردہ « و ما رمیت اذ رمیت
 ولكن الله رمی » و بر محلدہ « ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله »
 و بر محلدہ دخی « و من یطع الرسول فقد اطاع الله » وارد اولشدر
 پس او ایاء کرام و مشایخ عظام دخی بحالی و مزایای رسول اکرم
 صلی اللہ علیہ وسلم افتدیمز در انلک مرآت درونلرنده بر شی کہ
 منتقش و مرتسم اولہ بر تو نور محمدیدن منعکس اولور پس انلردن
 هر نه استماع اولنسه رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم افتدیمز دن
 استماع اولنش کی ایدیکی اظہر در زیر اجلہ اولیا فیضی حقیقت
 محمدیدن اخذ ایندیکی محل ربیب دکلدر و حدیث شریفی « اصحابی
 (کالجوم بایہم افتدیمز اہندیمز » فحواسی اوزرہ بوحالہ شاهد عدلدر
 و حضرت مولانا جامی بیورر کہ کلمات قدسیہ اولیا مقتبس
 مشکات حقیقت حضرت رسالت پناہدر نجمہ تعظیم قرآن و حدیث
 لازم کذلک انلک سخنلرنہ دخی تکریم و تعظیم لازمدر بردخی نی
 علی طریق التعمید بومعناہ اشارت اولور کہ لفظ نی ابکی حرفدر
 ایچد حسابی اوزرہ نون الی یا لون الشمس ایدر ایددی حرف سین
 دخی التمشدر ایددی لفظ نی (یسن) معناسنہ رمز اولور بسن
 ایسنہ بعض مفسرین قوی اوزرہ یا محمد دیمکدر بومعناہ بشنو
 ازنی عبارتی بشنو از محمد صلی اللہ علیہ وسلم افتدیمز معناسنہ
 اشارت اولور و بردخی سرنی اولدر کہ حبیب آلہ صاحب سربری مع اللہ
 مشرف « سبحان الذی اسری » و مکرم « ثم دنی فتدلی فکان قاب
 قوسین او ادنی » فحواسیلہ لیلہ معراجہ قرب خدایہ واصل و مقصد
 اقصی بہ نائل اولوب بی حرف و بی صدا یتش بیک کلامی رب العزتدن
 کوش جان ایلہ اصفا ایدوب بیدہ لیلہ معراجک قصص بر خصصندن
 صحابہ کرامی خبردار ایلوب بیوردر کہ حق سبحانہ و تعالی حضرتلری
 بکا بیلدر دیکی اسرار اویج قسمدر بر قسمک اظہارہ قطعاً رخصت

(یوقدر)

یوقدر و بر قسمک ائمہ بیان اولنسی امر اولنشدر و بر قسمک اظہار
 و اخفاسنہ مخیر قلنشدر دیو بیوردر قلرنده حضرت علی کرم اللہ
 وجہہ رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم دن التماس بیورر مشلر کہ اول
 مخیر قلندیمکز اسرار خفیہ دن بکا اظہار ایلک دیو رجا ایلدکلرنده
 رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم بیورر مشلر کہ یا علی جبرائیل ایلہ
 ربعدن اذن طلب ایلیم دیوب طلب ایلدکلرنده اول اسرار غامضہ نک
 برینی حضرت علی بہ مژدہ ایدوب بیورر مشلر کہ یا علی خدای عز و جل
 اول اسرار دن برین سکا اعلامہ امر ایتش اما زینہار کہ بوحالی
 کسہ بہ اظہار ایتیمہ سن دیوب بیوردر کہ یا علی حق جل و علایہ ائم
 ایچون رجا ایتدیمکہ روز محشر دہ احوالری مخفی اولوب خالق ایچندہ
 شرمسار اولیمہ و حسابلری بنم حضور مدہ اولوب اجنبی اتمک
 حاللرنہ واقف اولسنونلر دیدکدہ جناب رب العزتدن خطاب
 کلمدیکہ (سا حاسب اتمک بحیث لا تطاع انت علیہ)
 چونکہ حضرت علی بوسری کوش ایتدی اولدم درونی جوش
 و خروش قیلدی لکن کیمسہ بہ اظہار ایچوب بر کون صحراہ چیقوب
 بر چاہ بی آب کوردی اولدم حضرت علی مبارک باشنی اول چاہہ
 طوتوب بوسری صوت ایلہ سوبلدی وینہ در حال مدینہ بہ رجوع
 ایلدی بوحال اوزرہ برقاج کون مرور ایلدکدہ حکمت خدا اوزرہ
 اول ندا چاہہ تأثیر ایدوب بی آب ایکن جوش و خروش ایدوب صور
 روان اولدی و چاہدن طشرہ آقوب اول چاہک حوالسی بر کول
 اولوب قامشلر بتدی بعد زمان بر شہبان اول قامشدن بر قامش کسوب
 قوال ایلدی بر کون اول شہبان مذکور قوالی چالار کن رسول
 اکرم صلی اللہ علیہ وسلم افتدیمز استماع ایتدی اولدم حضرت علی بہ
 بیوردریکہ « یا علی الم اقلک لا تقل ذلک لاحد » حضرت علی دیدیکہ
 « ما قلت ذلک لاحد » حضرت رسول علیہ السلام بیوردر کہ « ما بال
 القصب یقول ذلک » حضرت علی بوحالہ تعجب ایدیچک حضرت
 رسول اکرم علیہ السلام حضرتلری بیوردر کہ (القصب یقول ذلک

الی یوم القیام» ایمدی حضرت مولانا (بشنو از نی چون حکایت
 میکند) بیورد قلمی بشنواز محمد صلی الله علیه وسلم تقدیری اوزره
 اولیحق نیک دیدیکی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت
 علی کرم الله وجهه حضرت زینب بیوردیغی حکایت شمول رحمت
 وروایت فراق عالم وصلت دیمک اولور که نی بو تقدیرجه اول حکایتک
 ترجانی و بی زبانی اولمش اولور والله اعلم بالصواب (از جداییها
 شکایت میکند) اگر خاطره خلجان ویرسه که بر مضمون آیه « وهو
 معکم ایما کنتم » فحواسی اوزره اولیا خدادن جدا دکلردر ایمدی
 ای خواجه کوش هوشک لایونکه سنی بوسرد خبردار و عارف اسرار
 و نائل درجه ابرار قبله ام اکاه اولکه اولیاء کرام علیهم سلام الله
 ماصب الغمام (بیت) سر ز هوا ما فتن از سرور بست * ترک هوا
 قوت پیغمبر بست (نثر) مضمونی اوزره اولزمانکه ترک هوا قلوب
 عشق ایله پوست بشریتدن بیرون وجذبه محبت ایله عالم عقلمدن دور
 و مفتون اولدقلرنده پی رنیکاک الله واصل آیه « وایمانتوا لواقتم وجهه الله »
 مشاهده سینه نائل عشق حق درون بیرونش محیط و محاط اولور
 بو مرتبه « فنا فی الله » تعبیر ایدرلر و مرتبه فنا ده استغراقه عالم جذبه
 و سکر دیرلر اول مالمده نیجه سی بیورلر ایش * من عرفنی عرفک فانا
 لا اعرف وانت لاتعرف » و بعضیلر اول حالد بویینی اوفورلر ایش
 (بیت) لانا دیه ولا ذکره * ان ذکر ی و ندائی بانا * و حضرت بایزید
 بو عالمده (لبس فی جبتی سوی الله) دیو بیورلر ایش و نیجه عشاق
 دخی بو عالم استغراقده بوایاتی ورد زبان قیلورلر ایش (بیت) چو ممکن
 کردامکان بر فشانده * بجز واجب دکر چیزی نماند (دیگر) صد نشان
 دارند محو مطلقند * چه نشان بل عین دیدار حقند (نثر) اگر چه
 اولیاء کرام و مشایخ ذوی الاحترام هریری عالم جذبه ده ایکن سر و حدتن
 عبارات شتی ایله خبرلر ویرمشلردر اما جمله سنک معناسی واحددر
 (شعر) عباراتنا شتی و حسنک واحد * و کلی الی ذاک الجمال یسیر
 (بیت) جمله بکذاست اما منصف * جمله بکحرف و عبارات مختلف
 (قطعه)

(قطعه) فاعین سوی عین ففور صینه ظلمه * فن یفعل الی هذا یجد
 فی نفسه غمة (نثر) پس معلوم اولدیکه بو کلمات قدسیه و بو نفحات
 در افشان انسیه لر دنکه اولیا خدادن جدا دکلدر تکیم دینلشدن
 (بیت) مردان خدایا باشد * لیکن ز خدا جدا نباشد (نثر) اما از جداییها
 شکایت میکنند ده اولان جدالقی اولدر که اولیاء کرام و مشایخ عظامه
 الذلذائد تفصیل اولنان جذبه ایله عالم استغراقدر اول عالمدن و عالم
 حقه کلدکلرنده اول استغراق عالمک جدا الفقدن شکایت و حکایت
 ایدر زیرا علی الدوام لذت استغراق ایله مشرف اولقی نالار بلکه
 امر متعذر در زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن بر عالمده
 « لی مع الله وقت ولا یسعی فیہ ملک مقرب ولا نبی مرسل » دیو بیورمشدر
 و بر عالمده دخی « حضرت عایشه رضی الله عنها وعن ایها کلینی باجیری »
 دیرلر ایمدی محصل کلام جدالقی ذکر اولنان عالم استغراقدن بو عالم
 حقه کلمک جدا الفیدر (بیت) دیدار مینایی و پرهر میکنی * بازار خویش
 و آتش مانیز میکنی (نثر) و کشف انبیا و اولیاء دخی بو قیلدندر متصل
 بر حال اوزره دکلدر تکیم اول پیر روشن ضمیر و اسمان نبوده مهر منیر
 محبوب القلوب جناب حضرت یعقوب علیه السلامدن قصه حضرت
 یوسف علیه السلام سؤال اولندی دینشکه (نظم) ز مصرش بوی
 پیراهن شنیدی * چرادر چاه کنه شانش ندیدی * بکفت احوال
 مابرق جهانست * دمی یییدا و دیگر دم نهانست * کهی بر طارم
 اعلانشبنم * کهی بر بشت پای خود نبینم * اگر درویش در حالی
 بماندی * سر دست از دو عالم بر فشانیدی (نثر) اما بر مقتضای
 « وهو معکم ایما کنتم » فحواسی اوزره جمله خلق بر نفس حقدن جدا
 دکلردر (قطعه) دوست نزدیکتر از من یمست * وین عجبتر که
 من از وی دودم * چه کنم تا که توان کفت که * و در کنار من و من مهجورم
 (شعر) بضیق فی کل ارض لا اراک بها * عندی و لوانها روض و عذران
 و حیث کنت معی فالضیق منسع * سم الخیاط مع الجیبوب میدان
 (نثر) بردخی جدا الفقدن شکایت اولدر که ارواح انسان اشباحه

نملقدن اول تقرب خدا ايله مشرف اولوب مست و شراب و تجليات
جمال و مطروب طرب حسن نعمات « الست بربكم المنعالم » فحواسی
اوزره نائل ثمار روضه الوصال و ناظر انظار رباحين الكمال و متشم
شمائم ازهار الحفايق و متشم نسایم انوار الدقایق و مطلع طوالع
شوارق الهدایه و مستلح لوامع بوارق الغنایه برله مشرف و مكرم ایدی
و قتا که امر الهی ايله مقام اعلادن اسفله هبوط ایدوب مضمون
(ع) چونکه بی رنکی اسیر رنگ شد (نثر) فحواسی اوزره اسیر رنگ
اولفله محجوب روحانیت اولدیکه عالم غیب ايله عالم شهادتدر بوابکی
عالم حجابی ایچون رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر
« ان الله تعالى سبعة آلاف حجاب من نور وظلمة فالحجب النورانية
من عالم الغيب الروحية والحجب الظلمانية من عوالم الشهادة الجسمانية »
بوقدر حجاب ایچره روح بره موجب « حب الوطن من الايمان » وطن
اصلبسنک جدالقدن حکایت ایتش اولور و فی زبان روحدن ترجان
اولور نتکیم صاحب قصیده برده بیورر (شعر) امن تذکر جبران
بندی سلم * مزجت دمعاً جرى من مقلة بدم * ام هبت الريح من تلقاء
كاظمة * واومض البرق في الظلماء من اضم (نثر) ناظم مرحوم رحمة الله
عليه وطن بدنی اولان ذی سلم نام موضعی ذکر ایدوب روحنک وطنه
اشارت ایدر و دخی ای خواجه ناج دین و دیانت وای شمع زهد و هدایت
طیلساندن مراد ملی لسان اولسنه اشارتدر (شعر) کمال المرء لافي الطبلسان
ولكن ذاك في طي اللسان * و حديث شريفه وارد اولشدر « من عرف الله
كل لسانه » و ابو هريره حضرت تری بیورر که « حفظت من رسول الله
صلي الله عليه وسلم و مائين من العلم فاما احدهما فبثته و اما الاخر
فلو بشته لقطع مني هذا الباعوم » و اول منصوص بنصه « ما انجيت
ولكن الله انجياه » و مشرف خطاب « ما كنت مولاة فعلى مولاة »
حضرت تری بیورر که « اوحدنکم ما سمعت من في ابی الفاسم لخرجتم
من عبدي وانتم تقولون ان عليا اكذب الكاذبين و افسق الفاسقين »
و اول زين دنيا و دين جناب حضرت زين العابدين بیورر (شعر) انی
(لا كنتم)

لا كنتم من علمي جواهر كى لا بر الحق ذو جهل فنقبتنا * و قد تقدم في هذا
ابو حسن الى الحسين و وصى قبله الحسن * يارب جوهر علم لواء روح به
لقيل لي انت بمن بعيد الوثنا * ولا استحل رجال مسلمون دمي يرون افج
ما يا توتنه حسنا (نثر) اول قطب الاحرار خواجه محمد عطار بیورر
(بيت) کر خبر داری زحی لا يموت * بردهان خود بنه مهر سکوت * و اول
مست خدا حضرت مولانا بیورر (مثنوی) هر که را اسرار کار اموختند
مهر کردند و دهانش روختند * و کتم اسرار ایچون بنه اشعار ایدر که (مثنوی
تانسکوی سرسلطان را بکس * تا نریزی قند را بیش مکس * کوش انکس
نوشد اسرار جمال * کوجوسوس صد زبان افتاد لال (شعر) رمزت
البه حدار الرقيب * و کتمان سر الحبيب حبيب اذا ما نال شيت في نوره
يقول ادع عبدی فانی قريب (نثر) و دخی ای خواجه محترم وای بازل
صنوف نعم بی ترک بکنا کلاهدن مراد واک رموزی بایسنده شرع
ما فی الفؤاد ایدلم بیلکه بوفلک بی ترک کلاهدن مثال ایدیکی بی قیل
و قالدر بزمدن سرمن فی الحقیقه کردونه مانند و عدیل و نورمن خورشید
و ابرومن ماه نوه دلیلدر زیر صورت انسان شمس و قدن احسن
ایدوکنه نص آیه « لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم » و حديث
شريف « خلق الله آدم على صورته » خود شاهدان عدلاندر نتکیم
جناب محمد مغربی بیورر (بيت) صبح ظهور دم زدو عالم بید شد
مهر رخت زمشرف آدم بدید شد (نثر) و حضرت مولانا بیورر (رباعی)
ای صوفی صافیکه خدا میطلبی * کوری اگر از خویش خدا میطلبی
در کوش دلم چنین خبر می اید * سر تا قدمت منم چرا میطلبی * و قرآن
عظیمه « وفي انفسكم افلا تبصرون » وارد اولشدر (بيت) عاشقانه
جام رنخی باهم نکر * سر در با ساقی ماهم نکر (دیگر) المؤمن مرأت المؤمن
ومن اسمائه تعالى المؤمن (دیگر) چون پرده برکشودند خود را بماداند
ممشوق و عشق دیدیم یک و بیود نمانان اهووی و من اهووی انا و محمد
مغربی بیورر (رباعی) ای نسخه نامه الهی که تویی * وی آینه جمال
شاهی که تویی * بیرون ز تو نیست هر چه در عالم هست در خود بصلب

هر آنچه خواهی که نوی * و جناب عمر ابن الفارض بیورر (بیت) ماللنوی
 ذنب و من اهوی معی * ان غاب عن انسان عینی فهو فی (نثر) زیرا نور
 خدا صورت انسانده جلوه کرد و حسن خوبان جمال لم یزایدن بر اثر ایدیکی
 مشاهده در (بیت) اعداد کون و صورت کثر عایش است فالکل واحد تجلی
 بکل شان (نثر) زیرا نور آفتاب حد ذاته متعدد و متکثر اولماز
 اما شبهای رنگارنگ اوزره تاب اورسه هربری بر رنگ ابله عیان
 و دیده عالمه الوان متکثره ابله نمایان اولور و مخدوم کرامی جناب حضرت
 جامی بیورر (نظم) آفتابی صد هزاران ابکینه تافته * پس برنکی
 هر یکی تاب عیان انداخته * جمله یک نورست امارنکهای مختلف *
 اختلاف اندر میان این و آن انداخته (شعر) و ما الوجد الا واحد غیر
 انه * اذ انت اعذت المرایا تعددا (بیت) نام یکی اگر یکی صد
 نهادهای عزیز من صد * نشود حقیقتش یک بود او بنام صد (نثر)
 زیرا نفس الامرده نور آفتاب لوندن مبرا و قازورات اوزره تاب
 اوزره نور شمسده اختلاف پیدا ایلماز زیرا جمیع صور مظاہر انوار
 حق ایدیکی عیان و دیده عرفانه نمایان ایدیکی محل کان دکلدر (شعر)
 در جهان فیض ذات او شد عام * خلق زان یافتند صورت و نام *
 نام و صورت چوازمیان برخواست * شد عیان ذوالجلال والا کرام *
 (نثر) و دخی ای خواجه سماعتی سراد اولدر که مثال چرخ دوار
 عشق و محبت ایل و نهار خانقاه عالمده دور ایدوب اراره و آسمان
 معرفتده سیاره اولوب صنع خدایه بصیر و حقایق اشیا به خیر
 اوافله نائل درجه عرفان و واصل مقام اطمینان اولورز محصل کلام
 ای خواجه صاحب احشام سکا آیین مرلویلکدن بو قدر قبل و قال
 و بسط مقال اولندی دیوب واقف قنوی طی طومار کلام سعادت
 انجم و ادای شیرین ابله اختتام مرام ایدوب خاموش اولدی
 * جواب دادن خواجه جهان به پیر مرابیان * چون اول واقف
 دین دولت و شمع جمع سنت و ملت و سیاح بیداء طریقت و غواص
 دریای حقیقت و همدم نسیم وصال و محرم حریم جلال اولان نور
 (دیده)

دیده عرفان اعنی جناب خواجه جهان پیر واقف قنویدن بو گونه
 کلمات عاشقانه و مقالات عارفانه و حرکات صادقانه و شکات رندانه
 مشاهده ایدیدی اولدم دهان ملاحظت آچوب زبان فصاحت ابله دیدیکه
 ای واقف موافق طریق مولوی و ای بارخ معارف تحقیق مشوی
 اگر سر بر دیدیکز برززه گوشهش و اباس تقوی ابله جامه فقری
 پوشش ایدرسکمز من حرف سمرنی بصیر و حقیقت مولانایه خبیر
 اولوب مقصد اقصی به نائل و عالم عشقه مولانا کی داخل اولور سر
 اما اگر عبادات و طاعتدن بری و عالم ایچره بیهوده سرسری کز مکه
 و مجرد لاف رکذات و شهوت و اغتساف ابله سعادت حقیقی به
 واصل اولوب شمره ولایت و کرامت حاصلا ایدر دیرسکمز بو جوابکمز
 محال ایدیکی بن غیل و قالدرد (بیت) چون لذات مجازی را بصدد
 محنت کنی * حاصل سعادت حقیقی را چه گونه رایگان یابی (نثر)
 اگر مجرد سکینه مولانا ابله مسکوک اولوب بوادی او هام و شکوک
 اوزره سلوک ایدوب « من تشبه برفه نوما فهو منهم » فحواسبله حرکت
 ایتکله مولانا حضرت تری فقراسی اولدو غمز بزه بسدر دیرسکمز (بیت)
 انا که ندانند و بدانند ندانند هم لاشه خری خویش بمنزل برسانند
 (نثر) مضمونی اوزره متصداق بریه سر عتله وصول ایتکمل مأمولدر
 و جناب مولانا سماع بنقده بیورر (السماع للقوم فرض و اقوم سنه
 و اقوم بدعة الفرض الحاضر و السنه للطالبین و البدعة للغافلین)
 بو تقدیر اوزره اریحقی بدستدن داری اولور کذا فی القاموس (الا
 اللاعب و ظن البعض ان حركة العشاق من هذا القبيل وهو بعض
 الظن) زیرا افلاک و ارضین عشق و محبت ابله دور ایتکده در تنکیم
 مولانا حضرت تری بیورر (بیت) جسم خاک از عشق بر افلاک شد *
 کوه در رقص آمد و جالاک شد نیه عشق جان طور آمد عاشقا *
 طور مست و خر موسی صعقا (نثر) روایت ایدر که سبب الطائفه
 جنید بغدادی حضرت تری صوفیه سماع ایدر کن مجلس بلند جالس
 اولدیلر و بهضایل تصور ایدیلر که سماع الکفته حرام اوله شهبه لک

دفع ایچون حضرت جنیده بوحال سهـ و آل اولاند قدده بیوردیکه « وری
الجبال جامده وهی تمر مر السحاب » و ابوالحسن بن نوری مجلس
سماعده جالس ایکن ناکاه جبهه زنده خون عظیم قنایوب روانه اولدی
قال نجم الدین الکبری (ذلك لاجل ترقی الحالة الی نهایتها فان الحالة
اذا الهیت ومقامها الروح والدم عرش الروح انتفتحت العروق وامتلئت
وانفطرت) (رباعی) چون بنده بذوق بنده فرمائنده * در کوی خرابات
همه رقصانند * از نفحه قول برقص آمده اند * زندان خوشنند
وجله سرمستانند (نثر) زیرا عاشق محبت واصل اولیحق بر مضمون
(ع) ان المحب لمن یحب مطیع * فحواسی اوزره امر خدای جائه
منت بیلور نتهـ کیم سجدده مخدوم کرامی حضرت مولانا جامی زبان
حضرت موسی دن بیان ایدوب بیورد (بیت) گفت موسی که بفرموده
دوست * سر نهده هر که بجان بنده اوست (نثر) ایدوب دعوی
محبت مجرد زبان ایله اولماز و سهـ که مولانا یه کیروب مولانا ک آیینی اوزره
کوشش ایتمک شجره امید بارور اولماز لازم کلدیکه بومحمد اول
منت عشق خدا جناب حضرت مولانا ک ابا عن جد عشق و محبت
ایله کوشش لرین بیان و کندیلرینک دخی حال لرین بر مقدار عریان
ایدوب خامه معجز بیان ایله نمایان ایده ام روایت ایدرلر که سلطان
العلماک نام شریف لری محمد بن حسین الخطیبی بن احمد الخطیبی البلخی
البکریدر پدر لری جانبندن ابوبکر صدیق رضی الله عنه جنابنه نسب لری
متهیدر والده لری شاه خراسان علاء الدین محمد بن خوارزم شاه دختریدر
و حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن خوارزم شاهه
عالم خوابده امر ایله شد که دختریکی حسین خطیبی به نکهه ایله
خوارزم شاه بیدار اولیحق حقه جد و ثنا ایدوب علی العجر وزیرین
حسین خطیبی حضرت لرینه خصوص هنر بور ایچون ارسال ایله شد
وزیر من بور خدمت شریف لرینه وارد قدده واقع حالی وزیر سو بلزدن
اول کشف ایدوب بیان بیورمشله اولدم علما و صلحایی جمع ایدوب
مقد نکهاح ایتمشله طغوز آیدن صکره بهاء الدین محمد کتم عدم صکرای
(مخزن)

مخزن اسرار دن عالم وجوده کلوب نشو و نما اوزره ایکی باشنده ایکن
پدر لری عالم آخرته عزم ایدرلر (رباعی) اولماز ابایه بوندن اوز که
شرف * که قاله یل زنده خیر خلف * چونکه در یتیم اوله حاصل
* کر سهـ کسته اولسه صدف (نثر) چونکه بهاء الدین حضرت لری
حد بلوغه ایرشیدی فضائل صوری و کالات معنوی حاصل ایتدی
برجهه کجه سی بلخک اعیانندن و علما و مشایخندن نیجه کسه ل سلطان
انبیاء علیه افضل التحایا حضرت لرینی واقعه ده کوردیلر که بهاء الدین ولدی
صاغ یاتنه المش امته خطاب ایدوب بیوردیلر که بهاء الدین ولدک اسمی
بعد الیوم سلطان العلما اولسون سیر دخی انی بو اسم ایله مسمی
ییلکزدیو امر ایدیک صباح اوچیه وز نفر علما و مشایخ سلطان
العلماک خدمته کلوب واقعه لرین عرض الیزدن اول کندیلر بیوردیلر که
سلطان انبیا علیه افضل التحایا حضرت لری بزه احسان ایلدیکی لقبی
خبر ویرمه می کلدیکر دیکر جله سی دستبوس ایدوب تحسین ایلدیلر
محصل سلطان العلما حضرت لرینک اوصاف شریفه لری اطراف اکناهه شایع
اولوب طالب محبت صمد عالی و نشنه آب زلال وصال اله لایزال اولن لری ارشاد
ایتدیلر روایت ایدرلر که مجلس وعظ و نصیحت لرینده خلقه بر مرتبه رفعت حال
کلوردیکه قابل تحریر و تفسیر دکلدر و نقل ایدرلر که کاهی مجلس
شریف لرینده عشقه متعلق سهـ و کلی اسرار غامضه عیان و بیان
ایدرلر دیکه نیجه عشاق تحمل ایده موب تسلیم روح ایدرلر دی
حتی اول زمانک فضلا سندن امام فخر الدین رازی ورشید الدین فنا یی
کی کیمسه رشک و حسد ایدوب محمد خوارزم شاهه غم ایدوب
دیدیلر که جمیع اهل بلخ سهـ پناه واکر رعایا جیمه بهاء الدین ولده تابع
اولمشلردر اکر خلق القا ایدرلر سهـ که سلطنت صوری ایله معنوی بی جمع
ایدوب اجرای عدالت و دفع ظلم ایچون بلخه شاه اول دیو سهـ و ق
ایتسه لر انلردخی مقتضای بشریت حکم و یروب قبول ایتسه ل
بهید دکلدر بز خیر خواهر اولمسه له حقیقت حالی سزله اعلام ایلدک
« و ما علی الرسول الا البلاغ المبین » دیوب خاموش اولدیلر محمد خوارزم

شاهه بوقبل وقال نأثير ايلدى بركون سلطان العلماء حضرتلرینه
برآدم ارسال ايلوب ديديكه لله الحمد والمده ملك علم وعمل كنديلره
مسخر وولايت ملك ياطنى دخی تصـ سرفلرنده ايدىكى اظهاردر و ابا
عن جد سلطنت ظاهرى خود كنديلرینه ميراث انلر طورركن
غيرده اولق محل الحاث دكلدر وجهه خلايق خدمت شريفلرینه
بنده وامر عاليرينه عبد افكنده اولشدر بوفقيه اجازت و برلرسه
اذن شريفلى ايله آخرديارى مقر وشـهر بلخدن بالكله كذرقيله لم
ديدى خبر مزبور سلطان العلماء حضرتلرینه وصول بولدقده
بيورديلر كه محمدخوارزم شاه بوملكى على طريق التحيق بزه و بر رز
ديدكلى جوابدن مراد بزي بلخدن نفي الملكـدر چونكه بزه اعدا
سوزيله جفا قصد ايلديلر اول تحقيق طريقـله و بر رز ديدكلى
ملكى تحقيق طريقـله تاتار كافرلرینه ورسـلر كـدر بزم قبولـدكلدر
بمحضور اولسونلر بزم سفر ايدلم وجواب حسوددن پریشان اولسونلر
ديوب فى الحال توابـنه كوج سفر تداركنى اماده ايدىكـر ديوامر
ايلدى خلق سلطان العلماء حضرتلرينك كتمك تداركنى استماع ايدىجك
دلارى پریشان اولوب حضرتك يانه جمع اولديلر بوحاله محمدخوارزم
شاه نادم اولوب غايت ايله خوف ايلدى واشـراف بلخدن حضرتـه
كيتمك رجاسـنه آدمـلر ارسال ايلدى لكن ممكن اولمادى اما عهدلرینه
الديلر كه هم بزكيدلم هم خلق ايله كنديلر مابينه شقاق واقع
اولسون ديديلر واول جمعه كوني خلفه وعظ ونصيحت ايدوب
بيورديلر كه ايشـته بزم سفر ايلدى يلاك واكاه اولك كه بزم عقبرده
تاتار عسـكرى كلوب خراسانى ويران ايدلم وخراسان خلفـه
شربت ايجورهـلر وملكـك ملكى روم پادشاهى الله هلاك اوله ديوب
غايت ايله كرم اولديلر وتكرار بيورديلر كه اى فخر رازى واى خوارزم
شاه واى سائر مبتدعلر سزلهـلر صد هزار امن وراحتـه يتشمش سزدر
عالم قابى ترك ايدوب بحر علم جسمانى ظلمـته مستغرق اولوب اول
عالم روحانيتك انواردن محروم ومغبون قالوب حيران ومست اولديلر
(بونجه)

بونجه روشنائى كيم اهل الله زمـه سندن حاصلدر بوعالمك قرا كوانى
سرك اوزريكـه تاريك اولشدر وبوغلبه اول سيدندر كه نفسـكـز غالب
عقلـكـز مغاوبـدر دائما سيزه شـمـدىكى حالى كـوسـتـروب عاقبتـكـزى
اكدر مـزاشـبو نفسـدر كه سزى كار اخـرتـدن محروم قياوب بد شـبهـه
سعى ايتدرر انكيچونكـيم سزدن دائما وسوسه وخيال فاسـد ظهور
ايدر وبونفس شـيطـانـدر ديويـهـورديلر وبرنـعه اورديلر كه نـيـجهـسى
تـحـمـل ايدـمـبـوب تسليم روح ايتدى وسائـرى مـر كـز دائـره عقلـدن
بيرون اولوب بر زمان بيهوش اولديلر ومبارك كورسـيلـرى جامـك
كوشـه سـنـدن تا وسط حقيـقه سـنـه كلوب كونا كون كرامـتـلـر ظهور
ايتدى اخر دوشـنبـه كوني بلخدن سفر ايدوب دارالسلام بغدادـه
متوجه اولديلر فرق دوه بر روايتـده اوچبوز دوه كـتابـلـرى چـكـردى
هر منزله كه وارلردى اول ديارك عز رز رينه رسول كرم صلى الله
عليه وسلم افتدمز واقعهـده بيورلرديكـه سلطان العلماء كلـبور اسـتـقبال
ايلاك ديوامر اولنوردى اول سـيـدن منـبه اولوب هر ديارك عز رزلى
اسـتـقبال ايدرلردى چونكه منزل بمنزل بغدادـه ايرشـدـيلـر شـيـخ شهاب
الدين سهروردى خبر آلوب جله مشايخ ايله اسـتـقبال ايلدـيلـر شـيـخ
زمان وصلتـده آتـدن اينوب سلطان العلماء حضرتلرينك مبارك ديزلين
پوس ايدوب خانقاهلرینه دعوت ايلدـيلـر سلطان العلماء بيورديلر كه علمايـه
مدرسه مناسـبـدر ديجك مدرسه مسـنـصره قونـدر ديلـر وشهاب الدين
سلطان العلماء حضرتلرينك مبارك چزمـلـرى چـكـدـيلـر اول اجـلـدن
بغدادك سائر مشايخى پيـنـده افتخار ايدرلردى واول آن خليفـه بغداد
كلوب سلطان العلماء ايله بولشـمـق مراد ايتدى رضا ويرمـدـيلـر زيرا
خليفـهـك ظلى شايـع ايدى غايـتـده وشيـخ شهاب الدين سلطان العلماء
حضرتلرندن رجا ايلـدـيكـه اهل بغدادى نصيحت شريفلى ايله
مشرف ايدلم انلردخى قبول ايدوب جمعه كوني وعظ ايتـدـيلـر جواب
باصوابلرى قلوبـه شـول دكلو نأثير ايلدـيكـه عالم كـريـهـدن خون
سـر شـكـرين روان ويدى كـسه عشاقـدن تسليم روح قيلدـيلـر وخليفـه

جانبه دخی نکران اولوب بیوردیلر که عن قریب کفره معلول کلوب
سنی قتل ایدرلر بویرا یکی کونی غنیمت بیلوب و جانب حقندن
نعمت عدایدوب ایامکی غفلتله کچورمه دیچک خلیفه اغلیوب جله
مناهی به توبه واستغفار ایتدی محصل سلطان العلاما حضرتلری بغدادده
ایکن جنکیر خان خبیری کلوب یتشدی و دیدیلر که تاتار خراسانی
و بلخی خراب و بیاب ایلدی و اهل بلخ جنکیر خانک اوغلنی قتل
ایتدیلر جنکیر بیحضره ور اولوب اهل بلخی قتل عام ییوردیلر
وعورتلرک قارنن یاروب جمللرین ضایع ایلدیلر الحاصل سلطان العلاما
حضرتلرینک خاطر شر یقلری انجمنکله هنوز دیار معبور اولوبوب
اکثری یری ویراندر حضرت مولانا مشنوی شریفده بو حال
تقدیر ایدرلر (مشنوی) تادل اهل دلی نایدرد * هیچ قرنی را خدا
رسوانکرد (نثر) محصل سلطان العلاما حضرتلری حج ایدوب قونیه
ناحیه سنه قریب اولدقدده سلطان علاءالدین خبر اولدی اولدم
قونیه خلقتنه امر ایدوب سلطان العلامک مبارک الارین بوس ایدوب
کندی سراینه دعوت ایلدیلر سلطان العلاما علمانک مکانی مدرسه در
دیوب آلتون با مدرسه سنه نزول ایلدی و سلطان علاءالدین برکون
سلطان العلامدن وعظ ونصیحت اینک رجا ایلدی انلردخی بیوردیلر که
قایقیلر دیدکلی مزار سنانده کرسی پییدا ایدک اول وقت قونیه نیک
مصلاسی اولمخده ایدی اطراف و اکثافده بو خبر ایلده جمع اولوب
حفاظان سورة الفارعة اوقودیلر و سلطان العلاما حضرتلری حشر
ونشر و قیامتہ متعلق حاللر بیان ایتدی اول دکلی اسرار غامضه
اظهار ایتدی که قابل تعبیر دکلدن حتی بعض روشن ضمیر اولان کسه لر
مشاهده ایتدیلر که مبارک نفسلرینک تأثیرندن ایکی مزار شوق
و ایکی شخص ظهور ایدوب دیدیلر که حق سویلرسن بز شاعدن
باذن الله حبسات بولوب حشر اولدق دیوب یننه حاللر یننه رجوع
ایتدیلر و مجلس تمام اولوب دعایه شروع ایلدیلر کونده جله مزار سناندن
ایکبشرال چیقوب امین دیدیلر و جله خاص و عام بو حال کوردیلر
(و منکر)

و منکر اولنلر محب و مرید اولدیلر برکون سلطان العلاما خسته
اولدیلر سلطان علاءالدین عیاده واروب حین مصاحبده دیدیلر که
سلطانم خدا شفا و یرسه مزاج شریفکز خوش اولوب تخته جلاوس
ایلسکز بن قولکز خدمت ایدوب هر نه بیوررسکز واروب همت عالیله کز
ایله فتحلرایسم دیچک سلطان العلاما حضرتلری بیوردیلر که بو خسته لکدن
بز آخرته رحلت ایدرز سزدخی از زمانده بزه واصل اولور سزدیوب ایکی
کوندنصکره آخرته انتقال ایلدی رحمه الله علیه و الی آیدنصکره علاءالدین
دخی وفات ایلدی ایمدی ای طالب سرحال جناب مولانادن دخی بسط
مقال ایدوب خانه معجزیان ایلده تحریر و تقریر ایدلم اول سند اولیا و عمده
اتقبا و مفتی اسرار الهی و مهدی اتوار نامتساهی اولان سلطان
عرفان جناب حضرت مولانا سنه اربع و ستمائه ربیع الاولینک
التنجی کونی بلخده کتم صحرای عدمدن عالم وجوده کلوب صحن
دنیا بی مشرف ایتدیلر و سن شر یقلری آلتی سنه ینه منتهی اولدقدده
روحانیلر ایلده اشنا اولوب روشنا اولدیلر شیخ شهاب الدین نقاش
سلطان ولد حضرتلرندن روایت ایدرلر که سلطان العلاما حضرتلری خط
شر یقلر بله برصحیفه ینه تحریر ایتدیلر که بنم جلال الدینم آلتی یاشنده ایکن
برجمه کونی بعض اکابر اولادی ایلده سطوح اوزره سیر ایدرلر دی
ناکاه بریسی ینه دیدیکه کلک سزکله دامن دامه صحرایلم جلال الدین
دیدیکه بویله حرکت جراد و کلک و هره کاریدر انسان بونلره مشغول
اولماز کلک سزکله اسمانه صحرایلم دینجه مولانا جان کبی نهان
اولدی اوغلانچققلر کریمه ایدوب سلطان العلاما کلدیلر وقضیه اعلام
ایتدیلر سلطان العلاما بیوردیکه غم چکمک شمندی کلور دیدی بر زماندنصکره
کوردیلر که مولانا ظهور ایلدی بکزی متغیر اولمش اوغلانچققلره
دیدیکه سیرلر اول سوزی دیدوکم کبی سبز پوش برجماعت بنی قاپوب
افلاک چقار دیلر و عجایب اسمانی بکا کوسزدیلر سزک فغانکز
و والد عزیزمک محبتی اولمیدی انده قالوب بو عالمه کزدم دیو بیوردیلر

اول زمانده مولانا اوچکونده بر صومن افطار ایدردی بزی کورکه
مجرد اول سلطانک کسوتن کیوب کونده درت بش کره طعام اکل
ایدوب بلکه محرماتدن دخی اجتناب ایتکله اول درجات عالیّه
ومقامات عالیّه دن دم اوروب نیجه قال وقیل ایده رز « اللهم وفقا
الى الصراط المستقیم وثبتنا علی التمسح القویم » راویان اخبار وناقلان
اثار شویله روایت ایدرلر که سلطان ولد زمانده مدینه منوره
ساداتندن قونییه بر شخص کلدی وارادت کتورمک قصدینه
سلطان ولد حضرتلرینک مجلس شریفلرینه حاضر اولدی و سلطان
ولد بو کیمسه بی کوریکجک خون سرشکن روان ایدوب سیده غایت
ایله تعظیم و تکریم ایلدی و سید ایله اولان کیمسه دل دبدیلر که بونلر
اباعن جد ضابط مفاتیح کیمسه مکرمه و بوسیدک جدی حالا رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن حضرتلرینک روضه
مطهره سنک شیخ الحرمیدر دیو تعریف و توصیف قیلدیلر و اول محله
حاضر اولنلر سلطان ولده سؤال ایلدیلر بوسیدی کورد که
بکا کزک حکمتی نه ایدی دبدیلر سلطان ولد حضرتلری بیوردیلر که
سیدک عمامه سی کبی عمامه دولامق بزم مولانا منک عادت ایدی
اتی کوروب عمامه مولانا خاطر بعه کلوب غریو ایتدم دیو بیوردیلر
سیده بعده بواحوالی اعلام ایتدیلر اولدم سید بسط مقال
ایدوب اجدادمن دن معنی شویله استماع ایدرز که اول مشرف
« سبحان الذی اسری » و مکرم « فکان قاب قوسین او ادنی » لیلّه
معراجده عرش مجیدده بر خوب صورت کورمشلر حلل جنت ایله
محلی و عمامه سی بواسلوب اوزره مطرادر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم افندمن حضرتلرینک خاطر شریفلرینه خوش کلوب جبریل
امینه سؤال بیورمشلر که بونجه عجایب و غرایب ارض و سماده و جنت
ورضوانده و ملائکه کورویونده که مشاهده ایلدم هیچ برنده
بوصورنده کوردیکم صفایی کوردم و بوکا محبت ایلدیکم کبی برشته
تعالق ایلدم ارواح انبیادنی یوخسه اوابادنی دیجک جبریل امین
(علیه)

علیه السلام بیورمشلر که صدیق اکبر نسلندن سنک امتک اواسه
کرکدر واسمی محمد اولوب شریعت و طریقه منتهی تکمیل دین و مغز
قرآنی نظم ایدوب اسرار متین بیان ایدوب اظهار و نیجه لری و اصل
درجه ابرار قیلوب سیرته و صورتده کندی زمانده سنک
موافقک اولسه کرکدر دیدی و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
معراجدن تشریف بیوردقده بواحوالی اصحابه خبر و یروب مبارک
عمامه سنی بواسلوب اوزره صاردی و حالا اباعن جد بزرده عامه
رسول الله تعالی تقلید ایدوب دستارمن بویله صارارز دیدکده سلطان
ولد و سائر علما و فقرا بو خبر مسرت افزادن شاد و خندان اولدیلر
روایت ایدرلر که حبیب الله و صاحب سریرلی مع الله الایة « و ما محمد الا
رسول قد خلت من قبله الرسل » و بر معنای « کل من علیها فان »
دار فنادن دار بقایه رحلت ایده جک زمانلرده صدیق اکبر رضی الله
عنه دیمشلر که یا رسول الله سائر انبیا و مرسلین صلوٰة الله علیهم اجمعین
حضراتی چوق عمر سورلردی سنز خود جله ک اشرفی سنز نیز رحلت
ایدوب کیمده یورسنز دیوب کریه ایلدکده رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم بیورمشلر که یا ابا بکر بنم برکون دعوت انلرک بیک کون
دعوتیجه در « علماء امتی کانبیا بنی اسرائیل » فحواسی اوزره بنم امتده
نیجه علمای عامل و فضلالی کامل ظهور ایتسه کرکدر هربری
اساس دینی تأیید و بنم شریعت و طریقه منتهی نأ کید ایتسه کرکدر
عالی علم و عمل ایله اراسته و ارباب حقیقی پیراسته ایتسه کرکدر
دیدکده حضرت صدیقک مبارک خاطر لری بر مقدار تسلی بولدی
مراد حضرت مولانا ایدیک محمل ریب دکلدی و بر روایت دخی
اولنور که مولانا حضرتلری ابتداء حالتده شیخ صدرالدین قونویدن
علم حدیث تعلم ایدرلردی و مجلس قرائته اون سکر کسه دن اشاغی
اوتورلردی شیخ صدرالدین برجهه کیجه سی عالم خوابده کورر که
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن چهار یار کزین ایله
در سخنا سنده مثال شمس تابان شمشه اوروب اوتوردیلر شیخ

صدرالدين وسائر اصحابی اباغ اوزره ال بغايوب مقام خدمتده
 طوررل ناکاه مولانا ظهور ايدوب حضرت رسول اکرم ونبی محترم
 صلی الله عليه وسلم مولانای کوردکده خندان اولوب ارامي
 ایچون مکان کوسه تردیلر بعداخلوس سرور کائنات صلی الله عليه
 وسلم حضرتلری یوررلر یا ابابکر عجب فرزند ارجندک واردر جله
 اتم انکله فخر ایدرلر دیو یوردیلر بعده صدرالدينه خطاب ايدوب
 یوردیلر که یا شیخ صدیق اکبردن حجاب ایتمه سینه که او غلامه
 جلوس درسه تخفیف ايدوب اون سکر کیمسه دن اشافی اوتوردرسر
 دیدکده شیخ حجاب وشرمسارندن ییدار وتغصیرندن هشیار
 اولوب صباحه دک او یومدیلر ومدرسه بوانه اصمردیلر که مولانای
 کوزت قارشودن ظهور ایدیچک بزه خبرایله دیدیلر بواب منتظر اولوب
 مولانا ظهور ایتدیکی کبی شیخه خبر ایلدی شیخ استقبال ايدوب
 بعده درسخانه یه کیردکده سجاده سنی تکلیف ایلدی حضرت
 مولانا سجاده ده اوتوره یوب عالم خوابده سلطان کونین صلی الله
 علیه وسلم حضرتلرینک کوسه تردیکی جایده جلوس ایلدی واول
 دکلو معانی و معارف بیان وعبان ایلدی که جله حاضر اوللر
 حیران اولدیلر بعده مولانا تجدد وضو ایچون طشریه چیقهوب
 ینه کلدیکی وقت بومصرعی اوقویه رقی کلدی (ع) چنان جستم چنان
 جستم که از خیر بیرون جستم (نثر) شیخ صدرالدين یوردیلر که
 مولانا چیرندر وچیرک طشره سی ندر دیدیکی کبی مولانا مثال روح روان
 دیدده حضاردن نهان اولدی وشیخ صدرالدينک خدمتده یکریدن
 زیاده صاحب مشاهده مرد حق بین وواقف سر یقین کیمسه لر
 وار ایلدی شیخ مولانادن نشان بولک دیچک آنلر اول مرتبه دقت
 واهتمام ایلدیلر لکن مولانا ک فنده ایدوکنی وفنده اولدیغن بیله مدیلر
 بعده شیخه دیدیلر که سلطانم ملائکه نک قنادرلی آلتنی دخی آرادق
 بولامادق دیچک مولانا سماع ایدرک وغزل اوقویه رقی ظهور ایلدی
 شیخ دیدیکه یا مولانا کاشفین سنی آرارلر کن فنده ایدیکر دیدکده

(حضرت)

حضرت مولانا یوردیلر که وحدت در یاسنده برکوپوک الشده کرانفش
 ایدم دیوب مفارقت ایلدیلر شیخ صدرالدينه جلوسده مولانایه سهل
 مساهله ایتکله رسول خدادن بوقدر عتاب اولیچق سائر تعرض
 وتخفیف ایدنلرک حالی خراب اولسی محل اریاب دکدر وشیخ برهان
 الدین یوردیلر که مولانای طفل ایکن یکریمی کره کردنده عرشه ایلدوب
 ینه فرشه کتوردم حتی بو عظمتی بولدی که شمعی مشاهده ایدرسر وشیخ
 صلاح الدین مطلی روایت ایدرلر که شیخ صدرالدين یوردیلر که اگر
 سید الطائفه جنید بغدادی وسلمان العارفين بایزید بسطامی حضرت
 مولانا ک واقف اسراری اولسه زدی طفلی یوز دیلر ایدی وجناب
 رسالت پناه صلی الله عليه وسلم «علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل» دیو
 یوردقلری بونلرک امثالی سلطانلردر محصل حال مولانای کاهو حقه
 تعریف ایتک مرکز دائرة امکانمزدن بیرون ایدوی معلوم عقلای
 ذوفنوندر ووجریده ده اطنابدن حذر اولوب اختصاص اوزره بعض
 مناقب شریفه لرین تسوید وتحریر ایلدک تفصیل حاللرینه طالب اوللر
 افلاک کبدان وسائر مناقب نامه لرندن مقید اولوب اخذ ایدلر ومقتاح
 السعاده ده مذکوردر که جناب مولانا محل وفاتلرنده اصحاب باصفارینه
 وصبت نامه لرینی بواسلوب اوزره تحریر ایتشلر «اوصیتکم بتقوی الله
 فی السر والعلانية وبقامة الطعام وقلة الکلام وهجران المعاصی والانام
 ومواظبة الصيام ودواء القیام وترك الشهوات علی الدوام واحتمال الجفاء
 من جبع الانام وترك مجالسة السفهاء والعوام وملازمة الصالحین الکرام
 وان خیر الناس من یفعل الناس وخیر الکلام ما قل ودل» ایدمی ای سالت
 مسالت معنوی وای عارف سرمشوی اگر قیسل وقالکره حالکر مطابق
 اولوب روش مولانا اوزره کوشش ایدوب شریعت وطریقت ایله سلوک
 اوزره ایکن دست ساقی ازلدن جام عشق نوش ورمضمون «جذبه من
 جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» اوزره جذبه محبت ایله بیهوش
 اولورسکر مولانا کبی استماع صدای نی وسماع سزه روا ایدیکی محل
 چون وچرا دکدر اکر اول عالم عشقه واصل وحقیقت سماع ونیه

حائل ايله نائل دكل ايسه كز مضمون الابه « واقوم بدعة » فحواسی اوزره
 عمل اولق لازم كلور نكیم مناقب مولاناده دخی بواسلوب اوزره مسطوردر
 زیر ارجولیت اولدر که کشی سالک اولدیغی راهک نهایتسه خیر
 و بوزخارف دنیا که دامنه کبر اولوب حقایق اشیا به بصیر اوله ایدی
 ای پیر واقف قونوی سنی واقف اسرار حروف مولوی ایدوب بیان
 و مافی الضمیری عیان ایدلم مولوی درت حرفدر هر حرفی مولویلاک
 معنائنه ظرفدر اول حرفی میسر میم مدام عشقه مست اولغه اشارتدر
 یعنی مولوی اولان کیمسه مدام جام محبت ايله مست وشیشه ناموسی
 وجهه و قیابی خالک اوزره بست ایدوب بر نفس عشقه قدن خالی اولسه
 ایکنجی حرفی و اودر واله و حیرانغه اشارتدر یعنی مولوی اولان کیمسه
 هر کسه محبت اوزره اوله اوچنجی حرفی لامدر لام لایه اشارتدر یعنی
 مولوی اولان کیمسه نظراقای جانان و هر شیشه نکران اولوب نظر عسرت
 ايله مرد حق بین و واقف سریقین اوله دردنجی حرفی یادری یا یقینه
 کتوروب قالی حال ایده دیوب خواجه جهان اوغلی نتیجه جان ايله
 یرلندن طوروب خانقاهدن طشهره خاوتخانه لینه عزیم ایلدیلر چون
 پیر واقف قونوی خواجه جهانندن بو وجهله کلمات معنویه بی کوش
 ایتدیلر هزار تحسین ایدوب علی السحر عادت اوزره عزیم راه ایتدیلر
 چون خواجه جهان اوغلی نتیجه جان ايله صلاة صبحی ادا و شکر خدا
 ایدوب خانقاهه کلوب کوردیلر که مولویلر عزیم سفر قیامتلر اولدم
 مکانلرینه جلوس ایدوب بر بریله گفتار ایدر کن کوردیلر که ینه بر جمهور
 پر نور ظهور ایدوب کلور آمدن طائفه ادهمیان بخانقاه خواجه جهان *
 گروه ادهمیان و چهره لری شمس تابان دیده لری مکمل و کندیلری
 مشکل سرلنده بر ربی ترک قبه تاجلر بنقط وسط حقیقه پسندنده بر بیوک
 نقطه وار فقط آیین واسلو بلری بر موجب سنت و حرکت و جنبش لری
 بر فرموده شریعت صلوات و توحید و تکبیرات و تحمید ايله خواجه
 جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه جهان دخی انلری بو صورت
 مشروع و سیرت مطبوع ايله کوردیلر که فی الحال استقبال ایدوب

خانقاهه کتوردی و اوکلرینه مثال فرش بوقلمون نعم کونا کون چکدی
 چون نعمتی نوش و ذکرت و توحید ايله جوش و خروش قبلوب خاموش
 اولدیلر بعده خواجه جهان دخی بسط مقال ایدوب دیدیکه خوش
 کلدیکز درویشلر نه دیاردن کلور سز و نه طائفه دنسز و سیره کیم دیلر
 و پیر کزی نه نام ايله ذکر ایدرلر دیدی چون طائفه ادهمیان خواجه
 جهانندن بو وجهله سؤالی کوش ایتدیلر فی الحال خلیفه لری اولان
 درویش رشید بسط کلام و تفصیل مرام ایدوب دیدیکه ای خواجه
 بز دیار بلخندن کلورز و فرزندان بلخیز بو پیرمنک نامنه شیخ حبید
 بلخی و پیرمنک پیرینه شیخ حامد کرخی دیلر هر بری امام صاحب
 صدر و همای رفیع القدر و مبارز جد و جهد و مجاهد اهل عهد
 دیلر دیوب خاموش اولیحق اولدم شیخ لری اولان حبید بلخی زبان
 ملیح و ادای فصیح ايله جوابه اغاز ایلدی * جواب دادن پیر ادهمیان
 بخواجه جهان * دیدیکه ای خواجه جهان عالیشان قدس وای عارف
 نکتهدان مقام انس ای قدوة طارم طریقت وای غرقه قلزم حقیقت
 بیانکه بزبندة پرورده عالی قدم جناب حضرت ابراهیم ادهم
 و جهله مزه یشرو مقتدا و کردر هی دیده لر یزده دوتیادر و اول سلطانه
 اقتدایتمکله انکشت نما اولوب نور دیده جهان و واقف سر کون
 و مکان اولغله کنجینه اسرار واقف و حقیقت حقایق عالمه عارف
 اولوب ملک ولایتده سرور و رطریق حقه رهبر و عارف بالله و واصل
 درگاه اله و دخی ای خواجه سنی آیتنزدن خبردار و کوش هوشکه
 جواهر کلام نثار و مافی الضمیری اشعار ایدلم ییلکه باشم زده کی تاج
 مدور قبله چرخ احضردر و بی ترک بدی قات اولسی سموات سبعة
 اشارتدر و تاجلر مزده اولان نقطه نجوم بی شماره مانند و مشابهدر
 و وسط حقیقه پسندنده اولان نقطه کبیره مهر و ماهه نظیره ایدبکی محل
 اشتباه ضمیر دکلدر یا خود فلکک تبر جور و جفا سینه هدف و قضایه
 رضا کوسه تر مکله شرف حاصل ایدوب سالک سالک مسکن و ممالک
 ملک معرفت اولغله سلطنت ایدره زریرا بزجسم زمین و زمانه جان

و حال عالم درمان اولوب مرشد طریق مستقیم و صاحب قلب سلیم
و قطب عالم و رهنمای بنی آدمز و الحاصل ای خواجه عالم تصوفدن
سکانه قبل و قال و بسط مقال اولوردی لکن عزیز لیمز بر مضمون
(من عرف الله کل لسانه) و بر معنای (ع) انرا که خبر شد خبری باز نیامد
(نثر) اسرار غامضه دن قبل و قالی منع بیورمشلردر اول اجلدن بوقدر
ایله اکتفا اولندی دیوب شیخ حبیب بلخی جوان آخر و طریق
ادهمیانده ماهر کچنوب خاموش اولدی * جواب دادن خواجه جهان
پیر ادهمیان * چون اول سلطان دنیاودین و سیرغ عنقای قاف یقین
و صادق کاردیده و جواب باصواب بسندیده و هر کلامی موافق
مقاصد عقل و شرع و هر مقالی مطابق قواعد اصل و فرع
اولان نور دیده عرفان اعنی جناب خواجه جهان شیخ حبیب بلخیدن
طریق ادهمیاندن بوقدر کلمات کرامت نما و حرکات ولایت کشا مشاهده
ایلدی اولدم دهان ملاحظت آچوب زبان فصاحت ایله دیدیکه ای شیخ
بیشوای طریق ادهمی وای زمره ادهمیانک کاشف سر بهمی بزعم
لدنیه محرم و بنده آستانه ابراهیم ادهمز و بر قطب عالم و قائم مقام
ابراهیم و عارف بالله و مقبول درگاه اله و سالک پیدای طریقت و غواص
بحار حقیقت دیر سزا اگر چه صورتده و کسوتده اول پرورده عالم قدم
جناب ابراهیم ادهم حضرت ترینه مشابهنکر و ار اما نقره صیارقه
درویشان قالب صورت سکه قلابان ایله مسکوک اولماز و تبر معادن
ارباب عرفان مسکوک اولماز ان الله تعالی لا یظترالی صورکم ولیکن
ینظرالی قلوبکم و ینتاکم (شعر) یا عالما بدیب النمل فی الظلم
یا کاشف الغم و انت یاحی یا قیوم لم تتم * (نثر) محصل درونکزیرونکره
مطابق و میدان محبتده سمند سیرتکز صورتکره سابق اولور سه
مثال حضرت ابراهیم حسن سیرت ایله صاحب قلب سلیم اولور سز
بوخسه مجرد تقلید کسوت ایله اول درجات عالیه و مقامات غالیه
وصول دعواسی کاردشوار ایدیکی معلوم عقلای روز کاردر زیر اول
کنج عالم عزات و کنجینه سر اردوات و داخل سر پرده حرم جناب
(ابراهیم)

ابراهیم ادهم دیار بلخه شاه صاحب احترام و امرینه جله عالم رام
اولوب عز و سلطنتله سرافراز و سریر شهنشاهیده ممتاز ابکن متصل
حب فقر دروننده مقر و محبت حق فؤادینه اثر قلوب اندیشه وصول
حقه جستجو و تک و اوزره لیل و نهار درگاه خدایه هزارزار ایله عرض
اسرار ایدوب خون سرشکن ایشار و طالب درجه ابرار اولوردی
اتفاقا بر شب جامه خوابنده یا تورکن سقف سرای اوزره حرکت
پای استماع ایتدی اولدم ندا ایتدیکه نه کشیده نه بوزمانده بنم
سرایم سقنده کررسن دیچک سقک اوزرندن بر صدا کلدیکه اشتر
ضایع ایلدم انی طلب ایدرم حضرت ابراهیم دیدیکه سقف اوزره
اشتر نیجه طلب اولنور اولدم سقک اوزرندن بر ندا کلدیکه ای غافل
یا اطلس جامه خواب ایچره حق جل و علی حضرت تری نیجه طلب
اولنور بنم اشتر طلبم سنک حق طلبکدن عجبمیدر دیچک حضرت
ابراهیم وجودینه اضطراب و صباحه دک بخواب و بو خطاب ایله
یهوش و جام عتاب ایله سرخوش اولدی و بردخی نقل ایدر لر حضرت
ابراهیم ادهمه سبب فراغ سلطنت و باعث اختیار مسکن اولدر که
بر کون عزم شکار و تماشای کوهسار قیلرکن عالم حیرته مسکرن
و خدامندن بر قاج فرسخ مهجور اولوب هانفدن بر ندا اشتریدیکه
یا ابراهیم موت سنی خواب غفلتدن بیدار ایتمزدن اول سن سنی بیدار
ایله بو صدا ایله مدهوش ابکن نظرینه بر آهو دوش اولور اولدم
حضرت ابراهیم صیدنه تیر و کان ایله مقید اولیچق اهوی مسکین
باذن الله المنان زبان فصیح و ادای ملیح ایله نطقه کلوب دیدیکه
(الهینا اخلفت ام یهنا امرت یا ابراهیم) چون حضرت آهودن
بو خطاب ایتدی اولدم اوزن فراموش ایدوب ییهوش اولدی
زمان یسیردن صکره عالم عقله کلوب اول جایده جستجو قیلرکن بر راعی
ایله بر سوری غمه راست کلدی سؤال ایلدیکه بو کوسقندان کییکدر
راعی دیدیکه بلخ پادشاهی ابراهیم ادهم حضرت تریشکدر و بن الک
عبد مشراسیم دیدی حضرت دیدیکه ای راعی ابراهیم بنم سنی مالدن

ازاد وجهه کوسفندانی سکا هبه ایلدم دیوب شبان ایله اباس شاهی
جامه صدپاره ایله تبدیل ایدیچک جله اهل ملکوت حیران اولوب
دیدیلر که زهی سلطنت که جامه نجس دنیا ایله حاجت فقری تبدیل
ایلدی محصل کلام حضرت ابراهیم نیشابوره عزم ایدوب اون سنه
آنده برغار ایچنده مسکن طوندی بعده ناس حاله واقف وزهد
ونقواسنه عارف اولوب کثرت زیارت ایله حضرت قی دلگیر
والنفقات خلق طریق حقه دامنگیر ایدیکی معلوم شریفی اولغله
اول غاردن فرار ایدوب کعبه مکرمه عزم ایلدیلر منزل اولده بر شخص
ظاهر اولوب حضرت اسم اعظمی تعلیم وتفهم ایلدی حضرتده
مشغول اولیچق فی الحال حضر علیه السلام ظاهر اولوب دیدیکه
یا ابراهیم سکا اسم اعظمی تعلیم وتفهم ایدن برادریم اباسدر دیوب
مایئلنده اسراره متعلق نیجه قیل وقال اولدقد نصکره ابراهیم ادهم
حضر علیه السلامدن نیجه شی تعلیم ایتکله حضر علیه السلام پیری
اولدی و حضرت ابراهیم اون درت سنه طریق حج شریفدن
عبادت ایدرک کیدردی و مکعبه قریب اولدقد قافله نک اوکجه
یورلردی تا که برکسه کندیلرین بیلوب حالندن آگاه اولیه بو حال ایله
حضرت کیدرکن خادمان حرم شریفدن برکروهه راست کلدی
وسؤال ایلدیلر که ابراهیم ادهم حضرتلری مکعبه مکرمه یه تشریف
ایتهلری قریب ایدر که مشایخ حرم آکا استقباله چقبوب ملاقاته
کیده یورلر دیچک حضرت ابراهیم یوردیلر که اویله زندیق ایله خادمان
حرمک نهکاری واردر دیچک خادمان حرمدن بری بوسوزدن غضبه
کلوب ادهمه برسه اوردی و دیدیکه زندیق سن سنکه اول سلطان
عباد و واصل طریق سداد حضرتلرینه بوکونه جواب ناسزا وادای
یعنی ایله کویا اولورسن اولدم حضرت ابراهیم نفسنه خطاب
ایدوب دیدیکه ای نفس کنیدی سزای کوردک مغرور اولمه که مشایخ
حرم سکا استقبال ایدلر چونکه خادمان حرم و سکان بیت محترم
حضرتدن دور اولوب قافله یه ایشدیلر و حضرت ابراهیمی سؤال
(ایلدیلر)

ایلدیلر اهل قافله دیدیلر که اوکجه کیدن ابراهیم ادهم حضرتلری
ایدی اهل حرم بو خبری کوش ایدیچک آزرده دل وایتدکاری
بی ادبکدن منفعل اولوب حضرت ایله ملاقات محلده عذر خواه اولدیلر
محصل حضرت کعبه مکرمه ده مجاور اولوب جوار کعبه دن مبارک
ظهر یله هیزم کتوروب فروخت ایدرلردی نصفن کندیلرینه قوت
و نصفن فقرا یه بذل ایدرلردی نقل ایدرلر که اول داخل سر پرده
حرم جناب حضرت ابراهیم ادهم بلخندن مفارقت ایلدیلر شیره
خورده بر فرزند ارجندلری قالمش ایدی مرور ایام ونشونمای تمام ایله
مقام باوغه واصل و علم معرفتدن بر مقدار شی تحصیلنه نائل اولدقد
بر کون مادر یسه دیر که ای مادر مشفقه وای والده شفقه بنم
پدرم نه جانبیده ساکندر که ناراحتی فوآدمده لعان و حرارت اشیافی
دروغده سوزان ایده یور دیدی مادری دیدیکه ای فرزند ارجند وای
باغ دلمده سرو سر بلند حال ایدرک کعبه مکرمه ده استماع اونور دیدی
اولدم فرزند محترم ونور دیده ابراهیم ادهم دیدیکه ای مادر عزیزه
رأی صائب وفکر ثاقب اولدر که عزم مکعبه مکرمه ایدوب زمرة حجاج ایله
بیت الله الحرامه نائل واول اماکن مطهره یه واصل اولوب متمسک عروۃ
الوثقی و دخول حرم « ومن دخل کان آمنا » برله مغنم و مشرف دیدار
والد اکرم اوله یز دیوب اولدم دیار بلخده ندا ایتدردیکه هر کی که
حج شریفه کیتک مراد ایدر شاهزاده آنک جله مهمات سفرین
کورر دینلده درت بیک آدم حاضر اولوب فرزند ابراهیم ادهم ایله
عزم راه مکعبه مکرمه قیلدیلر و منزل بمنزل عزم ایدرک مکعبه مکرمه یه
واصل و مقصد اقصی یه نائل اولدیلر اولدم فرزند ادهم عجله ایله
حرم شریفه عزم ایتدی کوردیکه برجهور مرقع بوشان مشاهده
کعبه ایدوب اوتورلر آنلره سؤال ایتدیکه ابراهیم حضرتنی
یلورمبسر دیدیلر که نعم بزم شیخمدر در جبال کعبه مکرمه دن مبارک
ارقه سیه هیزم کتورمکه کتیدی که فروخت ایدوب کتدویه ویزه
سدره قی اوله چون اول فرزند ارجند محترم نور دیده جناب ابراهیم

ادهم بوخبری کوش ایتدی اولدم مکّه مکرمه نیک کنارینه چقوب
پدرینه منتظر اولدی کوردیکه بر شیخ نورانی و واصل ربانی بمقدار
هیرمی کردند الوب کلور بوحالی فرزند ارجندی کور یجک کریمه
ایدوب سرشکن روان و کندوی پدربند نهان طوتوب آهسته
آهسته حضرت یانه کندی تا که سوقة ایرشدی اولدم حضرت
ندا ایتدیکه (یامن یشتی الطیب بالطیب) دیجک بر مرد فی الحال
ظاهر اولوب هیرمی نان ایله تبدیل ایلدی و حضرت نانی اصحابک
اوکنه قویوب نمازه مشغول اولدی و نمازدن فارغ اولیجق اصحابنه
ای اخوان بصرکری فرزند وزندن حفظ اوزره اولک دیوب اصحابیه
طوافه مشغول ایکن اوغلی روبرو کلوب حضرت اکا نیکاه ایلدی زیرا که
اوغلی غایبده صاحب جمال و حسن باکال اوزره ایدی حضرتک
فقراسی غایت تعجب ایدوب دیدیلرکه حضرت شیخ بزی نظردن منع
ایدوب کندی بو فرزند دلبنده نجب نیکاه ایلدی بعده حضرت
طوافدن فارغ اولیجق دیدیلرکه یا شیخ الاسلام رحک الله طوافده
هیچ فرزند وزنه نیکاه ایلمز ایکنز اما نجب اول پسر دابنده نیکاه توجیه
ایله نظر قلدیکز سبب و حکمت نه اوله دیوسؤال ایلدیلر حضرت
بیوردیکه وقتاکه بلخدن دور اولدقدّه بر پسر شیرخواره من
قالش ایدی شویله ظن ایدرمکه اول پسر بو فرزند دلبنده اوله اما فرزند
ارجند کندوسن حضرت اعلام ایلمزدی خوف ایدردیکه اعلام
ایدیجک آدن فرار ایدوب مشاهده جمالدن دور اوله بوحال اوزره
برایکی کون مرور ایلد کده فقرای حضرت ابراهیمدن برایکی شخص قافله
حجاجه چقوب حجاج بلخی سؤال ایلدوب بولدیلر کوردیلرکه براطلس
ودیبا خرگاه قورلمشکه طنابی حریر کونا کون ایله ملون و خطای
نقوش ایله اطراف منین واورتاسنده بر سریرشاهی قورلمش
و حضرتک نیکاه ایلدی یکی فرزند برکری اوزره کلام قدیم شریف
تلاوت ایدوب کریمه ایدر درویشلر سلام و یروب حمد و ثناده نصکره
جوابه اغاز ایدوب دیدیکه ای شاهزاده ارجند وای عز و رفعتله دولتمند

سز نه دیارک شاهی ونه اسمائک ماهیسنز دیدکلرنده بیوردیلرکه
بز دیار بلخدن اولدم تکرار سؤال ایلدیلرکه کیجک فرزند ارجندی
وقتی باغک سروسر بلندیسنز دیدکلرنده اول ادب و حشمتله محترم
نور دیده ابراهیم ادهم کریمه ایدوب دیدیکه بز پدرمزی کورمدک
شیرخواره ایکن انارسلطنت بلخی قویوب سیاحت عزم ایتشلر اما که شمعی
حرمده بر مرد محترم و عز و کرامتله مکرم کوردم بلیمکه پدر عزیزم انارم پدر
و خوف ایدرمکه کندیمی اظهار ایدیجک بندن فرار ایدوب جالی
مشاهده سندن دور اولم اولدم دیدیلرکه دورک شمدید نصکره لایق
و آخری اولدرکه پدرکز ایله ملاقات اولنه همان پسر فرزند ارجند
والده سن یانه الوب اولکمه سهر ایله حضرت ملاقاته عزم ایلدیلر
حضرت ایسه حرم شریفده رکن یمائیک اوکنده جالس کعبه مکرمه پی
مشاهده ایدرلی کوردیکه فقراسندن برایکی شخص ایله اول پسر
ارجند برخاتون ایله کلور خاتون حضرت ابراهیمی کور یجک فریاد ایلدیکه
ای فرزند پدر عزیزک بودرجله اهل حرم بوحالی کور یجک کریمه ایدوب
جوش و خروش ایتدیلر و فرزند حضرت بیهوش اولوب بر زمان پسیردن
صکره عالم عقله کلوب حضرت ابراهیم انی یانه الدی و دیدیکه قنغی دین
اوزره سن اوغلی دیدیکه دین محمد علیه الصلوة والسلام اوزره یم وینه
سؤال ایلدیکه قرآن ییلورم بیک بلی ییلورم دیدی بعده علم شریفدن
برسنه تحصیل ایلدکی دیدی بلی بمقدار تحصیل ایلدیم دیوجواب
ویریجک حضرت ابراهیم ادهم حقه ثنا و حد ایدوب دیدیکه قاقوب
کیدله اولدم پسر و مادری فریاد و فغان و ناله دلسوزلرین آسمانه پیوسته
قلدقدّه حضرت ابراهیم یوزنی اسمانه طوتوب یارب اغثنی دیدکده
فی الحال فرزند سرنی حضرتک مبارک دیزی اوزرینه قویوب تسلیم
جان و واصل جنان اولدی اولدم حضرتک فقراسندن بعض کیمه لر
دیدیکه ای مرد حق بین و واصل مقام تمکین و عارف سربقین بوحال
نه کونه حالدر حضرت بیوردیکه فرزندیمی یانه الدیم فی الحال آنک
محبتی خانه قلمده جولان و ملطیع اکا نمایان اولیجق کوش جان

بوند کلدیکه یا ابراهیم « ندی محبتنا و تحب معنا غیرنا » چونکه
 بو خطابی کوش قیلام اولدم دبدیکه یارب بکا فریادرس اول اکر
 فرزندیک محبتی محبت کدن بنی محروم و مشغول ایدرسه یارب یا بنم
 روحی قبض یا فرزندیک دیدکده اجابت دعا فرزندک حقه ده واقع
 اولدی منقولدر که اول راه محبت ده اتم جناب ابراهیم ادهم برکون عزم
 صحرا قیلورکن بر سباهی به راست کلدی سباهی حضرتدن سؤال
 ایلدیکه جای مهور نه طرفده در حضرت دخی کورستان جانین
 اشارت ایلدی سباهی کم فهم آتی استخفاف ظن ایتکله مبارک
 کردند دست طاقوب و مبارک سرین ضرب ایله شکست ایدوب
 کوتوررکن برکوه خلقه راست کلدی انلر فریاد فغان ایدوب دیدیلر که
 ای مرد نادان وای خانه شفقتی ویران بوجناب حضرت ابراهیم
 ادهم در دیک سباهی نادان بغایت پریشان اولوب حضرتک مبارک
 پای شریفنه یوز سوروب عذرخواه اولیحق حضرت عفو ایدوب
 پیوردیکه دلکیر اولمه بوحالی سن بزه ایدیک بزرگسا خیر دعا ایلدک زیر
 سنک بوجفک سبیلله عندالله تعالی بزم نیجه مرتبه وقدر عز رفیع
 اولوب لایق تجلی دیدار و نیجه آثار مشاهده اولندی ظاهر (هل جراء
 الاحسان الا الاحسان) ایدوی عبادن بزنک جفک ثمره سیله رفعت
 وسکا جفای دوزخ ایله محنت تمنی شرط مروت و آیین فتوت دکلدر
 دیک سباهی تحسینلر ایدوب دیدیکه ای سلطان زهاد وای مرشد
 طریق سداد جناب حضرتنکردن جای مهور سؤال اولد قده کورستان
 جاننه اشارت پیورمکزدن سبب حکمت ندر دیدکده حضرت
 پیوردیکه ظاهر هر روز کورستان مهور و شهرستان فقای فوت ایله
 هرکون ویران اولوب اهلندن دور اولسی مشهوردر نقل ایدرلر که
 اول شب واقف سریقیندن بر شخص حق بین و واصل مقام تمکین عالم
 رؤیاده کورر حور بهش نیان امر حق ایله داملرک پرايشلر جواهرلر ایله
 سؤال ایدر که بو جواهرلری نه جابه نثار ایدرسن دیدکده دیدیلر که
 بر نادان ابراهیم ادهم حضرتلرینک سرنی شکسته قیلش حضرت
 (دلکیر)

دلکیر اولوب درگاه خفدن اکا خیر دعا ورجای جنت اعلا ایتدکده
 فرمان خدا اولدیکه دامنز جواهر ایله پرایدوب انک مبارک سرنه نثار
 اید ووز و نقل اولور که حضرت ابراهیم ادهم برکون لب دجله ده
 مبارک خرقه سین ترقیع ایدرلر دی اول چاییدن بر شخص ظاهر بین
 مرور ایدوب دیدیکه یا ابراهیم بلخ پادشاهلغی فراغته عوض
 بولد کیکه بویله خرقه صد پاره پوشش و بگونه ریاضتله کوشش
 ایدرسن دیدی اولدم حضرت ابراهیم ترقیع ایلدیکه سوزنی دجله به آتوب
 بعده سوزنک عودنی اشارت ایلدکده هزار ماهیلر دهانلرینه بر سوزن
 الوب دجله دن باش چبقاروب عرض ایلدیلر و حضرت ابراهیم کندی
 سوزنم طلب ایدرم دیو پیورد قده فی الحال بر ماهی حضرتک سوزنی
 دهانله آلوب نظرینه براقدی حضرت ابراهیم اول شخص ظاهرینه
 پیوردیکه بلخ پادشاهلغک فراغته ادنی عوضنی بو مرتبه ده بولدم
 حکایت * ایدرلر که بازرگانن ابامحمد ابراهیم ادهم حضرتلری
 ایله زیارت بیت المقدسه کیدر ایکن راه اوزره بدرخت انارک تختنده
 نزل ایدوب نمازه مشغول اولدیلر اولدم درخت اناردن برصدا استماع
 ایلدیلر که یا ابراهیم کرم ایدوب میوه مدن تناول ایله حضرت بوصدای
 استماع ایدیک سرودیش ایدوب خاموش اولدی اوچکره شجر اناردن
 بوصدا کلدی اصلا مقید اولدی آخر شجر دن برندا کلدیکه یا ابامحمد
 حضرتک قنده شفاعت ایله تا که میوه مدن تناول ایلله دیک ابومحمد
 دیدیکه « یا ابراهیم اسمع ماذا يقول الشجر » دیک اولدم حضرت
 ابراهیم مبارک الیه ایکی انار قوپاروب برین کشدیلر و برین ابامحمد اکل
 ایلدی امام میوه سن غایتله نرش بولدیلر و محل تناولده شجر انار خم اولدیکه
 حضرت تناولده زحمت اولیه و ابومحمد نقل ایدر که برقاج ایدنصکره اولخانیدن
 مرور ایلدم کوردیمکه شجر من بور غایت بلند و بالا و اناری شیرین
 و اعلا اولوب اول سنه ایکی کره انار و یرمش اولمکک خلقی رمان
 العابدین دیو او شجره اسم تسمیه ایشلر و منقولدر که بروقت حضرت
 ابراهیم ادهم برکشتی به سوار و عالمی کشت و کنار قیلاردی اتفاقا کشتی

منزله قریب اولدقده کشنیان حضرتدن قول طلب ایله حضرت
ایسه سیم وزردن نهی و طریق توکلده منتهی ایدی محصل کشنیان
ینسه قول طلبنده جسیان اولیحق حضرت ابکی رکعت نماز قیلوب
دیدیکه الهی بنیدن برشی طلب ایدرلر که بنده موجود بکل نطقلری
اخر اولد یغی کبی فی الحال جله دریا زر خالص اولوب حضرت مبارک
ایله بر آوج زر الوب کشنیانه ویدی « حکایت » ایدرلر که اول مرد
محترم جناب حضرت ابراهیم ادهم یورلر که شود کلو دقت واهتمام
ومجاهده تام قیلد مکه بر شب کعبه ناسیدن نهی بولوب طواف ایلم
محصل نیجه روزگار بوارزویه هوس ودامن مراده دسترس بولدم
آخر بر کیجه بر عظیم باران اولغله مکه مکرمه بی طوافدن خالی بولدم
اولدم کعبه مکرمه ک عروة الوثقی ل رین دستمه الوب رب العزتدن ذنب
عصمت طلب ایلد کده کوش جانیه بوندا کلدیکه یا ابراهیم جملله عالم
ذنبلی ایچون بزدن عصمت طلب ایدرلر اگر جله عالمه ذنبدن عطا
ایلسک بحار غفاری وغفوری ورحمانی ورحیمی یازه یه صرف ایدردک
اولدم مناجات ایدوب دیدمکه « الهی من عرفک فلم یعرفک فکیف
حال من لم یعرفک » ومنقولدر که ابراهیم ادهم حضرتنک بر مضمون
« کل نفس ذائقة الموت » عمر لری اخر اولدقده نابید اولشلر بهضیلر مرقد
شریف لری بغدادده و بهضیلر شامده در دیرلر وحضرت وفات ایلد کده
هانقدن کوش ناسه بوندا کلدیکه « الا ان امان الارض قد مات » خلق
بوندادن غایت ایله متعجب اولدیلر بنده ایچلرین بعض عرفایلدیلر که
حضرت ابراهیم وفات ایلدی رحمة الله علیه وعلی من توسل الیه وحضرت
ابراهیم بوقدر کالات غایله وکرامات عالیله موصوف و معروف ایکن امام
اعظم اعنی جناب ابوحنیفه کوفی حضرتلر ینک مجلس علملرینه دائماً
ملازمت ایدوب « وقل رب زدنی علماً » فحواسنجه تحصیل علوم دینیله
ایدرلر دی و امام اعظم حضرتلری دخی کلد کده اگا اکر ام تام ایدرلر دی
وعایک السلام یاسیدی دیرلر دی و امام اعظم حضرتلرینه طالبین برکون
یا امام المسلمین بم نال السیاده ابراهیم دیدیلر و حضرت امام اعظم دخی جواب

(و یروب)

و یروب (بتقدیم السیاده الاخرة علی سیاده الدنیا و بالقلب السليم) یوردیلر
وحضرت ابراهیم ادهم سؤال ایلدیلر که سنک علمک امور دینیله ده
کشدیکزه و بلکه غیر یله کفایت ایدرکن امام اعظم مجلسنه ملازمتله
نه احتیاج جواب و یردیله که امام اعظم حضرتلرندن استفاده ایلدیکم
علوم ایله واصل اولد یغم مراتب بی پایاندرو مجرد عبادت ایله بولدوغم
انک یاتنده دریادن قطره وکونشدن ذره دکلدرو وصول حقه طریق
فرید علمادن علم تعلم ایدوب انک مقتضاسنجه عمل ایتمکله اولور دیو
یوردیلر پس ادهمی اولان کیمسه دخی بو کلامک مقتضاسنجه حرکت
ایلمک لازم و مسمدر تا که واصل حق اوله ایمدی ای پیر ادهمی اکر قال
و حال حضرت ابراهیمی پیر ایدنوب اول سلکله سالك و حضرت
ابراهیم آیینی اوزره کوشش ایدوب وجود کز شهرینه مالک اولورسکز
علم و عمل ایله کامیاب و واصل مقام « طوبی لهم و حسن مآب » بوله مشرف
ومفتخم اولورسز اکر یوق مجرد حالکنز قال ایسه اول درجات غایله
واصل ومقامات عالیله نائل اولمک محال ایدیک بی قیل و قالدر زیر
لفظ ادهم درت حرفدر و هر حرفی ادهمیک معناسنه صرفدر اول
حرفی الف در الف الله اشارتدر یعنی ادهمی اولان کیمسه ک جیعا
قول و فعلی وجودی ملکنه شاهی اوله ایکنجی حرفی دالدر دال
دوامه اشارتدر یعنی ادهمی اولان کیمسه طریقمنده دوام وثبات
کوستر مکله سعادت دارینه نائل اوله اوچنجی حرفی هادر هاهمه اشارتدر
یعنی ادهمی اولان کیمسه طریق حقه غایتله همت اوزره اوله که دائم
هدایت حقه مصادف اوله دردنجی حرفی میمدر میم مدام ذکر الله
اشارتدر یعنی ادهمی اولان کیمسه ذکر الله ایتمکله تصفیة قلب حاصل
ایدوب مرآت دلی مجلا و برآینه جهاتنا اولوب کون و مکانی سیران
و واصل مقام اطمینان اوله دیوب خواجه جهان اوغلی نتیجه جان
ایله یرلرندن طوروب خلوتخانه لینه عزیم ایلدیلر چون پیر ادهم بیان
حبید بلخی خواجه جهاندن بوقدر کلمات مؤمنانه حرکات موحدانه
مشاهده ایلدی اولدم هزار تحسینلر ایدوب خواجه جهانه نتیجه

جانه دمار قياوب علی السحر سمنل ینه روانه اولدیلر خواجه دخی نتیجه جان ایله عادت مألوفه لری اوزره صلاة صبحی ادا وشکر خدا قیلوب خلوتخانه لرندن خانقاهلر ینه کلدیلر **کوردیلر** ادهمیان عزم سفر قیلدیلر اولدم مقاملر ینه کچوب بربر یله گفتاره مشغول ایکن **کوردیلر** که ینه برجهور پرنور ظهور ایدوب کلور * آمدن زمره * عالمان بخانقاه خواجه جهان * **کروه** علما باوجوه زیبا باشلرنده خرده ترک مجوزه لر واوزنده مکور دستارل شارب و لجه لری بر موجب سنت و لباسلری بر فرموده شریعت بو طرز ایله هر بری براسب بی مانده سوار و اوکلر نیجه طلبه علوم بی شمار و بوآیین وقار ایله آهسته آهسته رفتار ایدرک خواجه جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه جهان دخی انلری بوجه ایله مکمل و بونوع ایله مشکل **کوردیلر** غایت ایله شاد و خندان و هزار توقیر و تعظیم ایله استقبال ایدوب خانقاهنه **کوردی** بعده خدامنه امر ایدوب فرش نعم و بذل همم قیلدیلر چون جهور عالمان نعم خواجه نوش ایدیلر اولدم خدای عز وجل حضرتنه ثنا وارواح علمای سلفه دعا قیلوب ساکت اولدیلر اولدم خواجه جهان دهان ملاحظت آچوب زبان فصاحتله دبدیکه خوش کلدیکز عز یزان قدم **کوردکز** مسافران نه دیاردن کلور سز ونه طاقه دنسز غالباً علمایه بکزر سز دبدی چون عالمان خواجه جهانندن بوجه ایله سؤال و بونوع ایله قیل وقال **کوش** اینده لری فی الحال ایچلرندن بری معید مستفید دیز اوزره کلوب دبدیکه ای خواجه بز دیار رومدن کلورز و فرزندان رومن بو عزیزلرک هر بری رومک موالی عظاملر بدر دیوب خاموش اولیچق ایچلرندن براهل علم واکل و مسلم و افضل دیز اوزره کلوب ادای منین و معنای مبین ایله جوابه اغاز ایلدی * جواب دادن زمره عالمان بخواجه جهان * دبدیکه ای خواجه چراغ شرع و ملت وای شمع دین و دولت وای امین امام اهل سنت وای منین مقام مکنت بیلکه بزوارث علم نبی و خادم شرع مصطفوی و عالم (مسائل)

مسائل مدلول و معقول و جالس سجاده رسول و علم شریف ایله مکرم بنی آدم و اجرای شرع ایله مسلم عالم و ماء حیات علم ایله محیی رجال و مضمون «اولا العلماء لهلاك الجاهل» ابدیکمز محل قیل وقال دکلدرز برا بز سرای دینک ستونی و شهر شریعتک ذوفنونی و منتظم نظام عالم و رهین طریق اسلمز **کوردی** بزم علمانزه مثال شمس تابان عالم ایچره نمایان اولسه ظلمات جهل ایچره خلقک قالمسی محل کان و جای امتحان دکلدر تنکیم فصیحای عرب بو مضمونی نظم ایتدیلر در (شعر) الناس موتی و اهل العلم احباء * والناس مرضی و هم فیهم اطباء * وزمره العلم رأس الخلق کلهم * و سائر الناس فی التمثیل اعضاء (نثر) زیرا علم مفتاح **کنوز** حقایق و مصباح رموز دقایق و نظام سلسله وجود و قوام مرتبه شهود در (شعر) العلم انفس شیء انت ذاخره * من یدرس العلم لم یدرس مفاخره * اقبل علی العلم واستقبل مقاصده * و اول العلم اقبالک و آخره (نثر) و کتاب کریمده مسطور در که «قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون» و بر محامده دخی «انما یخشى الله من عباده العلماء» وارد اولشد و حدیث شریفده دخی وارد اولشد «فضل العالم علی العابد کفضل علی ادناکم» (شعر) العلم فی القلب مثل الشمس فی القلک * والعلم للمرء مثل التساج للملک * فاشدد یدیک بحبل العلم معصما * العلم للمرء مثل السماء للسمک (نثر) و اول وارث علم نبی شافعی مطلبی حضرت تلمذدن منقولدر که «مانست احدالی العلم الا و رفعه الله تعالی» (رباعی) علمت بکمسالی معرفت راه دهد * علمت دل پاک و جان اکاه دهد * کرجاه طلب کنی جاء دهد * در حق طلبی بقاء بالله دهد (نثر) زیرا ای خواجه بز شمع دین احدی و مؤید آیین محمدی بزله انکیچون اعزاز و اکرام وجهله انام اوزر ینه لازم و امر مهم درز بر حدیث رسوله وارد اولشد در «من اکرم عالما فقد اکرمی ومن اهان عالما فقد اهانى» و بر حدیث قدسیده دخی مذکور در که «لا تحقر واعبدی الذی اتیه علما فانى لم احقره حتی علمنه»

زیرا ای خواجه علماء امة محمد ک انبیاء بنی اسرائیل در انبیاء بنی اسرائیل به نیجه تعظیم و توقیر لازم ایسه علماء امة مجده دخی تعظیم و تکریم لازمدر زیرارسلول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تلمی یوردر «ان الله وملائکته واهل السموات والارض حتی النملة فی حجرها لیصلون علی معلم الناس الخیر» زیرا ای خواجه بزجله ناسی طریق شرع شریفه داعی آیات بینات الیه خاقه هادی اولوب انلری واصل راه سداد و نائل درجه رشاد قیلرز زیر انس ابن مالک رضی الله عنه دن روایت ایدرلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر که «من احب ان ینظر الی عتقاء الرحمن من النار فلینظر الی المتعلمین» کیمکه برماله قرین اولسه حقیقت دینندن خبردار و مشرف مقام اخبار اولور زیرا بزم مجلسی که مجلس علمدر و عرف جناندن برغرفه دراکدا داخل اولان عذاب نیراندن مبرا اولسی محل چون وجرا دکدر و عبدالله ابن مبارک حضرت تلمینه دیدیلر که «وان الله تبارک وتعالی اوحی الیک انک تموت العشاء ما کنت صانع البوم من اعمال البر قال کنت اتعلم العلم اعلمه الناس» ودخی ای خواجه بیره پیشرو مقتدا احد مختار الیه چهاریار خصوصاً باب علم اولان جناب حیدر کرار زیراً بحکم «انا مدینه العلم وعلی بابها» و بر مضمون «انا میران الحکمة وعلی لسانه» ایدیکی معلوم علماء کرام و مفهوم مشایخ عظامدر و بزه رئیس شیخ ائمه اربعه که قائدان دین و مؤیدان شرع متبندر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلمینکدر بر مضمون حدیث «ما عبد الله عبد بشئ افضل من الفقه فی الدین» کوشش و اباس زهد و تقوای پوشش قیلدیلر رجه الله علیهم وعلی من توسل الیهم زیرا ای خواجه علماء اساس بنای عالم و نظام سلسله بنی آدم و دایل طریق مستقیم و موصل نهج قویمدر و عرفاً بیورمشلر که برشی یوقدر که بیکی بره حدیل اوله انسان کامل الیه اهل علم فاضل که هربری (الواحد کالافدر) زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن بیوردر که «هذا العلم فان الله تعالی وملائکته فی السماء يستغفرون للفقهاء (و المتعلمین)

و المتعلمین واعطاهم الله تعالی بكل حرف ثواب نبی من الانبیاء و یکتب لهم کل یوم عمل الف شهید قتلوا فی سبیل الله» محصل کلام ای خواجه عزیز قرآن عظیم و احادیث نبی کریم و کلمات علماء بکار و حکماء بزرگوار اولمرتبه ده دکدر که طی کتب و رساله لایله حصری ممکن اوله دیوب اول عالم تحریر بواسطوب اوزره تقریر ایدوب خاموش اولدی * جواب دادن خواجه جهان بزمرة عالمان * چون اول سلطان شریعت و طریقت و برهان محبت و حقیقت و نعمان حدایق حقایق و عمان جواهر دقایق اولان نور دیده فضلالی عرفان اعنی جناب خواجه جهان مولانای مذکور دن بوکونه قیل و قال و بسط مقال کوش ایتدی اولدم دهان ملاحظت آچوب زبان فصاحتله دیدیکه ای عالم علوم نبویه وای عارف معارف مصطفویه ا کرجه علماء ورثة انبیاء ایدیکی محل چون و چرا دکدر لیکن علمدن مراد علمدر تکیم حدیث شریفه وارد اولمشدر که «اشد الناس عذاباً عالم لا ینفعه الله علمه» و حضرت شیخ محیی الدین عربی یوردر که (من علم علماً و عمل بخلافه فلیس بعالم) و ک تب قدیمه حضرت عبسی صلوات الله علی نبینا وعلیه حضرت تلمدن مرویدر که ■ مثل الذی یتعلم العلم ولا یعمل به کمثل امرأة زنت فی السر وظهر جملها فافضحت فکذلك من لا یعمل بعلمه یفضحه الله یوم القيمة علی رؤس الخلائق» زیرا علم شریفدن مراد اولدر که عالم اولان شخص علمله عامل اولوب جاهله تعلیم غافله ایفاظ و تفهیم و اهل الخادی ارشاد و اهل ضلالتله دایل راه سداد اولق ک تار که علمی کندویه و غیریه نافع اوله تکیم عرفاً بیورمشلردر که «العلم بلا عمل کفوس بلا نور و شجر بلا ثمر و حساب بلا مطر و حدیقه بلا بصر و حدیقه بلا زهر و صدف بلا درر» و حدیث شریفه وارد اولمشدر که «علم لا ینفع کثر ولا ینفق منه» و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حین دعاده بیوردر که (اللهم انی اعوذک من علم لا ینفع و قلب لا یخشع و دعاء لا یسمع و نفس لا یسبح) و عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه روایت ایدر که رسول

اکرم صلی الله علیه وسلم لم یورزل که « لا تجلسوا الی کل عالم ولكن اجلسوا الی عالم یدعوکم من خمس الی خمس یدعوکم من الرغبة الی الرغبة ومن الشک الی الیقین ومن الریاء الی الاخلاص ومن الحسد الی النصیحة ومن الکبر الی التواضع » وتحصیل علم ایلرکن لوجه الله ایدرم دیونیت ایلیه زرامتن شرعهده مذکوردرکه (فان التعلیم لغیر الله تعالی حرام وباطل) وابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیورزلر « من طلب العلم لیباهی به العلماء ویماری به السفهاء ویرید ان یقبل وجوه الناس الیه ادخله الله تعالی جهنم » وابی هریره رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیورزلر که « من یعلم صرف الکلام لیلبسی قلوب الرجال لم یقبل الله تعالی منه یوم القیمة صرفا ولا عدلا لالصرف هو النافیة والعدل هو الفرض یعنی لا یقبل الله تعالی عبادته نافله کانت او فرضا لمدم خلوصه » وروی عن النبی صلی الله علیه وسلم « انه قبل له یارسول الله ای الناس شرة قال العلم اذا فسد وبقال اذا فسد العالم یفسد بفساده العالم » اول اجلندرکه فی زماننا هذا علمادن بعض کسسهلر وعظ ونصیحت ایدرلر لکن سه وزلزنده سوز اولیوب قوآد خالقه اثر ایتمز زیرا عالم کندی علیه عمل ایتیموب مجرد علم شریف ایله خالق بکا تعظیم وتوقیر ایلسون خاطرهلری اولیحق اول علم الله اولماز ولله اولیمان شجر علم دخی بارور اولماز زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورزلر که « مثل العالم السوء الذی یعلم الناس الخیر وینسی نفسه مثل الفیلة قضی للناس وتحرق نفسها » روایت ایدرلر که شفیق بلخی حضرتلری وفات ایتدکده ناس تلیندی خاتم الاصم حضرتلرینه واروب دیدیلر که سز حضرت شیخک خلیفه سی سز لابق واقوی اولدرکه شیخک مکانه خالقه وعظ ونصیحت ایده سز خاتم بیوردیلر که برسه نه مهل ویرک حالمی اصلاح ایدوب بعده وعظ ونصیحت ایده لم دیوب برسه نه عبادات وطاعات ایله مقید اولوب کوشش ایتدیلر سینه تمام اولیحق صحن صومعهده چتدیلر کوردیلر که دیوار

(دیننده)

دیننده بر شجر اوزره قوشلر قوشلر وخاتم کور یجک خوف ایدوب جهله سی پران اولدی اولدم خالق کلوب کندیلر دن وعظ ونصیحت رجا ایلد کلرند برسه نه دخی مهل الدیلر سینه نانبه تمام اولدقده خاتم اصم ینه صحن داره چقدی کوردیکه شجر مز بورده ینه طبورلر قوشلر حضرت خاتم بقین واردقده اصلا پران اولدیلر اما اللریله ارقه لرین صفامق مراد ایلدکده جهله سی پران اولدی خالق ینه وعظ ونصیحت رجا سینه کلدکده برسه نه دخی مهل الدیلر سینه ثالثه تمام اولیحق خاتم اصم ینه صومعه سندن طشره چیقوب طبور جائنده عزیمت ایلدی اولدم طبور اصلا پران اولیوب حضرت خاتم مبارک الیه ارقه لرین صفادی خالق ینه وعظ ونصیحت رجا سینه کلدکده حان الوقت دیوب وعظ ونصیحت به شادی اولدم بعض احبابی دیدیلر که یا خاتم سببه ندرکه اوج سینه مهل الوب شمعی وعظ ونصیحت ایلر سک خاتم بیوردیکه ابکی شیء ایچون سزدن مهل الدم بری اولدرکه طبور دن تجربه ایدردمکه بنیدن فرار ایدرلری ایکنجی بیلدیکم علمی عمله کتوررم وحالا بیلدمکه وعظ ونصیحت تم فائده ایدرو بومر تبیه واصل اولنجیه دک سزدن مهل الدم دیو بیوردمشالر واحد ابن اشرف بیورزلر که ابو حفص کبیر دن ایام بیض صومنه ک فضیلتی سؤال اولندقده حضرت شیخ خاموش اولوب جواب ویرمدیلر بو حال اوزره یدی کون مرور ایلد کده فضیلت ایام بیضی عیان بیوردیلر احباب سندن بر شخص کندیلر دن بو حالی سؤال ایلدی اولدم حضرت شیخ بیوردیکه بو آیه کلنجیه صوم ایام بیض ایله مقید اولماز ایدمکه سؤال اولندقده فضیلتی بیان ایدوب قلوب ناسه اثر ایلیه اما شمعی علمز ایله عمل ایدوب یدی کون ایام بیضهده صائم اولدق امیددرکه علمز ایله عمل ایدوب نطقمن قلوب ناسه تأثیر ایلیه دیو بیوردیلر وحديث شریفده وارد اولمشدرکه حق سبحانه وتعالی حضرت داوده وحی ایدوب بیوردمشدرکه « عظ نفسك فان اتمظت فعض الناس » بو بایده قصص برخصص لایخصی

اولمغه اطنابدن حذر اولنوب بوقدر ايله اکتفا اولمدي محصل کلام
علم علمه قرین ومقام تلویندر واصل نمکین اولمجه مجرد ضبط قواعد
ایله والسنة ثلاثه ماهر اولمغه شجرة علمدن ميوه حقیقت حاصل
اولماز نتمکام امام فخر رازی علم بال اولمجه مجرد قال ایله تصحیح احوال
امر محال ایدیکنه بونظم ایله اشارت ایتشدرد (شعر) نهابة اقدم
العقول فقال * واكثر سعي العالمين ضلال * وکم قدر اینسا من رجال
ودولة * فبادوا جميعا سرعين وزالوا * واروا حنا في وحشة من جسوننا
* وحاصل دنیانا اذی ووبال * ولم نستنفد من بحثنا طول عمرنا *
سوی ان جمعنا فيه قيل وقال (نثر) زیرا نهایت قال حاله تبدیل اولمق
استر وحال عشقه مبدل اولمق استر عشق ايسه قيل وقال ایله عقلدن
مبرا ایدیکی محل چون وچرا دکلدر (قطعه) لایجوز ویجوز تا اجلست
* علم عشاق را نهایت نیست * هر که را تند و ترش رویی *
نیست عاشق در وولایت نیست (نثر) اگر عقل ایله قيل وقال ایله مقام
ولایت نائل وشهر حقیقه داخل اولمسه فلاسفه بومرتبه عالیه نائل
وواصل اولورلردی (منوی) بقیاسات عقل یونانی * نتوان یافت
راه ایمانی * عقل خود کست تا بمنطق و رای * ره برد تاجناب پاک
خدای * کر بمنطق کسی ولی بودی * شیخ سبنا ابوعلی بودی *
چشم عقل از حقایق ایمان * هست چون جسم ا که الوان (نثر) مجرد
علم شریفدن خبردار وعلی ایله عامل اولوب نائل درجه اخبار اولمجه
مضمون منیف الیه « منبذین بین ذاك لالی هؤلاء ولا الی هؤلاء »
بله جهل ایله علم یننده قالوب کند بسن ضایع ایدر (اللهم وفقنا الی
العلم والعمل وادفع عنا التهاون وقت العمل بلاخل) ودخی ای عالم
نحریر وای علم معرفتده بی نظیر اگرچه علمایه مسئله معلومدر لکن
بمقتضای « نزل الرحمة عند ذکر الصالحین » سزه رئیس وشیخ
اولان ائمه اربعه نك علم ایله عملارین تقریر ایدوب بیان ایدم اول اول
همام اقدم جناب حضرت امام اعظم مناقب شریفه لری اگرچه
بین الجمهور مشهور ومذکوردر لکن بر مضمون (بیت) اعد ذکر
(نعمان)

نعمان لنا ان ذكره * هو المسك ما كررته بنصوع (نثر) اوصاف فسیحة
الاكتاف لردن برمقدار تقریر وتحریر ایدم روایت ایدر که اول عالم
وعامل یعنی جناب حضرت كوفي سنه ثمانین ده صحن صحرای
عدمندن وجوده كلوب بعد النشو والتماء علم وعمل ایله شول مرتبه ده
كوشش واباس زهد وتقوی اول حده پوشش قبلدیلر که زیارت
رسول اکرمه واروب « السلام عليك ياسيد المرسلين » دیدکلرنده روضه
مطهره دن برصدا کلور که « وعليك السلام يا امام المسلمين » اولدم اول
نعمان حقایق دین وواقف سریقین کار عزتیه عزیمت ایدوب
خلوت اختیار ایلدکلرنده برشب عالم رؤیاده رسول اکرم صلی الله
عليه وسلم حضرتلرینك دیدار شریفلریله مشرف اولدیلر رسول
اکرم افندمن بیوررلر که یا ابا حنیفه بنم سنتم اظهار ایله وعزائی ترك
ایله اولدم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك فرمان
همایونلری اوزره علم فقهه مقبدا واولوب سنن رسولی عالمه ظاهر و باهر
ایتدیلر وکندیلرینك زهد وتقوالری اول مرتبه ده ایدیکه برشخصده
برمقدار اچمسی واریادی اتفاق اول شخصك محله سینده برجنازه واقع
اولوب امام اول جنازه حاضرا واولدی واول فصل ایام تموز اولمغه
شمسك عظیم حرارتی واریادی حضرت امامه دیدیلر که شود یوارك
دیننده بر ساعت کولکه لیک دیدکلرنده حضرت امام بیوردیلر که بود یوارك
صاحبنده بزم قرض اچمه من وارد در شمدی دیوارنده کولکه انجه
بزه بر نفع حاصل اولوب بود یوارك صاحبنده اولان حقدردن ربا
احتماله فارغ اولمق لازم کلور « کل قرض جرنفعا فهو یوا » حدیث
صحیحدر دیوب سوبلین کیمس لک سوزنی خاطر لری ایچون ردایتمیوب اول
دیوارك ظاننده مستظل اولدقده اول مقابله ده صاحب جداری کنوردوب
اوزرنده اولان حقوقی کندویه هبسه ایلدیلر روایت ایدر که حضرت
امام هرشب اوچبوز رکعت نماز قیلردی اتفاقا برکون برمحلدن کیدرلر
ایکن برزن برزنه دیر که بومرد حق بین هرشب بدیوز رکعت نماز قبلر

حضرت امام بو جوانی کوش ایدیچک نیت ایلدیکه هر کیجه یدیه-وز
رکعت نماز قیلله تا که خلقت ظنی درست اوله و بر ایام مرور ایلد کدن
صکره ینه حضرت امام بر محلدن کچرکن بعض کودکان بر برینه
دیدیلرکه بومرد هر شب یک رکعت نماز قیلدیلر حضرت امام
بو جوانی دخی استماع ایدیچک هر شب یک رکعت نماز قیلله نیت
ایلدی و بر کون طایفه امامدن بر شخص حضرت امامه دیدیکه یا امام
خالق دیرلرکه حضرت امام کیجه ایله یاتوب او یوماز حضرت امام
بیوردیلرکه شمدن صکره نیت ایلدیکه شب ایچره یاتوب او یومایم سؤال
ایلدیلرکه نه ایچون حضرت امام بیوردیکه حق تعالی بیورر « و یحبون
ان یحمدوا بما لم یفعلوا » ماصدقی اولمغیچون الوده خواب اولیم و داود
طائی حضرتلری بیوررلرکه بکرمی سنه حضرت امام ایله همنشین اولدم
بومدت ایچره خلا و ملاده استراحت ایچون پای مبارک لرین اوزا تمایلر
بر کون دیدمکه یا امام المسلمین اگر حال خلوتده پایکز اوزا تسمکزه لازم
کلور بیوردیلرکه خلوتده و انجمده حق ایله ادب اوزره اولق اولدر
ور وایت ایدرلرکه حضرت امام اوتوز سنه عشائمازینک ابد سنبله
صبح نمازنی قیلدیلر و حضرت امام غزالی (رساله التفرقة بین الاسلام
والزندقه ده و سایر مؤلفاتنده) بیوررلرکه ائمه اربعه نیک هر بری علم و عمل
و نهایت صفای باطن ایله سلوک و مجاهده لایدوب کبار اولیاء الله اولدقدن
صکره نیجه کرامات عالیله ایله مقام قطیته واصل اولوب مقبول حق
اولغله مذهب لرینه بوقدر مؤمنین داخل و تابع اولمشلردر یوخسه تهی
کیسه یه افتددا امر محالدر و امام اعظم حضرتلرینک کرامات
مشهوره لندندرکه اوتوز اوچ کره حج ایدوب اوتوز اوچ ییل صباح نمازنی
یتسوا بد سنبله قنمشدر اول سبیدن مجلسنه اولیاء کرام حاضر اولورلر
ابراهیم ادهم و داود طائی و ابو مطیع بلخی و غیرهم روایت ایدرلرکه
حضرت امام بیورمه شلرکه بر غنی یه تواضع ایلدم و کفارت تواضع ایچون
بیک ختم شریف ایلدم و نوفل بن حبابدن نقل ایدرلرکه حضرت
امام ابو حنیفه وفات ایتد کدن صکره عالم رؤیاده کوردمکه قیامت
(قویمش)

قویمش و خلق حسابگاهه حاضر اولمشلر و رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم بر لب حوضده جالس اولمشلر و جوانبده مشایخ عظام و ایچلرنده
بر یبر نیکور و که روی پیغمبر علیه السلامدن مقبوس فراستله بیلدیکه
امام ابو حنیفه در اکا سلام و یروب حوضدن ماء طلب ایلدم بیوردیکه
پیغمبر علیه السلامدن رجایله دیمچک رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
اذن بیوردیلر اولدم امام بیرزه و سائرله اول مادن امر رسول ایله بذل
ایتدیلر بر قطره اکملدی و سؤال ایلدیکه یا امام رسول اکرم افندمزنک
یمین و یسارنده جالس لری کیملردر بیوردیکه یمین شریفنده جالس اولان
ابراهیم خلیل علیه السلامدر و یسارنده جالس اولان ابو بکر
صدیق رضی الله عنه در بو حال اوزره ال قاوشوب طوررکن
بیدار اولدم و یحیی بن معاذ بیوررکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینی خوابده کوردم دیدمکه ابن « اطلبک یا رسول الله »
بیوردیلرکه عند علم ابی حنیفه و حضرت امامک وفاتلری سنه
خمسین و مائه ده واقع اولمشدر محصل مناقب شریفه لری یسار
و مجاهده تامه لری بی شماردر اطنابدن حذر اولنوب بوقدر اکتفا اولندی
رضی الله تعالی عنه و نفعنا ببرکة علومه (ثانی امام مالک بن انس بن مالک
حضرتلریدر سنه خمه و تسعینده کتم صحرای عدمدن وجوده
کلیدلر و مدینه منوره سنه تسع و سبعمین و مائه ده دارفادن
دار بقایه رحلت ایلدیلر روایت ایدرلرکه حضرت امام زماننده یکنانه
دوران و علم فضیلت ایله مقبول جهان ایدی دل و جان ایله شاهراه
شریعتنه سالک و علم ظاهرده فنون شتی یه مالک ایدی و امام شافعی
حضرتلرینک استادی اولغله هر فتوی که امام و یرردی امام شافعی
حضرتلری نظر ایدردی بعضی بی احتیاط ایتسونلردیو ینه امامه
ارسال ایدرلردی زیرا امام مالک حضرتلرینک اواخر حاللری اولوب
شیخوخت سببی ایله سؤالده چوقلق تحری ایتمزلر ایدی و عمرلری اولمخده
سکسان ایکی سنه یه حاوی اولمش ایدی حتی نقل ایدرلرکه بر کون
وضعی قریب بر زن وفات ایلدی مغسله کلد کده باطننده ولد حرکت

ایلدی بو حال امام مالکدن استفسار ایتدکلرند امام وادی ایله
دفن اولدسون دیو فتوی و یردی اولدم امام شافعی حضرتلری امام
مالک حضرتلرینک خبری یوغ ایکن کلوب دیدیکه امام بیوردیکه
عورتک باطن شق ایدوب وادی اخراج ایدسه سن نفس الامرده اوله
ایدوب عورتی دفن ایتدیلر و اوغلانی بر مرضه عورته و یروب
بسلدیلر مرور ایام نشوئء تام ایله اوغلنجق یدی یاشنه کوروب امام
شافعی حضرتلری اکا قرآن تعلیم ایدوب اواز خوش ایله اوغلنجق
عشره ایله قرآن تلاوته مالک اولدی برکون امام شافعی امام مالک
حضرتلرینک مجلسنه اوغلنجق کتوروب عشره ایله قرآن تلاوت
ایتدردی عشره تمام اولنجق یا امام بونک قتلنه بلا سبب شرعی فتوی
و یره نه لازم کلوردیدکده اول محامده امام حاله مناسب فتوی و یریک
قصه مذکور بی امامه اعلام ایلدی اولدم امام مالک یا محمد انت شافعی
دیو تلفب ایتدی ایمدی لایق و احری اولدرکه امام شافعی حضرتلرینک
دخی بعض مناقب شریفلرین بیان ایدلم روایت ایدرلرکه اول مفتی
اسرار الهی و مهدی انوار نامتساهی وارث ابن عم نبی شافعی
مطلبی حضرتلرینک شعبه دوحه نبوی و بویه شجره مصطفویدر
فهم و فراست و عقل و کیاست ایله بکانه دوران و مروت و فتوت ایله
مدوح جهان اولوب افضل وقت و اعلم عهدایدی نقل ایدرلرکه امام
احمد حنبل که امام زمان و مرجع جهان ایدی و اوچی ووزیک حدیث
شریف حفظنده اولمری مشهوردر بوفضیلت و علم ایله امام شافعی
حضرتلرینک تلمیذی اولوب مجلس شریفلرندن آیرلمازایدی و خالق اکا
اعتراض ایدرلرینکه بومرنبه فضیلت ایله نجب بو حال اختیار ایتدی
امام احمد بن حنبل بوقبل و قالی استماع ایدیچک بیوردیلرکه هر شیهه که
زم دیار مزده در برظاهرینه عالمن انلر معانی غامضه سنه عارفلردر
و عالم ایچره مثل افتاب جله خلقه نور علمی ایله ضیا و یرملری محل ارتباط
دکدر و رسول اکرم صلی الله علیه و سلم بیوررلرکه « ان الله یبعث
لهذه الامة علی رأس کل مائة سنة من یجدد لهما دینها » فحواسی اوزره

بعض علمایه بومائة ثانیته مجدد دین امام شافعی در دیو سوال
ایلدیم اوتاددندر دیو جواب و یردی و شیخ علاءالدوله سمنانی قدس
سره عروه نام کتابده بیوررلرکه اکثر رجال الغیب حالا مذهب شافعی
اوزره نماز قیلرلر و شیخ محیی الدین عربی فتوحات مکبته اوجیوز
بشجی باینده ذکر ایدرلرکه امام شافعی اوتاد اربعه دندر و عبدالله
انصاری بیوررلر مشکه بن مذهب بیلم اما امام شافعی بی دوست طوتارم
اول سیدنکه هر مقامه ناظر اولورم انی اوکده کوررم و حضرت امام
شافعی بیوررلرکه ابتدای سلوکنده حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم واقعه کوردم بکا خطاب ایدوب بیوردیکه ای فرزند
سن کیمسک یا رسول الله سنک کروه امتکدن برضعیف شخصم اولدم
بیوردیلرکه یقین کل جناب شریفلرینه یقین وارلدقده مبارک اغزلرینک
یارندن بنم دهان و زبانه ایرشدیلر و بیوردیلر شمدنصکره برکات
خدا سکا حاصل اولدی و هم اول ساعت خواب ایچره علی المرتضی
حضرتلرینی دخی کوردم مبارک انکشتلرین بنم انکشم اوزرینه
قودیلر تا که علم نبی بکا فی الحال سرایت ایلدی و نقل ایدرلرکه هارون
الرشیده قیصر روم جانبدن بعض رهبانلر کلوب علماء بغداد ایله باحثه
علم ایدلر هارون الرشید امر و فرمان ایلدیکه جله علماء بغداد دجله یه
حاضر اوللر و امام شافعی حضرتلرینی دخی طلب ایلدیلر اولدم
جمله علما و رهبانلر حاضر اولدی خلیفه امام شافعی حضرتلرینه
رهبانلره جواب و یرمک لازمدر دیدکده امام سجاده سین دجله یه
براقدی و اوزرینه جالس اولوب بیوردیلرکه هر کیم بزم ایله مباحثه
علم مراد ایدر بزم یا نمره کلسون دیدکده جله رهبانلر بو حال مشاهده
ایدوب مسلمان اولدیلر و خبر مزبور قیصره ایرشدکده قیصر روم
جواب و یرمشکه الحمد لله شافعی حضرتلری بودیاره کلمش اکر بودیاره
کلیدی رومده زنادار قائموب جله سی مسلمان اولوردی و ربیع بن
سلیمان بیوررلرکه بعد الوفات امام شافعی حضرتلرینی واقعه کوردم
دیدمکه (یا امام ما فعل الله بک) بیوردیکه یاربیع خدای عزوجل بکا

رحمت ایدوب یتش یک دنیا قدر عطا و کرم و کرامت ایتدی و حضرت امامک ولادتلی سینه حسین و مآده و اقع اولدی و وفاتلی دخی سینه اربع و مائین ده و اقع اولدی رحمة الله علیه و امام احمد حنبل حضرت تری بنی دخی ایراد ایدلم و حضرت امامک ولادتلی بغدادده سینه اربع و ستین و مآده و اقع اولشدر روایت ایدرلر که اول جهان درایت و عمل جناب حضرت امام احمد حنبل شیخ سنت و جماعت و امام دین و دولت و مستجاب الدعوة ایدی و نیجه مشایخ عظام و اولیاء کرام ایلہ علی الدوام صحبت ایتشلر در ذوالنون مصری و بشرحانی و سمرقطنی و معروف کرخی و انار امثالی نیجه اعزایله خلوت و عزات قیلشدر ایدی نقل ایدرلر که بغدادده معتزله امامک اوزرینه غلبه ایدوب قرآن مخلوقدرده دیو فتوی استدیله و امامی خلیفه تک سراینده ایلندیله خلیفه معتزلی و ظالم اولمغله امام بومعنایه جواب ویرمد بکیچون بیک تازیانه اوردردی و امر ایلدی که مبارک اللارین رسن ایلہ بغلیوب حبس ایدر اولدم امر خلیفه ایلہ مبارک اللارین بغلیوب حبس ایلدی کلرنده غیبدن برال ظاهر اولوب بن دین کشاد ایتدی معتزله بوحالی مشاهده ایدیچک حبسدن اطلاق ایتدیله و روایت ایدرلر که امام احمد حنبل مناجات ایدوب دیدیکه «الهی بای شیء یتقرب الیک المقر بون» اولدم جناب رب العزتدن بو خطاب کلدیکه «یا احمد بقرآء القرآن» و نقل ایدرلر که حضرت امام وفاتی زمانده مبارک انکشتلریله اشارت ایدرلر دی فرزند ارجندلی اولمغله دیدیکه ای پدر محترم وای عز و کرامتله مکرم بوحال نه حالدر امام بیوردیکه ای پسر ارجند وای باغ دلمده سروسر بلاند بووقت وقت خطر در محل غفلت دکدر خیر دعایه مشغول اول یمین و یسار مده بالینم اوزره جالس اولنک پیری شیطاندر خاک ادباری باشنه صاچوب دیر که ای احمد کندینی بنم کیدمدن قورتاردک بن دیدمکه یوق بر نفس قالدیجه دک جای خطر در نه جای امن چونکه حضرت امام سینه احدى و اربعین و مائین ده وفات ایلدی و جنازه سین قالدرد قدده نیجه طبور هواده پران ایکن کندیلرین حضرتک

(جنازه سینه)

جنازه سینه اوروب زبان حال ایلہ ماتم ایدرلر دی اولکون ناس بوحالی مشاهده ایلدی کده نیجه بیک کبر و ترسا مسلمان اولدی و زنازلرین براغوب نعره اوردیله و کلمه «لا اله الا الله محمد رسول الله» ی ورد و زبان ایتدیله اول سیدنکه اولکون حق تعالی کریمه بی چهار قومک اوزرینه برافندی بری مرغان بری جهودان بری ترسایان و بری مسلمان اولمغله بزرگاندن برینه سؤال ایلدیله که حضرت امامک نظری حال حیاتنده می عالی ایدی یوخسه مماتنده می اول بزرک دین بیورمشکه حضرت امام مستجاب الدعوه ایدی حال حیاتنده که اکایمان رجا ایلدی اول زمان اولوب شمدی نصیب اولدی و حضرت امامک جله دعای درگاه حقه قبول اولوب کیمی حیاتنده و کیمی مماتنده اثر دعای ظاهر و باهر اولدی و محمد بن حزیقه حضرت تری دیر که بعد الوفات امام احمد حنبل حضرت تری بنی روایده کوردم ایکی جانبده صالحی کیدردیدمکه یا امام بورتار نه رفتاردر بیوردیکه دارالسلامه کتمک رفتاریدر اولدم دیدمکه خدای عزوجل سزکله نه معامله ایلدی بیوردیکه بنی نور ایلہ منور ایدوب سریمه برتاج و پایمه برنعلین عطا ایتدی ایمدی ای عالم تحریر بو تقریر اوزره کوشش و جامه زهد و تقوایی پوشش ایتدیچک ائمه دینه کمال اتباع بولماز ایمدی علماء زمان و فضلاء دوران سرای دینک ستونی و شهر شریعتک ذو فتونی و منتظم نظام عالم ورهین طریق اسلام اولمغله شرط انلرک سیرت حسنه لینه متابعت ایتدکدر تاکه «العلماء ورثة الانبیاء» ماصدقی اولمغله فائز سعادت دین و دنیا اوله سز زرا عرفا دیرلر که علم قالب و عمل روحدر بی روح قالبده حال اولدیغی محل قیل و قال دکدر اول اجلدن علمیه عامل اولیان عالمده صفای درون و اویوب نور علم جبهه سنده جلوه کر اولماز اما علمیه عمل قدرین و واصل تمکین اولوب شرف علم و عمل ایلہ مشرف اولنسه «العلماء ورثة الانبیاء» فحواسی اوزره وارث علم نبوی و خادم سجاده مصطفوی اولوب علم و عمل ایلہ کامیاب و نائل درجه «طوبی لهم و حسن مأب» برله مشرف اولسی محل ارباب دکدر محصل ای عالم و عاملار وای

جمله آفتدن ساللر فضائل علمایه نهایت و علمایه عامل اولان عالم خدا
 و رسولی قنده درجاته حد و غایت یوقدر لیکن بوحقیق و کثر وداعی
 بر حزر اول بحر بی کمراندن بر قطره و اول مهر تاباندن بر ذره
 عیان و خامه معجز بیان ایله نمایان ایتدم ایمدی لایق و احری
 اولدر که علم و عمل حرفلر بیک دخی سرین قلم عنبر بار ایله
 تحریر و صحیفه روزگار نه طیر ایدیز آگاه اولکه علم و عمل توأمان
 ایدیکی محل کان دکلدر زیرا علم نیجه اوج حرف ایسه کذلک عمل
 دخی اوج حرفدر اما علمک میمی آخرد علمک میمی وسطده واقع
 اولمک سری اولدر که علمک میمی میم محمد مصطفی صلی الله علیه
 وسلم اشارتدر که نهایت علم آنلرده موجود اولوب علوم اولین
 و آخرین آنده تمام اولشد و بردخی مضمون لانی بعدی نبوت و پیغمبری
 آنلرده ختم اولسنی اعلامدر و میم علمک آنلرده واقع اولسنی بردخی
 شوکا اشارتدر که علمک آخری و کمال نهایی عمل ایله اولور دیمکدر زیرا
 علمک ثمره سی عملدر نیکیم « العلم بلا عمل کالشجر بلا ثمر » بومعنایه اشارتدر
 و علمک میمی وسطده واقع اولدیغیک سری اولدر که هر شئیک وسط حقیقه یسینه
 قلب اطلاق اولور عمل دخی علمک قلبدر که میم وسط حقیقه یسینه
 واقع اولشد و قلب روح محلیدر پس علم علمک قالی و عمل علمک
 روحیدر و بعضیالربالعکس علم علمک قلبیدر دیوب « العلم بلا عمل کقالب
 بلا روح » معناسینه ذاهب اولشد و علم و عمل لفظلرینک دخی عین
 و میم و لامدن مرکب اولدیغی توأمان اولوب بری برندن جدا اولمق
 لازم کلمدیکنه اشارتدر و عین ایکسینک دخی اولنده واقع اولدیغی
 عین عالم بویایکسی ایچون انجلا اولندیغنه عین عبرتله نظر لازم ایدیکنه
 رمز و ایمادر محصل کلام میم علم علم اولین و آخرین رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم تمام اولسنه اشارتدر و میم عمل کذلک رسول
 اکرم افندمک الایة « الا من اتی الله بقلب سلیم » قلب سلیم ایله نهایت
 عملرینه اشارتدر اما عالم درت حرفدر هر حرفی عالیت معناسینه
 صرفدر اول حرفی عیندر عین عمله اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه
 (علمایه)

علمایه عامل و جناحین صاحبی اولوب علم و عمل ایله کامل اوله ایدیکنجی
 حرفی الفدر الف الفته و محبتیه اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه علم ایله
 عمل و جان و دادن محبت و خلق نیکو ایله خلقه رفیق اوزره الفت ایده
 اوچنجی حرفی لامدر لام لطف و تائیه اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه
 صاحب لطف اولوب هر کسه ملایمت اوزره اوله دردنجی حرفی
 میمدر میم مداومتیه اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه دائم عمل صالح اوزره
 قائم اوله تا که علمدن سعادت ابدیه و عزت سرمدیه بوله دیوب
 خواجه جهان اوغلی نتیجه جان ایله برلندن طوروب خانقاهدن
 طشره خلوتخانه لرینه عزیم ایتدیلمر چون جمهور عالمان خواجه جهاندن
 بوسکونه علم و عمله متعلق کلمات فایقه و حرکات صادق ایله الفاظ
 رابقه و عبارات فایقه مشاهده ایلدیلمر اولدم جمله سی علم و معرفته
 تحسین و جان و دادن آفرین دیوب اول شب آنده مهمان و ایرتسی
 علی الشکر پویان و عزیم راه جانان ایتدیلمرینه عادت معهود اوزره
 خواجه جهان اوغلی نتیجه جان ایله صلوة صبحی ادا و شکر
 خدا ایلوب خلوتخانه لرندن خانقاه کلدیلمر کوردیلمر که طائفه عالمان
 عزیم راه ایتشلمر اولدم مقام لرینه کچوب حال لرینه مشغول و کلماته دخول
 ایتش ایکن کوردیلمر که ینه بر جمهور پر سرور هزار ذکر و حبور برله کلورلر
 * آمدن طائفه صوفیان صافیان بخانقاه خواجه جهان * گروه
 صوفیلمر مرأت دلاری صافیلمر و نفس هوایه جویه جانی و حسسته
 دلاره شافیلمر و حرقه و لقمه یه کافیلر و جهری نور عبادتله مثال افتاب
 عالمتاب و کوشش رویشلری بر موجب حال اولی الالباب بو حال محمود
 و نبل مقام شهود برله دیده لری مکمل و کندیلمر مکمل اولوب
 کردلرنده برردا و لباسلری سیاه و سفید و عبا و دال مثال تاجلرایله
 طبله سانلری بر موجب سنت و شارب و طبله لری بر فرموده شریعت
 و طریقت و دستلرنده بر تسبیح ایله بر عصا و مشر حال ذکر و تحمید
 ایدرک خواجه جهانک خانقاهنه متوجه اولدیلمر خواجه جهان
 دخی آنلری محمود الحال کور یچک مسرور البال و شکر خدای و اهاب

الامال ایدوب دل و جان ایله استقبالی و هزار تعظیم و تکریم ایله
خانقاهنه ادخال ایلدی و مسکنلرین کوسرتوب بیورک عزیزلر دیدی
بعد الجاوس خدامنه امر ایدوب مثال فرش بوقلمون نعم کونا کون
فرش ایدوب بسط ایتدیلر چون نعمتی تناول ایتدیلر اولدم خدای
عزوجل جنابنه حمد و ثنا و صاحب خانقاهه دعا ایلیوب بعده مشایخ
ماضیه نک ارواح طیبه لری یاد بعده تلاوت قرآن و ذکر الهی ورد و زبان
ایتدکلرنده شیخلری اولان عزیز باشی کریبان مرآقه به و فکرین
بحر مکشفه به چکوب دیده جاتنه نیجه شی جلوه کر اولوردی بو حال
اوزره مریدلری ذکر اللهدن فارغ اولیجق خوب و بلند الحان بحرق
برله شوق انکیر موشکلر و ذوق آمیز مدح رسوللر و موزون الهی سوزلر
ایدوب خاموش اولدیلر اولدم خواجه کریبان تفکریدن باش قالدیروب
ادای فصیح ایله دیدیکه صفا کلدیکر عزیزلر قدم کتوردیکر مسافرلر
نه دیاردن کلور سزونه طائفه دن سز و سیره کیم دیرلر و شیخکری نه نام
ایله ذکر ایدرلر و شیخکری شیخنه کیم دیرلر دیدی چون طائفه صوفیان
خواججه دن بو کونه سؤال و پرسشه قیل وقال گوش ایتدی اولدم
ایچلرندن حاضر نام بر میر کلام تقریر مر ام ایدوب دیدیکه ای خواجه
جهان بفرزندان اعجام روش بیسان و ساکن محبه دیار خراسان
و صوفیان صافیانز حالا بو پیرمزنک نامنه جمال الدین ساسانی و پیرمزنک
پیرینه شیخ محبی الدین کاشانی دیرلر هر بری پیران ساک طریقت
و سالک شاهراه شریعت و حقیقتدرلر دیوب خاموش اولیجق هماندم
اول پیر روشن ضمیر رحانی جناب شیخ جمال الدین ساسانی سر بر آورده
ایدوب زبان ملیح و ادای فصیح ایله جوش و خروش ایدوب جوابه آغاز ایلدی
* جواب دادن صوفیان صافیان بخواجه جهان * دیدیکه ای صاحب
کرم وای جهان ایچره عزیز و محترم وای مثال حیدر سخنی سفره کستر
وای خوان لطف و احسانی ایله اهالی پرور چونکه بزه آیین و پیرمزدن
سؤال و حالرندن خبردار اولغه بسط مقال ایلدک ایلدی لایق و احری
اولدرکه سنی حالمزه خیر و حقیقت طریقه بقمزه دیده حق بین ایله بصیر
(ایده وز)

ایده وز تا که صوفی صافی حالتدن خبردار و نائل رتبه اختیار اوله سن
بیلیکه بز صوفی صافی و نفس هوا جویه جانی و شهسوار ملکیت جان
ودل و امیر و باد و آب و گل و منتظم نظام چار اضداد و حقایق اشیا ایله
اتحاد قیلوب علمز ایله عامل و عرفا نمرله کامل اولوب ولایت وجود مزه
سلطان و مالک هفت اقلیم ملکیت جائز و اول هفت اقلیمک اوچی
ملک عدم و کم کیفتدن خلق بهمدر نهایت خالق ارض و سما ابدیکن
بیلورلر و دردی جار اضداد در که آنکله بدن قائم و معنی ربع مسکون
بونکته ابدیکننه عرفا عالمدر اگرچه اشباح بر مضمون «کل شی
یرجع الی اصله» اصلنه راجع اولوب فنا بواور اما ارواح بقای ابدیه به
واصل و روح صمد ارواح محمد علیه السلامه نائل اولغله صفای
سرمدیه حاصل ایدرلر ارواح مؤمنین دخی بر فحوا ی «کل شی یرجع
الی اصله» روح محمد علیه السلام افندمر جنابنه واصل اولور زیرا
حضرت ابوالارواحدر تکیم مقدا بیسان اولمشدی (بیت) روح
اواصل جله ارواح * شخص اوجان جله اشباح (نثر) اول جهتدن
ای خواجه بز صوفی صافی دل و عارف کنجینه اب و کل و عالم کثرتدن
بری و ملک وحدتک سروری اولوب عزت ایچره اهل وحدت و دهم بدم
مست شراب وصلت و جله اشیا ده صنع حقه ناظر و جله اقوال
و افعالده حق حاضر بیلوب (بیت) واتی وان کنت ابن ادم صورة
ولی فیه معنی شاهد بلاهوتی (بیت) اعداد کون و صورت کثرت نمایش است
فالکل واحد تجلی بکل شان (نثر) اعداده واحد حقیقی سیران
و دیده حق بین ایله نکران ایدوب (بیت) راه پردر صد هزاران
جامده * روح بر در جله اجسامده (نثر) زیرا ای خواجه (شعر)
رق الزجاج ورق الخمر فتشابهت و تشاکل الامر فیکانما جر ولا
قدح ولا خر (نثر) موجنبه جام غایت ایله لطیف و رقیق اولغله باده
ایله همزنک اولوب نمایان و نبذه عشاقه (ع) باده و ساقی و ساغر
چون یکی دیدم ز شوق (نثر) فحوا سی عیان اولور تکیم بو مضمونی
فصحای عرب دیعشدر (نظم) از صفای می و لطافت جام * درهم

آمیخت رنگ جام مدام * همه جامست نیست کو بی می * یا مدام است
 نیست کو بی جام (نثر) ودخی ای خواجه محترم وای سر پرده حرم
 بز ما سوا بی بالکلیه دادن دور و وسوس شیطانی خاطر مزدن
 مجبور قیلوب متصل ذکر حق جان و دل ایله ورد زبان و توحید قلابی به
 مالک اولدیغیز محل کان دکلدر زیرا کوشش ایله اطوار سهیمیه نائل
 وفتا اندر فنا برله عالم بقایه داخل اولوب هفت طورک صاحبی و تجلی
 نور خدایک طالبی و طور جسم مزده مانند حضرت موسی « رب
 ارنی انظر الیک » فحواسی اوزره کویا اولور ز زبیرا پیر یز بزی
 مقام رجولیه ایصال و حریره بودال تاجلری دال قیلوب سر میخ
 فرق تاجده نشان سر تنه میخ کران ایلیکی محل کان دکلدر و تاجز
 اوزره دستارل سیاه و سفید نور ایض و اسوده مظهر اولغله
 علامت اهل توحیددر یا خود سر روز شبدن نشان کیجه قائم
 کوندز صائم اولدیغیز برهاندر و تاج اوزره طبله ساندن مراد و شرح
 ما فی القواد ایدلم بیملکه ای خواجه نفس و شیطان انسانه
 یسارندن داخل و حب زخارف دنیا آدمه صاغ طرفه دین واصل
 اولور زیرا زن دخی حضرت آدم علیه السلامه اول طرفدن عیان
 اولغله نفس حیل کر اول جانبدن نمایان اولور نیکیم ایله معراجده
 حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حضرت تیرینک یسارندن زن
 خوب صورنده دنیا عرض جمال و شیوه ناز ایله غنچ و دلال ایلد کده
 حضرت مبارک دستار شریفنک اوجن اکا حجاب و اول طرفدن عجله
 ایله یکمکه شتاب قیلوب اصلا اکا دیده التفات ایله نکران و مثال
 باد صبا اول جابدن روان اولدی و نفس ایله جدال جهاد اکبر اولغین
 جهاد اصغر ایدنلر صور غوغ طاقند قلری کی بز دخی جهاد اکبر
 ایتمکین دستار مزک اوجنی صور غوغ ایدوب سنت اوزره مجاهده
 ایدره ز ایددی ای خواجه بزده صلووت معراجز و درگاه حق
 منهاجز اولغله عمل رسول اوزره بزده صلات ایچره دستار مزک
 اوجن روان و بو طرز کوشش ایتمک چک طریق مزده نقصان لازم کلور

و دستمزده اولان عصا مثال حضرت موسی علیه السلام نفس
 ثعبانه « العصى لمن عصى » دیوایما ایله تنبیهدر و حرقه مز ا کثر یا
 سیاه اولدیغیزه سبب اولدر که نفس سر بریده ایدن اهل حال جسمی
 معینده کعبه مثالدر و طر بقمزده کیکه اژدر نفسی مقتول ایلسه اکا
 سیاه حرقه پوشش ایلمک سندر و کردمزده اولان ردا فرائض و نوافلی
 وقتنده ادا ایتمک اششارتدر الایه « انا عرضنا الامانة علی السموات
 والارض » مفهومی اوزره کردمزده سموات وارض کتوره دیکی بار
 امانتی تحمیلدر (بیت) آسمان بار امانت نتوانست کشید * قرعه قال
 بنام من دیوانه زند (نثر) اول اجلدن مخلوقاتدن اشرف اولوب مشرف
 « لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم » و نائل رتبه عظیم و صاحب
 قلب سلیم اولور (بیت) و نزع انک جرم اصغر (وفیک انطوی العالم
 الاکبر) (نثر) فحواسی اوزره مظهر اسماء الهی و مرآت فیوضات
 نامتناهی اولوب شرف خطاب « انا جعلناک خلیفه فی الارض » ایله
 مسلم « ولقد کرمتنا بنی آدم » ایله مکرم اولدق زیرا جله اشباه فیض
 انساندن واصل و نوع بنی آدمه روشنائی بزدن حاصل اولوب کوشش
 شریعت و طریقت ایله انلری نائل مراد و واصل و طریق رشد و رشاد
 قیلرز زیرا بز اسرار عالمه واقف و حقیقت اشباه عارف اولغله (نظم)
 عالم صغری جهان کبری بز * فی الحقیقه عالم عظمی بز * جبه مزدر
 بوقباب نه فک * تاجزدر افتاب نه فک (نثر) زیرا حقیقت انسان
 کل محراب ملک و مقبول اهل فلیکدر بو انسان کامل نور رسول الله
 علیه السلامدن مقتبس ایدیکی عیاندر و بواسرار الهی دیده اولبایه
 نمایاندر و بز اول نور نامحدوددن مستنیر و حقیقت رسول بزه دستنکبر
 اولغله نائل مرتبه کرامت و مشرف درجه ولایت اولوب بر مضمون
 (اولیاء شد بیروان انبیا) سلك رسول علیه السلامه سالک و وجود مز
 شهرینه مالک اولورز و بر فحوای « ما وسعنی ارضی ولا سمانی ولکن
 وسعنی قلب عبیدی المؤمن » اشبو معلا نه قباب دریای ککو کزده
 بر حجاب ایدیکی بی ارتبابدر حضرت مولانا پیورر (مشوی) گفت

پیغمبر که حق فرموده است * من یکنجم هیچ در وبالا و پست *
 من یکنجم این یقین دان بی عجب * کرم را جوئی دران دلها طلب
 (بیت) عشق ایلائی است که کولکدن * های مجنون بیانده بیلرسک *
 (شعر) کتابه زمسیحا درین کهن دیر است * که ناامید میباشد که عاقبت
 خیر است * تو ما برون درین جله غیر می بینی * درارای که این خانه
 حالی از غیر است « انا عندنا کسرة قلوبهم لا جلی » (شعر) یا بحر قاف
 بالنار وجه محبه * رفقا فان مدامعی تطفیه * احرق بها جدی وکل
 جوارحی * واحرس علی قلبی فانک فیه (نثر) و بوجوابمزه ای خواجه
 واقف و حقیقت حالمزه عارف اولمق استرا یسک دیده جانی کشاده
 ایدوب اسرار عالمه نکران و واصل درجه عرفان اولوب حقیقت
 اشیا به بصیر و اسرار غامضه به خیر اوله سن و بوتئیل غایت ایله ظاهر
 و باهر اولمقین ایراد ایدملم کور که بر بزر و تخمده هزار یار و هر برنده
 صد هزار انبار حاصل اولوب سر عقول خرده شناس بومعنا به حیران
 و سرگرداندر ایمدی بی روح مخاوقاتک بر بزرنی در کده مرکب عقل
 انک و بیداء فکر و اندیشه تنک اولیحق حقیقت آدمی نیجه اذعان و کم
 و کیفه دیده عقلا نیجه نکران اولور زیرا انسان کامل مظهر آینه
 خدا و مشرف « و علم آدم الاسماء کلها » اولفله سامی مکان و رفیع
 الشاندر اول اجلدن رسول اکرم صلی الله علیه و سلم بیوررر « من
 عرف نفسه فقد عرف ربه » زیرا عقل سر ذریه خیر اولما یحق
 حقیقت شمسه دیده حق بین ایله بصیر اوله من محصل ای خواجه
 قلب انسان کامل بر بحر عمیق و اون سسکزی یک عالم اول یمده غریقدر
 (نظم) بز او بحرك قطره سن ایتدک بیان * بز او مهورك ذره سن ایتدک
 عیان (نثر) دیوب شیخ جمال الدین ساسانی طی طومار کلام و بو
 ایات روح افزا ایله اختتام مرام ایتدی « جواب دادن خواجه
 جهان بصوفیان صافیان » چون اول مقدم زهاد و معظم عباد و عالم
 و عامل و عارف سید اولیا اعنی جناب خواجه جهان شیخ جمال الدین
 ساسانیدن طریق صوفی صافیانه متعلق کلمات کرامت امیر و حرکات
 (ولایت)

ولایت انکیز مشاهده ایلدی اولدم دهان ملاحات آچوب زبان
 فصاحتله دیدیکه ای در بحار تصوف وای دلور بیدای نصرف وای
 واقف اسرار اب وکل و کاشف انوار جان و دل وای صوفیان صافیان
 وای غواص بحر عرفان دیر سر که صوفی صافیلرز و نفس هوا جو به
 جافیلرز و خسته دلره شافیلرز و عهده و افیلرز اگر قالکز حالکزه
 مطابق و میدان رجالد و سمنب سیرتکز صورتکزه سابق اولوب
 صوفیک باینده سفر سلوی تکمیل ایله صافی اولدیکز ایسه یعنی عالم
 نفسدن گذرایدوب عالم قلب و روحه و مقام سرخنی به واصل اولدیکز
 ایسه بر موجب (بیت) صوفی نشود صافی * تادر نکشد جانی *
 بسیار سفر باید * تا پخته شود خامی (نثر) صافی اولدیکز مسلمدر
 و بو نوال اوزره قولکز قول صحیح و آینه کز آیین ملیح اولوب میدان
 تصوفده دلور و خانقاه عالمه اهالی پرور و مرشد طریق و موصول
 راه توفیق اولور سرز زیرا صوفی حرفی در تدر هر حرفی صوفیک
 معناسنه صرفدر اول حرفی صادر صاف و صداقته اشارتدر
 یعنی صوفی اولان کیمسه صفای درونه واصل و رتبه صداقته نائل اوله
 ثانی حرفی و اودر و او وفایه اشارتدر یعنی صوفی اولان کیمسه عهدینه
 وافی و خسته دلره شافی اولوب انشراح صدر حاصل و مقام « افن
 شرح الله صدره » مرتبه سننه نائل اولمقدر ثالث حرفی قادر فا فقر
 و فایه اشارتدر یعنی صوفی اولان کیمسه عهدینه وافی و عارف سر
 روحانی اولوب دائما نفسنی فقر ایله فانی قیله تا که حدیث « موتوا
 قبل ان تموتوا » مرتبه سن بوله رابع حرفی یادر یا یمه اشارتدر یعنی
 صوفی اولان کیمسه دریای دل اولوب و ازار خلفدن متفعل اولوب
 بویتک ماصدقی حالی اوله (بیت) یقائنلر خاطر ناشاد می یارب شاد
 اولسون * بنمچون نامراد اولسون دینلر بر مراد اولسون (نثر)
 ایمدی ای صوفی صافی وای خسته دلره شافی اگر ذکر اولان
 درت حرفک صفتلری برله متصف و حقایق اشیا به عارف اولور سکر
 ولایت چاراضدادده سلطان عادل و کاشف انوار جان و دل و عارف

اسرار آب و گل و حلال هر مشکل اولور سز واکر بوحالک خـلافی
سزده موجود و عجب و کبرایله طرح نقطه وجود قیلد بکر ایسه شیطان
سزده حاکم و ملک و جود بکره سلطان ظالم اولور (بیت) نفس
شیطاندر حذر قبل صوفیا * کانلرک کاریدرر کبر وریا (نثر) زیرا
صوفیان زمان و مشایخ تاجداران اکثری تغییرالشـکل لاجل الاکل
قلوب تاج و تسبیح دانه و دام و مرغ جان خانی صیده اهتمام
ایتمکله اکا خرقة و تاجی کالصنم الا کبرایدبکی شمسدن عیاندن (بیت)
کافرک بر در بتی انک هزار * نفس اوده صد هزار اصنامی وار *
ارزوی نفس بندر فی المثل * کیم اودر معنیده شیطان عمل * هر چن
طور سه نمازه اول عنود * فی الحقیقه انلره ایلر سجود * اولیله اولسه
اوله فاسقندن بتر * کیم بو وجهیله اولان صوفی آخر (نثر) زیرا صوفی
صافی عجب ایله انانیتی وجودندن دور ونفی وجود ایله ماسـوی الاهی
قلبندن مهجورایدیچک سرای خاطر فاترینه سلطان عشق عبور
ودرون بیرونی مستغرق نور اولغله حقیقت نور محمدیه ملحق وجودی
مالکنه سلطان اولغله البق اولوب حدیث « و بی یطق و بی بیطش »
فحـواسی اوزره عالم حقیقه داخل ورتبه عظمی به نائل اولور
و دیر سز که بزمالك ملک عزالت و کنج خلوتده واصل کنج وحدت
اولوب می وصلت ایله مست و شـیدا و ساقی می خجرا ایله جله اشیا بزه
برلک عالنده عیان و دیده جائزه سرتوجید نمایان اولغله (بیت)
راح بر در صد هزاران جامدن * روح بر در جله اجسامدن (نثر)
دیو قیل وقال و بسط مقال ایدر سز اگر چه جـله اعداد واحد
حقیقندن ظهور ایدوب عیان و دیده بنی آدمه قوالب بيشمار ایله نمایان
اولشدن لکن هر روح واحدک بواجوالی الی الابد باقیدر اولی حادث
و آخری باقیدر و ارادت باری بو حرکت و بوجیشک اوزرینه جاری
اولشدن که « یسئلونک عن الروح قل الروح » من امر ربی سر امره
خبیر و حقیقت اشباه دیده حق بین ایله بصیر اولان « من عرف الله کل
لسانه » فحواسی اوزره ابکم و شریعت مطهریه موافق اولیان
(کلامی)

کلامی استماعده اصم اوله زیرا علم تصوف علم حالدن علم قال دکادر
حرف وضع اولیان شی حرف ایله بیان مرکز دائره امکاندن بیرون
ایدبکی محل کان دکادر تکیم اولجام محبته حائض جناب عمر ابن
فارض بیورر (شعر) ولاتک من طـبـشته دروسه * بحیث استغلت
عقله و استغرب فتم * وراء النفل لم یبق عن مدارک غایات العقول السلیمه
(نثر) اگر چه اولیاء کرام و مشایخ عظام علیم سلام الله ماصب
الغمام بوباید و حدندن نیجه عشاقی مست و شـیدا و جام محبت ایله
وجودلرین افنا قلوب انلری واصل مقام تحقیق و بیهوش جام ربحیق
قیلشدن لکن بومقامه وصول ایچون شریعت مطهریه مریدلرین نیجه
روز کار سالک و مطهره ایله مقام حقیقه واصل ایدوب انلری وجودی
شهرینه مالک ایتلشدن محصل کلام بومقامات عالیله و درجات ظالیله
« من لم یذق لم یعرف » مضمونی اوزره ایدبکی معلوم طباع سلیمه
و مکتوم اذهان و سیمه در زیر اقیل و قال ایله مرشد سز بومقامه ایصال
محال اندر محالدر (بیت) پیر سز واصل مقصود اوله مر سز سن ای دل *
طوته لم جله فنون او کره نوب اولدک کامل (نثر) و حافظ شیرازی
بیورر (بیت) سعی تارده درین راه بجایی نرسی * مرد اگر
میطابی خدمت استاد بیر (نثر) محصل مرشد لازم و امر مهمدر لکن
مرشد مرشد حقیقی اولوب ظاهر و باطنی معور و علم معرفت ایله درون
بیرونی پر نور اوله که سالکی مقاصد اقصی به واصل ورتبه اعلایه نائل
ایلیله امام شایخ خود فروشدن حذر اولنوب و کچدکری مردن کذر اولنیه
زیرا انلر ایله مصاحبت عین خطا ایدبکی هویدا دز تکیم مولانا بیورر
(مشوی) دان بسی ابلیس آدم روی هست * پس بهر دستی نشاید
داد دست (نثر) ایمدی لایق و احری اولدر که بومحله مشایخ عظام
و اولیای کرام عیان و بیان ایتدکری اوزره مرشد حقیقینک احوال
و اطوارلرین خامه مجز بیان ایله بیان و طریق ایمنی سالک حقه
بعون الملک المنان نمایان و عیان ایده یز (اولامر شد کامل اول کسه در که
مریدلرینک ظاهر لرینی علوم شریعتیه ایله اراسته و باطنلرینی

معارف طریقت و حقیقت ایلہ پیراسته قباب طالبری دوام حضور
و شهود ایلہ بر مراد و واصل طریق سداد قیلہ بوجه ایلہ شیخ نورانی
و مظهر فیوضات صمدانی مریدینہ اول تلمیذین ذکر سبحانی قیلوب
بعده اول شرط ایلہ کوشش و لباس زهد و تقوایی پوشش استدر
(شرط اول اولدر که طهارت بدنیه بر موجب حکم شریعت و طهارت
دنس نفس بر امر طریقت و تطهیر از خبائث هوا و طهارت قلب
بر موجب حقیقت از ماسوی الله (شرط ثانی عزات ناس و حضور
قلب ایلہ استیناس و خلوتخانه تارک و کلمه توحید ایلہ فوآدینہ
نزدیک اولقدر) شرط ثالث سکوت دوام و نطق خیر الکلام و زبان
اب و کل لال و زبان قلب ایلہ ذکر ذوالجلال ایلقدر (شرط رابع صیام
اب و نان و ذکر رب مستعان برله قلبی روشن مجلا و مرآت خاطری
آینہ جهان نما ایلقدر) شرط خامس لسان قلب و قلاب ذکرینہ
واصل و رتبہ اعلا یه نائل اولقدر (شرط سادس توکل تام ایلہ قضا
و قدره رضا و فقر و عنایه شکر خدا قیامقدر) شرط سابع محوده
خوف ورجا و اثباته محو فتناده اولقدر (شرط ثامن بومقامده لشکر
شک و ریب منهنم و منعدم اولوب ابواب غیب کشاده و عالم اسرار
نمایان اولوب اماده اولقدر) شرط تاسع ترک خواب (شرط عاشقانات
طعام اما مشایخ نقش بندیه که حقیقت حالاری بویات افزاره
مستوردر (بیت) نقش بندیه عجب قافله سالارانند * که برند از ره
پنهان بحر قافله را (نثر) ظاهر و باطن لری صدق و صفا و جمع
سلوک لری سرواخفا اوزره اولوب مقدار ذره شریعت و طریقتیه
مخالف و ضعلری اولامغله جمیع طوائف اهل شریعت و مجموع اهل
طریقت بیننده مسلم و ممتاز و مکرم و سرافراز اولمشردر و جمیع طوائف
طریقت نهایی بونلرک بدایتیدر زیرا جمیع طریقت غایتی قلبی
ماسوادن تصفیہ دنصکره حضور دائم ایلہ تزکیه در بونلرک بدایتی
حضور دائم ایلہ تزکیه در که ماسواقطعا اکا مزاجم اولیه و نقش بندیه نک
نهایتی شهود حقه دوام استغراقدر که قطعا ماسوایه شعوری
(اولیه)

اولیه و انلرک سلوی اون ایکی حال اوزره بیان اولمشردر (هوش دردم)
(نظر بر قدم) (سفر در وطن) (خلوت در انجمن) (باد کرد)
(بازگشت) (نگاه داشت) (باد داشت) (وقوف زمانی) (وقوف
عددی) (وقوف قلبی) (جله خواطر) اما معنی هوش دردم اولدر که
سالک حقیقی هر نفسی غفات ایلہ کچور میوب حضور و اکاهی و فکر
حضور الهی ایلہ متی قظ اولقدر و لانا سعاد الدین کاشغری بیورمشردر که
بر نفسدن بر نفسیه انتقاله حضور خاطر اوزره اولوب هر نفسی حق
تعالی دن غفات اوزره کچور میه لر و جناب حضرت خواجه بیورمشردر که
طریقه مزده رعایت حفظ نفس امر مهمدر و جمیع انقاسنی حضور
و اکاهی اوزره صرف لازمدر اگر محافظت نفسیه قادر اولیه انکیچون
دیرلر که (فلان کس نفس کم کرده است) یعنی طریق سلوکده
حفظ نفسی فلان کم ایاشدر دیمک اولور و مخدوم کرامی جناب حضرت
مولانای جامی اواخر شرح رباعیاتنده بیورمشردر که ذکر که نفوس
حیوانانده جاریدر انلرک انقاس ضروریه لیدر و شیخ ابوالجناب
نجم الکبری حضرت لری رساله فواتح الجمالده بیان بیورمشردر که
هر ذی روح نفس آلوب و یرمکن حرف (ها) ظاهر اولور اول حرف
ها اشارت غیب هویت حق تعالی در و بو حرف ها اسم الله ده
اولان حرفی هادر الف لام برای تعریف و تشدید لام مبالغه ایچوندر
بو تعریفدن طالب هوشمند و سالک سعادت مند اولان کیسه نسبت
حضور و اکاهیده بوجه اوزره اوله و وقت تلفظده بو حرف شریف
ایلہ هویت حق هر نفسک خروج دخوانده بومنوال اوزره ملاحظه
ایلیه و بومقامه نائل اولدقدده نسبت حضور مع الله حاصل اولوب
بر درجه یه واصل اولور که بی تکلف ناظر اولوب بونسبت همیشه
حاضر دل اولور بلکه تکلف ایلہ قادر اولمز که بونسبتی کوکلندن مهجور
و دور ابایه (رباعی) ها غیب هویت امد ای حرف شناس *
و انقاس ترا بود بران حرف اساس * باش اکه ازان حرف
در امید هراس * حرفی کفیم شکر اگر درایی پاس (نثر) غیب

هویتکه مولانا جامی بویور با عیـده بیان بیور مشـدر اصطلاح اهل تحقیقه حق تعالی حـصرتلریـنک ذات شـربفتدن عبارتدر اعتبار لاتمین رله یعنی شرط اطلاق حقیقه مقید دکلدر و اطلاق ممکن دکلدر که بومرتبهیه هیچ علم و ادراک تعالی ایایه و بوحیثت مجهول مطلقدر بالنظر الی علم الخلوقات واللہ اعلم (ومعنی نظر بر قدم اولدر که سالک کشت و کذار ایلدیکی موضعه نظری پشت پاسندن ایریه تا که نظری پرا کنده اولیه و برجایی کور منجه اول جایه ابق قومه تشکیم شیخ سعدی کلمه ستانده بومعنایه اشارت ایدر که (لقماریا گفتند که حکمت از که اموختی گفت ناینبایان که تاجای نینند پای نینند) و بردخی نظر بر قدمدن مراد سرعت سیر سالکه اشارت اوله قطعا مسافات هستی و طی عقبات خود پرستی ایدوب هرجانبه که نظر منتهی اوله فی الحال قدمی اول جایه قویه و ابو محمد روم قدس سره بیوردیلر که (ادب المسافر ان لا یجاوز هم قومه) بومعنایه اشارتدر و حضرت مخدومی تحفة الاحرارده منقبت خواجه بهاءالدین قدس سره العزیز ایچون بومضمونی نظم بدیع البیان ایله صیان بیور مشدر (نظم) کم ذره بی همدی هوش دم * ورنه گذشته نظرش از قدم * پس که زخود کرده بسرعت سفر * باز نمانده قدمش از نظر * ومعنی سفر در وطن اولدر که سالک شهر طبیعت بشریه دن دریای حقیقه سفر قیلوب صفات حیدهیه انتقال ایلدکدر و حضرت مولانا کاشغری بیور مشلدر که شخص خیث هرجایه که انتقال ایدر خیث اندن زائل اولمز تا صفات خیده دن فراغت ایدنجه واحوال مشایخ عظام و اولیاء کرام اختیار سفر و اقامتده اختلاف اوزره واقع اولمشدر و بعضی بدایت حانده سفر ایدوب نهایتده مقیم اولمشدر و بعضی بدایت و نهایتده مقیم اولوب سفر ایلما مشدر و بعضی بدایت و نهایتده سفر ایدوب مقیم اولما مشدر بوجار فرقه نیک سفر و اقامتدن غرض نیت صادق در و ترجمه عوارفده دخی بوتقریر اوزره مشروحددر اما طریق خواجکان سفر

واقامتده اولدر که بدایت حانده چوقاق سفر ایلیه و کندویی بومضمون منیف « و اتبعوا الیه الوسيلة » بر پیر کامل خدمتده ایرشدر نجه سفر ایدوب بعده بر پیر کامل حضرتلریـنک خدمتده مقیم اوله اگر کندیـنک دیارنده بوطائفه علیه دن مرشد بوانورسه ترک سفر قیلوب ملازمت پیره مواظبت ایله تحصیل ملکه اکاهی به سعی جیل تقدیم ایلیه زیرا مرشد ایله کوشش لازم بلکه امر مهمدر تشکیم عرفا بیوردر « من سلك بلا مرشد کمن قاتل بلا سلاح و کمن اراد ان یصعد الهواء بلا جناح » بازید حضرتلری بیوردر « من لم یکن له استار فاما له الشیطان » محصل خدمت مرشدده مواظب اولوب بعده حصول صفت ملکه مبسر اولدقدده سفر و اقامت علی السویه اولور و جناب حضرت خواجه عبید قدس سره بیوردر مشکه مبتدی به سفرده بریشانلقدن غیری حاصل یوقدر چونکه بر طالب بر عزیزک صحبتده ایرشور اکامناسب اولان اولدر که صفت تمکین حاصل ایلیه و ملکه نسبت خواجکانی اله کتوره بعده هر جانبه که عزیمت ایدد مانع یوقدر (رباعی) یارب چه خوشست بی دهان خندیدن * بی واسطه چشم جهان را دیدن * بنشین و سفر کن که بغایت خوبست * بی منت پا کرد جهان کردیدن * معنی خلوت در انجمن اولدر که خواجه بزرگ بهاءالدین حضرتلریـنک سوال ایلدیلر که سزک اساس طریق کن نه شی اوزره منیدر خواجه حضرتقی بیور مشکه خلوت در انجمن یعنی ظاهر با خلق و بیاطن با حق (یت) از درون شواشنا و از برون بیکانه شو * اینچنین زیباروش کم می فتد اندر جهان (نثر) و جناب حق بیوردیغی الیه « رجال لانهم یهم تجارة ولا یسع عن ذکر الله » مضمون شریفی بومعنایه اشارتدر و بیور مشلدر که نسبت باطنی طریق خواجکانده شویله واقع اولمشدر جمعیت (دل در ملا و صورت تفرقه در خلوت) و بیور مشلدر که بزم طریققر صحبتدر خلوتده شهرت و شهرتده آفت مقرردر خیریت جمعیتده در وجهیت صحبتده در اما شرط بودر که واحد حقیقه سندن غیر بسین نفی ایلدکدر

وخواجه اولیاء کرام بیورمه شلردر که خلوت در انجمن اولدر که سالک
حقیقی اشغال واسه تغراق ذکر بر مرتبه به ابصال ایده که اگر بازاره
کلمه حقیقت دله ذکرک استیلاسی سبیدن اواز سخن کوش ایتمه
وخواجه عبید حضرتلری بیورمه شلردر که جدوا هتمام برله ذکر دله کمال
اشتغال مدت پنج و شش روزده بر مرتبه به ایریشور که جله آواز و حکایات
مردم ذکر کورینور و کندی سوبلدیکی سخنی دخی ذکر استماع
ایدر اما بومقامات عالییه و درجات غالبیه بی سعی و اهتمام مبرر اولماز
(یاد کرد) ذکر اسانی ذکر قلب ایله جمدن عبارتدر سعدالدین کاشغری
بیوررلر که طریق تعلیم ذکر اولدر که اول شیخ جان و دل ایله « لا اله
الا الله محمد رسول الله » دیه مرید دخی اولمخلده کوکلن حاضر ایدوب
دل شیخه مقابل قبله و چشمین فراز ایله و دهان استوار و زبان چسبان
باکام ایده یعنی لسانی دماغنه یا بشدیره و ندانن بری بری اوزرینه قویه
و نفسین طوته و قوت تعظیم تام ایله ذکره شروع ایده و شیخه دل ایله
موافقت ایله مجرد زبان ایله دکل و حبس نفسه صبرایده برنفسده
اوچکره ذکر ایده تا که اثر خلوت ذکر کوکلنه ایرشه و حضرت
خواجه عبید بعض کلمات قدسیه لرنده تحریر ایدوب بیان بیوردیلر که
ذکر دن مقصود اولدر که دل همیشه حق تعالی به آگاه اوله وصف
محبت و تعظیم ایله اگر صحبت ارباب جمعیته ذکر اوانسان آگاهی
حق حاصل اولورسه خلاصه ذکر حاصل اولور و مغز روح ذکر
اولدر که دل حق تعالی حضرتلرینه آگاه اوله و اگر آگاهی حاصل
اولورسه طریق اولدر که ذکره مواظبت اولمه و بوطریقک حفظنه
طریق اسان اولدر که نفسی نافه سنک التند حبس ایدوب ایلمرینی
بری برینه و دماغنه زبانی یا بشدیروب ذکر ایده که نفسه درویندن
بیسارتک کلمه و حقیقت دل اول مدرکدرا کدن عبارتدر که هر طرفه
جولان ایده و اندیشه مصالح دنیایی دخی اول اندیشه ایدر و بوطرفه
العبیده سمواته پران و تمامی عالمی سیران ایتک آکا مبرر در وجه
اندیشه ظاهر ظهور ایدوب متوجه فؤاد اولور و اول دل درای قلب

صنوبری سمنه متوجه قبلوب ذکر ایله مشغول قبله اش بوطریق که
کلمه لایق مدایله چکه و (اله) کلمه سی دست راستی طرفه حرکت ایدرک
و (الا الله) کلمه سنی دل صنوبری طرفه سخت اوزره ایده تا که حرارت
ذکر جله اعضابه سرایت ایده و طرف نفیده جمع محدثاتک وجوده
نظر فنا ایله ناظر اولوب و طرف اثباتده حق تعالی تک وجود مقدسه
نظر بقا و مقصودینی مطالعه ایده و جمیع اوقاتده بوجه ایله ذکر
مستغرق اوله و هیچ اندن غیری بر شغل اوزره ثابت قدم اولیه تابو کلمه
توحیدی تکرار ایتک واسطه سبله صورت توحید قلبنده قرار
طوتوب تا که ذکر قلبک صفت لازمه سی اوله (بازگشت) دن مراد
اولدر که هر بار که ذکر زبان دل ایله کلمه طیبیه بی ذکر ایده در عقب
ینه اول زبان دل ایله دیه که « خداوند مقصود من تویی و رضای تو »
زیرا بو کلمه بازگشت هر خطره که کلور نی کنده در اکر نیک و اگر
بد محصل بو بازگشت مفهومی اوزره کوشش و قلبده ذکر خالص
و ماسوادن بالی فارغ ایده و اگر مبتدیه بدایت ذکرده کلمه بازگشت
صدقنی کندیده بولیه لایق و احری اولدر که اول علمی ترک ایله زیرا
تدریج ایله صدق ظاهر و باهر اولور و اول واقف سربقه بین مولانا
علاء الدین که اجله اصحاب مولانا سعدالدین کاشغریدن ایدی انلر
بیوررلر که مبادی حالده حضرت مخدومدن استفاده ذکر ایدردم چونکه
ذکر بازگشت ایله مأمور اولمچق « خداوند مقصود من تویی و رضای تو »
دیو دیدیکمده بوجوابدن بکا شرم عارض اولدی زیرا که بو قولده
دکل ایدم و صریحا بیلمورمکه دروغ سوبلرم برکون بو خیاله دوشدمکه
پیش حضرت مخدومه کیدم بو خیال ایله خدمت لرینه وارد قدده
بیوردیلر که شیخ بهاء الدین عمر قنیه عزم ایده سن بزده بر موجب امر
مخدومی حضرت شیخه عزم ایتدک و حضور شریف لرینه واروب
برکوشده جالس اولد قدده حضرت شیخ بیوردیکه حضرت شیخ
رکن الدین علاء الدوله قدس سره بیورمه شلردر که سالک هر چند
کندوبی طلبده صادق بولمز لکن لایق و احری اولدر که وقت

ذکرده « خداوند مقصود من تویی و رضای تو » دیه تا شول وقت
 دکن که حقیقت صدق ظاهر اوله چون حضرت شیخدن حضرت
 مخدومه کلام بیوردیلر که شیخ اهل جذبه در اصطلاح بیاز دیو
 بیوردیلر بوسوزک معنسی بکا نیچه مدتد نصره ظاهر اولدیکه انلرک
 غرضی بوسخنندن بودر که شیخ جذبه طریقه تریه اولمشدر سلوک
 طریقه دکل اول سیدن طریق ارشاددن شیخ اکاه دکادر زیرا که
 بکا هنوز بو کلامک کشفی محلی اولدی ابدیکه حضرت شیخ بو حال
 فقیر ظاهر ایلردن اول باز کشته مذکور کله بی روی سوی نیازدن
 دیرایدم و اول جوابدن حجل و منفعل اولوردم چونکه حضرت شیخدن
 بوجوابی استماع ایتدم بنده اول سوز و نیاز و حجلتدن اترقا بیوب اول
 عندالله قبوله اقرب اولان انکسار و خضوع زائل اولدی اکر مر شدم
 اولان حضرت سعدالدین کاشغری کلامدن غیری کلامی استماعه
 توجه ایتیب شیخ بهاءالدین عمر کلامی اصفا قبلسم اول حالت معتبره
 بندن زائل اولمزدی دیو بیوردیلر (نکاه داشت) بوافظ مرآتیه خواطر دن
 عبارتدر شول وجه ایله که برنفسده سالک بر کره کله طیه ذکر
 چکه که خاطری غیره کتیه و مولانا سعدالدین کاشغری قدس سره
 بو کلمات قدسیه نک تحفه بنده بیورمشدر که لازم و مهمدر که ربایکی
 ساعت بایکه دخی زیاده سالک کندی خاطر بینی حفظ ایده تا که
 غیرک اندیشه سی خانه قلبه داخل اولیه و مولانا قاسم کبار اصحاب
 خواجه عبیددن ایدی برکون برتقریب ایله بیوررلر که مالک حفظ
 خواطرده بر درجه به ایرمشدر که وقت طلوع فجر دن ضحوة کبریه
 دکن قوت متخیله بی بالتمام خطور اغباردن حفظه قادر ایلمک بروجمله که
 بو مقدار زمانده قوت متخیله کندی عملندن معزول اولنوردی خاطر
 طباع سلیمه به وازدهان مستقیمه مخفی و پوشیده دکادر که قوت متخیله بی
 بالتمام کندی عملندن عزل ایتک اکر نیم ساعت اولورسه دخی نزد اهل
 تحقیقه بغایت امر عظیمدر بو حال بین الرجال نوادر در « وفتنا الله الی
 نیله (یادداشت) مفهومندن مقصود دوام اکاهی حقدر علی سبیل الذوق
 (و)

و بعض عرفا بو عبارتدن مراد حضور بی غیبدر دیشلر و نزد اهل
 تحقیق یاد داشت قلبه مشاهده استیلا شهود حقدن عبارتدر
 حب ذاتی توسطیله که یاد داشتندن کنایتدر و حضرت خواجه
 عبید بومذکور اولان جار کله نک شرحی بو عبارت ایله بیان بیورمشدر که
 عبارت یاد کرد نکلفدر ذکر اولان عبارت باز کشت رجوعدن
 کنایتدر حق تعالی بی شول وجهله که هر بار کله طیه ذکر دیه فی الحال
 ینه عقبنده دل ایله اندیشه ایده که (خداوند مقصود من تویی و رضای
 تو) وعبات نکاه داشت بوجوعک محافظتی در بی نطق لسان یاد
 داشت رسوخ نکاه داشتندن عبارتدر (وقوف زمانی) جناب حضرت
 خواجه بزرگ بهاءالدین قدس سره بیورمشدر که وقوف زمانی سالک
 کار گذارنده راهیدر اولیه راه که بنده کندی احواله واقف اوله که
 هر زمانده انک صفت و حالی ندر یا موجب عز و مبدر و مولانا یعقوب جرخ
 بیورمشدر که جناب حضرت خواجه بهاءالدین قدس سره بکا حال
 قبضه استغفار و حال بسطده شکر امر بیورمشدر بوابکی حالک
 رعایتی وقوف زمانیدر و بیورمشدر که بنای کار سالک وقوف زمانیده
 ساعت اوزره وضع اولمشدر تا که بنده اکاه اوله زمانی حضور ایله می
 گذرایلدی غفلت ایله می اکر کار سلوک نفس اوزره بنا اولنسه بوابکی
 صفتدن اکاه اولماز ایدی وقوف زمانی صوفیان قتنده محاسبه دن
 عبارتدر و خواجه بزرگ بیورمشدر که محاسبه اولدر که هر ساعت
 گذران اوقاتی محاسبه ایده رمکه غفلت زده در و حضور زده در که
 کورم اکر همه نقصاندر اول عملدن فراغت ایدوب ینه عمل
 جدیده باشند باشلم (وقوف عددی) رعایت عدد ذکردن عبارتدر
 و جناب حضرت خواجه بیوررلر که ذکر قلبیده رعایت عدد جمع خواطر
 متفرقه ایچوندر و کلمات خواجه کانه واقع در که فلان فلانی وقوف عددی ایله
 امر بیورمشدر بو عبادتن مقصود ذکر قلبیدر رعایت عدد ایله یوخسه
 مجرد رعایت عدد دکادر ذکر قلبیده وذا کره مناسبدر که برنفسده
 اوچ بابش یادی بابکرمی برکره ذکر ایده (عدد وتری) یعنی

عددی تک اولیانی رعایت ایلیمه و خواجه علاء الدین عطار بیورمه شلردر که
بسیار ذکر ایتک شرط دکلدر لیکن لازم و مهم اولدر که هر نفدر که
ذکر ایدر کمال وقوف و حضور اوزره ذکر ایده ناکه آنک فائده سی مرتب
اوله چونکه ذکر قلبی بکرمی بر کره قلبندن چکله و اناری ظاهر اولیمه
اول عملک بی حاصلانه دلیل اولور و انار ذکر اولدر که زمان نفیده وجود
بشریت منفی اوله و زمان اثباته انار تصرفات جذبات الوهیته متعلق
مطالعه دوشبله و جناب حضرت خواجه بزرگ بیورمه شلردر که
وقوف عددی اول مرتبه علم لدنی در دیو بیورم یغندن مراد اهل
بدایته نسبت مطالعه انار تصرفات جذبات الهیه در تشکیم خواجه
علاء الدین بیورمه شلردر که اول کیفیت و حالت مواصلت قریدر که علم لدنی
اول مرتبه ده مکشوف اولور و اهل نهایتیه نسبت وقوف عددیکه اول مرتبه
علم لدنی در اول مقام مواصلت و قریده ذکر مراتب اعداد کونیده سریانی
واحد حقیقینک سریته واقف اولور تشکیم واحد عددینک مراتب
اعداد حساییده سریانه واقف اولدینی کی (بیت) اعداد کون
و صورت کثرت نمایش است * فالکل واحد تجلی بکل شان
(بیت) العین واحدة والحکم مختلف * و ذلک سر لاهل الکشف ینکشف
(نثر) و بر عارف بالله و فاطع بیداء ماسوی الله بو مضمونی اش بو نظم
بدیع البیان ایلیمه عیان بیورمه شلردر (قطعه) کثرت چونک در نگر
عین وحدتیت * ماراشکی نماد در و پس که راشکیت * در هر
عدد که بشکری از روی اعتبار * کر صورتش بینی و کرماده بکیت
(نثر) و شرح ربا عبادیه دینشدر که (رباعی) در مذهب اهل
وکشف و ارباب خرد * ساریست احد در همه افراد عدد * زیرا که
عدد کچره برونست زحد * هم صورت و هم ماده اش هست
احد (نثر) و علم لدنیک اول مرتبه سی تحقیق وقوف عدیدر و علم
لدنی بر علم در که اهل قریه تعلیم الهی و تفهیم ربانی ایلیمه معلوم
اولور دلائل عقلی و شواهد نقلی ایلیمه اولماز تشکیم حق جل و علا کلام
قدیمده حضرت حضر ایچون بیورر « و علمناه من لدنا علما » و علم
(بقینی)

بقینی ایلیمه علم لدنیک بیننده فرق بودر که علم بقین ادراک نور ذات
وصفات الهیدن عبارتدر و علم لدنی حق تعالی حضر نلری طرفندن
الهام ایلیمه فهم کلمات و ادراک معانیدن عبارتدر و وقوف قلبی ایکی معنایه
محمولدر بر یسی اولدر که دل ذاکر حق تعالی یه واقف واکاه اوله
بو حال مقوله یاد داشتن در و خواجه حضرت عبید کنندیلرینک بعض
کلمات قدس بهارین تحریر ایدوب بیان بیورمه شلردر که وقوف قلبی
ذلک حق تعالی ایلیمه حاضر واکاه اولمسندن عبارتدر شول وجهله
هیچ خدادن غیری مقصود و مطلوب و فکر اندیشه سی اولیمه و قلبی
حقندن غیری شیشه مر بوط قلبیه و حین ذکرده ذاکرک قلبی مذکور
ایلیمه ارنیاب واکاه اولمق تقریر اولندینی اوزره شرطدر و بو اکاهی یه
شهود و وصول و وجود وقوف قلبی ایلیمه دیو تسمیه ایدرلر ایکیجی
معنا اولدر که ذاکر انشای ذکرده متوجه قطعه لم صنوبری
الشکل اولوب و بوکا که مجاز اول دیرلر انی ذکر ایلیمه مشغول قیلوب
قطعا انی ذکرده و مفهوم ذکرده غافل و زاهل اولمغه قومیهلر
و حضرت خواجه بهاء الدین ذکرده حبس نفسی و رعایت عددی امر
لازم عد ایلشدر اما وقوف قلبی یی ایکی معنی اوزره دخی مهم و لازم
دیو لوازمندن عد ایتشدر زیرا که خلاصه مقصود ذکر وقوف
قلبیدر (بیت) مانند مرغی باش هان بر بیضه دل پاسبان * کر بیضه
دل زایت مستی و ذوق و قهقهه (جله خواطر) مشهوردر که خواجه
اولیاء کبیر که خلفاء خواجه عبداخالقنددر بازار بخاراده بر جله
خواطر چکمشدر که فرق کیمه هیچ بر خاطر بو کثرت ایچره کوکله برینه
مزاجه ویرممشدر و حضرت عبید بو حال خواجه اولیاء کبیردن
بغایت غریب و عظیم عد ایدردی و غایت ایلیمه بو کشش پسندیده سی
اولوب بو طرز اوزره سلوکه پارمق ایصررلردی و بیوررلر دیکه ایزک
فرستده طریق خواجکان اوزره اشغال شول مرتبه یه ابصال
ایدر که جله اوازله گوشنه ذکر کلور و جله سنی ذکر استماع ایدر وینه
خواجه عبید بیوررلر که جله خواطر که جناب خواجه اولیادن

منقولدر اول نسنه دکلدر که مطابقا خاطره برشی کلیه بلکه جمله
خاطر دن مراد اولدر که هیچ بر خاطر انله مزاجم نسبت باطنی
اولماقدر تشکیم خار و خاشاک روی نهر جاریده مانع جریان اب اولمز
ونقل ایدر که خواجه علاء الدین عجد و انیکه اجله اصحاب خواجه
بزرگدن ایدی اکا سؤال ایدر که سزک کوکلکز بوجه اوزره میدر که
غیری شی اسکا خطور ایلز بیورمه شلر که یوق کاه کاه شویله اولور
دیو مشویدن بوییتی اوقودیلر (مشوی) چون بغایت تیر شد این
جو روان غم نیاید در درون عاشقان (نثر) و بیورمه شلر که غم نباد
دیشلدر نیاید دینامشدر و خواجه علاء الدین عطار بیورر که خواطر
مانع اولمز لیکن بر کمره احتراز اندن دشوار اولمشدیکه بر اختیار
طبیعی اولان شلر که بکرمی سینه انک نفینده ایدم ناکاه اول نسبت
خاطرمه خطور ایتدی اما قرار طوعمدی محصل منع خطرات کار
قویدر و حضرت خواجه عبید بیورر که مولانا حسام الدین هر زمان
دیر ایدیکه هرگاه جمعیت خاطر لازمدر لیکن طعام تناول ایده چک
زمانده بسم الله دیمک منافی جمعیت خاطر دکلدر و مناسب اولدر که
بسم الله ترک اولنیه و سؤال ایدمکه نهایت کار طریق خواجکانه
نه ایچون ذکر ایلر فرمان ایدر بیوردیکه بومقامده ذکر برای رفع
درجاتدر (رباعی) چون ذکر بدل رسد درد کند * ان ذکر بود که
مرد در افرد کند * هر چند که خاصیت آتش دارد * لیکن دوجهان
بردل توسر دکنده (نثر) بو ذکر اولنسان خلاصه طریق خواجکان
نقشبندیه در که افضل طریق اولیا واکل سید اصفیادر که شاهراه
صدیقان و مسالک کروه عرفاندر قدسنا الله باسرارهم نورنا الله
بانوارهم و مشایخ عظام خلونیه ذکر هفت طور اوزره بیان
بیورمشلدر (طور اولی) سیر الی اللهدر بومقامده سالک ذکر الهی
ورد زبان و محبت ذکر مونس جان ایتک لازمدر زیرا بوحالده نفس
اماره غالب وزهد و تقواک خلافتنه راغبدر سالک بومقامده بیچاره
ودرونی سرکشسته و آواره در امالبل و نهار ذکر الله برقرار مواظب

(اولیچق)

اولیچق عقل جزئی ظاهر و ملک داننده نور عبرت باهر اولوب پرتونور
هدایت لمان و سالک بوحالده ناله و افغان ایدوب کیمی بومقامده
کشف و کرامته نائل و کیمی مجرد پرتونوره قائل اولور بویکی عالمک
مایینی نفسه مقام ایدیکی محل کلام دکلدر بومقامده سالک حذر
اوزره اولوب مدام ذکر الله ایتک کر کدر که قلبه ذکر مستولی
اولوب ذکر قلبی حاصل و مقصد اقصییه نائل اوله (طور ثانی)
سیر الله در بونده ذکر مخفی کر کدر بومقامده سالک نامی اهل محبت اولوب
بومرنبهده ذکر قلبی حاصل اولور و عقل جزئی کال بواوب ریالت بومقامه
دخوله بحالی اولمز بومقامده سالک کیمی کراماتی و کیمی خراباتی اولور زیرا
بومقامده آسمان عالم محبتدن آفتاب عشق پرتاب اولوب عیان و علم
البقین حاصل اولوب داخل مقام ایقان اولور اگر ذکر مخفی بی بوحال
اوزره متصل ورد زبان ایدر سه نیجه معانی بی پایان دیدنه جانیه
نمایان اولمفلر صاحب عرفان و عارف سر دل و جان اولوب مطاب
اعلایه نائل و واصل اولور (طور ثالث) سیر علی الله در سالک بومقامده
لایق تحسین اولوب مراد بین اولور زیرا بومقامده سالک کیمیه
عشق غالب و عقل جزئی غائب اولوب بوحال ایلر آخرته انتقال ایدر
و کیمی جذبیه عشق و محبت ایلر مثال حضرت منصور انا الحفدن دم
اورر زیرا بومقامده شک و ظن زائل و علم البقین درجه سینه نائل
قلوب هرجهاتدن تجلی ذات و صفات جلوه کر اولور کاه افعالدن
و کاه صفاتدن (طور رابع) سیر مع الله در بومقامده سالک کوکلندن
طالب قویار روز شب ذکر مواظب اولوب یقین حاصل اولور و جمله
احوال اشیا دن اکاه و سائر سیر مع الله اولوب عالم علم لدنی به
عارف واکاه و اسرار غامضه به واقف اولور بوحالده مضمون منیف
«انا عرضنا الامانة» برله بار کران امانتدن خبردار اولمفلر زرد رخسار
ولیل و نهار کریه و زار ایتکه باشلر و کندویی درجه نهایتده بواوب
عشق و محبت ایلر درونی ملو مشاهده ایدر اما بومزاده بر مضمون
حدیث «حسنات الابرار سیئات المفربین» طالب حقه خاطر بسیار در

غایت ایلہ حذر اوزره اولی استر (المخلصون علی خطر عظیم) زیرا
بومقام اهل اخلاصک جایگاهیدر بونده سالک حق شریعتی محکم
طوتیق کر کدر که ذکر حق بیشمار ایتمکله برتونور محمدیه نائل و عین
البقین حاصل اید و بونده سالکک عرفانی مزید اولوب اوزرندن
فانی و حق ایلہ باقی اولغله سالکک جنبه یوز ک و ستر (طور خامس)
سیر فی الله در سالک بومزله کند و بی یهوش و مذهب و مشربنی
فراموش ایدر نتکیم بومقامده بعض عشاق بیورر (شعر) و کلهم
مسول دین و مذهب * و وصلکم هولی و دینی هواکم * و اتم من الدنیا
مرادی و همتی * منائی مقام و اختیار برابری رضا کم (نثر) و بومقامده
سالک فی الله یاننده بار ایلہ اغیار برابر و راه محبتده دلاور اولوب مضمون
« مارأیت شیهة الا و شاهدت الله قبله » فحواسی اوزره مصنوعده صنع
صانع جلوہ نما و سالک بومقامده وجود دین افتا مرتبه سنده فرید
و مستغرق نور توحید ایدوب مضمون حدیث « کنت له سمعا و بصیرا »
حقیقتده مالک و وجودندن اثر قابیوب بومقامده هالک اولور زیرا
بومرتبه نفس راضیه مرتبه سیدر (طور سادس) سیر عن الله در
بومقام سالکک اقرب راهیدر زیرا بومزله سالکک حیرت عارض
اولوب (بیت) و ما اخترت حتی اخترت حبک مذهب * فوا حیرت اولم
یکن فیک حیرتی (نثر) فحواسی اوزره عالم حیرت دوش و صحت
عارض اولوب « من عرف الله کل لسانه » حدیث شریفی ماصدق
حالی اولور و علم نبوتدن آگاه اولوب کماله واصل و درگاه ذوالجلالده
عباد خاص منزله سنه نائل اولور و عبادات بومقامده کامل اولور
و نبوت نبیله بومقامده ویریلور و سالکک بونده مرشد اولوب نفس
راضیه بمرتبه جلوہ کر اولور (طور سابع) سیر بالله در منازل بونده
تمام اولور زیرا بومقامده و اراق لایق دکلدر بوعالم فنا اندر فساد
بونده مراد و مقصود همان حق جل و علی حضرتلریدر زیرا جله
اسما بوعالمده نابود و نا پیدا و حدیث « الفقر سواد الوجه فی الدارین »
بودر جده انشا و انشدر و حدیث « الفقر فخری » بوعالمده بیورلشدر

(زیرا)

زیرا بوعالمده مؤمنک قلبی عرش مجید اولوب رتبه انسان کامل اوزره
جمله اشیا به جامع و نور و وحدت دروننده لامع اولوب طالب و مطلوب
عاشق و معشوق بونده برک عالمده نمایان اولور نتکیم بعض عشاق
نظم ایتملدر (بیت) فی خده عرق بدی و احرة لصفاه * هذا الصدف
قولهم الماء لودانائه (نثر) و فی الحدیث « خلق الله ادم علی صورته
و خلق علی صورة الرحمن » بومقامده سر حدیث « من عرف نفسه »
نمایان اولوب اعداد اسماء جله اصلده راجع و سر واحد حقیقی که
اعداددن منزهدر لامع اولوب حقدن غیری جله اشیا فنا و واحد
مطلق بقا بولور (بیت) اشیا ا کر صدست و کر صد هزار
بیش * جله یکی بود بحقیقت چوبشگری (نثر) ابدی اطوار سبعة
خلوتیه علی قدر الطاقه بیان و خامه مشک افشان ایلہ عیان
اولندی حاله مناسب و احرى اولدر که حلقه ذکرک دخی احوال تحریر
و سالوک اهل قلبی تقریر ایدیز حلقه ذکر الله مانده دریای وحدت
و صوفی صافی دل اول دریای رحمته غریق و نار محبت ایلہ اول
مرتبه حریق اولور که جله اوقاتن ذکره مصروف قبلور نهایت کار
ذنبایه مابه الکفایه ایلہ مقید اولور بومقام اقرب طرق حقدن و بر
مرتبه دخی وارددر که متصل صوفی صافی ذکر الله ایلہ جوش و خرو شده
دائمدر و سالک حق ابتدا ذکر الله ایتمکله میل حاصل اولور و میل
زیاده اولور سه جلوہ کر اولور ا کر ارادت تجاوز ایدوب جوش
و خروش ایدر سه محبت عیان اولور و اگر محبت ایلہ دخی زیاده کوشش
ایدر سه مقام عشقه واصل قلنور و عرفا سالک بالله زمزمه سنه بدی
حال بیان ایتملدر (اول طلب) و ثانی عشق (و ثالث معرفت) (ورابع
استغنا) و خامس توحید (و سادس حیرت) و سابع فنا بعده بوندن
اونه روش و کوشش اولدیغی چون و جراد کلدر ابدی لایق و احرى
اولدر که بویدی حالی علی قدر الطاقه بیان و عیان ایدیز (وادی
اول) در طلب قال الله تعالی « و ان لبس الانسان الاماسی » و کفوله
تعالی « فامشوا فی مناكبها و کلوا من رزقه و اليه النشور » و حدیث

شریف « اطلبوا الرزق فی حبايا الارض » دیو یورلشدر اگر چه طلبک
اولی بر عناو صعبدر اما اخری راحت وامندر ایمدی طالب حقه طالب
لازم بلکه امر مهمدر و بوراه طلبده سالک جان و باش فدا و جله
خائنانی یغما ایترمک لازمدر (بیت) قیلیمچہ ترک مال عز و جاه *
چبقه مز سک باشه مانند کلاه (نثر) زیرا جد و طلب ایله ژنک تلونات
دنیا دن مرآت دل مجلا اولوب قلب سالک مانند اینده جهانما اولغله
شمس وحدت انده لامع وانوار صفات حیددی ساطع او اور (وادی دوم)
عشق قدر قال الله تعالی « یحبهم و یحبونه » و محققین یورلر که یعنی
یحب الله الطالبین اولان ثم الطالبون یحبون الله لکن محبه الله تعالی
اشد واقوی من محبتهم ایاہ (بیت) در ازل اذخم عشقش قدحی
در دلداد * زان فلک چرخ زنان کشت وزمین مست افتاد (نثر)
و بعض اخبارده یورلشدر که « اذا احب الله عبدا عشقه وعشق
عليه فيقول عبدي ما انت عاشقي ومحبي وانا عاشق لك » زیرا عشق
برا کسیر اعظمدر که ذره سی نیجه رصاص قلبی زر خالص ایدر
و حدیث قدسیده وارددر که « یا ابن ادم انی یخفی لك محب فیحقی
عابك کن لی محبا » (بیت) سابه معشوق اگر افتاد بر عاشق چه شد *
ما باو محتاج بودیم او بما مشتاق بود (نثر) و عشق عال محینه دوا
و وصال حقه سبب ایدیکی هویدادر تشکیم حضرت مولانا بیورر
(مشوی) شاد باش ای عاشق سودای ما * ای طیب جله علت های ما
* ای دوا ی نخوت و ناموس ما * ای تو افلاطون و جالینوس ما (نثر)
اوس سیدن عشق جناح سالکین و بال و پر طالبیندر قال الله تعالی
« جاعل الملائکة رسلا اولی اجنحة مثنی وثلاث ورباع » قال بعض
المحققین كذلك جعل المحبین والمشتاقین اولی اجنحة معنویة بقوة
محبتهم ومقتضى عشقهم (ع) وللاس فیما یعشقون مذاهب (نثر) زیرا
بی عشق راه خدایه عزیمت دشوادر و عشق بر جذبه الهیدر که عاشقی
مقصد اقصی به نائل ورتبه اعلایه واصل ایدر (بیت) بن المحبین
سر لیس یفشیه * قول و لاقلم للحق محکبه (نثر) اول سیدن رسول
(اکرم)

اکرم صلی الله علیه وسلم افندمر بیورر « جذبة من جذبات الحق
توازی عمل الثقلین » (شعر) تعالی العشق عن فهم الرجال * وعن
وصف التفرق والوصال * اذا ما جل شیء عن خیال * یجل علی
الاحاطة والمثال (دیگر) باعاشقان نشین * وهمه عاشقی کزین *
با هر که نیست عاشق * هر کز مشوقرین (وادی سوم) معرفتدر بوادی
معرفت دریا صفتدر نه قهرینه غایت ونه ساحلینه نهایت واردر اما
هر غواص بو بحر بی کراندن در معانی بی نصیبی قدر در کنار ایدر تشکیم
بعض عرفایو رلر (المعرفة کالائی فی البحر العمیق فلا ینخرج الا بالداو وهو
العبادة والمجاهدة) و بعض عرفادخی بیوررلر المعرفة (کالفصر العالی لارتقیه
الابرقات وهی العبادات والطاعات والمجاهدات) وقوله تعالی « والذین
جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا » و معرفته عرفان دخی تعبیر ایدرلر زیرا عارف
بالله یومقامده قال الله تعالی « وان من شیء الا یسبح بحمده » جله اشیا بی
حقه تسبیح ایدر مشاهده ایدوب احجار و اشجار دن ذکر و تسبیحی کوش
و جان دل ایله اصفا ایدیچک دروننده غیرت ظهور ایدوب محبت
و تعظیم و جذبه و همت ایله اولرتبه دن زیاده دوام ذکر و شهود اوزره
اولور و بومقام عرفانی شیخ محی الدین عربی حضرتلری مسامرات
نام کتابنده بیان ایدوب حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه دن نقل
ایدر که بومقامده صدیق اکبر حضرتلری بیوررلر ایش « مارأیت
شیئا الا ورأیت الله قبله » و عمر ابن الخطاب رضی الله عنه بیوررلر ایش
« مارأیت شیئا الا ورأیت الله فیه » و حضرت علی کرم الله وجهه
حضرتلری بیوررلر ایش « مارأیت شیئا الا ورأیت الله قبله و بعده
وفیه » (بیت) محقق را که از وحدت شهودست * نخستین چشم
بر نور وجودست * دلی کز معرفت نور و صفادید * که هر چبرنی که دید
اول خدا دید * قال الله تعالی « وهو الذی فی السماء اله و فی الارض اله » (شعر)
ونهیج سبیلی واضح لمن اهتدی * ولکنما الاهواء عت فاعت (نثر)
وامام فخر الدین حضرت شیخ نجم الدینه بیوررلر که « بمعرفت ربک »
حضرت نجم بیوررلر که « بواردات ترد علی القلوب فتعجز النفوس

عن تكذيبها» وحضرت جنیده بیور مشرکه « ما الدلیل علی اثبات
الصانع » حضرت جنید بیور مشرکه « لقد اغنى الصباح عن المصباح »
وحضرت یزید بسطامی بیورر که « اخذتم علمکم عن مکت واخذنا علما
عن الحی الذی لا یموت » و بعض اهل تحقیق بومقامده بیورر که « قال
لی قلبی عن ربی » (قطعه) مبین حقیر کدایان عشق را کین قوم *
شهان بی کرو خسروان بی کلاه اند * قدم منه بخرابات جز بشرط
ادب * که ساکنان درش مهر بان پادشه اند (نثر) اول مرشد مریدی
حضرت محی الدین عربی بیورر « الله الله عليك يا بني اذا رأيت
احدا بمعتقد وبؤمن بكلام هذه الطائفة التمس منه الدعاء فان دعاءهم
مستجاب » (قطعه) علم التصوف علم ايس يعرفه * الاخوان الفطنة
بالحق معروف * ولبس يعرفه ولبس يشهده * وكيف يشهد
ضوء الشمس مكفوف * (وادی چهارم) در استغنا بوادی استغنا
بر مرتبه کبری در که انده یدی دریا بر قطره کورینور وهفت
قبة فلك مینا مانند حباب مشاهده اولور بومقامده بر مور خار
صد هزار پیلی شکار و بر عصفور منفور نجه سیرغ
عنقابی مقهور ایدر و بره کس زبون هزار عقابی سرنگون ایلر
وبومقامده سالك بالله غایت ایله دلیر اولوب نه جهنم دن بیم ونه طالب
بهشت ونعیم اولور نقل ایدر که اول سوخته عشق واشتباق وشبقة
قرب واحتراف وثانیه مریم صفيه جناب (رابعة العدویة) مناجاتده
بیورر ایش « وعزتک وجلالتک ما عبدتک خوفا من نارك ولا رغبة
فی جنتک بل کرامة لوجهک الکریم ومحبة فیک » و منقولدر که اول
کاشف سرغامض جناب حضرت عمران الفارض محتضر اولدقلرنده
دیدلرینه حور و غلمان وقصور جنان نمایان اولدقده درونندن براه
سوزناک چکوب بویائی اوقومشدر (شعر) سلکت کل مقام فی محبتکم
* وما زلت مقاما قط قد ایمی * و کنت احسب انی قد وصلت الی *
اعلی واعلی مقام بین اقوامی * حتی بدالی مقام لم یکن ابری * ولم یم
بافکاری واوهامی * ان کان منزلی فی الحب عندکم * ما قدرایت

فقد ضعت ايامی * ولم علمت بان الحب آخره * هذا المقام لما خالفت
ایامی (نثر) بعده ساکن اولوب توابنده وداع ایلدکلرنده بر خطاب
مستطاب هاتقدن کلدبکه یا عمر فیما روم اول حضرت عمران الفارض
کریه ایدوب دیمشدر که (بیت) اروم وقد طال المنی منك نظرة * وکم
من دماء دون مرمای ظالت (نثر) دیدکلرنده مشاهده جمال ميسر
اولوب حضرت تبسم ایدوب تسلیم روح ایتشدر علیه الرحمة (حکایت)
اولور که صلحادن بر کیمسه عالم منامده ریاض و رضوان وجنت رحانه
کبررو کورر که اول کدر بشریتدن حافی غرقه جنتده اوتورمش ابرکی ملک
ایکی طرفندن خوان جنت لقمه لرین آلوب دهانه قورر ناگاه نظر ایدر
کورر تحت عرشده بر شخص بر پای وقائم و دیده لری کشاده و حیران
وهائم متعجب اولوب سؤال ایدر که بونه شخص نامی وعزیز کرامیدر
جواب وررر که بومستحق ومدهوش یزید بسطامیدر که اطعمه
جنت وثمار کونا کونه دیگران کی نکران اولوب مشاهده واستغراق
تجلی جمال ازبده بویله کنذراندرو بواول یزیددر که مقام وحالندن
بویله خبر ویزمشدر (بیت) شربت الحب کاسا بعد کأس * فانقد
الشراب ولا رؤیت (وادی پنجم) توحیددر بوادی توحید مقام مرد
وحید ومنزل تفرید و پایه تجریددر (رباعی) تا کرده تعین نشانی
ای دل * مشککه شهود حق توانی ای دل * خواهیکه بری راه سر
منزل او * میرویشان بی نشانی ای دل (نثر) بومقام توحیددر
سالك بر مضمون « سبحانک ما خلقت هذا باطلا » جمله اشیایی نور
حقندن مشاهده ایدر دیمشدر (شعر) ما دم فی الکوون وما اباس *
ما عرش سلیمان و بلقیس * السکل اشارة وانت المعنی * بامن هو
للقلوب مقناطیس (نثر) اول فخر الاعالی ابو حامد الغزالی مشکوة
الانوارده بیورر که « ترقی العارفون عن حضيض المجاز الی زروة
الحقیقة واستکملوا معارجهم فرأوا بالمشاهدة العیانیة انه ايس
فی الوجود الا الله وان کل شیء هالك الا وجهه لانه لا یصیر هالکا
فی وقت من الاوقات (شعر) لقد رأیت خیال الظل فی نظری * کانه

هو بل فی صینه نظر * امازی ذات من حرك اصورته * بوصفه قدا
اقام الحجب والستر (نثر) وصوفیه دیرلر که هیچ برشی خدادن جدا
دکدر هیچ بر ذره بی نور خدا دکدر و کلام قدیمده « مایکون من
نجوی ثلثة الالهو را بهم » و بر محله دخی « لقد کفر الذین قالوا ان الله
ثالث ثلثة » وارد اولشدر زیر ا عند اهل التحقيق حق تعالی حضرتلری
بالذات جمع اشبابی بی کم و کیف محیطدر و آیت کریمه « بکل شیء محیط »
بومعناک شاهدیدر وزمین استعداد هر موجودده تخم ذات هستی
مزروعدر « الا انهم فی مرتبة من اقامهم الا انه بکل شیء محیط » (بیت)
آنکس است اهل بشارت که اشارت دادند * نکتمها هست بسی محرم
اسرار کجاست (نثر) و حضرت مرتضی به سید نعمه الله ولی بو
قطعه بی نظم ایدوب ارسال بیورمه شلدر (رباعی) هم بحر مرقی
و هم کان سخا * در معنی این بیت جوابی فرما * گویند بود و دیگر
هیچ نبود * چون هیچ نبود پس که بجا بود خدا (نثر) اولدم حضرت
دخی بوقطعه بی جواب بازوب نعمه الله ارسال بیورمه شلدر (رباعی)
ای صاحب این مسئله بشنو ز تو ما * میدان یقین که لامکانست
خدا * خواهی که ترا کشف شود این معنی * جان در تن خود کجا
دارد جا (وادی ششم) در مقام حیرت بومقام حیرت درجه نهایتدر زیر
سالك بالله بوعالمده بحر حیرت غریق و نار تحیر ایلد حر یقدر منقولدر که
شیخ اکبر حضرتلری بومقامده حضرت ابو بکر صدیق رضی الله
عنه نور ایض ایچره غریق دریای حیرت مشاهده ایشدر و مولانا
(ع) حیرت اندر حیرت اندر حیرت است (نثر) بیوردیغی بومقام عالی
ورته غالبدر (بیت) فما اخترت حتی اخترت حبک مذهبها * فوا حیرتا
لو لم یکن فیک حیرتی (نثر) روایت ایدرلر که اول ناطق الحق
والصواب جناب عمر ابن الخطاب رضی الله عنه بر کون صدیق اکبر
رضی الله عنه خانه سینه زیارته وارد قدده بوی جگر استشمام ایدر و حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اقدمز کلوب بواحوالی عرض ایدر
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورلر که با عمر بومقام هر کسه ویراز
(حضرت)

حضرت عمر بیورلر که نیچه روزکار بوارزویه هوس قیلدم لکن دامن
مراده دسترس بولدم بیکمکه آخرتده بومراده واصل اولمی یانه
حضرت صدیق بوقدر رتبه عالی به واصل ودرجه عالی به نائل ایکن
ینسه بومقامده « یا دایل المنحیرین زدنی فیک » دیومناجات ایدرلری
تسکیم عمر ابن الفارض بیورلر (بیت) زدنی بفرط الحب فیک تحیرا *
وارحم حشا بلظی هواک نسرا (نثر) و حضرت ابو بکر اسفرانی
بمختصر اولد قدده سؤال ایشدر که دوستیدن نهشی ارزو ایدر سک
بیورمه شلر که « اشتهی قطعه کبد مشویه » (رباعی) از عشق توای
صنم دلم خون شده است * جان در طالب وصل تو بیرون شده است *
ایلی شده وای توای شاهد حوران * جان و دل من عاشق مجنون
شده است (نثر) و حضرت شیخ اکبر بیورلر که « کما ازددت معرفه
ازددت تحیرا » (بیت) فد تحیرت فیک خذیدی * ایادایلا لمن تحیر
فیک (نثر) و حضرت ابو السعود علیه الرحه الودود حسب حاللرین
نظم ایتدکاری قصیده غریبه مک مقطعی بویت ایلد ختم ایشدر
(وادی هفتم) وادی فنادر بوادی فناعین بقایدیکی بی چون و چرادر
و بومزنده سالك باللهک زبانی لال اولور زیرا مقام مقال دکل محل
حالدر و بونده صامت اولمق عین کالدر (من عرف الله کل اسانه) (بیت)
هر که را اسرار کار اموختند * مهر کردند و دهانش دوختند *
(نثر) و بورتبهده سالك هر نقدر محو وجود ایلوب کندوی افنا
ایلسه اولرتبه مقامی عالی اولور واول عاشق ربانی عین القضاة
همدانی زبده الحقایقه بیورلر (تافقیر نشووی غنی نباشی و تافانی
نشوی باقی نباشی) محصل بو وادی فنا نهایت سلو کدر والله
تعالی اعلم و طریق حقه سالك اولنلر درت قسم اوزره در مجذوب
مطلق و مجذوب غیر سالك و سالك غیر مجذوب مجذوب سالك اما
مجزوب مطلق اولدر که جذبه الهیه ازایه نهاده وضع اولنوب قوت
جذبه عنایت خدا ایلد طریق تصوفه سالك اوله و بوطائفیه جمع
وجه ارض خلوتدر زیرا هیچ کثرت ناس بونلرک خاطرین حقدن دور

ایمز و بونله جمعیت خاطر کترده در زیر بونله خاطر دائمه در اکر
اسواقده واکر رؤس جبالده و نزد اهل تحقیقه خلوت مقتضای
شریعت مطهره اوزره دوام ذکر الهی و مراقبه ایلہ فی خواطر در
وکیل حضور قلب ایلہ حفظ اعضاء سہمہ در وسالہ نقشبندیہ
بوقسمدن ایدیکی ظاهر در زیر انلر ہرجایدہ خلوت اوزره در و شیخ
بدرالدین خلیفہ بیوردر کہ برکون قدوة المتاضین و رئیس المجاہدین
شیخ حسن خواجہ ایلہ زیارت سیدالسادات حضرتلرینہ کلدک
ایکیزدہ کمال ریاضت و مجاہدہ اوزرہ ایدک و فصل فصل شتا ایدی
و مجلس شریفلرندہ جالس اولدقدہ احوالزہ ناظر اولوب بیوردیلر کہ
بومحنت و مجاہدہ و تعب و بلا ندر روایت ایدرلر کہ جدم رسول اکرم
صلی اللہ علیہ وسلم بیوردر «نفسکم مطیتکم» و حق تعالی حضرتلری
بیوردر «کلوا من الطیبات و عملوا صالحا» و بویاتہ کریمہ و حدیث
رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ایلہ عمل ایدوب طیبات رزقندن
اکل ایدوب عبادات و طاعات ایلہ خلوت شریعت مقدسہ دداخل
اولوک حضرت بو کلامدہ ایکن بر شخص کلوب حضرتدن خلوت
رجا ایلدی حضرت بیوردیلر کہ اکر خلوت دیلرسک تحت القاعہ یہ
وار زیر بزم طریقہ و مشربمز کتردہ خلوتدر زیر کترندن مراد
اندیشہ باطلدن حفظ اعضاء (وسالک مجذوب) اولدر کہ طریق
تصوفہ سالک اولہ لیکن نہاندہ جذبہ طبیعیہ اولیہ کہ انی حضرت
احدیثہ جذب ایدوب عبادات و طاعات ایتیرہ پس مشایخ عظام
خلوت وضع ایتلر کہ سالک حرارت جہلیہ حاصل اولہ قلت اکل
و شرب و نوم ایلہ و خاق ایلہ اختلاط ایتوب اشغال اسماء حسنی
و بو حرارت جہلیہ ایلہ مجذوب الی اللہ مرتبہ سنہ نائل اولور
و بو حال ایلہ خلوتدہ حاصل اولان حرارت جہلیہ در اصلہ دکدر
بلکہ بو حرارت جہلیہ نک مضرتی کاه اولور نفعتندن زیادہ اولور زیرا
بسیار مشاہدہ اولمشددر کہ بو حرارت جہلیہ ایلہ نیجہ سی ہلاک
و نیجہ سی مرکز دائرہ عقلدن بیرون اولوب مجنون و بعضیسی نعوذ

(باللہ)

باللہ تبہ الحساد و زندقہ و اباحہ یہ دوشوب خلوتدن چقد قلرندہ اولیکی
مفسد لری نہ رجوع و اعلا دن فسق و فجور و اتیان غلمان ایلہ
اباحتہ متعلق نیجہ ادلہ زور ادما ایدرلر نعوذ باللہ من ذلک زیرا
خلوت شہرت و شہرت آفتدر و اصل جہلہ اصول شریعت
مطہرہ در و اصل جہلہ خیر تحصیل حضور قلبدر کمال استغراق
اوزرہ و (مجنوب غیر سالک) اولدر کہ مکلف اولیوب غیرہ دکل بلکہ
قابلی منکسر ایدنہ و جلالتہ راست کلنہ نیجہ ضرری دو قنور و (سالک
غیر مجذوب) اولدر کہ زی اہل طریقت اوزرہ متربی اولوب تغیر الشکل
لاجل الاکل ایدہ و کلام مشایخ عظامی حفظ ایتکلہ نیجہ قبل
وقال و سفسطہ بمعنی ایلہ اظہار حال ایدوب عوام ناسی اضلال
ایدہ بو طائفہ اسوء الظالمین و افسق المرتدیندر وائمہ شافعیندن
فتوای قفالہ منقولدر کہ (صرف الزکوة الی الصوفیة فی مثل هذا
الوقت لا يجوز لانهم اقرباء یمكنهم الاکتساب بقدر نفقتهم بخلاف
المتفقہ لانهم مشغولون بالعالم واولاشغلوا بالکسب فانهم العالم) اکاہ
اولکہ ای اخ مستفید وای طالب مزید طریق ایمن و وادی احسن
و اکیال کمالات و سبب علو درجات علم نافع و عمل صالحدر کما قال
اللہ تعالی «وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون» عامہ مفسرین
رضوان اللہ علیہم اجمعین (ای ليعرفون بالمعرفة التي حصلت من
العبادة والمجاهدة) ایلہ تفسیر ایتلر در و شرط عبادت اولدر کہ
عبادت عبد ملاحظہ عوض جزیل رجاسنہ اولیوب لوجه اللہ
تعالی اولہ احباء علومدہ و سائر معتبراندہ مذکوردر کہ حق تعالی
حضرت داودہ وحی ایتلشددر کہ «ان اود الاوداء من عبدنی
بغير نوال» بومر تبہ اہل اللہ حالیدر و اعلا ی مراتب عبادندر
وعرفا دیمشلدر کہ (العبادة مع رجاء العوض كروضة علی منبلہ)
ایمدی لایق و احری اولدر کہ عبد عبادتہ هوای نفسی تمزیدندن
اجتناب ایدہ بو خسہ اول عبادت ایلہ ممکور و معیوب ایدیکی
معلوم عرفای ذوی القنونددر و امام فخر رازی نفلا عن اہل التحقیق

بیان بیورمه شلردر که عبادتک درجانی واردر (درجه اولی) اولدر که
عبد عباداتی طبعاً فی الثواب او هر با من العقاب ایدیه بومرتبه
عوام ناسکدر زیرا انک حقیقت معبودی اول ثواب ونهایت خوفی
اول عذاب وعقاب ایدیکی بی ارتبابدر (درجه ثانیه) اولدر که عبدک
عبادتدن مرادی کندینه شرف حاصل وناردن خلاص اولوب
نیرانه داخل اولمق رجاسنه عبادت اولنه بودرجه درجه اولیدن
اولادر (درجه ثالث) اولدر که عبادتی عبد حق تعالی حضرتلرینه
شول نینه ایلنه که مخلوق وعبدم عبده لایق اولان سیدنه خدمتدر
دیوب عبادتی لوجه الله تعالی ایدیه بودرجه ذکر اولنسان درجاندن
ممتاز وسرفراز ایدیکی معلوم اهل رازدر زیرا عبودیتدن اتم مرتبه
یوقدر تکیم حضرت علی ابن ابی طالب بیورر (کفی لی فخرا ان اکون
لک عبدا وکفی لی شرفا ان نکون لی ربا اللهم انی وجدتک الهما
کما اردت فاجعلنی عبدا کما اردت) زیرا انسان عبودیت شرفیه
ملائکه دن جاء عینده افضلدر مناسب اولدر که بمحمدنه تفصیل
جنس الملائکه بیان اولنه اگرچه مقدما اجمالاً بیان اولمش ایدی
لکن تفصیلاً بومحلی ابضاح لازم اولمغه ایراد ایدیه لم
بو باید صاحب موافق بیورر که (لنزاع فی ان الانبیاء علیهم السلام
افضل من الملائکه السفلیة الارضیة) لکن نزاع ملائکه علویة
سماویة ده در وجه اشاعره و ماتریدی و شیعه و اکثر ملل انبیای ملائکه دن
افضلدر دیو افضلیننه ذاهب اولدیلر و بعضیلر انبیای تفصیل ایدوب
دیدیلر که رسل بشر دن مطلقاً افضل اولدیغی کی کذاک ملائکه دن
دخی افضلدر لکن خواص ملک عوام بشر دن افضلدر مناسبنه
ذاهب اولدیلر وعلیه اصحاب حنفیه وکثیر من الشافعیه والاشعریه
وشیخ ابوالحسن حرقانی بیورر که (صعدت علی العرش لا طوف به
فقطت علیه ورأیت حوالیه قوما ساکنین مطمئین فتهجوا من
سرعة طوافی وما اعجبت طوافهم فقات من انتم وما هذه البرودة
فی الطواف فقالوا نحن ملائکه انوار وهذا طبعنا لانقدر ان نجاوز

(فقالوا)

فقالوا من انت وما هذه السرعة فی الطواف فقات انا ادمی وفی نور
ونار وهذه السرعة من نتائج النار الشوق) (رباعی) هرگز سخن
عشق مکرر نشود * سربکه درو هست مقرر نشود * خواهیکه
شوی به ز ملک عاشق شو * کین مرتبه بی عشق مبر نشود (نثر)
و بعضیلر کلیبی نوع انساندن اگر نبی واکر وابد ملائکه اوزره
تفضیل ایلدیلر و بعضیلر مطلقاً ملائکه کروینی تفضیل ایدوب عبده
رسل بشر عبده عموم ملائکه بی عموم بشر اوزره تفضیل ایلدیلر
بومقوله ذاهب اولان امام فخرالدین و بعض علما در اول مرشد مریدی
شیخ محی الدین عربی فتوحات مکیده بیورر که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینی نومده کوردم دیدمکه (یا رسول الله ای
الافضل من الملك والنبی) بیوردیلر که «الملك» دیدمکه (یا رسول الله ارید
علی هذا دلیلاً اذا ذکرته عندک اصدق فیه) دیدمکه بیوردیلر که یا محی
الدین «انی افضل الناس قد صح وثبت عندکم وهو الصحیح انی
قلت عن الله تبارک وتعالی انه قال عز وجل من ذکرنی فی نفسه ذکرته
فی نفسی ومن ذکرنی فی ملاء ذکرته فی ملاء خیر منه» دن مقصود
اشرف ملائکه مقریندر و بعضیلر منازعه ایدوب لفظ فی ملاء خیر
منه دن مراد ارواح انبیادر دیرلر و معتزله ملائکه نک انبیا اوزرینه
تفضلی بوابت ایله استدلایل ایدرلر «لن یسئدکف المسیح ان یکون
عبدا لله ولا الملائکه المقربون» کشاف بومحمدنه بیورر که ملائکه
مقر بوندن مراد «الملائکه الکرویون الذین حول العرش کجبرائیل
واسرافیل ومن طبقتهم» معتزله ذاهب اولدیغی اوزره بومحمدنه
ملائکه نک حضرت مسیح اوزره افضل اولملرینی اقتضا ایدر
زیرا دیمک اولور که ملائکه مقربون عبودیتدن استنکاف اینزل
فکف المسیح یعنی انلر استنکاف ایدرمی دیمک اما طباع سلیمه
واذهان مستقیمه مخفی ونهان دکدر که تقریر و تحریر اولدیغی اوزره
بعض ناس یا خود جنس ناس جنس ملائکه اوزرینه باجمیع اوزره
تفضله حجت اولماز زیرا (تفضیل الانسان من حیث هو انسان

على الملائكة من حيث هي هي) در و تفضیل بعض افراد انسان
 جميع ملائكة اوزره كتفضل محمد در صلى الله عليه وسلم بو محمد
 مرحوم و مفعوله ابن الكمال الوزير بيورر كه (لا ينافي تفضيل الملائكة
 المقربين على المسيح كما تقول الرجل خير من المرأة باعتبار الجنس ولا
 ينافي كون بعض النساء كريم مفضلا على كثير من الرجال باعتبار
 شرفها وقربها و كرامتها عند الله تعالى) والله تعالى بيورر « واقف
 كرمنا بني آدم و جملناهم في البر والبحر ورزقناهم من الطيبات و فضلناهم
 على كثير ممن خلق تفضيلا » و ابى هريره رضى الله عنه دن مرويد كه
 رسول اکرم صلى الله عليه وسلم بيورر « المؤمن بحقيقة الحال و اليه
 المرجع و المال » اگاه اولكه اى اخ مستفيد و اى طالب مزيد بحث
 رؤيه خدا اهم مطالب و الزم مآدب و سالك حقه راه رخشنده
 و ثاقب اولفله عيان و بيان و خامه مشك افشان اليه نمايان ايده
 اگاه اولكه رؤيت خدا عالم آخرته ابصار اليه محققدر و شيخ كلابادى
 بيورر كه (ان الله تعالى يرى بالابصار فى الآخرة) و آيت كريمه « يومئذ
 ناضرة الى ربها ناضرة » وارد اولشدر و حديثه « سترون ربكم
 كما ترون القمر فى ليلة البدر » بيورلشدر و عقلا و عرفا رؤيتى عقل اليه
 تجويز ايشلدر زيرا خدا موجوددر و موجودك رؤيتى جائزدر اكر
 رؤيت خدا جائز اولسه حضرت موسى صلوات الله على نبينا و عليه
 « رب ارنى انظر اليك » ديو مناجات ايتزل ايدى زيرا انبيادن
 مستحيل اولان شئ طلب محالدر لکن جمهور علما و كروه فضلا
 بحث رؤيته اختلاف ايلديلر و ايله معراجده رؤيت واقع اولدى ديو
 بيان ايتديلر و برا حده حلايقدن دنياه رؤيت مبسر اولدى ديو
 اتفاق ايتديلر و حضرت عايشه رضى الله عنها وعن ابيها دن بوقولى
 اخذ ايلديلر كه « من زعم ان محمد ارأى ربه فقد كذب » و مشايخ
 صوفيه دن دخي بوقوله جنيد بغدادى و ثورى و ابوسعيد الخدرى
 ذاهب اولديلر و بعضيلر ليله معراجده رؤيت واقع اولوب رسول
 اکرم صلى الله عليه وسلم سائر خلقتدن بورؤيت اليه ممتاز و سرفراز
 (اولدى)

اولدى ديو اعتقاد ايتديلر و خبر ابن عباس و اسما و انس رضى الله
 عنهم بوقوله ذاهب اولان ابو عبد القرشى و الهبكل و بعض
 المتأخريندر و بعض كروه رؤيت رسول اکرم قلب شريفليده
 واقع اولدى بصر لطفيله دكل ديو اتفاق ايتديلر و بؤآيه كريمه
 دليل اخذ ايتديلر « ما كذب الفؤاد ما رأى » لکن اكثر مشايخ عظام عليهم
 السلام ما صب الغمام بر مضمون الآية « لا تدركه الابصار وهو يدرك
 الابصار » رؤيت خداى دنياه تجويز ايتشدر و هر كيمكه حق
 تعالى حضرتنى دنياه كوردم ديسه انى تكفير قيتشدر لکن
 فتواى خلاصه ده رؤيت خداى منامده تجويز ايتشدر جلده دن امام
 زاهد ركن الدين الصفارى الانصارى و عبد الرشيد بن الحسيندر
 لکن اكثر مشايخ سمرقند رؤيتى منامده تجويز ايتشدر حتى
 شيخ ابو منصور ماتر يدى بيورمشدر كه (من قال رؤيه الله جائزة فى المنام
 وهو اشد من عابد الوثن و عليه) مشايخ بخارى و حضرت شيخ اكبر
 فتوحات مكبده بيورر كه (من حيث اسمه الظاهر يرى و من حيث اسمه
 الباطن لا يرى) و شيخ علاء الدوله قدس سره بومبختى شرح ايدوب
 بيان بيورمشدر كه سالكان حقه تجلى تصور بكه نمايان اولور بو حال
 صفات حقه نسبت اولنور و بر تجلى دخي ذوق اليه مشاهده اولنور
 و جلله تجليات اثار خدايه نسبت « اينما تولوا فثم وجه الله » (بيت)
 در هر چه كنم ديد تو معبود منى * هر چا كه كنم سجده تو مشهود منى
 (شعر) كان وجهك مقناطيس انفسه فحيث ما مالت مالت نحوك
 الصور (نثر) و سالكه بو تجليات مزلفه اقدام و غابت اليه صعب
 مقامدر زيرا سالك بالله بو مقامده كنديدن خبرى كسه مشاهده ايلز
 تكيم بعض عشاق بو مقام سكرده بيورر (بيت) لا ناديه ولا
 اذكره * ان ذكرى و نادى يا انا (نثر) و هر كه كه اطرافه نظر ايدر
 كنديلرين مشاهده ايدر و وجودلر بنى جلله اشياه محبط و محاط
 كورر و معنى (سبحانى ما اعظم شانى) و (انا الحق) و (لبس فى جبتى
 سوى الله) و (هل فى الدارين غيرى) و بونك امثالى كلمات تجليدن ظهور

ایدر و صاحب الهیسا کل بیورر که (لما رایت الحیدة الخامیة ینشبه
بالنار بمجاورتها ونفعل فعلها فلا یتعجب من نفس استشرق و استنارت
واستضاءت بنور الله تعالی فاطاعها الا کوان) اما حکما تجلی معنویده
متابعات انبیادن علیهم السلام ابا ایدوب کندیلر ینک مدرکات
معنویلر ینہ مغرور اولوب بادیہ ضلالتده هلاک اولدیلر نعوذ بالله من
ذلك اما اولیاء کرام ومشائخ عظام یمن متابعت رسول اکرم
ایله محفوظلردر اگر انلردن تجلیات کرده برسهو و خطا وجوده
کلسه در حال انلر ینہ عالم صحوه کلد کده توبه و انابت ایدوب حبل
متین شریعت مطهریه متمسک اولورلر لاجرم حق سبحانه و تعالی
دخی انلری منازل تجلیات صوری و معنوی و نوریه عبور ایتدیروب
تجلیات ذوقیه نائل ایدر و مزلفه اقدامدن انلری حفظ ایدوب
مقیم و نعيم تجلی ذات قیامله رفیع الدرجات ایدر « ذلك الفضل من
الله بؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم » اکاه اولکه ای اخ سالک
ارباب شهود و عارفان سر وجود توحید خدایی اوج وجه اوزره بیان
بیورمشلردر اول (توحید افعال) ثانی (توحید صفات) ثالث (توحید ذات)
و اسماء افعال بونلردر که ذکر اوانور المبدی . الوکیل . الباعث
الخالق . المجیب . الواسع . الحسیب . المفیث . الحفیظ . الباری
المصور . الوهاب . الرزاق . الفتاح . القابض . الباسط . الخافض
الرافع . المذل . المعز . الحکم . العدل . اللطیف . المعید . المحیی
المیت . الوالی . التواب . المنتقم . المقسط . الجامع . المغنی . المانع
الضار . النافع . الهادی . البدیع . الرشید . المقت . وحضرت
شیخ محی الدین عربی فتوحات مکیده بیورر که (واما الاسماء الخارجة
عن الخلق والنسب فلا یعلمها الا هولاء لانه لا تعلق لها بالا کوان) اکاه اولکه
اکنونه تعلق ایدن اسماء افعال بحسب احکامها نیجه اقسامه
منقسم اولور و اسماء افعالک بعضی نیک حکمی منقطع و اثری ازل
الازال و ابد الابد منتهی و منقطع دکلد در ارواح قدسیه و تقدس
ملکوتیه کی و تقدس ملکوتیه اوزره حاکم اولان اسماء کی و تحت

(زمانه)

زمانه داخل اولیان مبدعات کی زیرا اول ابدیه در کادات الایات علی
خلودها و خلود احکامها و غیر ازلبه در بحسب الظهور و الشایخ نکم
داود قیصری بیورر که (وان كانت نتایجها بحسب الاخرة ابدیه ولا
ینقطع احکامه اما ان ینقطع مطلقا و یدخل الحاکم علیه فی الغیب المطلق
اللهی کالحاکم علی النشأة الدنیویة و اما ان یستتر و یختفی تحت حکم
الاسم الذی یمکن اتم حیطة منه عند ظهور دولته) زیرا اسماءک بحسب
ظهور ینها و ظهور احکامها دولتی وارد دیو اسمایه ادوار کوا کب
سبعه مسند اولور اوله کوا کب سبعه که هر دور سی الف سنه در
و مضمون « کل يوم هو فی شأن » و معنای (ان یوما عند ربک کالف
سنة مما تعدون) بو تقریر مناسبتدر و طالع فصوصده داود قیصری
بیورر که (والشرايع اذا البکل شریعة اسم من الاسماء تبق ببقاء دولته
وتدوم بدوام دولته و سلطنته و تنسخ بعد زوالها و كذلك تجلیات
صفاته) دخی ظهور ایتد کده فی الحال غیر اسماءک احکامی انک
تحتده مخفی اولور و اقسام اسمانیته ک هر برسی بر مظهر استعدا
ایدر که انکاه احکامی ظاهر اوله اول مظاهر اعیاندر و الحاصل (انی
امعنت النظر فی هذا المحل و تحققت المطالب منه تظهرك اسرار کثیرة)
و موجود جله افعال حق تعالیدر اگر خبر و اگر شردر و رسول اکرم
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری دعای استغنا حده بیورر
(لیبک و سعیدک و الخیر فی یدک و الشرايس لیس لیک) بو محله رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم (الشرايس منک) دیمدی زیر اجله افعالك موجودی
حق تعالی حضرتلریدر بو محله مرحوم ابن کال علیه الرحمة المتعال
بیورر که (انه لیس شرا بالنسبة الیه تعالی و انما ذلک بالنسبة الی غیره
والاضافة الی ما سواه قال الله تعالی « یدک الخیر انک علی کل شی قدیر »
و تحقیق مقام اولدر که حق سبحانه و تعالی خالق کل شی و خالق العباددر
و ماصدر عنهم و مظهر منهم من الافعال و الاقوال ایدکی محل قبل
از قال دکلد و عید منهی عنه اولان فعلی ایاسه فاعل الشر و السوء
اولور لیکن اول فعله انی فاعل ایدن حق تعالیدر زیرا بو فعل شری

عبددن ظهور ایت درمکه حکمت بالغه سی وارد لایستل عما بفعل بلکه عبده بوفعل بدی ایت دروب بعده تأدیب ایدوب مظهر آیه « فَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَبْدُلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ » ایلر وعبده فعل بدی توبه ایله باعث مغفرت ایتک حق تعالیدن عدل و حکمت و صواب اوله و بر دخی عباددن ظهور افعال خیر و شر استعداد لرینه کوره اوله زیرا صانع خیر خشیه عوجایی و حجر مکسوری و لبه ناقصه بی بناتک محله وضع ایلسه صانع خیردن بوفعل صواب و عدل اولوب انکله مدح اولنور زیراشی محله وضع ایتش اولور مثلاً عمامه رأسه و نعلی رجله و کحلی عینه وضع ایتک وضع الشی فی محله ایدیکی ظاهر در و فعل رجلمده اولغله نعله ظلم اولمش اولماز و منفوا در که خنفساتک اوزرینه بر طبق اولمش وردی قوسه لر فی الحال هلاک اولور و باران نیدان دهان افعبده سم و دریاده صدف ایچره در اولور قال الله تعالی « مَازَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَاوُتٍ » و بر محله دخی احسن کل شی خلفه بیورلشدر و حضرت ادریس علیه السلام بیوررلر (الله هو المحمود فی جمیع افعاله) (بیت) حاشاک حاشاک یا روحی فداکا * من فعل قبیح ینافی وجهت الحسنات (نثر) و شیخ محی الدین عربی فتوحات مکبده بیورر که (بیت) لا تنکر الباطل فی طوره * فانه بعض کالاته (نثر) و بعض عرفا دخی دیمشدر (قصور صانع در بدی صنع است نه در صنع بدی زشتی خط زشتی نقاش نیست بلکه روی زشت هم بنود نیست قوت نقاش باشد انکه او هم تواند زشت کردن کما قال الله تعالی (ولو شئنا لاتینا کل نفس هداها) ای مایهتدی به الی طریق النجاة من النار فی دار القرار و لکن قول الحق منی ای ثبت قضائی علی مقتضی الحکمة الانهیه (لاملان جهنم من الجنة والناس اجمعین) لان جهنم مرتبة من مراتب الوجود فلا يجوز فی الحکمة تعطیلها محصل کلام نیجه صفات الهیه باجمها مظاهر ا کوانده و مجالی اعیانده بروز و ظهور اقتضا ایدرسه كذلك اسماء جلالیه دخی ظهور و بروز اقتضا ایدوب استناددن ثانی ایدر

(تشکیم)

تشکیم اسم هادی و معز مجالی و نشئة مؤمنین و ابرارده تجلی ایدر و اسم مضل و مذل نشئة مشرکین و کفارده ظهور ایدر و اعتبار فی هذه الاسماء السائر والصفات تنكشف لك لمعة من لمعات انوار الحقیقة و تستنشق شمة من نفحات الاسرار الدقیقة والسؤال بان هذا لم صار مظهرا له هذا الاسم وذلك وكذلك الاسم و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر (فَن وجد الخیر فلیحمد الله تعالی و من وجد غیر ذلك فلا یلومن الانفسه) قوله تعالی « ان الله لا یظلم الناس شیئا و لکن الناس انفسهم یظلمون (بیت) یر ما کفت خطا بر قلم صنع زفت * افرین بر نظر پاک درین پوشش باد * و بواسماء افعالت هر برینک بر خاصه سی وارد مناسب بودر که اول دخی بیان اولنه والله الموفق (المبدی) بر کیمسه نک عورتی حامله اولوب علامت سقط واقع اولسه زوجی اون طفوز کره بواسم شریفی اوقیوب انکشت بجه سنی خاتونک بطنه ایصال ایده حق تعالی اول زنی مضرتدن و سقطدن حفظ ایده (الوکیل) باد و بختدن یا اتشدن خوف اولنسه بواسم شریفه مواظبت اولنسه خلاص اولنه (الباعث) بر کیمسه الوده هوا اولغله مرده دل اولسه و استغفار ایدوب کوکلنی زنده ایتک مراد ایلسه وقت خوابده البنی سببه سی اوزده قویوب بوذکره و بواسم شریفه مداویم اوله حق تعالی انک دانی زنده و منور ایده (الخالق) بر کیمسه شب ایچره بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی بر فرشته خلق ایدوب تاقیامته دک عبادت ایده و ثوابی انک دفتر اعمالنه یازهلر (المجیب) بر کیمسه بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی نک اماننده اوله (الواسع) بر کیمسه مقدر اولان رزقه راضی اولمیوب متصل بواندیشه ایله داکبر اولسه بواسم شریفه مواظب اوله که تسلی خاطر تحصیل ایدوب سکونت عالمنه و اصل اوله (الحسب) بر کیمسه حرامی یا همسایه بددن یا زخم جسمدن یاد شمندن یا حسوددن خوف ایلسه بدی کون علی السحر و بدی کیجه یتش کوره (حسبی الله الحسب) دیسه حق تعالی انی ذکر اولنان عاهاتدن حفظ ایده و تلاوت اسمایه یوم نخسده ابتدا ایلنه (الحفیظ) بر کیمسه آبدن یا اتشدن باد بو

و یاریدن و یا نظر محرمیدن خوف ایله بواسم شریفی بازوب کتوره
حق تعالی آتی بلیانیدن حفظ ایله (الباری) برکیمه بواسم شریفه یدی
کون یوزر کره مواظب اولسه حق تعالی اتی بعد الوفات مرقندمه
تنها قومیه (المصور) برزن حامله اولسه یدی کون صائم اولوب وقت
افطارده بکرمی بر کره بواسم مواظب اولسه حق تعالی اکا برواد صالح
و یره (الوهاب) برکیمه ضحی نمازند نصر کره آیت سجده تلاوت ایدوب
سجده ایله و حین سجده ده یتش کره (یا و هاب) دیمه حق تعالی اکا
غنا و یره و یار حاجتی اولسه نیم شبده صحن دارینه چقبوب سر برهنه
یوز کره (یا و هاب) دیمه حق تعالی انک حاجتی روا اید (الرزاق) برکیمه
بواسم شریفه بعد صلوٰۃ الصبح مواظب اولوب جانب مغربدن تلاوته
مباشرت ایدوب خانه سنک چارار کانه ایکبشر یوز کره بواسم شریفی
اوقیوب اوقسه حق تعالی اکادر دولتی کشاده ایله (الفتاح) برکیمه
بعد صلوٰۃ الصبح ایکی اتی سینه سی اوزره قویوب یتش کره بواسم
شریفه مواظب اولسه حق تعالی انک مرآت دان ژنک الامدن پاک
و مجلا اید (القابض) برکیمه بواسم شریفی قرق کون قرق اقمه نانه
بازوب اکل ایله حق تعالی اتی جوعدن امین ایله (الباسط) برکیمه
بواسم شریفی وقت سحرده اون کره تلاوت ایدوب الارینی دعایه قالد رسه
حق تعالی احسانیه کیمه به محتاج اولیه (الحافظ) برکیمه بواسم شریفه
مواظب اولسه اتی حق تعالی حفظ ایله (الرافع) برکیمه بواسم شریفی
کل یوم یوز کره اوقسه حق تعالی مصیبتی اوزرندن دفع اید (المعز)
برکیمه بواسم شریفی کون اور تاسنده یوز کره تلاوت ایله حق تعالی
اتی بین الناس غنی ایله وجهه و دوشنبه کیجه سی نماز مغرب نصر کره
یوز کره قرائت ایله حق تعالی اتی بین الناس مهیب ایله (المذل)
برکیمه ظالمدن یا حاسدن خوف ایله بواسم شریفی یتش بش
کره اوقیوب بعد سرن سجده قویوب و خوف ایتدیکي ظالم و حاسدک
اسمین یاد ایدوب یار بی بی بونلرک ظلمدن امین ایله دیه حق تعالی
حفظ ایله (الحکم) برکیمه بواسم شریفی نیم شبده هزار تضرع
(و نیاز)

و نیاز ایله قرائت ایله حق تعالی انک باطنی کندنی اسرار ینسه
معدن اید (العدل) برکیمه بواسم شریفی شب جمعه ده بکرمی اقمه
نانه بازوب اکل ایله حق تعالی خلایق اکا مسخر اید (اللطیف)
برکیمه اسباب معیشت تنک اولسه ایکی رکعت نماز قبله کیجه ایله و
اسم شریفه مواظب اوله حق تعالی ابواب معیشتی اکا کشاده اید (المحیی)
برکیمه وجع اعضادن خوف ایله بواسم شریفی یدی کون یدی عضوی
اوزره تلاوت ایله حق تعالی انک عضونی وجعدن امین ایله
(المهت) برکیمه نومدن زمان صلوتده بیدار اولمه قادر اولسه
وقت نومده بواسم شریفه مواظب اوله حق تعالی اتی استودی
زمانده بیدار ایله (الوالی) برکیمه بواسم شریفی یوز کره اوقسه
حق تعالی انک مشکلی حل اید (التواب) برکیمه صلوٰۃ صبحدن
صکره اوچ یوز التمش کره بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی
اکادر توبه بی کشاد ایله (المنتقم) برکیمه جفای دشمنه صبره
قادر اولسه اوچ جمعه بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی
انک دشمنی دوست قبله (المقسط) برکیمه به جنون و سوسه
غالب اولسه بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی اتی بوالمدن
خلاص ایله (الجامع) برکیمه بواسم شریفه مواظب اولسه
حق تعالی اکا جمعیت خاطر نصیب اید (المفی) برکیمه مک
اعضاسی اوزره وجع اولسه بواسم شریفه مواظب اولسه حق
تعالی اتی دفع ایله و برکیمه دن مرادی اولوب حصه ولندن
مایوس اولسه روز جمعه ده اون بیک کره تلاوت ایله حق تعالی
مایوس اولدیخی مرادن بغیر منت نصیب ایله (المانع) رجال و نسا
مایبندمه توفیق اولسه کوکلندن بواسم شریفه مواظب اولسه
حق تعالی موافقت نصیب ایله (الضار) برکیمه کندوی
مقام تحصیلده مشاهده ایدوب دخی زیاده کوشش ایدنک مراد
ایله جمعه کیجه لرنده یوز کره بواسم شریفه مواظب اوله حق تعالی
اکا زیاده کوشش نصیب ایدوب مقام تحقیقه واصل اید (النافع)

بر کیمسه در یاده هر کون بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی
انی اول سفردہ حفظ ایلہ واکر کشتی ده ایکن عظیم فورتنه اولسه
اون بیک کره بواسم شریفه مواظب اوله حق تعالی اکا نظام حال
میسر ایدہ و غرقدن حفظ ایلہ (الهادی) بر کیمسه الرین و یوزین
اسمانه طوتوب بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی اکا
معرفت نصیب ایلہ (البدیع) بر کیمسه عظیم غصه و غم عارض
اولسه یتش بیک کره (بابدیع السموات والارض) دیسه غمدن
خلاص اوله (الرشید) بر کیمسه کنیدنک تدبیر حاله و معیشته
قادر اولسه نیم شبیده و حالت نومده بیک کره بواسم شریفه مواظب
اولسه حق تعالی اکا نظام حال میسر ایدہ (المقیم) بر کیمسه
دیار غربته دوشسه و محن غربته متضجر اولسه یار طفل صغیر
شیره خوار که روز شب کره ایدوب ساکن اولسه بواسم شریفی
بر کوزه نهی به بندی کره اوقیوب بعده ایچنه ماء بارد وضع اولنه و محن
غربته گرفتار اولشه و طفل شیره خواره ایچور بله باذن الله تعالی
الملری ساکن اوله و بر کیمسه که صائم اولسه وجوعه طاقت کتورمه
بواسم شریفی طبراق اوزرینه اوقیوب آب صافی ایلہ تر ایدوب استشمام
ایله باذن الله تعالی صومدن ثقات چکیمه محصل کلام بو فوائد جلیله
شک اثم عظیم در نعوذ بالله تعالی زیرا تأثیرات اسماء شریفه
انکار محض جهالت بلکه کفر در قال الله تعالی «ولله الاسماء الحسنى
فادعوه بها وذرّوا الذین یلمذون فی اسمائه» ورسول اکرم صلی الله علیه
وسلم بیورر که «اواعتقد احدکم حجرا انفعکم» توحید ثانی توحید
صفاندر) واسماء توحید صفات بونلر در که ذکر اولنور . الحی .
الشکور . الفهار . القاهر . المقتدر . القوی . القادر . الرحمن .
الرحیم . الکریم . الفقار . الغفور . الودود . الرؤف . الخلیم .
الصبور . البر . العلیم . الخبیر . المحصى . الشهید . السميع .
البصیر . قال الله تعالی «قل ادعوا الله اوادعوا الرحمن ایاما ندعوا فله
الاسماء الحسنى» اکاه اولکه ای اخ طالب وای معارف اسماء صفاته

(راغب)

راغب صوفیه دیرلر که اسم عین مسمایدر یا غیره بدر و محله متکلمین
شویله زعم ایدرلر که بروجهله عین و بروجه ایلہ غیر در اما اصح
اقوالده (لاهی هو و لاهی غیره) و اطلاق اسم صفت اوزره شایددر
واسم اوج قسمدر اسم ذاتک عینی ظاهری یوقدر معدومدر لیکن باطنی
واردر (قدوس) کبی بردخی اعتبار امر وجودیدر که الیک تعالی
تعقل غیر اوزره موقوف دکدر و اول اسم اسم صفت تعبیر اولنور
(حی) کبی بردخی امر وجودیدر که الیک تعالی موقوف تعقل غیردر
اول اسم فعل تعبیر اولنور (خالق) کبی واسم (جامع الله ورحن)
در قوله تعالی «قل ادعوا الله اوادعوا الرحمن» و امهات اسم اول
واخر و ظاهر و باطندر واسم اعظم غایت خفا اوزره در و اول اسم
جلیله اطلاع کشف و ولایت موقوفدر و شیخ اکبر حضرت نلری فتوحات
مکیده سوال محمد بن علی ترمذی به جواب بیورر که (الاسم الاعظم
الذی لامدلول له سوی عین الجمع و فیه الحی القیوم فلا بد فان قلت
فهو الله قلت لا ادری فانه لا یفعل بالخاصة و هذه اللفظة انما یتفعل
بالصدق اذا كانت صفة المتلفظ بها بخلاف ذلك الاسم ولیکن الظاهر
من مذهب الترمذی ان رأس الاسماء الذی استوجب جمیع الاسماء
انما هو الانسان الکبیر و هو الکامل) و نعمة الله ولی بیورر (بیت)
فی الجملة مظهر همه اشباست ذات من * بل اسم اعظم بحقیقت
چو بنکرم (بیت) مظهر اسم اعظمش خوانم * بر مظاهر مقدمش
دائم (نثر) روایت اولنور که بر شخص ظاهر بین بایزید بسطامی دن
سوال ایدر که اسماء الهیه دن اسم اعظم فتخی اسمدر حضرت بایزید
بیورر که سن بکا اسماء الهیه نک اصغرین کوستر بنده سکا اسم اعظمی
بیان ایدیم دیک اول شخص ملزم و مبهوت اولدی بعده حضرت
بایزید بیورر که اسماء الهیه نک جمله سی اعظمدر و حضرت بایزید
بوجوابندن غرضی نفی اسم اعظم دکدر لیکن اسم اعظمی حق
تعالی خلقدن پوشیده قیلدی و انک اظهاری منافی آدابدر و حق تعالی
حضرتک «کل يوم هو فی شأن» مقتضا سنجه مراتب الهیه دده

شئون و تجليات وارد و بحسب ذلك شئونه مرتبه صفات اسماء
وارد و صفات حق تعالی یا ایجابیه در با سلویه و سلویه بر حقیقتی که
لاضافه فیها کلمات و جوب فیومیه علی احد معانیها یا اضافه
محضه ادله اولیت و آخریت کی یا خود ذو اضافه اوله (ربوبیت
علم و ارادت کی) و الحاصل بو اسمانک هر ربیسی وجوددن بر نوعدر
کرك ایجابیه اولسون کرك سلویه اولسون بو محله داود قبصری
بیورر که (لان الوجود بعرض المدم والمدموم ایضا من وجه و است
التجلیات ذاته بحسب مراتبه التي تجتمع الالهية المنعوتة بالاسان
الشرع بالاسماء وهي اول كثرة وقعت في الوجود و برزخ بین الحضرة
الاحدية الذاتية و بین المظاهر الخلقية لان ذاته تعالی اقتضت بذاته
حسب مراتب الالهية) و صفات ربوبیت متعدده و متقابله در لطف
و قهر . و رحمت . و غضب . و رضا . و سخط . کی و غیرها و بو
اسماء مذکوره نعمت جلاله و جلالیه بی جمع ایدر زیرا لطف حقه
تعالی ایدن اسماء جلاله و قهره تعالی ایدن اسماء جلاله و هر جلاله
جلالی واردر مثلا جمال الهییدن حاصل اولان هیمنان کیدر و کذاک
هر جلاله جالی واردر مثلا قهر الهییده مسطور اولان جمال کی قال الله
تعالی « و لکم فی القصص حیوة یا ولی الالباب » و اسد الله الغالب
علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه بیورر « سبحان من اتسع رحمته
لاویاته فی شدت نعمته و اشدت نعمته لا عدائه فی سعة رحمته »
مناسب اولدر که اسماء صفاتک دخی فوائد جلیله سن بیان و عیان
و خاتمه مشک افشان الیه نمایان ایده بز (الحی) بر کیمسه بواسم
شریفه مواظب اولسه حق تعالی انی خوف ایلدیکی شیدن امین
ایلیه (الشکور) بر کیمسه نیک معیشتی تنک اولسه یا خود
کدورت خاطری اولسه با چشمند تار یکی اولسه بواسم شریفی
اب صافی اوزره قرق بر کره اوقیوب دیدر بی غسل ایده حق تعالی
شفانصب ایلیه (القهار) بر کیمسه بواسم شریفه مواظب اولسه حق
تعالی محبت دنیایی انک و کلندن دور ایده (المقدر) بر کیمسه

(زیاده)

زیاده غفلت اوزره اولسه بواسم شریفه مواظب اولغله متبفظ
اولوب حقیقت اشیا به اکاه اوله (القوی) بر کیمسه نیک دشمنی قوی
اولوب دفعنه قادر اولسه و دفعنی جان و دل ایله مراد ایلسه بر پارچه
خبری ایکی پاره ایلیه و بویکی پاره خبری یک دانه نخود یا عدس
قدر حبابلیه و بو حبابلی مرغانک اوکنه بر بر براغه و بر اقدیغی
زمانه (یاقوی) دیوب دشمنی نیت ایلیه حق تعالی سهوات ایله
دشمنی دفع ایلیه (القادر) بر کیمسه نیک خصمی غالب اولسه بواسم
شریفی ابدست الدینی زمانه هر عضوینه اوقیه حق تعالی خصمی
مغلوب ایلیه (الرحمن) بر کیمسه صباح نمازیدن صکره بواسم شریفه
مواظب اولسه حق تعالی انک و کلندن غفلت و نسیانی دور ایلیه
(الرحیم) بر کیمسه بواسم شریفه کوئده یوز کره مواظب اولسه حق
تعالی انی رحیم و شفیع ایلیه (الکریم) بر کیمسه فراشه داخل
اولدقده نومی کلنجیه دک بواسم شریفه مواظب اولسه ملائکه لرا کا
دعا و اکر ایدر و مدت حیاتنده خلق ایچره مشرف و مکرم اوله
(الغار) بر کیمسه جمعه نمازیدن صکره یوز کره (یا غفار اغفر لی ذنوبی) دیسه
حق تعالی انی مغفور ایلیه (الغفور) بر کیمسه رنجیده اولسه یا خود
صداعی اولسه اوج ورقه یه یا غفور یا زوب باع ایلیه حق تعالی شفا
و یره (الودود) بر کیمسه نیک عورتی پیشنده شقاوت اولسه بواسم شریفی
یک بر کره اوقیدر بر طعام اوزرینه اکر خصوصت صورت طرفنده
ایسه طعامی رجل الیه و یره و اکر خصوصت رجل طرفنده ایسه
طعامی عورت و یره و یره رجل اکل ایلیه حق تعالی یندرینه موافقت
و یره (الرؤف) بر کیمسه بر مظلومی بر ظالم النیدن شفاعت ایلدوب خلاص
ایلیک مراد ایلسه بواسم شریفی یندی کره اوقیوب بعده شفاعت ایلیه
باذن الله اول ظالمه شفاعت تأثیر ایدوب مظلومی خلاص ایده (الحلیم)
بر کیمسه نیک زراعتی اولسه بواسم شریفی بر ورقه یه یا زوب صویه براغه
و اول صوبی زرع اوزرینه صاچه حق تعالی اول زرعی افاتندن
حفظ ایده (الصبور) بر کیمسه نیک مرضی با مشقت بادرد سری

يا مصيبي اولسه بواسم شريفه اوج بيك كره مواظب اولسه حق تعالى اكا
 صبر ارزاني ايدوب متصجر اوليه (البر) بر كيمسه باد قويدن خوف ايلسه
 بواسم شريفه مداوم اولسه حق تعالى اني اول افندن امين ايليه
 (العليم) بر كيمسه بواسم شريفه كوكاندن مواظب اولسه حق تعالى
 كندى معرفتن اكا نصيب ايليه (الخير) بر كيمسه بواسم شريفه
 مواظب اولسه حق تعالى اني شرور نغسدن وحيل سحر دن حفظ
 ايليه (المحصى) بر كيمسه بواسم شريفه مواظب اولسه وجهه
 كونلنده بيك كره اوقسه حق تعالى آذن عذاب قيامتي دفع ايله (الحكيم)
 بر كيمسه بك بر عظيم خدمتي اولسه اول خدمته طاقتي اولسه بواسم
 شريفي بسبار ذكر ايلسه حق تعالى اكا اول كار ثقلتي خفيف ايليه
 (الشهيد) بر كيمسه بك اولادى اولسه وامرينه رام اولسه صباح
 اولادينك ايقلى باصديقي بيره اللين قويدوب ويوزين اسمانه طوتوب
 بكرمى بر كره (يا شهيد) ديسه حق تعالى اولاديني رام ايدوب صلاح
 حال نصيب ايليه (السميع) بر كيمسه بواسم شريفي بش يوز كره
 پنجشنبه كوني ضحى نماز ندن صكره وكيمسه ايله كلمات ايلردن اول دعا
 اينسه حق تعالى انك مرادين حاصل ايله (البصير) بر كيمسه بواسم
 شريفي شب ايجره يمش كره اوقبوب وروز جمعه ده فرض ايله سنت
 يينده دخی يوز كره مداوم اولسه حق تعالى اكا عين عنابت ورجعت
 ايله نظر ايليه (ثالث) اسماء ذاتدركه ذكر اولتور . الله . الرب .
 الملك . القدوس . السلام . المؤمن . المهيمن . العزيز . الجبار .
 المتكبر . العلي . العظيم . الظاهر . الباطن . الاول . الآخر .
 الكبير . الجليل . المجيد . الحق . المعين . المنين . الواجد . الماجد .
 الصمد . المتعالي . الغني . النور . الوارث . ذو الجلال . الرقيب .
 هكذا عين الشيخ الاكبر محي الدين عربي في كتابه المسمى بكتابه الدوائر
 المسمى بانشاء الدوائر مناسب اولدركه اسماء ذاتك دخی مراتبي
 بيان وعيان ايله يز قال النبي صلى الله عليه وسلم « كان الله ولم يكن
 معه شيء » وادراك اسماء ذات كاهو حقه ممكن دكلدر كاقال اعلم
 (الخالق)

الخالق في دعائه (ما عرفناك حق معرفتك) لكن بقدر الطاقة بعض مراتب
 اسماء ذاتيه بي بيان ايدلم اكا اولكه اي اخ طالب اصطلاح
 صوفيه ده وحدت وجوده برشي مضاف اولسه بومرتبه به عند القوم
 (الاحدية المستهلكة جميع الاسماء والصفات فيها) تعبير اولتور
 ردخي بومرتبه به جمع الجمع وحقبة الحقايق وعمان اطلاق اولتور
 وداود قبصري مطلع فصوصده بيورركه (واذا اخذت بشرط جميع
 الاشياء اللازمة كلها وجزيتها المسماة بالاسماء والصفات فهي
 المرتبة المسماة عندهم بالواحدية ومقام الجمع وهذه المرتبة باعتبار
 الايصال المظاهر الاسماء التي هي الاعيان والحقايق الى كالاتها المناسبة
 الاستعداداتها في الخارج تسمى مرتبه الربوبية واذا اخذت
 لا بشرط شيء ولا بشرط لا شيء فهي المسماة بالهوية السارية
 في جميع الموجودات (بيت) وما الوجه الا واحد غيراته * اذا انت
 عدت المرايا تعددا (نثر) قال النبي صلى الله عليه وسلم ان الحق
 يتجلى يوم القيمة للخلق في صورة منكورة فيقول انا ربكم الاعلى
 فيقولون نعمو بالله منك فيتجلى في صورة عقايدهم فيسجدون له وقال
 ايضا ان الحق يتجلى يوم القيمة بصورة الثعالب فينكرونها ثم يتحول
 بصورة الكمال فيقولونها (بيت) در عشق خانقاه وخرابات فرق نديست *
 هر جا كه هست بر تو نور حبيب هست (نثر) وحضرت شيخ اكبر
 فص هوده بيورركه (اباك ان تنقيد بعقد محصوص وتكفر بما سواء
 فيفوتك خير كثير بل يفوتك العلم بالامر على ماهو عليه فكن في نفسك
 هبولي معتقد لسائر المعتقدات كلها فان الاله تبارك وتعالى اوسع
 واعظم من ان يحصر عقدهون عقدهاته تعالى بقول « فايما تواوا
 فثم وجه الله » ووجه الشيء حقيقة فنبه بهذا قلوب العارفين لئلا تشغلهم
 العوارض في الحيرة الدنيا عن استحضار مثل هذا فانه لا يدري العبد
 في نفس يقبض فقد يقبض في وقت غفلة فلا يستوي مع من يقبض
 على حضور (نظم) حكم مستوري ومستی نه بدست من ونست *
 كس ندانسته كه اخر يجه حالت برود * كروي اخر عرازمي وممشوق

بکبر * حیف اوقات که بکسر بطالت برود (نثر) ایمنی مناسب بدر که اسماء ذاتک دخی فوائد جلیله سن ذکر ایدوب خواص اسماء ختم ایده یز که معلوم اوله (الله الرب المالك) رکیمسه بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی یقینندن ایده (الفدوس السلام) برکیمسه بواسم شریفله وقت زوالده برخسته اوزرینه یوز کره اوقسه حق تعالی شفا ویره (المؤمن) برکیمسه بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی شر شیطاندن امین وکیمسه انی رنجیده ایتکه ظفر بولبه (المهین) برکیمسه غسل ابستی ایله صلوٰه صبحدن صکره قرق بر کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی کیمسه یه محتاج ایلله (العزیز) برکیمسه بواسم شریفله مواظب اولسه بهر یوم یوز کره حق تعالی اکا اشراق باطن مبر ایلله (الخبیر) برکیمسه بهر یوم بکرمی کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی ظلم ظالمدن امین ایده (المتکبر) برکیمسه فراشه کیرد کدن صکره مجامعتدن اول اون کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی اکا بر ولد صالح احسان ایده (العلی) برکیمسه بواسم شریفله مواظب اولسه فقیر ایدسه حق تعالی غنی ایده و غر بنده ایدسه دیارینه صحت ایله واصل اوله (العظیم) برکیمسه کوکلندن بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی خلق ایچره عزیز و مکرم ایده (الظاهر) برکیمسه هر کون اوتوز اوچکره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی اصحاب اسراردن ایده (الباطن) برکیمسه خانه سنی باد و آتشدن حفظ ایتک مراد ایلسه بواسم شریفی بر بک کوزه اوزرینه یازوب ایچنه صوفویه و اول صوبی دارنک اطرافنه صاحبه حق تعالی اول خانه بی آفتدن حفظ ایده (الاول) برکیمسه سفرده غائب اولان ایله جمع اولق مراد ایلسه باخود اعمال صالحه یه راغب اولسه بواسم شریفله مواظب اوله که حق تعالی غائب اولان ایله انی جمع ایدوب اعمال صالحه مبر ایده (الآخر) برکیمسه اشراق نمازندن صکره بش یوز کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق (تعالی)

تعالی انک جسمنی و کوکلنی روشن ایلله (الکبیر) برکیمسه بهر یوم یوز کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی بین الناس عزیز و بزرگ ایده (الجلیل) برکیمسه بواسم شریفی مشک و زعفران ایلله یازوب کوتورسه حق تعالی انی خلق ایچره عزیز و محترم ایلله (المجید) برکیمسه اقران و خصماری ایچنده معزز اولسه صلوٰه صبحدن صکره اون طفوز کره بواسم شریفله مواظب اولسه و کندوبه اوفورسه حق تعالی انی اقرانی و اقرباسی یاننده معزز ایلله و بر کیمسه برص و مرض جذامدن خوف ایلسه ایام بیضده صائم اوله وقت افطارده بواسم شریفی بسبار ذکر ایلله حق تعالی انی ذکر اولنان عاها تندن حفظ ایلله (الحق المبین المتین) برکیمسه نک بر شبتی ضایع اولسه بواسم شریفله بر مربع کاغذک چار گوشه سینه تحریر ایلله و ضایع اولان شبتک اسمنی و درق مذکورک اور تاسنه یازه ونیم شبده کاغذی الیرینک اوسننه قویوب یوزینی اسمانه طوئه و خدایه تضرع ایدوب ضایع اولان شبتک حصولی رجا ایلله حق تعالی انک ضایع اولان اشیاسنی وجوده کتوره (الواحد) برکیمسه طعام اکل ایده جک زمانده هر اقمه اوزرینه بواسم شریفی باد ایلله حق تعالی اول طعامی انک دروینده نور ایلله (الماجد) برکیمسه صفای درون ایلله بواسم شریفی تنهاسنده کندی حسندن غائب اولنجه مواظب اولسه حق تعالی بواسم شریفک اسرارنی کوکلنده ظاهر ایلله (الصمد) برکیمسه وقت سحرده یانیم شبده سجده و اروب اون بش کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی صادق قلردن ایلله (المتعالی) حبض و نفاسده اولان نسا بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انی آفتدن حفظ ایلله (الغنی النور) برکیمسه نک اعضاسنده وجعی اولسه بواسم شریفی وجعی اوزرینه اوقویه حق تعالی انی وجع اعضادن خلاص ایلله (الوارث) برکیمسه طلوع آفتابدن اول قرق کره بواسم شریفله مواظب اولسه حق تعالی انک جسندن آفت ابرشدرمیه (ذوالجلال) برکیمسه بواسم شریفله

مواظب اواسه حق تعالى اكا غنا ويره (الرقيب) بر كيمسه هر كون
يدي كره بواسم شريفه مواظب اولوب خاتونه يافر زنده يامالنه اوقورسه
حق تعالى آفتدن انلري امين ايله كذا وجدناه منقولا ودخى اى اخ
عارف واى طالب معارف مبحث روح بعد مفارقة البدن اهم مطالب
والزم مأرب وسالك حقه رخشنده وثاقب ومنزل مقصوده بومحل
قافله سالار كواكب اولمغه ارادنه اقدام وعلى قدر الطاقه اهتمام
اولوب قلم معجز بيان ايله عيان وخامه مشك افشان ايله نمايان ايدلم
اكاه اولكه اى اخ مستفيد واى طالب مزيد عالم مثال عالم روحانى
وشبيه جواهر هياكل جسمانيه وجرم مركب مادى وجوهر مجرد
عقلى دكلدرو عالم مثال عالم دنيا ايله عالم اخرتك مايشنه حد و فاصله در
اول اجلدن بوعالمه عالم مثال وعالم برزخ اطلاق اولنور زيرا هر ايكى
شبهت مايشنه برزخ تعبير اولنور واهل شهود و عرفان سر وجود
بيان ايدوب بيوررلر كه عالم مثال غابت لطافت اوزره بر جسم نورانيه
اول اجلدن جواهر مجردة لطيفه وجواهر جسماني وماده كسيفه
مايشنه حد و فاصله در وبعضيلر زعم ايندكلى اوزره عالم مثال عالم ارض
دكلد زيرا انلك زعمى اولدر كه صور مثاليه عقلدن زعم اولديغى اوزره
حفايقندن منفك اولور ديرلر اما اهل تحقيق وشادمان جام رحيق بيوررلر كه
حفايق جوهرية وعوالم روحانية وعقلية وخيالية موجود در واول
حفايق جوهرية نك عوالمى حسب نجه واردر ومطلع فصوصده داوود
قيصرى بيوررلر كه (واذا حفت وجدة القوة الخيالية التى النفس الكلية
المحبة بجميع ما احاط به غير هامن القوة الخيالية محل ذاك العوالم
ومظهره) و بو برزخه عالم مثال انكچون تسميه اولنديكه عالم جسمانيك
صورى اوزره مشتملدر وبوعالم اجسامده هر نه موجود ايسه عالم
مثالده دخى موجود در لكن دون العكس در ارباب وحدت وعارفان
سر حقيقت بيوررلر كه عالم حس عالم مثال نسبت بر پيداء بي پايانده
مثال خلقه در ومحقق كاشى بيوررلر كه عالم مثال اصطلاح حكماده عالم
نفوس مطبوعه در وعالم نفوس مطيعه خيال عالمدر وحكماء اشراقية
(بوعالم)

بوعالم مثاله اقليم ثامن ومثل معلقه وعالم اشباح تعبير ايدرلر ومولانا
سعد الدين تقى زانى شرح مقاصده انلردن نقل ايدوب تحرير
ايدرلر كه (فيه لىكل موجود من المجردات والاجساد والاعراض حتى
الحركات والسكنات والاضاع والهيئات والطعوم والرواح مثال
قائم بذاته معلق لافى مادة ومحل ويظهر للحس بموتة مظهر كالمرات
والخيال وهو عالم فسيح غير متناه يحد و حد والعالم الحسى فى
دوام حركة افلاك المثالية وقبول عناصره ومركباته واثار حركت
افلاكه واشراقات العالم العقلى وهذا ما قاله الاقدمون ان فى الوجود
عالم مقدر غير العالم الحسى لايتناهى بحايه ولا يحصى مدته
من جملة الملك والمدن وجابلقا وجابلسا وهما مدينتان عظيمتان لىكل
منهما الف باب لا يحصى ما فيها من الخلايق وعليه بنوا امر المعاد
الجسمانى فان البدن المثالى للذى تتصرف فيه النفس حكمه حكم
البدن الحسى فى ان له جميع الخواص الظاهرة والباطنة فيتلذذ
واوتيا الملبات للذات والالام الجسمانية وايضا يكون من الصور المعلقة
نورانية فيها نعيم السعداء وظلماته فيها عذاب الاشقياء وكذا
امر المنامات وكثير من الادراكات فان جميع ما رى فى المنام او يخيّل
فى اليقظة بل يشاهد فى الارض وعند غايته الخوف ونحو ذلك من
الصور المقدارية لا تحقق لها فى العالم الحس كلها من العالم المثال
وكذا كثير من خوارق العادات) تنكيم بعض اولياء كرامدن كندى
ديارنده مقيم ابكن ايام حج شريفده عرفانده ظهور ايدر وجدار يندن
مسدود الابواب اولان خانه لردن طشره چيقوب نمايان اولورلردى
وبعضيلر ناسه غيرا وانده اثمار كونا كون احضار ايدردي
وارس طوانلو جبابده ذكر ايدرلر كه (من وراء هذا العالم سماء وارض
وبحر وجوان ونبات وناس سماويون وكل من فى ذلك العالم السماوى
وابس هناك شى ارضى والروحانيون الذين هناك ملايمون للانسان الذى
لا تنفر بعضهم عن بعض وكل واحد لا ينافى صاحبه ولا يصادة بل
يسترجح اليه) واول مرشد مربي جناب شيخ محى الدين عربى

فتوحات مکبده بشنخی بایند بیورر که (فی کل نفس خلق الله فیها عوالم یسبحون اللیل والنهار لا یفتنون وخلق الله تعالی من جله عوالمها عالما علی صورتنا اذا ابصره العارف فی شاهد نفسه فیها وقد اشار الی ذلك عبد الله بن عباس رضی الله عنه فیما روی عنه فی حدیث هذه الکعبة وانها بیت واحد من اربعة عشر بیتا وان فی کل ارض من الارضین السبع خلفا مثلنا حتی ان فیهم ابن عباس مثلی وصدقت هذه الرؤیة عند اهل الکشف وکل ما فیها حی ناطق وهی باقیة لا تنفی وتبدل واذا دخله العارفون انما یدخلون بارواحهم لا باجسامهم فیتزکون هیاکلهم فی هذه الارض ویتجردون وفیها مدائن لا تحصى وبعضها یسمى مدائن النور لا یدخلها من العارفين الا کل مصطفی مختار وکل حدیث وآیة وردت عندنا ما صرفها العقل عن ظاهرها وجدناها علی ظاهرها فی هذه الارض وکل جسد یتشکل فیها الروحانی من ملک وجن وکل صورة یری الانسان فیها لنفسه فی النوم فن اجار هذه الارض واتباع ابوهاشم محمد بن ابی حنیفه ان لکل ظاهرا وباطنا ولکل روحا ولکل تنزیلا تأیلا ولکل مثال فی العالم حقیقة فی ذلک العالم وهو علم الذی استأثر به علی رضی الله عنه ابنه محمد بن ابی الحنیفه) وینه شیخ اکبر فتوحات مکبده اوجیز بکرمی برنجی بایند بیورر که برزخ که روح بعد مفارقة البدن اکا انتقال ایدر و بو برزخ ارواح ایله اجسام مایبنده اولان برزخدن غیر یدر زیرا برزخ ادله غیب مجالی ارواح ایله اجسام مایبنده اولان برزخه غیب امکانی دیرل و برجهور مشاهده غیب امکانی ایدوب حوادث ایندهیه واقف اولورل اما غیب مجالییه واقف اولمازل زیرا اول مکاشفه احوال موتادر و بو مرتبهیه وصول نادر و وصایای فتوحیده مذکوردر که شیخ ابوالربیع مالقی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تیرندن بوجدیث شریفک منهومی استماع ایتمشله که هرکیمکه یتش بیک کره (لا اله الا الله) ذکر جلیله مواظب اولوب بر شخصک دوزخدن خلاصی نبت ایلسه حق تعالی اول شخصی

ناردن خلاص ایلله برکون ابوالربیع حضرت تیرینه بر شخص ضیافت ایدر اتفاق اول ضیافته بر جوان اهل کشف بیله جمع اولور اثنای تناول طعامده جوان اهل کشف کره ایدوب مادر می دوزخده مشاهده ایلدم دیجک ابوالربیع حضرت تیری کوکلندن ذکر مذکوری و سبله نجات مادر می اولمغه نیت ایدوب یتش بیک کره (لا اله الا الله) چکیجک جوان اهل کشف خنده ایدوب (الحمد لله) مادر می دوزخدن خلاص اولمش مشاهده ایلدم دیو مسرور اولدی محصل راحت و عذاب قبر و آنک امثالی اشیا بزم اعمال و اخلافتدن متجسد اولور قوله علیه السلام « انما هی اعمالکم رد الیکم » (قطعه) جزا اینده فعاست آری * که دروی هرچه کردی میباید * اگر کردی نکوی نیک بینی * و کر بد کرده بدشت براید (نثر) و فصوصده داود قنبری بیورر (الصور التي تلحق الارواح فی البرزخ الاخر انما هی صورة الاعمال و نتیجه الافعال السابقة فی النشأة الدنیویة) قوله تعالی « یوم تجدکل نفس ما عملت من خیر محضرا و ما عملت من سوء تود لو ان بینها و بینه امدا بعیدا » (بیت) ستم از غره میاموز که در مذهب عشق * هر عمل اجر و هر کرده جزای دارد * قوله تعالی « و وجدوا ما عملوا حاضرا و لا یظلم ربک احدا » (بیت) کاه بمالطف و کاه بلا میرسد * صورت اعمال ما است هرچه بمایرسد * و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر (الجنة قاع صفصفا ایس فیها عمارة فا کثروا من غراس الجنة فی الدنیا) صحابه کرام دیدیلر که (ما غراس الجنة) حضرت بیوردیکه تسبیح و تهلیل و استبعاد اولمیه که بوم و طنده اعمال عرضدر اول موطنده نیجه جوهر اولور مثالین مشاهده ایلله که صور ذهنیه جواهر قائم باذهاندر و خارجده کندی ذاتیله قائمدر محصل هر صفت که شخصه دنیاده غالب اوله اول صفت برزخده کندییه مناسب شکل ایلله من شکل اولوب نمایان اولور مثلا اگر صورت کبر غالب ایسه صورتی صورت (بلنک) و اگر غضب غالب ایسه صورت (کک) و اگر صورت شهوت غالب ایسه صورت (سک) و اگر عدم حیت غالب ایسه صورت (خوک)

واکر حرصی غالب ایسه صورت (موش) نمایان وعبان اولور و حدیث شریفده « یحشر الناس علی نیاتهم » وارددر و بر حدیث شریفده دخی « یحشر بعض الناس علی صورة یحشر بها الفردة والخنازیر فطبعک بالنفوی » و مشاهده در نهاده کور بلن اش-بالتک بعضی شب اولیحق عالم رؤیاده نمایان اولور (النوم اخ الموت) وایة کریمه « الله یتوفی الانفس حین موتها واللی لم تمت فی منامها فیمسک الی قضی علیه الموت و یرسل الاخری الالجل مسمی ان ذلک لایات لقوم یتفکرون » و حدیث شریفده « کانامون تموتون و کانس یتفظون تبعثون » یوراشدر و عوام ناس بواحوال دن یخبر اولوب خواب غفلتده در و هر نه که مشاهده ایدر مثال رؤیادر و غس انسان بر لوحه در که علوم و اخلاق و اعمال ناس اول لوحده مرقوم و منقوشدر و بدن انسان اول ارقام و نقوشک اوزرنده مثال غباردر بر کون اول غبار مرتفع اولور و یلک رقوم و نقوش ظهور ایدوب عیان و نمایان اولور و آیه کریمه « فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید » معنای ظاهر اولور بهشت و دوزخ دنیاده انسان ایلده در امام بخاری حضرت تری ابن مسعوددن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن بیورر « الجنة اقرب الی احدکم من شراک نعله و النار کذلک » زیرا مشاهده در که دنیاده باعث جنت و باعث دوزخ اولان اعمال انسان ایلده در و عده عذاب اخرت (حب الدنبار أس کل خطیئة) خواستی اوزره محبت دنیادر و بوعلتدن خالی کیمسه غایت نادر در و بعض کسینه کندوی بوعلتدن خالی ظن ایدر اما نظر فحول ایلده نظر اولنسه بوعلت محمله ایلده غایت حلیل المزاج مشاهده اولور و بومعنائک مثال اولدر که کاهی عاشق مسکین توهم ایدر که محبت معشوق کوکلندن زائل اولمش اوله اما درد فت فت مفارقت خلاقی ظهور ایدر (رباعی) ای دل بهوای نفس پژمرده مشو * یا آتش عشق باش بر مرده مشو * خواهی که چو کل بر همه عالم خندی * چون غنچه و یک مقید خرده (مشو)

مشو (نثر) و علماء فحول و عارف مقبول دنیای دونه ذره قدر میل و محبت ایتوب مابه الکفایه ایلده قناعت ایدر و یلور که روح بدنده بیضه ایچنده خوندر و انلرک کالی شکسته بیضه در (شعر) صوفی صومعه عالم قدسم بنما * حال بادیر مغانست حوالنکاهم * بامر خاک نشین و بسوی میکده ای * تادران خلقة یبنی که چه صاحب جاهم (نثر) و حدیث قدسده وارد اولمشدر که « ما زددت فی شیء انا فاعاله کترددی فی قبض روح عبد المؤمن بکره الموت واکره مسائه و لابد منه » (رباعی) ای دل چه اسیر فکر یهوده شوی * تدبیر خطا کنی والوده شوی * خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید که زهست و نیست آسوده شوی (نثر) و حضرت امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنه بیورر « لا ابالی اقع علی الموت ام یقع علی الموت » (رباعی) ای نور که بود در پس پرده نجیب * دارد همه جای شبهه و ریب * هرگز نهم دل بدنیای دنی * ما را که بود حقیقی پس در جیب (نثر) و جناب عمر بن الفارض بیورر (شعر) وانی الی التهید بالموت را کن * هوله ارکان غیر هدت * ولم تهنفی بالقتل نفسی بل لها * تسعی ان انت ائلفت فهجنتی * فان صح هذا القال منك دفعتی * واعلیت مقصداری واعلیت قیمتی (نثر) محصل کلام اهل شهود و عارف سر وجود بر مضمون (الموت لقاء الله) جان ایلده موده طالب و راغب اولور زیرا عاشق مهجوره وصلت اهم مطالب و الزم مادی در و دخی ای طالب حقایق وای راغب صنوف دقایق انسان کبیر عالم و انسان صغیر ادمدر و حسین میدی روح الله روحه بالقبض السرمدی بومبختی بیان ایدوب بعض اقوالده تحریر الی شدر لکن بوحقیق دخی علی وجه الاجال منو کلا علی الله الصمد المتعال بوابکی عالم حقیقتندن قیل و قال ایدوب علی قدر الطافه بیان ایدلم (مقاله اولی در انسان کبیر) قال الله تعالی « کتاب حکمت

آیاتہ ثم فصالت من لدن حکیم خیر « صوفیہ دیرلر کہ مجموع فلکیات
وعنصریات بریدندر کہ عقل اول انک روحیدر و نفس کلبہ قلبیدر
و روحانیات کواکب سبعہ و ثوابت وغیری انک قواسیدر قال الله
تعالی « ما خلقتکم ولا بهتکم الاکنفوس واحده » و شیخ شهاب الدین
تلویحاندہ ذکر ایدر کہ (کان الحکماء اخذوا العالم حیوانا واحدا سموا
جسمه جسم الكل له نفس واحده ناطقه هي مجموع النفوس وعقل
واحد هو مجموع العقول و سموا مجموع النفوس الكل و مجموع العقول
عقل الكل و اکثرهم خص العالم بالسماء ملتفت الى السکن فی الفاسد
وربما عنوا بكل من الثلاثة الحرم الاعلی و نفسه و عقله) و صوفیہ دیرلر کہ
بعض مجردات وارد کہ نہ تأثیر الیہ و نہ تدبیر الیہ هیچ اجسامہ علاقہ
ایمک بتأثر و واقف دکلردر کہ خدا انلردن غیر شی خلق ایتدوکنہ
بونلرہ ملائکہ مہیمہ دیرلر و مجموع مہیمہ و عقلہ کرویشان تعبیر
اولنور و بوافسامہ جوهر حصر مذهب مشائییندر لیکن اشراقیان
هیولی مذکورہ بی نفی ایدرلر و دیرلر کہ جسم مطلق اوزرہ اطلاق ہیولی
ابلدکلری باعتبار صورت نوعیہ در صورت نوعیہ انلرک قتنده
هرضدر و مشائیین قتنده باطن جسم حاویدر کہ تماس سطح ظاهر
جسم محویدر و شیخ محی الدین بومستلده موافق اشراقییندر
و فتوحات مکبہنک یوزسکسان بشنجی باندہ ذکر ایدر کہ (الخلاء مستدر
ولیکن كذلك ما استدار الجسم لانه الاخلال) و ینہ بوباندہ ذکر ایدر کہ
(الخلاء حکم علی الجسم بالاستدارة فاطهر فلکاستدر) لیکن شیخ
مقتول بومجلده مذهب مشائیین اوزرہ اولوب حکمت اشراقیہ دیر کہ
مالاحاوی له لامکان و هیولای هر فلک مغایر هیولای فلک اخردر و مغایر
هیولای عناصردر و افلاک کلبہ طقوزدر (فلک الافلاک) فلک البروجدر
(فلک زحل) فلک مشتری (فلک مریخ) فلک شمس (فلک زهرہ
(فلک عطارد) فلک قمر (فلک الافلاک) کرویدر متوازی
السطحین کہ انک مرکز مرکز عالمدر و اندہ هیچ کواکب یوقدر
(و فلک البروج) انک کبیدر و لیکن جمیع ثوابت اندہ مرکزدر و اندہ
(اولوب)

اولان کواکب باعمال موافقت شرعیہ بیک بکرمی کوکبدر (بیت)
جبست این سقف بلند وقبہ بسیار * نقش زین معما هیچ دانا
درجهان اکاہنست (نثر) و علم ہیئت فن لطیف و علم شریفدر اما
فخرالدین تفسیر کبیرہ بیورر کہ عمر ابن خیام عمر اسر محبیطی انک
خدمتندہ علم ہیئت اوقوردی بعض فقہادیدیلر کہ بوند کہ قرائت
ایدرسر عمر اسری بیوردیلر کہ « اولم یظروا الی السماء کیف بنیها »
قرائت ایدر ز و جمهور منشرعہ فلک اطلسہ عرش و فلک ثوابتہ کرسی
تعبیر ایدرلر و شیخ اکبر بوقول اوزرہ در کہ عرش و کرسی نہ فلک
محبیط اولہ و مجموع افلاک اون ایکیدر و مولانا کمال الدین عبدالرزاق
شرح فصوصدہ ذکر ایدر کہ مراد حضرت شیخ فلک عرشدن
عقل اولدر و فلک کرسیدن نفس کلبہدر لیکن عبارات فتوحات
بومنائک خلافتہ منادیدر و جمیع افلاک نورانی و شفافدر نہ خفیدر
و نہ ثقلیدر و خفت میل محبطہ و ثقیل مرکزدر و ہمیشہ استدارات
ارادت الیہ محرکلردر و حی ناطقہلردر تسکیم حضرت مولانا بیورر
(مشوی) از ملک نہ فلک چو کردانست * فلک امدتن و ملک
جانبست * عرش و کرسی و جرمہای کرات * کمتر است از بهایم و حشرات
خنفسا و مکس جاد و قبان * همه باجان و مہر و مہ ایجان (نثر) و اکثرناس
کواکبک اوننہ ذاہب اولشہلردر زحل اون کبودہ و مشتری
اون بیاض غیر خالصدہ و مریخ اون حرندہ و زهرہ اون بیاض
صافیدہ و عطارد اون اصفردہ در دیدیلر لیکن بعضی اختلاف ایدوب
دیدیلر کہ بوالوان اضداددر نہ اختلاف الواندر دیو بومعناہ ذاہب
اولدیلر و عناصر چہاردر خفیف مطلق خار و یابس آتشددر خفیف
مضاف خار و رطب ہوادر و ثقیل مضاف بارد و رطب
آبدر و ثقیل مطلق بارد و یابس خاکدر و بوذکر اولسان چہار
عناصر شکل کرویدر زیرا فلک قمر دنصکرہ کرہ آتشددر بعدہ
کرہ ہوادر بعدہ کرہ آبدر بواوچ عنصر افلاکہ ضم اولغلہ افلاکی
اون ایکی حساب ایدرلر و الله تعالی اعلم و محقق طوسی شرح الاشاراتہ

بیورر که (مابقیه القواعد الحکمیة الی افادها الشیخ وغیره ان نفس الیون جمع بالقوة الجاذبة اجزاء عندیة ثم یجعلها اخلاطاً و یفرز منها بالقوة المولدة مادة المني و یجعلها مستعدة القبول قوة من شأنها اعداد المادة لصیورتها انساناً فیصیر بتلك القوة منیا و تلك القوة تكون صورة حافظة لمزاج المني كالصور المندیة ثم ان المني بتراید کما فی الرحم بحسب استعدادات یكتبها بكنسبها الی ان یصیر مستعد القبول نفس اكل یصدر عنه مع حفظ المادة الافعال الباتیة فیجذب الغدا و یصفها الی تلك المادة فیتما و یتكامل المادة بتریتها ایاها فتصیر تلك الصورة مصدرا مع ما كان یصدر عنها لهذه الافعال و هكذا الی ان یصیر مستعدا ل قبول نفس ناطقة مصدر عنها مع جمع ما تقدم الافعال حیوانیة ایضا فیصدر عنها تلك الافعال فتم البدن و یتكامل الی ان یصیر مستعد القبول نفس ناطقة یصدر عنها مع جمع ما تقدم النطق و یتبی مدبرة الی ان یحل الاجل وقد شبهوا تلك القوى فی احوالها من مبداء حدوثها الی استكمالها نفساً مجردة بحرارة تحدث فی فحم من نار مشتعلة بحرارة ثم یشتد فان الفحم بتلك الحرارة یستعد لانه یجمر و بالتجمر یستعد لان یشتعل نارا شیطیة بالنار المجاورة فبدأ الحرارة الجارة فی الفحم كتلك الصورة الحافظة و اشتد لها كبداً الافعال الناتیة و تجمرها كبداً الافعال حیوانیة و اشتغالها نارا کالناطق (واعدل انواع حیوان انسان و اعدل اضاف انسان تذکره ابو علی ده سکان خط استوا در و امام فخر الدین قنده سکان اقلیم را بدر و جمهور محققین معدن و نبات و حیوانه موالید تلكه تعیر ایدرل و افلاک ایه و عناصر امهات دیرل و نفس نباتی درت خادمدر که انلره قوای طبیعیہ دیرل (غاریه و نامیہ و مصوره و مولده) و بونلره مخدوم جاذبه هاضمه و ماسکه و دافعه دیرل و بوجهار مخدومه (خرات و برودت و رطوبت و بیوسـت) دیرل و قوای نفس حیوانیکه انلره قوای نفسانیہ تعیر ایدرل یا مدر که یا محرکه و مدر که با ظاهره یا باطنه در

و مدر که ظاهره بشدر (اول لامسه که دست الیه حس اول نور) ثانی ذائقه که عصب لساندر و انک آتی ایدر (ثالث شامه که زائنین مقدم دماغ اوزره و اقددر و انک آتی ره و ادر که رایحه الیه متکیف یا صاحب رایحه انک اجرای لطیفه سبیله عتر جدر (رابع سامعه که عصب صماخدر و انک آتی هوای متوجدر که انک موجی هوای مجاور صماخه ایرشدر (خامس باصره که ملتقای عصبین محوفین متلاقین متقاطعین اوزره در و ابصار طبعین و ارسطو قنده بواسطه ارتسام صورتدر و رطوبتین جلدتین در و ریاضیین و افلاطون قنده بواسطه خروج حذقه دن شعاعدر و انک اتصالی مبصره در و فارابی رساله جمعه رأی افلاطون و ارسطوی بیان ابدوب دیمشدر که انلرک غرضی بانواع تشبیه تبیین ابصاردر نه حقیقت خروج شعاع و نه حقیقت انطباعدر و سبب ضیق عبارتدر که بواکی لفظ الیه تعیر ایدرل و بعضیلر دیرل که بواسطه هوا متکیف بشعاع بصیردر و شیخ مقول بیورر که مقابله سـتیر الیه با چشم دستکه انده رطوبت صافی اوله مصیقل اولوب علم حضور اشراقی حاصل اولور و هیچ انطباع شعاع دکدر (و مدر که باطنه ایدر و بر سبیل مسامحه مشهوردر و متعارف اولان بشدر (اول حس مشترک که مدرک صوردر لسان یونانیده اکاتبطاسیا تعیر ایدرل یعنی لوح نسبت حواس ظاهره بر حوضدر که اکا بش بیکاردن صو کلور (ثانی خیال که خزانة حس مشترکدر (ثالث متفرقه که تفصیل و ترکیب و استنباطه مشغولدر و اگر عقل آتی معقولاته استعمال ایدر سه متفکره در و اگر وهم انی محسوساتده استعمال ایدر سه متخیله در (رابع وهم که مدرک معانی جزئیة و معقولاتده مزاجم عقلدر و محسوساتده انک موافقیدر و لهذا غلط ریاضیاتده ازدر و الهیاتده بسیاردر و بعضیلر دیرل که ابابس و ایه در و حضرت آدمه ملائکه سجده ایدوب ابابس ایلیم معناسی جمیع قوی منقاد نفسی ناطقه دیرل مکر وهم که انک معارضیدر و شیخ اکبر فص الیاسده بیورر که (الوهم « هو السلطان الاعظم فی هذه الصورة الکاملة الانسانیة و به جاءت

الشرايع المنزلة فشبته وزهت شبته في النزهة بالوهم وزهت
في التشبيه بالعقل « قال الله تعالى « ليس كمثل شيء وهو السميع العليم »
(خامس حافظه كه خزينه وهمدر و دماغده اوج تجويفدر (تجويف
اول محل حس مشترك وتجويف ثاني خيالدر و بتجويفك تقديمي حس
مشترک اخصدر و جميع تجاويف محل وهمدر (تجويف ثالث) محل
حافظه در و شيخ مقتول بيوردر كه واهمه و مفكره بر قوتدر كه باعتبار
ادراك معاني جزئيه واهمه در و باعتبار تفصيل تركيب و استنباط
متفكره در و حكما دن برينه سؤال اينست كه حق تعالى بوعالمي نيجه خلق
ايلدي جواب و يرلشكه ازوزكه (قول را به قالب ميگردند) و حكيمك
بوجوابدن غرضي بودر كه ترتيب اصول موجودات عقلمده و واهمه در
خارجده دكل (شعر) مشكل خویش بر پیر مغان بر دم دوش *
كو بتأيد نظر حل معما ميگرد * ديدمش خرم و خوش دل قدح
باده بدست * و اندران آينه صد كونه تماشا ميگرد * گفت ان يار
كز و كشت سردار باند * جزمش آينه كه اسرار هويدا ميگرد *
كفتم اين جام جهان بين بتوي داد حكيم * گفت ازوزكه اين كنيد
مينا ميگرد (نثر) و مير ان صحيح و اين ملبغ دانستن حقايق اشباهه
كلام انبشار و انلردن غيره متابعت غلط و خطادر (شعر) باغ
مرا چه حاجت سرو صنوبر است * شمشاد سايه پرور من از كه كتر است
از استان پير مغان سر جرا كشم * چون دولت دارين مرا درين دراست
(نثر) و فقهای دين رضوان الله عليهم اجمعين (من الكفرة الذين لا يحل
نكاحهم و ذبيحتهم ولا يعزون بالجزيه اجماعا الدهريه القائلون بقديم
العالم على الصورة انفا) و مشاء بين انكار جن ايدرل و ديرل كه نفوس
ناطقه كه ايدان انسانيه دن مفارقت اكر خيريه ايسه معاونت نفوس
خيريه ايله ينه ايدانه متعلق اولور اول ايدانه جن ديرل و اكر شريره
ايسه معاونت نفوس شريره ايله ينه ايدانه متعلق اولور انلره شياطين
ديرل و شيخ مقتول وجود جنسه قائلدر و حكمت اشرافده ذكر ايدر كه
اهل در بند و اهل مدينه كه انلره ميانه ديرل انلره مشاهده جن

(بسيار)

بسيار ايدرل و صوفيه ديرل كه جن بر كروم افواهي در و قواي متجسد در
اجرام اطيفه كه آتش و هوادر اول اجرام انلره غالبدر و انسانه عنصر آب
و خاك غالب اولديغي كبي و انلر بواسطه لطافت اجساد و فوت ارواح
ايله اشكال مختلفه تشككه قادرلدر و انلرك غدياسي هوادر
و بعضيلر رايحه طعام ايله متكبف او اورل ديويان اينشدر و حديث
شريفده استخوان ايچون بيورلشدر « انها زاد اخوانكم من الجن لا يأتون
الي العظم فبشمونه ثم يرجعون » و ديرل كه طائفه جن اون ايكي قبيله در
و مابينلر نجه محاربه واقع اولور و جن صورت حسيله ظهور
ايدوب نمايان اولسه و اني مشاهده ايدن نظرين ايدن دورالسه
باذن الله تعالى اول نمايان اولديغي محله حبس اولوب حركته قادر
اوليه و جن حسيله ايله نمايان اولدقده قتل اولنسه هر آدم كبي وفات
ايدوب برزخه انتقال ايدرل و مولانا جلال الدين محمد الدواني سبده
صفي الدين الابيكي شيخ ابوبكر برهان الدين و صليدن نقل ايدرل كه
مصر دن كعبه مكرمه يه توجه ايلسك منزل بمنزل طي مراحل
ايدر كن بر منزلده اوزر عزمه برعبسان عظيم حواله اولدي و اهل قافله
نمساك قفانه هجوم ايلديلر اخر الامر عمزادهم قتل ايديجك في الحال
مايغز دن حطف ايلديلر و بوحالده بزه الم حاصل اولدي و بو خاطره
ايله محزون اخر النهار دك محليزده جالس ايكن كوررمكه عمزادهم
سكينه و وفار ايله ظهور ايدوب كلور انلكه جمع اولوب كيفيت حالي
سؤال ايلد كده بسط مقال ايدوب ديديكه مشاهده ايلديكز اوزره
بنی حطف ايلديلر و بر كروه جننيك ايچنه داخل ايدوب كي دير كه
قتلت ابی و كي دير كه قتل ابن عمی بن بوحال ايله سرگردان
ايكن بر كسه ياعه كلوب ديديكه (قل انا بالله وبالشريعة المحمدية) بن
دخني بوجوابي ذكر ايديجك اول كيمسه بزي شريعته كوندردی
و شرع شريفه وارد قده كوررمكه بر شيخ كبير بر سجاده اوزره
جالس بزي كورد كده جنيله ديديكه (خلا واسيله ولونند عوايله) اوادم
بعض اولاد چني دعوا ايلديلر بوادم بزم پدري قتل ايلدي اولدم

شیخ بکا دبدیکه (مانقول یار جل) بنده دیدم که با شیخ بز خج شریفه
 کعبه رز بومزله جالس ایکن اهل قافله اوزره بر عظیم ثعبان
 حواله اولدی و اهل قافله قتلنه هجوم ایلدی بن قتل ایلدم دیدم که
 شیخ کبیر دبدیکه رنجیده ایتیوب یول و یرک کنسون بواده دبت لازم
 کلز زیر بطن النخلة رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت لرندن
 بر حدیث شریف استماع ایلدم که «من تزی بغیر زیه فقتل لادیه له
 ولا قود» و هر جنی که عاصی اوله شیطاندر و اول اسم شیطان ایله
 مسمی اولان حراث نام بر جندرو و بعضیلر دیرلر که جنه نسبت ایلرس
 ادمه بشر نسبتی کیدرو صحیح اولدر که حراث اول اشقیای جندر
 اول اشقیای بشر قاتل اولدیغی کبی و علماء شریعت اختلاف اوزره
 اولدیلر که شیطان مسلمان اولدی می اولدی می بعضیلر اولدی دبدیلر
 و حدیث شریف «ان الله اعاننی علیه فاسلم و معاً» اکرم ضم میم ایله
 اوقنورسه انی کنت سالما معناسنی افاده ایلدر اگر فتح میم ایله اوقنورسه
 فاسلم انتقاد دیمک اولور و بعضیلر دیرلر که اسلم فتح میم ایله آمن
 معناسنه در و صاحب فتوحات دیر که (هو الاولی والاوجه) و عرفه نام
 کتابه شیخ علاءالدوله ذکر ایلدر که بکرمی اوج سال طریق حقه
 سلوک ایلدم و شیطان بکا نمایان اولوب و سوسه ایلدی و بعد از
 خراب بدن نفسک خلافتی القا ایلدی چونکه انی حق ایله الزام ایلدم
 بکا دبدیکه یاری کعبه منده مخلصاتم معارفده و مشوش خاطر جماعت
 متزلزل الاعتقاد و صوفیه دیرلر که حضرات کلیه الهیه بشدر
 (اول حضرت غیب مطاق) که اعیان ثابته در (ثانی حضرت
 غیب مضاف) که غیب مطلقه اقر بر و اول صفول و نفوس مجرد در
 (ثالث حضرت غیب مضاف) که شهادت مطلقه اقر بر و اول
 عالم مثالدر (رابع حضرت شهادت مطلقه) که از مرکز ارض
 تا برش (خامس حضرت جامع) در بو عالم در تفصیل انسان
 واجال و سیر نقطه وحدت نصف دائرة وجود اوزره نزولدر
 و منتهی بحقیقت انساندر و عالم شهادت مظهر عالم مثالدر و عالم
 (مظهر)

مظهر عالم ارواحدر و عالم ارواح مظهر اعیان ثابته در و اعیان ثابته
 اسماء الهی و حضرت واحدیتدر و اول مظهر احدیتدر و شیخ عزیز
 فسفی (کفته) چون باطن عارف با او کوید که سر حقیقت اظهار کن باید
 کفت توزیان بسیار داری بزبان دیگران سخن بگو* و بالاتفاق لاهوت
 ذاتدر و ناسوت انسان ملک عالم شهادتدر اما جبروت و مالکوتده اختلاف
 واردر بعضیلر دیرلر که جبروت صفاتدر و ملکوت مجردات و عالم مثالدر
 و قبصری شرح فصوده ذکر ایلدر که (اهل الجبروت العقل
 الاول والملائكة المهیمة والعقول السماویة والعنصریة البسیطة
 والمركبة التي هو الموالید الثلاثة واهل الملكوت النفس الکلیة والنفوس
 المجردة السماویة والبسیطة والمركبة و ما فی الوجود شی الاولها
 من الجبروت والمالکوت عقل و نفس) و یو کا منعلق حدیث «ان
 لكل شی مالکا وینزل مع کل قطرة ملک» قال الله تعالی «فسبحان الذی
 یدر ملکوت کل شی والیه ترجعون» (مقاله ثانی در انسان صغیر که انسان
 العین انسان کبیردر) لبس علی الله بمسئک ان یجمع العالم فی واحد
 آیه کریمه «هذا بصائر للناس وهدی ورحمة لقوم یوقنون» حکما
 و امام غزالی و امام راغب یوردر که (نفس انسان جمیع اوقاته
 مشغور به در و بدن حرارت غریزیه و غریبه سببی ایله دائم منحلدر
 و نفس متبذل دکلدر و بودلیل سائر نفوس حیوانیه اوزره جاریدر
 و حدس ایله معلومدر که مثلاً فرس هر وقتده متبذل اولماز و کنندیک
 استمرار ذاته شعوری واردر و لهذا شیخ مقبول بوقول اوزره در که
 حیوانات نفوس ناطقة مجرد در و قبصری شرح فصوده یوردر که
 (قال المتأخرون من ان المراد بالنطق هو ادراك الکلیات لا التکلم
 مع کونه مخالفاً لوضع اللغة لا یفیدهم لانه موقوف علی ان النفس
 الناطقة المجردة للانسان فقط ولا دلیل لهم علی ذلك ولا شعور لهم
 بان الحیوانات لبس لها ادراك الکلیات والجهل بالشی لا ینافی وجوده
 و اما ان النظر فیما یصدر عنها من العجایب یوجب ان یکون لها ادراك
 الکلیات) و سخن قبصریدن فهم او انسان اولدر که مراد متقدمین نطق

معنوی انویدر و شیخ ابو علی اول دانش نامه صلابت بوم منای
تصریح ابی شد در وصفیه دیر که جله عالم حی ناطق در در حتی جادات
دخی لیکن ظهور نطق هر کسک اوزرینه موقوف اعتدال مزاج
انسانیدر قال الله تعالی « وان من شیء الا یسبح بحمده ولیکن لا تفقهون
تسبیحهم » و زمردی امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنه
حضرت تزلزلن نقل ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم کعبه
مکره دن طشره جبهه قدقه بر شجر و حجر قائم دیکه نظر عالیه بر کلوب
(السلام علیک یا رسول الله) دیو نطق ابیه و شیخ محی الدین عربی
حضرت تری احجاردن ذکر خدای استماع ایدرم لیکن هر انسان
الک در کنه قادر دکلدر و صوفیه دیر دیکه حیوانات نیجه شی مشاهده
ایدر که اول مشاهده بی بنی آدم دن اهل کشف مرتبه سنه و ارمانجه
مشاهده ایدم از اکا بناء که انسان محبوب اسفل السافلین بوم مقامه
ایر شمع مراد ابیه حیوان مطلق اولق کر کدر که عقل الک مزاحی
اوبیه اکثر بوم مقامه واصل اولان اهل حال بر مضمون (من عرف کل
اسائه) زبان قال لال ایلر و شیخ اکبر فص الیاسیده بیورر که (لما
اقام فی الله تعالی فی هذا المقام تحففت بحیوانیتی تحقیقا کلیا و کنت اری
ان انطق بمشاهدتی فلا استطیع) و دخی ای طالب روح بعد
مفارقت البدن ایدر تسکیم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بیورر که « انکم خلقتم للابد و انکم تنقلون من دار الی دار » و زمردی
انس حضرت تزلزلن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بیورر که « الرسالة و النبوة قد انقطعت فلا بعدی » و یوسف بن ناسه
شاق کلد کده حضرت بیورر که « رؤیا لم یجز من اجزاء النبوة »
و بخاری و مسلم و زمردی و ابو داود و عباده ابن صامت رضی الله
عنه دن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تری
بیورر مشلر که « رؤیا المؤمن جزء من ستة و اربعین جزء من النبوة »
و بو کلامک سری اولدر که وحی بطریق الرؤیا الی آی اولشدر
و مدت نبوت بکرمی اوج سالد و تعبیر واقعه مرتبه عالی و درجه غالی
(بعض)

بعض رؤیا اولدر که کندی ظاهرینه حل اولور و محتاج تعبیر اولماز
و یسقی دلائل النبوه ده ابن عباس حضرت تزلزلن روایت ایدر که روز شهادت
امام حسین رضی الله عنه ده رسول خدای رؤایده موی غبار آلود
خوابده کوردم مبارک یدنده بر شیشه بر خون دیدم که یا رسول الله
بو حال نه حالدر سعادت الیه بیورر دیکر که « هذا دم الحسین و اصحابه
لم یزل ابقیة هذا النوم » و امام غزالی اخر احباده ذکر ایدر که (ما
صنعت امتی بعدی قتلوا ابنی الحسین و هذا دمه و دماء اصحابه ارفعهم
الی الله تعالی) بو حال اوزره بکرمی کون مرور ایلد کده حضرت
حسینک خبر شهادتی کادی (شعر) اذا ما رأس اهل البيت
ولی * بداهم من الناس الجفاء (رباعی) کربافته ز فیض خدا
نور و صفای * از خلق محو قاعده مهر و وفا * ازال نبی کسی نباشد
بهر * چون رفت نبی ز خلق دیدند جفا (نثر) و بعض خواب محتاج
تعبیر در رسالت خدای واقعه ده کورر که اکا التفات ایلر و یوزینه بر سه
اورر واقعه سنی شیخه عرض ایلد کده شیخ سؤال ایدر که بو واقعه بی
قبحی مکانده کوردک سالک دیر که دهلیز خانه ده کوردم اول خانه ک
حقیقت حالی تفحص اولند قدقه زمان الیه مسجد اولد یغنی ثابت اولور
بو محله حق شرعی سالک صورت حقه نمایان اولدی و زمردی ابن
عباس حضرت تزلزلن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بیورر که « من رأنی فی المنام فقد رأنی حقا فان الشیطان لا یتئل بی »
لیکن صورت خدا الیه ظاهر اولور اول اجلدنکه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم اسم مظهر (هادیدر) و شیطان اسم مظهر (مضلدر) مایبند
کال قضا واردر اما خدا رب مهتدین و ضالیه در و خدا صورتدن
منزه اولمغه حاشا صورتله ظهور ایدوب دعوی الوهیت ایدر
و دخی ای طالب حقایق و ای راغب صنوف دقایق نبوت و ولایتدن
خبردار اولق اهم مطالب و الزم مأرب اولمغه بیان و علی قدر الطافه
خامه مشک افشان الیه بیان ایدم (والله الهادی الی طریق الرشاد
و الموفق الی سبیل السیاد) قال الله تعالی « یا ایها الناس قد جاءکم الحق

من ربکم فن اھندی فانما یتھدی لنفسه ومن ضل فانما یضل
علیہا وما اتانا علیکم بوکیل « و متکلمین دیرلر کہ نبی اولدر کہ جناب
حقن اسکا وحی نازل اوله و رسول اولدر کہ صاحب کتاب
اوله یا خود ناسخ بعض احکام شریعت سابقہ اوله و اولوالعزم اولدر کہ
بعد از تبایغ رسالت قتال و جھاد الیہ مأمور اوله و فتوحات مکینہ
اون دردنجی یابندہ مذکور در کہ (ان النبی هو الذی یاتہ الوحی من
عند اللہ يتضمن ذلك الوحی شریعة یتعبد بہا فی نفسه فان بعث
بہا الی غیرہ کان رسولا) و احکام الہی اکر سیاست الیہ امر
اولور سہ شریعت و اکر سیاست الیہ امر اولنماز ایسہ تعریفدر
و داود قیصری شرح فصوصہ ذکر ایدر کہ نبی ہدایت خلق ایچون
بعث اولنمش بر شاہددر و خارق عادات اکر نبی دن صادر اولور سہ
مجزہ در و اکر ولیدن صادر اولور سہ کرامتدر و کاہ اولور کہ اصحاب
نفوس قویہ دن بحسب فطرت صادر اوله حال بوکہ نہ نبی ونہ ولی
صالح دخی دکدر مولانا سعد الدین شرح مقاصدہ ذکر ایدر کہ
(قد تستعین النفوس فی احداث الغرایب بمزاولة مخصوصة وھی السھر
او یقوی بعض الروحانیات وھی العزائم و بالاجرام الفلکیة وھی دعوت
الکواکب او یخرج القوی السماویة بالارضیة وھی الطلسمات
او بالخواص الانسانیة وھی التیرنجیات او بالنسب الریاضیة وھی
الجل) و اشاعرہ کرامات اولیایہ فائلاردر لیکن معتزلہ انکار ایدرلر
و اشاعرہ دن ابو اسحق بومستلہ موافق معتزلہ در و معتزلہ دن
ابو الحسنین بصری بومستلہ موافق اشاعرہ در و صوفیہ دیرلر کہ
آیہ دن اخبار و طی زمان و مکان و انک امثال اشیا خواص فرشتہ
و جندندر اما ضمائر و خواطرہ اصلا عبورلری یوقدر و مجزہ ہر نبی امتک
مجتلری غالب اولدین شہدہ مطابقت ملاقوم موسی بہ سحر قوم و عیسی بہ
طب و قوم داودہ موسی و قوم محمد المصطفی صلی اللہ علیہ وسلم
حضرتلرینہ فصاحت و بلاغت محبتی غالب ایدی و فصیحای عرب
قصائد سببہ نظم ایدوب کہ بہ مکرہ یہ اصارلر ایدی رسول اکرم صلی اللہ
(علیہ)

علیہ وسلم نظم شریف الیہ ظاہر و فصاحت و بلاغت غالیہ سی مثال
شمس باہر اولیحق جہلہ فصیحای عرب بومجزہ دن غیری دکدر دیو
ایمانہ کلدیلر و محققات دین و عارفان سربین بیورلر کہ رسول اکرم
صلی اللہ علیہ وسلم حضرتلرینہ وجہ اطلاق ای اولدر کہ جناب
ہمایونلری ام الکتابہ منسوبدر (حافظ) ستارہ بدر خشید و ماہ مجلس
شد * دل رمدہ مارا رفیق مونس شد * نیکار من بکتاب رفت و خط
نوشت * بفرہ مسئلہ آموز صد مدرس شد (نثر) و کل انبیا و اولیا
مبدأ و معادہ و ضابطہ نظام دنیاہ و برزخہ صور متثلہ اعمال بشرہ
وجہ مشروح اوزرہ مطالعدر و سائر ناس خوابدہ مشاہدہ ایلدیکی کشفی
انلریدار لیکن مشاہدہ ایدرلر و اجسام ارضی و سماوی تصرفہ قادرلر در
و حضرت ابراہیم علیہ السلام اتشی نصرف ایلدی قوله تعالی « قل
یا نار کونی بردا و سلاما علی ابراہیم » و حضرت موسی علیہ السلام اب
وزمین قال اللہ تعالی « و اوحینا الی موسی ان اضرب بعصاک الحجر
فانقلب (و اذا نسفتی موسی لقومہ فقلنا اضرب بعصاک الحجر فانفجرت
منہ اثنتی عشرة عینا » و حضرت سلیمان علیہ السلام ہوا بی قال اللہ
تعالی « و اسلمنا الی ریح غدوھا شہر و رواحھا شہر » و حضرت داود
علیہ السلام مدنی قال اللہ تعالی « و انالہ الحدید » و حضرت مریم
رضی اللہ عنہا نباتی قال اللہ تعالی « و ہزی الیک بمجدع الخلة »
و رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم حضرتلرینہ آسمان و قری قال اللہ تعالی
« اقتربت الساعة و انشق القمر » و صاحب ہیاکل ذکر ایدر کہ (لما
رایت الحدید الحامیۃ یتشبه بالنار لمجاورتھا و تفعل بفعل فعلھا ولا یتعجب
من نفس استشرقت و استنارت و استضاءت بنور اللہ فاطاعھا
الاکوان) و داود قیصری شرح فصوصہ ذکر ایدر کہ (الموجود حقیقہ
واحدہ لا تعدد فیہا ولا تکثر و تعدد بحسب البقینات و التحلیات
فیکثروا یصیر ارواحا و اجساما و معانی روحانیة و اعراض جسمانیة
والارواح کلہا کلیة و منها جزئیة فارواح الانبیاء کلیة یشتمل
کل روح منہا علی ارواح من یدخل فی حکمہ و یصیر من امتہ

کما ان الاسماء الجزئية داخله في الاسماء الكلية واليه اشارة بقوله تعالى
 « كان ابراهيم امه واحدة » (بیت) صدر هزاران طفل سر بریده شد *
 تالکیم الله صاحب دیده شد (نثر) وای طالب مزید ولایت درت
 قسمدر (اول) ولایتکه باطن نبوت مطلقه در (ثانی) ولایت مقیده هر نیدر
 (ثالث) ولایت مطلقه هر نیدر واول رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
 حضرت نزلدن مشکوات اقتباس ولایت انبیادر و سائر انبیاده مشکوات
 اقتباس ولایت اولیادر (رابع) ولایت مطلقه عامه که مخصوص بالنبوه
 دکلدر و هر بریتک برخانی وارد و خاتم قسم اول علی ابن ابی طالبدر
 اول اجلدن بیور مشارد که اگر اهل کتب اربعه جمع اواسه هر بریتک
 کندی کتابلری قوائمه حکم ایدردم و خاتم ولایت مقیده محمدیه بقول
 شیخ محی الدین عربی و اتباعی نفس نفس حضرت شیخدر و مؤید الدین
 جندی شرح فصوصده ذکر ایدر که حضرت شیخ بلاد اندلسدن
 خلوتده جالس اولوب اون آی طعام اکل ایلدی و اول عیدده خلوتدن
 جقمده مأمور اولدی و مرده اولدیکه خاتم ولایت محمدیه در وینه شرح
 فصوصده ذکر ایدر که (من دلائل ختمیه انه کان بین کتفه فی مثل
 الموضع الذی کان لنبینا صلی الله علیه وسلم ملامه زرا الحبله و فتوحات
 مکبده حضرت شیخ بیورر که) انا ختم الولاية دور شک یورث الهاشمی
 مع المسیح) و بومعنا بی نظم ایله بیان ایدوب بیورر که (شعر) ولما اتانی
 الحق لبلا مبشرا * بانی ختام الامر فی غرة الشهر * وقال لمن قد کان فی الوقت
 حاضرا * من الملاء الاعلی ومن عالم الامر * الا فانظر وافیه فان علامتی * فنی
 ختمه فی موضع الضرب بالظهر * انا وارث لاشک علم محمد * وحالته فی السر
 منی و فی الجهر (نثر) و اما علامه محمد بن علی ترمذی حکیمکه صاحب
 نوادر الاصولدر و اکابر اهل کشفنددر یوزالی بش سؤال ایراد ایلشدر
 و دیمشدر که بوسؤالره جوابی خاتم اولیادن غیری کسه قادر دکلدر
 و حضرت شیخ فتوحات مکبده یوزالی بش سؤاله جواب ورده شددر
 و بعض ظاهرین فقهای جامدین حضرت شیخنی تکفیر و تضلیل
 ایلشدر بوکونه جوابلرک جوابی سکونددر (شعر) یا مدعی مکوید اسرار

عشق و مستی) تابخیر بمررددر درد خود پرستی * عاشق شوند اونه کار
 جهان براید * تا خوانده نقش مقصود از کارگاه هستی * تا علم و عقل بینی
 بی معرفت نشینی * یک نکته ات بگویم خود را مبین دوستی (نثر) و ولادت
 حضرت شیخ شب جمعه ده رمضان شریفک بکرمی یدیشنده سنه
 ستین و خسمانه ده واقع اولمشدر و وفاتلری دخی ربیع الاولده شب
 جمعه ده سنه ثمان و ثلاثین و ستمانه ده واقع اولمشدر و مرقدری
 صالحیه دمشقه در و حضرت محقق رومی بیورر که (قطعه) ما عاشق
 سر کشته سودای دمشقیم * جان داده دل بسته سودای دمشقیم *
 اندر جبل صالحه کانیست ز جوهر * کاندر طلیش غرقه در بای دمشقیم *
 (نثر) و حضرت شیخ بیورر که بلاد اندلسدن مفارقت ایلد کده عزیم
 قرطبه ایلدم برخواب کوردمکه جمله کواکب اسمان صورت ثبات
 ایلکارده ظاهر اولوب جمله سیله جمع اولدم و بکار تلرین الدم علی السحر
 بورویابی قرطبه ده بر معبر کامل و ارایدی بو واقعه بی اکا اعلام ایلدم معبر
 غیب بین دیدیکه بو واقعه سنک دکلدر بو واقعه بی کورن خاتم اولیادر
 محی الدین عربی در انلردن غیری کیمسه بو عصرده بو واقعه ایله مشرف
 اولمازدیو جواب و یردی و دخی ای اخ طالب وای معرفت علوشان رسوله
 راغب اهم مأرب و الزم مطالب مدح حبیب و اعارب اولان رسول خدا
 و مشرف « وما ينطق عن الهوى » و مکرم تکریم اولاک و معزز خطاب
 « وما ارسلناک » و مشرف فیضان فضل جناب مطلق الحبيب الفاضل
 بمقاله من رأی فقد رأی الحق حضرت تلرینک مدح و ثنالیله کتاب
 اختتام و شمس حقیقتلرندن مقدار ذره اعلام ایدلم والله المبسر لنیل المراد
 و علیه الاعتماد اکاه اولیکه ناظم نظام عالم و مبین حقیقت آدم و نور دیده
 کون و مکان و عارف سر مافی الامکان و نبی خقبی و قطب ازلی و سبب
 سعادت جمله انبیای جناب حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم
 افتدمن حضرت تلریدر نکیم بیورر که انا سید ولد ادم و لا فخر و لو کان
 موسی حیا ما وسعه الا اتباعی (شعر) بحسن و خاق وفا کس بیمار ما رسد *
 ترادرین سخن انکار کار ما رسد * هزار نقد بی بازار کائنات ارنده * یکی بسکه

صاحب عبار ما رسد (نثر) و ابن عباس حضرت نلرندن سؤال ايدركه
معنى حقيقة (ص) ندر بيور ديلركه (جبل بمكة عليه الرحمن) و عمر ابن القارض
حضرت نلرى بيورر (شعر) و من مطلعى النور البس بطكعة و من مشرعى البحر
المحيط كقطرة و من لم يرث منى الكمال فناقص على عقبيه ناكص فى العقوبة
(رباعى) اى انكه محبان تو محبوبانند * عشاق تو از هر طرفى خوبانند *
جمعى كه بوده جالالت شده اند * در مذهب اهل عشق مجذوبانند (نثر)
و حسين ميبدى روح الله روحه بالقبض السرمدى فواتحه ذكرايدركه
سارا نيبا كه ظاهر شدند حاكم مظاهر بودند نه اسماء و هر اسم را مظهر يست
در خارج كه مر يوب اوست و مظهر الله حقيقة محمدية است
قوله تعالى «وماريت اذ رميت ولكن الله رمى» يدالله فوق ايديهم و ان
احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله (بيت) ملك
در سجده آدم زمين بوس تويت كرد * كه از حسن تو چيزى يافت
يش از حد انساني (نثر) و رسول اكرم صلى الله عليه وسلم نيبات
و خلافت حق ايله مرنى و ظاهر و باطن طالدر و بونصرف تام انك
اعتبارى حقيقى سيدر اما باعتبار بشريت عبد محتاجدر بقوله تعالى
«قل انما انا بشر مثلكم يوحى الى» لما قامت عبد الله يدعوه و يقول
الحدث انتم اعلم بامور دنيا كم و حقيقة محمدية ابتدا جبهة ادمه
ظاهر و هويدا اولدى بعده اول نور حقيقة مساسل حضرت
اسماء بيلدن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت نلرينه و اصل اولدى
و بوحقيقة هر زمانه انك اهلته مناسبت انبيا ايله ظاهر اولوردى
«واكل قوم هاد و ان من امة الا خلا فيها نذير» اخرا الامر اكل
صور ايله رسول اكرم عليه السلامه ظاهر اولوب نبوت تشرىفى انلر ايله
ختم اولدى تشكيل قصيده تاييده عمر ابن القارض بيورر (شعر) و ما
برحت تبدى و تخفى لعله * على حسب الاوقات فى كل خفية * و يظهر
للعشاق فى كل مظهر * من اللبس فى اشكال حس بدية (نثر) و رسول
اكرم حضرت نلرينك تبعى هدايت نمون و ابواب عنايتى طالبلره كشاده
ايدوب رهنمون اولمشدر (شعر) و جاء باسرار الجميع و نقضها * علينا لهم
(ختم)

ختمنا على حين فترة * و ما منهم الا وقد كان داعيا * به قومه للحق عنه
تبعية (نثر) و طباع سليمه و اذهان مستقيمة دين رسول اوزره مجبولدر
قال الله تعالى «واقم وجهك للدين حنيفا فطرة الله التى فطر الناس
عليها لا تبديل لخلق الله» و قاضى عضد شرح مختصر ابن الحاجبده
ذكر ايدركه قد اختلف فى ان الرسول قبل البعثة هل كان متعبدا للشرع
ام لا و المختار انه كان متعبدا فقيل بشرع و منهم من منع و توقف الغزالي
(بيت) شها زلف تو با هر حديث كل داند * رقيب كى ده غماز
داد در حرمت (نثر) و شيخ محى الدين فص محمد به ده بيورر كه (فكان
محمد صلاوة الله عليه و سلامه اوضح دايلى على ربه فان كل جزء من العالم
دايل على اصله الذى هو ربه فافهم) اكر چه حضرت آدم عليه السلام
ابو البشر مجموع بنى ادمدر اما رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
ابو الارواح تمام طالدر (بيت) ادم بدرست و من پسر بدست *
عجب اين طرفه نكر كه او پسر و من پدرم (نثر) قال الله تعالى
«يا ايها الناس قد جاءكم من الله نور و كتاب مبين»
وقال عليه السلام «اول ما خلق الله من نوري» (بيت) نورم
كه از ظهور من اشيا وجود يافت * ظاهر تراست هر نفس انوار
زهرم (نظم) عالم از نور و نور شد * آدم از قبض او مصورش *
درازل پادشاهى عالم * رسول خدا مقرر شد (نثر) زيرا حضرت
جامع حقايق الهية كونه و مالك ممالك علويه و سفليه در قال الله تعالى
فى حقه «لولاك لولاك لما خلقت الافلاك» (نظم) بحر محيط رشحة
از قبض فائض * نور بسيط لمح از نور بهترم * از عرش تابفرش
همه ذره بود * و رجنب افتاب ضمير منورم (نثر) زهى سعادت
عظمى و دولت كبرى كه حقيقة محمدية مك بر ذره سنده خير و حديث
«طوبى لمن رأى» خواست بجه حقيقة رسوله بصير اوله زيرا عوام
ناس سر محمد يدن بيبخبردر قال الله تعالى «فاذا قرأت القرآن جعلنا
بينك و بين الذين لا يؤمنون بالآخرة حجابا مستورا و جعلنا على قلوبهم
اكنته ان يفقهوه و فى آذانهم وقرا» و اهل ظواهر دن فى زمانا ناس

طوائف اهل الله ايله استيناس ايدوب حقيقت حالرينه خبردار و عارف
رتبه اخيار و ابرار اولدن طريق تصوفى سلب ايدوب مشايخ طريقتيه
ورجال حقيقتيه زبان طعنى دراز و كنديلرين علم و معرفتله سرفراز ظن
ايدوب انفس مشايخ عظام و اوليائى كرامدن ظاهر اولان كلمات
قدسيه و نفحات ذرافشان انسبديه دخل و تعرض سمتنى اختيار
ايدرلر نعمو بالله من ذلك محصل كلام منكران اوليائى مشوش الحال
دنيا و آخرتده حريق نار ضلال ايديكى بى قبل و قالدر (مثنوى)
منكران انيسا و اوليا * بى سعادت اشقياندا اشقيا * اول آخر منكرى
از كور يست * كان ز كبر معجبى مغرور يست * اول آخر منكران كوردل
زا كهى كراه و رهن شد مضل * هر كه را خوب و خوش و زيبا كند *
از براى ديده بينا كند (نثر) محصل سوء ظن افصح قبائح و افضح
فضايحدر لكن اكر مشايخدن و اكر ناسدن اوضاع نامشروع
و اطوار نامطبوع عيان و غمايان اوليحق مسلم و متقى اوزرينه لازم و مهم
اولان اكا انكاردر و منعدر زيارضابالكفر عامه فقهاى دينى قتنده كفردر
و تانار خائيه ده مذكوردر كه « من رضى بكفر غيره فقد كفر » محصل
حسن ظن ممدوح جهان و مقبول رجادر و حديث قدسيده « انا عند
ظن عبدى بى » وارد اولمشدر و حضرت مولانا بيورر (مثنوى)
هر كس از ظن خود شد يار من * از درون من نجات اسرار من * سر
من از ناله من دور نيست * ايك چشم و كوش را ان نور نيست (نثر) امدى
لايق و آخرى بودر كه اول كتاب نيمه مدح رسول ايله ابتدا اولنديسه
اخر كتاب دخی قصه معراج ايله اختتام اولنده روايت ايدرلر كه حبيب خدا
و مكرم « سبحان الذى اسرى » و مشرف « ثم دنى فتدلى فمكان
قاب قوسين او ادنى » ايله معراجدهكى (نظم) شىء ديباجه صبح
سعادت * زدواتهاى روزافزون زيارت * ز قدر او مثالى ايله القدر
* ز نور او براتى ايله البدر * سواد طره اش خجلت ده حور * بياض
غره اش نور على نور * جمالش شب چراغ اهل ينيش * سزاي افرين
از افرينش (نثر) اعداى بدخواهدن نهان و سراى امهانيده

مهمان اولوب (بيت) داش بيدار و چشمش درش كرخواب * ندیده
چشم بخت اين خواب در خواب (ديكر) لانتكر الوحي من رويه
انله * قلبا اذا نامت العينان لم تنم (نثر) خواستى اوزره ديده جانلري
ارزوى وصال ايله بيدار ايكن جناب جبريل عليه السلام نازل و الفاظ
در بار و شيرين ايله قائل اولوب (نظم) ديدى سكا ايلدى مولا سلام
* دعوت خاص ايتدى قلوب لطف عام * وارد اولوب امر عديم
المثال * عرض جمال ايتسه كرك ذوالجلال (نثر) زيراجسم اظيفك جمله
روح روان و ملكت بقاى بردمده سيران ايلك (نظم) ذانكه نسبت
سنتك اولماز بديع * سير سمواتى ايدرسك سريع * روبنى نعلينكه
قيماغه فرش * منتظر لر دردموع عين عرش (نثر) چون رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم بومرده بى استماع و شوق وصال ايله سماع ايدوب
طار قدسى مثال باق ايله عزم جناب ذوالجلال ايدوب (سدره المنتهى به)
ايريشچك حضرت جبريل اولمخده توقف ايدوب ديديكه « لودنوت
قدرائمه لاحترقت » (بيت) پر جبريلى قودك دشت بقاده سستكى *
افرين اى عرصه كاه لامكانك يوكرى (نثر) بو حالده رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم طرح نقطه وجود ايدوب رفرق ايله عالم عشقه
سالك و دل خانه سنده فتح باب اولوب عنقاى مراده مالك اولدقده
(نظم) كلدى مشامينه شميم وصال * راه نما اولدى فروغ جمال (نثر) بو
مقامده بساط قدرته رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مبارك نعلين لر
ايله باصميروب نادبا خلع نعلين الملكين انين عرشدن بوندان
اصغا ايلديكه « ان لا تخلع نعليك يا رسول ولا تخيبي عن الشرف
بغير نعليك فان جميع ذلك من اثار الله تعالى حيث محوت هويتك
فى هويته و اضحلت ايتيك فى احديته فانك من الله و الى الله و بالله
ارادتك منه و رجوعك اليه و سعيك له و قيامك به فالكليم مراد الله تعالى
فجاء بنفسه و انت مراد ارادك الله تعالى فاسرى بك فن كان مريدا
قد سمع جواب لن ترانى و من كان مرادا يظفر بنيل جميع الامانى
محصل عز و سعادت ايله قرب خدا برله مشرف اولوب (نظم)

* فطره بي جذب ابتد محيطة مرام * عقد لاني كبي وردى
نظام * عقده اشكاه كلوب انحلال * قالمدي هر كز دخی جای
مقال * چونكه تمام اولدى مراد رسول * عالمه رحمت كبي
قيلدى نزول * « اللهم بحرمته سر معراج حبيبك المصطفى الذى
ورد فى شأنه مازاغ البصر وما طغى عن مشاهدته جمال ربه الاعلى
صلى الله عليه وسلم وعلى اله واصحابه الكرام واجعلنا بحرمته
من الناجين الفائزين بفضلك الاولى » (فالأول) بمن شرب
من عيون اذواقى واطلع على صحايف اوراقى ان الانسان من الدعاء
الواقى « اللهم اجعل كتابى هذا دليلا لاهل البداية من اخوان
التجريد ومدلول لاهل النهايات من خلان التفريد فيار بنا ان اصبنا
بتوفيقك اصبنا وان اخطئنا فذاك بتقصيرنا فتجاوز عنا روى ان ادم
عليه السلام حين اصحاب المعصية قال « اللهم بحق محمد
اغفر خطيئتي وتقبل توبتي فقال له الحق جل جلاله وهو اعلم من اين
عرفت محمد اقال « اللهم لما خلقتني رفعت رأسي اذا عرشك
فاذا عليه مكتوب « لا اله الا الله محمد رسول الله فعلت انه
لبس احد اعظم قدراته عندك فتوسلت به اليك دعى به ادم
عليه السلام تاب الله عليه وغفر له فاقول الهى توسل اليك
بحرمة نبيك الكريم اهدنا الصراط المستقيم وثبتنا على دينك القويم
فى متابعة سيد المرسلين وسلك سبيل خاتم النبيين صلى الله عليه
وعلى اله وصحبه اجمعين « اللهم كما جعلنا من امته احينا وامتنا
على محبتك فى ملته وابعثنا اليك تحت لوائه المعقود الى مقام الحمد
« اللهم امات قلبي عظم جنايتي فاحبه بتوبة منك يا املى
وبغيتى يا سوالى ونبتى فوعزتك ما جدد لذنوبى سواك غافرا ولا رى
لك سرى غيرك جايزا وقد خدعت بالانابة اليك وعتوت بالاستكانة
ايدى فان طردتني من بابك فبمن الوز وان رددتني عن جناتك فبمن
اعوذ فوالسفا من خجلتي واقتضاحى ومن سوء عملى واجترأى اسئلك
يا غافر الذنب الكثير يا جابر العظيم الكسير انت هبلى موبقات
(الحرار)

الحرار وتسلى فاضحات السرار « الهى اشكوا انفسا
تسئلك الى مسالك المهالك وتجعلنى عندك الهون هالك كثيرة
العمل طويلة الامل ان مسها السر تجزع وان مسها الخير تمتع
مباله الى اللعب والله مملوءة بالغفلة والسهر تسرع فى الحوبة
ونسوفنى بالنوبة « الهى تعلق على موحديك ابواب
رحمتك ولا تحجب مشناتيك عن النظر الى جمال رؤيتك يامن
اذا سألته عبد اعطاه واذا امل ما عنده يلقه مناه « الهى
من الذى نزل ملتسأ فراك فاقريته ومن الذى اتاخ سامك
مرتبجا ناداك فاوليته ايجسن ان ارجع من بابك بالحبيبة مصروفا
واست اعرف مولى سواك بالاحسان موصوفا « نظم) مالى
سوى فقرى اليك وسيلة * فبالا فتقار اليك فقرى ادفع *
مالى سوى قرى لبابك حيلة * فلتين رددت فالى باب اقرع *
ومن الذى ادعوا واهتف باسمه (ان كان فضلك عن فقيرك يمنع)
حاشا للطفك ان يقيظ عاصيا (الفضل اجزل والمواهب اوسع)
يامن كل هارب اليه يلتجى (وكل طالب اياه يرتجى) (نثر) بحق
حبيبك الذى خلقت لمحبه الارضين والافلاك وقلت مخاطبا ابا
اولاك اسئلك ان تجعلنى من الذين ذكرك انيسهم وتدخلى فى زمرة
قوم لا يشقى جلبسهم وان ترزقنى طواف بيتك الحرام وزيارت
روضة نبيك عليه الصلوة والسلام وعلى اله واصحابه الكرام اجمعين